октомври 2013

ГРАЖДАНСКИ НАБЛЮДАТЕЛ 14

Тримесечен аналитичен доклад

За резултатите от гражданското наблюдение на Окръжните съдилища в градовете Бургас, Сливен и Ямбол, както и на Районните съдилища в градовете Бургас, Несебър, Поморие, Сливен, Царево и Ямбол

AMERICA FOR BULGARIA FOUNDATION
Фондация Америка за България

Проектът се финансира от Фондация "Америка за България"

Проект "ПРАВОСЪДИЕ БЛИЗО ДО ХОРАТА: втора фаза"

ТРИМЕСЕЧЕН АНАЛИТИЧЕН ДОКЛАД

ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ГРАЖДАНСКОТО НАБЛЮДЕНИЕ НА ОКРЪЖНИТЕ СЪДИЛИЩА В ГРАДОВЕТЕ БУРГАС, СЛИВЕН И ЯМБОЛ, КАКТО И НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА В ГРАДОВЕТЕ БУРГАС, НЕСЕБЪР, ПОМОРИЕ, СЛИВЕН, ЦАРЕВО И ЯМБОЛ.

Период на наблюдение: март - юни 2013 г.

AMERICA FOR BULGARIA FOUNDATION
Фондация Америка за България

Проектът се финансира от Фондация "Америка за България"

октомври 2013 г.
Град Разград

НАЦИОНАЛНА НПО МРЕЖА ЗА ГРАЖДАНСКО НАБЛЮДЕНИЕ НА СЪДА

Тримесечен аналитичен доклад за резултатите от гражданското наблюдение на окръжните съдилища в градовете Бургас, Сливен, Ямбол и на районните съдилища в Бургас, Несебър, Поморие, Сливен, Царево и Ямбол

Период на наблюдение: март - юни 2013 г.

Издава: Сдружение „Център на НПО в Разград“ (ЦНПО)
7200 Разград, П.К.237, тел./факс: (084) 66 16 94,
ел.поща: ngo@ngo-rz.org, www.watch.ngo-rz.org
Всички права запазени © 2013, ЦНПО, Разград
ISSN 1314-2348

Авторски колектив: Георги Милков - ръководител на проект, Диляна Георгиева - национален координатор, Елин Харизанов - анализатор, Стела Ковачева - редактор.

Местни координатори на екипи: Невена Милчева - Бургас, Радостина Йорданова - Сливен, Златомира Мострова - Несебър, Иван Сулев - Поморие, Надя Кучумбова - Царево, Дияна Бончева - Ямбол.

Бургас: Йоана Николова - наблюдател; Младен Бъчваров - наблюдател; Таня Шопова - експерт; Милена Христова - експерт.

Несебър: Велина Георгиева - наблюдател; Мария Димиева - експерт.

Поморие: Кирил Събев - наблюдател; Надя Кучумбова - експерт.

Сливен: Мария Вълканова - наблюдател; Диан Киров - наблюдател; Станимир Комбалов - експерт; Петя Петкова - експерт.

Царево: Гергана Янева - наблюдател; Ина Маврова - наблюдател; Юлия Янева - експерт; Мария Велчева - експерт.

Ямбол: Таня Димитрова - наблюдател; Стойка Желязкова - наблюдател; Рени Русева - експерт; Нели Стефанова - експерт.

Експерти на екипа на проекта: Надежда Василева, Стела Ковачева.

Благодарности:

Признателни сме на екипа на фондация „Америка за България,“ които подкрепиха идеята за проекта и ни насърчаваха да ставаме по-добри.

Благодарим на всички участници в наблюдението, които показаха гражданска активност и висок професионализъм при събирането на данните и изготвянето на първичните доклади!

Специални благодарности към нашите партньори за професионализъм в работата по гражданското наблюдение на съда: Асоциация „Деметра“, гр. Бургас; Сдружение „Равновесие“, гр. Бургас; фондация „Регионален център за икономическо развитие“, гр. Сливен; Фондация „Слънчев бряг 2004“, к.к. Слънчев бряг; Сдружение „Движение с екологична насоченост“, гр. Ямбол.

Сърдечно благодарим на всички представители на съдебната власт в наблюдаваните съдилища, от които получихме ценни съвети и коментари: Боряна Димитрова – председател на Окръжен съд – Бургас, Къню Жеков – председател на Окръжен съд – Сливен; Добрин Кючуков – председател на Окръжен съд – Ямбол; Яна Колева – председател на Районен съд – Бургас, Йорданка Майска-Иванова – председател на Районен съд – Несебър, Веселин Белев – председател на Районен съд – Поморие, Ангел Гагашев – председател на Районен съд – Сливен, Румен Йосифов – председател на Районен съд – Царево, Васил Петков – председател на Районен съд – Ямбол

Отличаваме специално приноса на Нели Генчева, съдия в Районен съд – Разград, която подкрепя процеса за гражданското наблюдение на съда в България от 2004 г.

Ценна помощ ни оказаха съдебните администратори и административните секретари, които предоставиха подходящи условия за организиране на гражданското наблюдение.

Публикацията се издава в рамките на проект „Правосъдие близо до хората: втора фаза“, осъществяван от Център на НПО в Разград и Националната НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда в България. Публикуваните констатации, изводи и препоръки по никакъв начин не ангажират Фондация „Америка за България“.

ТРИМЕСЕЧЕН АНАЛИТИЧЕН ДОКЛАД ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ГРАЖДАНСКОТО НАБЛЮДЕНИЕ НА ОКРЪЖНИТЕ СЪДИЛИЩА В ГРАДОВЕТЕ БУРГАС, СЛИВЕН И ЯМБОЛ, КАКТО И НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА В ГРАДОВЕТЕ БУРГАС, НЕСЕБЪР, ПОМОРИЕ, СЛИВЕН, ЦАРЕВО И ЯМБОЛ

МАРТ - МАЙ 2013 г.

Легенда на съкращенията:

РС	Районен съд
ОС	Окръжен съд
СК	Семеен кодекс
ЗЗДН	Закон за защита от домашното насилие
ЗЗДет	Закон за закрила на детето
УБДХ	Указ за борба с дребното хулиганство
ЗБППМН	Закон за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
КЕПБМ	Кодекс за етично поведение на българските магистрати
ЗПУКИ	Закон за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси
ЗЗЛД	Закон за защита на личните данни
ЗСВ	Закон за съдебната власт
НПК	Наказателно-процесуален кодекс
ЗДТ	Закон за държавните такси
ДСП	Дирекция “Социално подпомагане”
ВСС	Висш съдебен съвет
ВАС	Върховен административен съд
ССБ	Съюз на съдиите в България
НПО	Неправителствена организация
ОДЗ	Отдел за закрилана детето към ДСП

AMERICA FOR BULGARIA FOUNDATION
Фондация Америка за България

С подкрепата на Фондация „Америка за България”

Фондация „Америка за България” подпомага развитието и растежа на динамичен частен сектор в полза на свободна и демократична България. Основана през 2008 година, Фондацията е наследник на Българо-американския инвестиционен фонд, създаден от Правителството на САЩ чрез Американската агенция за международно развитие. Грантовете, които Фондация „Америка за България” предоставя, продължават отношенията на доброжелателство и приятелство между народите на САЩ и България.

Съдържание:

I. Резюме 7

A. За етично поведение и наличие на конфликт на интереси на съдии, прокурори и съдебни заседатели 8

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси 8

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати 9

B. Разпределение на постъпилите съдебни дела на принципа на случайния подбор чрез електронна програма 9

C. Публикуване на съдебните актове на електронните страници на съдилищата 10

D. За отчетност, публичност и прозрачност на съда 11

1. Съдържание и форма на интернет страниците на съдилищата 11

E. Съдът и гражданите 11

F. Подбор и дейност на съдебните заседатели 12

G. Правосъдие за деца 12

II. Увод 14

III. Методика на гражданското наблюдение 16

IV. Степен на напредък 19

V. Препоръки: 29

A. За етично поведение и наличие на конфликт на интереси на съдии, прокурори и съдебни заседатели 29

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси 29

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати 29

B. Разпределение на постъпилите съдебни дела на принципа на случайния подбор чрез електронна програма 30

C. Публикуване на съдебните актове на електронните страници на съдилищата 30

D. За отчетност, публичност и прозрачност на съда 30

E. Правосъдие за деца 33

1. Прилагане на Закона за закрила на детето (ЗЗДет) 34

2. Прилагане и изменение на Закона за защита от домашното насилие (ЗЗДН) 34

3. Изменение на Семеен кодекс (СК) 35

4. Прилагане на Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (ЗБППМН) 36

5. Прилагане на Указ за борба с дребното хулиганство (УБДХ) 36

F. Съдът и гражданите 37

G. Подбор и дейност на съдебните заседатели 37

VI. Сравнителни характеристики 39

VII. Заключение 121

VIII. Статистика на наблюдаваните съдебни дела 123

IX. Приложения 132

I. РЕЗЮМЕ

Настоящият доклад съдържа резултатите от гражданското наблюдение върху работата на три окръжни и шест районни съдилища в Южна България през периода март – юни 2013 година. Мониторингът е част от проекта "Правосъдие близо до хората: втора фаза", осъществен с подкрепата на Фондация "Америка за България".

Наблюдението бе проведено през месеците март, април и май 2013 година и бе продължено през месец юни същата година, за да се постигнат изцяло целите на мониторинга. То включва проучване на работата по определени теми на окръжните съдилища в Бургас, Сливен и Ямбол, както и на районните магистратури в градовете Бургас, Несебър, Поморие, Сливен, Царево и Ямбол. Наблюдението обхваща територия от 14 648 кв. км. с население от 744 хил. души в 14 общини в рамките на съдебните райони на Окръжен съд – Бургас, Окръжен съд - Сливен и Окръжен съд – Ямбол.

За целите на мониторинга са проследени общо 157 съдебни дела, в рамките на 160 съдебни заседания, състояли се в районните съдилища в градовете Бургас, Несебър, Поморие, Сливен, Царево и Ямбол. Предвидено бе наблюдението да се проведе в периода март, април и май 2013 г., но в този срок в малките съдилища в Несебър, Поморие и Царево не бяха постъпили достатъчен брой дела, заведени по включените в мониторинга теми, наблюдението продължи и през месец юни 2013 г. в районните съдилища в Бургас, Сливен и Ямбол.

Местните координатори проследиха пряко 9 процедури по използването на програмата за случайно разпределение на съдебни дела; изготвен бе анализ на 9 интернет-страници на съдилища; направен е анализ на декларациите по ЗПУКИ на съдиите, работещи в наблюдаваните съдилища и проучване в публичната среда, насочено към поведението на жреците на Темида, в контекста на Кодекса за етично поведение на магистратите; мониторинг претърпя дейността на съдилищата, свързана с информационната среда в съдебните палати и архитектурните особености на сградите по отношение на тяхната достъпност и функционалност.

Гражданското наблюдение има за цел да установи основните тенденции в прилагането на детското и младежко правосъдие в наблюдаваните шест районни и три окръжни съдилища; каква е степента на отчетност, публичност и прозрачност на съда; практиката на приложението на ЗПУКИ и КЕПБМ; практиката на разпределението на делата на случаен принцип чрез компютърна програма; публикуването на съдебните актове и дейността на съдебната администрация, в това число и съдебните заседатели.

Наблюдението е фокусирано върху граждански и административно-наказателни производства, водени по Семейния кодекс, Закона за защита от домашно насилие, Закона за закрила на детето, Указът за борба с дребното хулиганство и Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

Доброволците попълваха изготвени от наши експерти анкетни карти за наблюдение, които бяха универсализирани за целите на проведения мониторинг. Чрез тях впечатленията на наблюдателите и координаторите постъпваха при нас ясно систематизирани, тематично насочени и концептуално свързани. Емпиричните резултати бяха анализирани от гражданска консултативна група, съставена от експерти юристи, психолози, журналисти, социални работници.

Във формулирането на гражданските оценки участват наблюдатели, експерти, координатори. Изводите от проведения мониторинг бяха обобщени в аналитичен доклад за напредъка на съда, съотносим за периода март, април и май 2013 година, който представихме на магистратите от наблюдаваните съдебни райони. На организираните от нас публични форуми за обсъждането му присъстваха представители на медиите, съдебни заседатели, съдебни служители,

институции и ключови фигури от системата на правораздаването и гражданския сектор. Отговорността при формулирането на оценката за напредъка на съда се поема от екипа на сдружение „Център на НПО в Разград"

Методиката на Системата за гражданско наблюдение, използвана от екипа на проекта, е резултат от сътрудничеството на гражданска коалиция от авторитетни американски организации - „Адвокати от Минесота за човешки права" и „WATCH". Българският вариант на гражданското наблюдение е разработен от Институт „Отворено общество" през 2004 г. Методиката е използвана и усъвършенствана в продължение на седем години по предишни проекти на Центъра на НПО в Разград, осъществени в периода 2004-2011 година.

А. ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

Наблюдателите установяват липса на напредък по прилагането на ЗПУКИ. През месец април 2013 г. бяха премахнати публикуваните в интернет-страницата на ВСС декларации по ЗПУКИ на всички съдии и прокурори в България. Формалния повод е становище рег. № П-1799/2013 г. от 08.04.2013 г. относно приложението на чл. 17, ал. 2 от ЗПУКИ на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД). Висшият съдебен съвет прие решение по протокол No 16/25.04.2013 г., с което на интернет-страницата на Висшия съдебен съвет се обявяват само декларациите, съдържащи писменото съгласие на декларатора за извършване на това действие, оформено в отделен текст. Висшите магистрати взеха решение декларациите по чл. 12 от ЗПУКИ на съдиите и прокурорите, обявени на интернет страницата на Висшия съдебен съвет до датата на вземане на решението, да бъдат премахнати, докато се получи изрично писмено съгласие от декларatorите за оповестяване на тяхното съдържание.

Разделът от интернет-страницата на ВСС, предназначен за публикуване на декларации по чл. 12 от ЗПУКИ, е в процес на актуализация, а достъпът до декларациите е временно ограничен и няма как да се направи анализ на съдържанието им в края на тримесечния период на наблюдение. В резултат на решението на ВСС към месец май 2013 г. декларациите по ЗПУКИ не можеха да бъдат намерени никъде в интернет пространството. През месец юни 2013 г. бяха публикувани първите декларации на магистрати, дали съгласие съгласно решението на ВСС.

Нашето мнение е, че с това решение ВСС на практика отмени приложението на ЗПУКИ в съдебната система. Освен отстъпление от постигнати вече стандарти на публичност и откритост, наблюдаващият екип вижда и отказ от страна на ВСС да изпълнява препоръката, дадена в Доклада на ЕК от 07.2012 г.[1]!

- Да се измени Законът за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, така че да могат ефективно да се налагат наказания, които имат възпиращо действие.

- Да се преразгледа системата за деклариране и проверка на имущество, като тя бъде превърната в ефективно средство за установяване на незаконно обогатяване.

Преди случая със становището на КЗЛД и решението на ВСС, наблюдаващият екип анализира през месец март 2013 г. публикуваните декларации по ЗПУКИ.

1 Доклад на комисията до Европейския парламент и Съвета относно напредъка на българия по механизма за сътрудничество и проверка, 2012 г.,с. 25-26

Прегледът на декларациите по ЗПУКИ[1] на съдиите показа, че често в тях липсва информация за конкретни размери на декларирани банкови заеми, не са изписани наименованията на кредитните институции или са дадени с техните абревиатури, има съкращения на имената на декларирани свързани лица и/или липса на информация за дейността им. Установено е, че в някои от сайтовете на съдилищата не е актуализирана абревиатурата на закона ЗПУКИ, като вместо сега действащото название е изписано ЗПРКИ.

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати

На коментар и обществена оценка са подложени и факти, станали публично известни чрез публикации в медиите, с които екипът смята, че се нарушава Кодексът за етично поведение на българските магистрати и Закона за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси. Представени са публикации по наблюдаваните теми, които илюстрират процесите, дават други гледни точки или допълват факти. В хода на медийното проучване по тези въпроси се изграждат впечатления, граждански анализи и се предоставя на съда поглед отвън за етиката, морала и действията на съдиите.

Мониторингът показа, че комисиите по етика, създадени към съдилищата, съществуват по скоро формално, отколкото да действат проактивно. За да се преодолее инерцията и нежеланието за съдържателни промени, наблюдаващият екип препоръчва:

- Съдилищата да осигурят по-голяма публичност и прозрачност на дейността на комисиите по етика. Да се публикуват поименния състав и правилата за работа на Етичните комисии.

- В годишните отчети на съдилищата да се опише дейността на Етичната комисия през съответната година, брой разгледани преписки и резултати от проучването на проверяваните сигнали.

<u>Коментар на Районен съд – Ямбол:</u>[2] *Споделям препоръката, че в годишните отчети на съдилищата трябва да има раздел, в който да се отчита дейността на Етичната комисия. В изпълнение на Вашите препоръки на интернет страницата на РС – Ямбол е публикуван поименния състав на комисията.*

В. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПРОГРАМА

Наблюдението показа, че се използва софтуера „Law Choice" във всичките 3 окръжни и 6 районни съдилища, включени в настоящия мониторинг.

Гражданското наблюдение смята, че всички съдилища трябва да работят само с един унифициран за цялата страна компютърен продукт за разпределение на съдебните дела на случаен принцип.

Пред Висшия съдебен съвет стои сериозна задача да промени цялостната организация на работата на съдебната система, насочена към прилагането на принципа на случайния подбор.

Наблюдателите отчитат, че програмата „Law Choice" разпределя на количествен принцип, като отчита само равномерност на броя и разпределение по видове съдебни дела, но не може да отчете правната сложност на казуса. Най-често протоколите се разпечатват в word формат, но всяко действие с компютърната програма се регистрира в архив. В програмата може да се направи справка за разпределените дела, но не и за разглежданите. Съществува бутон „протокол

1 Декларациите по ЗПУКИ на 6 районни и 3 окръжни съдилища от четвърта група са публикувани на интернет-страницата на ВСС, рубрика Доклади, декларации.

2 Становище на Васил Петков, административен ръководител-председател на Районен съд – Ямбол, вх. №Ц-47/20.08.2013 г.

на word" в "Law Choice", който според нас дава възможност за техническа манипулация на протокола за избор на съдия. До момента ВСС не е отговорил на въпроса „Защо съществува бутон *Протокол на WORD* в електронната програма?". Според нас липсва надежден механизъм за наблюдение и контрол на процеса, като се следи електронния архив. Няма централен сървър за архивиране на база-данни от всички органи на съдебната власт, където се извършва случайно разпределение на съдебни дела, преписки и книжа.

Анализът на резултатите от проучването дават основание на екипа ни да направи следните препоръки:

- Да се предвиди възможност за публикуване в интернет-страницата на съда на протоколите от случайния подбор, които са обществена информация по смисъла на ЗДОИ.

- В отчета за дейноста за определената година да се изнасят статистически данни за вида и броя на разпределените дела за всеки съдия.

- Достъп до параметрите, зададени в програмата да има само системния администратор.

Коментар на Районен съд – Ямбол:[1] *Споделям становището, че всички съдилища трябва да работят с унифициран компютърен продукт за разпределение на делата на случаен принцип. Това зависи от решение на ВСС, в каквато насока ВСС предприе мерки. Считам, че следва да бъдат унифицирани и правилата за случайно разпределение, което също следва да бъде организирано от ВСС. В годишния отчет за дейността на РС - Ямбол се изнасят данни за вида и броя на разпределените дела на всеки съдия, за персоналната му натовареност и сведения за общата натовареност на магистратите в съда.*

С. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СТРАНИЦИ НА СЪДИЛИЩАТА

Публикуваните съдебни актове, проследени от наблюдаващите екипи по време на мониторинга съдържат всички реквизити по закон, но се различават по формат и шрифт. Различен е стандартът на публикуваните съдебни актове, в много от мотивите на някои места са заличени данните за юридическите лица, на други не; някъде са упоменати пълните имена на длъжностните лица и адвокатите, на други не. Във всички произволно проучени 45 съдебни актове се използват инициали за имената на съдебния секретар, прокурора, адвокатите и вещите лица. В някои решения дори името на съдията-докладчик е обявено с инициали. В отделните сайтове на съдилищата разделите с публикуваните съдебни актове са подредени различно.

Наблюдаващият екип счита, че е нужно:

- Съдът да спазва разпоредбата на ЗСВ за незабавно публикуване на постановените съдебни актове.

- При публикуване на съдебни актове с ограничен достъп до тях, да се вписва причината за това.

Коментар на Районен съд – Ямбол:[2] *Считам, че е удачно да се върви към унифициране на правилата за публикуване на съдебните актове, където ясно да бъде разписано коя част от информацията се обезличава. Считам, че съдилищата трябва да работят по изработени от ВСС правила.*

1 Становище на Васил Петков, административен ръководител-председател на Районен съд – Ямбол, вх. №Ц-47/20.08.2013 г.

2 Становище на Васил Петков, административен ръководител-председател на Районен съд – Ямбол, вх. №Ц-47/20.08.2013 г.

D. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

Все още е недостатъчно развита връзката на съда с гражданите – няма специално назначени експерти за връзки с обществеността. Контактите с медиите не са регулирани и информацията за дейността на съдилищата е оставена на инициативата на средствата за масова информация. Почти всички наблюдавани съдилища не разполагат със служител за връзки с обществеността, практиката показва, че често натоварен с тази функция е съдия.

Екипът ни се присъединява към пререоръките на на Комисия "Професионална квалификация, информационни технологии и статистика" на ВСС от 05.07.2011 г.[1], чието решение:

- ***ПРЕПОРЪЧВА*** на административните ръководители в съдебната система да публикуват на интернет страницата на всеки съд договора за избор на банка, в която се внасят съдебните такси, както и условията в него.

- ***ПРЕПОРЪЧВА*** списъкът на съдебните заседатели да бъде публикуван на интернет-страницата на всеки съд.

Коментар на Районен съд – Ямбол:[2] *Споделям становището, че следва да бъде публикуван договорът за избор на банка – изцяло, но след съгласие на обслужващата банка. Във връзка с вашата препоръка на интернет страницата на съда е публикуван списъкът на съдебните заседатели.*

1. Съдържание и форма на интернет страниците на съдилищата

Наблюдението показа, че интернет-страниците на включените в мониторинга съдилища съдържат достатъчно количество информация за дейността на магистратурите, структурата и състава на съдебните състави. На тях регулярно се публикуват постановените съдебни актове, има линкове за връзки с интернет-страниците на други институции. Предоставени са електронни образци на документи, информация за контакти със съдебната администрация. Публикувани са вътрешните правила, по които работят съдилищата, годишните им отчети и други. За видим напредък отбелязваме, че част от проучените сайтове разполагат със звукова версия, която улеснява незрящите или хората с проблеми в илитерацията да получават информация за дейността на съдилищата, защото голяма част от наблюдаваните съдилища в настоящия мониторинг правораздават в райони със силно развит туризъм. Считаме за задължително обогатяването на всички сайтове с чуждоезикови версии, за да могат гражданите и гостите на страната, които не владеят български, но са собственици на имоти у нас или ползват услугите на правосъдната система да имат сведения за нейната работа.

E. СЪДЪТ И ГРАЖДАНИТЕ

Наблюдението констатира необходимост от подобряване на архитектурната среда и достъпност на съдебните сгради в повечето от наблюдаваните съдебни райони. Препоръчваме в съдебните палати да бъдат открити информационни центрове. Да се осигури свободен достъп в съдебната сграда за хора с увреждания, тоалетните в тях да бъдат отворени за граждани, да се поставят указателни табели във фоайетата на съдилищата, в това число и на чужди езици, магистратурите да изработват информационни брошури за граждани, чрез които да ги информират за правилата на поведение вътре в съдебната зала.

1 http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm решения на постоянните комисии на ВСС

2 Становище на Васил Петков, административен ръководител-председател на Районен съд – Ямбол, вх. №Ц-47/20.08.2013 г.

F. ПОДБОР И ДЕЙНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

Много често наблюдателите констатират липса на информация за състава и дейността на съдебните заседатели в деветте наблюдавани съдилища. Сведения за тяхната работа, правилници за реда, по който се определя участието им в съдебните процеси липсват на интернет-страниците на включените в мониторинга съдилища. Проучванията показват, че тяхното разпределение става по телефона, като съдебната администрация най-често се обръща към едни и същи лица. Справка показва, че средно едва 30-40% от общия брой заседатели активно участват в съдебните състави.

- Наблюдаващият екип препоръчва съдилищата да публикуват в интернет-страниците си поименен състав на съдебните заседатели, вътрешните правила за тяхната работа и актуална информация за дейността им.

- Да се предложи законодателна промяна в ЗПУКИ, която да изисква декларации за конфликт на интереси и от съдебни заседатели, които да бъдат публикувани на съответната интернет-страницата на съда.

- Да се информира съответния Общински съвет и обществеността за имената на съдебните заседатели, които най-често отказват участия в съдебни заседания.

Коментар на Районен съд – Ямбол:[1] *Споделям становището на наблюдателите, че едва 30-40% от общия брой на заседателите участват активно в съдебни заседания, като останалите, особено тези които работят, много често отказват да участват в с.з. В изпълнение на препоръката, РС - Ямбол ще информира Общинския съвет за имената на съдебните заседатели, които отказват да участват в съдебни заседания.*

G. ПРАВОСЪДИЕ ЗА ДЕЦА

Сериозна е оценката на Национална мрежа за децата, която постави Слаб 2 на правителството по темата за „Правосъдие – приятел на детето" в рамките на второто издание на годишния доклад *„Бележник 2013: Какъв е средният успех на държавата в грижата за децата?"*. По отношение на поет ангажимент на държавата в Национална стратегия за детето 2008-2018 г., да се оборудват/адаптират специални помещения за престой, изслушване, разпит на деца, включително на деца с увреждания, в съдопроизводствата, които ги засягат, липсва напредък. Според Националната мрежа, подкрепата от страна на правителството по този проблем е само морална – „Към месец декември 2012 г. у нас има изградени шест "сини стаи" и са в процес на изграждане още пет специализирани помещения за разпит на деца.

Наблюдаващият екип счита, че е необходимо в кратки срокове държавата в лицето на изпълнителната и съдебната власт да разработи обща програма за създаване на подходящи условия за водене на съдебни процеси, участие в които вземат деца. За тази цел на територията на всеки съдебен окръг да се планира създаването на т.н. "синя стая", в която да бъдат изслушвани децата, за да бъдат те предпазвани от стреса на разпита в съдебна зала. Комисията за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни да предприеме действия да се увеличи обществената информираност по проблема - да се организират кръгли маси и обществен дебат по проблема.

По отношение на УБДХ продължават да са актуални препоръките на екипа ни от 2011 г., които предлагат:[2]

1 Становище на Васил Петков, административен ръководител-председател на Районен съд – Ямбол, вх. №Ц-47/20.08.2013г.

2 Център на НПО в Разград, Доклад за напредъка на съда в Северна България 2010-2011, 2012 г., с.11 http://watch.ngo-rz.org/bg/catalog/item14.html

Да се прилага разпоредбата в УБДХ (чл. 1, ал. 4), която предвижда да се прекратяват съдебните дела, а случаите да се насочват към местните КБППМН и детски педагогически стаи на МВР.

Съдебната статистика да отчита в отделен раздел делата по УБДХ, за да се улесни извършването на справки за наложените мерки.

Коментар на Районен съд – Бургас:[1] *В статистическите отчети, делата по УБДХ се отчитат като отделна група наказателни дела от административен характер.*

Местата за задържане на лица и изтърпяване на административни мерки трябва да станат обекти с обществено предназначение по смисъла на Закона за здравето, за да се осъществява административен контрол върху условията за живот там.

1 Становище на Яна Колева, административен ръководител-председател на Районен съд – Бургас, вх. №Ц-49/22.08.2013 г.

II. УВОД

Гражданското наблюдение на четвъртата група съдилища, в рамките на проекта "Правосъдие близо до хората: втора фаза" е извършено от местни екипи в шест града. Групите за проучване включват координатор, двама граждански наблюдатели и двама експерти. Екипите са преминали предварително обучение по методиката на проучване, която включва събиране на данни по предварително зададен алгоритъм, пряко присъствие в съдебните зали и анализиране на дейността на съответния съд по наблюдаваните теми. Ангажираните с проучването наблюдатели са част от Националната НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда, която работи по проекта, финансиран от Фондация „Америка за България".

Месечните доклади, съдържащи събраните от наблюдателите данни, бяха анализирани и структурирани от местните експерти и координатори. В доклада са намерили място препоръките на наблюдаващия екип, насочени към ръководствата на съдилищата, Висшия съдебен съвет, Министерство на правосъдието, други ангажирани по съответните теми публични институции, неправителствени организации, които работят в подкрепа на съдебната реформа на местно и национално ниво.

Целта на доклада е да представи как гражданите възприемат процесите в съдебната институция. Ние не поставяме оценка на наблюдаваните съдилища, нямаме задача да оценяваме качеството на правораздаването, нито да определяме справедливи ли са или не съдебните решения.

Основната задача на нашия проект съответства на стратегическата цел на българското общество за продължаване на реформата в съдебната система, за подобряване на директния диалог между съдебната власт и гражданите с посредничеството на медиите и чрез гражданския контрол от страна на неправителствените организации. Ние смятаме, че особено важна цел на стратегията е да се преодолее недоверието на българските граждани към правосъдната система, като се увеличи откритостта и прозрачността в работата на съдебните институции, като обществото е редовно информирано за развитието на процесите на обновление, които текат в правораздаването.

Настоящият доклад съдържа резултатите от гражданското наблюдение върху работата на три окръжни и шест районни съдилища в Южна България, проведено през периода март-май 2013 година. Наблюдението обхваща предварително фиксирани теми и проблеми в прилагането на детското правосъдие, както и мониторинг върху процесите, свързани със съдебната реформа у нас.

За целите на проучването са проследени общо 157 съдебни дела, в рамките на 160 заседания, състояли се в районните съдилища в Бургас, Несебър, Поморие, Сливен, Царево и Ямбол. Предвидено бе наблюдението да се състои в периода март, април и май 2013 г., но понеже в този срок в малките съдилища в Несебър, Поморие и Царево не бяха постъпили достатъчен брой дела, заведени по включените в мониторинга теми, наложи се наблюдението да продължи и през месец юни 2013 г. в районните съдилища в Бургас, Сливен и Ямбол.

Наблюдението се извърши в 14 общини в рамките на съдебните райони на окръжните съдилища в Бургас, Сливен и Ямбол. Териториалният обхват на административните райони, предмет на настоящия мониторинг е 14647.6 кв.км. а населението в тях е 744 737 души.

№	Съд	Територия - област/община кв.км**	Население - област/ община*	Брой общини в съдебния район
1	ОС - Бургас	7748,10	415 817	8
2	ОС - Сливен	3544,00	197 473	3
3	ОС - Ямбол	5250,16	174 315	5
4	РС - Бургас	1666,00***	237 904****	4
5	РС - Несебър	420,40	22 348	1
6	РС - Поморие	413,30	27 658	1
7	РС - Сливен	1366,00	125 268	2
8	РС - Царево	35,10	9 291	2
9	РС - Ямбол	1985,66	117 000	3
	Общо	**16542,26**	**787 605**	**16**

** Данните за население са от Националния статистически институт: http://www.nsi.bg/census2011/pagebg2.php?p2=175&sp2=190*

*** Данните са взети от интернет-страниците на съответните областни и общински администрации:*

http://www.bsregion.org/

http://www.sliven.government.bg/geography.php

http://yambol.government.bg/stk/index.php?option=com_content&view=article&id=54&Itemid=54&lang=bg

http://www.burgas.bg/bg/info/index/25

http://www.nessebarinfo.com/geographical.html

http://pomorie.bg/%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B8%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%B5/

http://www.sliven.bg/index.csp?f=geogrrelef

http://www.tzarevo.net/

http://yambol.bg/

**** В съдебния район на Районен съд – Бургас са включени и общините Камено, Созопол и населените места Веселие, Ясна поляна и Ново Паничарево, част от община Приморско.*

III. МЕТОДИКА НА ГРАЖДАНСКОТО НАБЛЮДЕНИЕ

Методиката на Системата за гражданско наблюдение, използвана от екипа, ангажиран с проекта, е резултат от сътрудничеството на гражданска коалиция от авторитетни американски организации - „Адвокати от Минесота за човешки права" и „WATCH". Българският вариант на гражданското наблюдение е разработен от Институт „Отворено общество" през 2004 г. Методиката е използвана и усъвършенствана в продължение на седем години по предишни проекти на Центъра на НПО в Разград, осъществени в периода 2004 - 2011 година.

В периода 2007 - 2010 ние обогатихме инструментариума на наблюдението от 2004 - 2005 година. Доброволците попълваха изготвени от наши експерти анкетни карти за наблюдение, които бяха универсализирани за целите на мониторинга. Чрез тях впечатленията на наблюдателите за публичния образ на съда постъпваха при нас ясно систематизирани, тематично насочени и концептуално свързани. Емпиричните резултати бяха анализирани от гражданска консултативна група, съставена от експерти юристи, психолози, журналисти, социални работници. Изводите бяха обобщени в тримесечни доклади за напредъка на съда, които периодично представяхме на магистратите от наблюдаваните съдебни райони и на медиите. Организирахме публични форуми за обсъждане с най-широко гражданско участие, в което специално поканихме магистрати, съдебни заседатели, съдебни служители, институции и ключови фигури.

През 2010 - 2011 г. осъществихме първия национален проект за гражданско наблюдение на 20 съдилища в Северна България, което е нов етап в развитие на методиката за мониторинг. Проектът имаше за цел да подобри отчетността, прозрачността и етиката в съдебната система в България чрез механизъм за успешно гражданско наблюдение на съда на национално ниво.

В сегашния проект обект на гражданско наблюдение са: 24 районни и окръжни съдилища в Южна България, разделени в четири групи по шест съдилища (4 районни и 2 окръжни).

***I. Група**: Окръжен съд – Благоевград (Районен съд – Благоевград), Окръжен съд – Кюстендил (Районен съд – Кюстендил), Районен съд - Перник, Районен съд – Петрич, Районен съд – Разлог, Районен съд – Дупница;*

***II. Група**: Окръжен съд – Пловдив (Районен съд – Пловдив), Окръжен съд – Пазарджик (Районен съд – Пазарджик) Районен съд – Асеновград; Районен съд – Карлово; Районен съд – Пещера, Районен съд – Велинград;*

***III. Група**: Окръжен съд – Стара Загора (Районен съд – Стара Загора), Окръжен съд – Хасково (Районен съд – Хасково), Районен съд – Кърджали, Районен съд – Чирпан; Районен съд – Свиленград, Районен съд – Димитровград;*

***IV. Група**: Окръжен съд – Бургас (Районен съд – Бургас), Окръжен съд – Ямбол (Районен съд – Ямбол), Окръжен съд – Сливен (Районен съд – Сливен), , Районен съд – Поморие, Районен съд – Несебър, Районен съд – Царево;*

Основните теми за наблюдение са:

1. **Етично поведение и конфликт на интереси**
   a. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси;
   b. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати.

2. **Разпределение на постъпилите съдебни дела на принципа на случайния подбор чрез електронна програма и публикуване на съдебните актове на електронните страници на съдилищата**

3. **Отчетност, публичност и прозрачност**

   a. Съдържание на интернет-страници на съдилищата - степен на достъп и визуализация на информация за дейността на съда и съдебните дела.

4. **Правосъдие за деца/Младежко и детско правосъдие**

   a. Закон за закрила на детето;

   b. Семеен кодекс

   c. Закон за защита от домашно насилие;

   d. Указ за борба с дребното хулиганство.

   e. Закон за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

Наблюдаваме допълнителни теми, свързани с дейността на съдебната администрация, архитектурната среда на съдебните сгради, достъпност на уязвими граждани до правосъдие, подбор и дейност на съдебните заседатели.

Наблюдението се извърши чрез четири стандартни карти за оценка, съставени за нуждите на проучването и спецификите на съдебните процеси:

- Карта за оценка на етичното поведение и наличие на конфликт на интереси на магистрати;
- Карта за оценка на отчетност, публичност и прозрачност на съда – с фокус връзките с обществеността и интернет-страниците на съда.
- Карта за оценка на прилагане на принципа на случайния подбор на постъпилите съдебни дела в съда;
- Карта за гражданско наблюдение в съда по граждански дела за младежко и детско правосъдие.

Наблюдението спрямо прилагането на ЗЗДет, ЗЗДН, СК, УБДХ, ЗБППМН се осъществява чрез:

1. Лично и пряко наблюдение с присъствие на наблюдателя в съдебната зала, по време на заседания по граждански дела, в които страна или участник в процеса е малолетно или непълнолетно лице.

2. Систематизиране на наблюдението чрез попълване на анкетна карта за младежко и детско правосъдие и изготвяне на месечни доклади.

3. Обобщаване и изготвяне на тримесечен аналитичен доклад.

4. Консултиране и увърждаване на тримесечния аналитичен доклад с експерти и представители на наблюдаваните съдилища.

Чрез смесена методика наблюдаваме закон за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, Кодекс за етичното поведение на българските магистрати, степента на публичност и прозрачност в дейността на съда, разпределението на делата на случаен принцип чрез компютърна програма, система за публикуване на съдебните актове:

1. Пряко наблюдение на случайното разпределение на постъпилите дела в съответния съд.

2. Анализ на:

- Интернет-страниците на съдилищата – с фокус върху достъпността и всеобхватността на информацията, която те съдържат;
- Анализ на публикуваните декларации на магистратите от съответния съд за наличие или липса на частен интерес;
- Анализ на публикуваните съдебни актове в интернет-страниците на съдилищата;
- Анализ на медийни публикации, свързани с работата на наблюдаваните съдилища, постъпки и действия на магистратите, работещи в тях, както и такива на съдебните служители.

IV. СТЕПЕН НА НАПРЕДЪК

При оценяване на напредък сме се ръководили от нормата, че „Незначителен напредък" следва да получат съдилища, които според нас имат сериозни проблеми с отчетност, публичност и прозрачност; по отношение етичното поведение на работещите в тях магистрати и воденето на съдебни процеси с участието на непълнолетни и малолетни. „Сериозен напредък" се поставя за практики, които показват сериозна воля за постигане на дългосрочни резултати. „Изключителен напредък" е налице, когато съдът въвежда и прилага нови, модерни практики, които са одобрени от Висшия съдебен съвет и Министерство на правосъдието. Във формулирането на гражданските оценки участват наблюдатели, експерти и координатори.

По темата за етично поведение и конфликт на интереси в Окръжен съд – Бургас

Съществен напредък (4)

1. *Декларациите по ЗПУКИ на съдиите бяха публикувани на страницата на Окръжен съд – Бургас, както и на интернет-страницата на ВСС.*
2. *В медийното пространство няма изнесена информация за родови връзки, приятелски отношения и бизнес интереси на съдиите.*
3. *Няма информация за икономическа обвързаност на съдии с търговски дружества.*
4. *Има действаща Етична комисия, но няма публична информация за поименния й състав и дейността й.*
5. *Има изградена кутия за подаване на сигнали за корупция.*

По темата за отчетност, публичност и прозрачност в Окръжен съд – Бургас

Сериозен напредък (5)

1. *Функциониращ информационен център с цел улесняване достъпа на гражданите до информация.*
2. *Поддържане на интернет страница на Окръжен съд – Бургас.*
3. *Създадени са звукови версии в интернет-страницата на Окръжен съд Бургас относно информация за връчване на призовки и съдебни книжа; специфични особености в работата на съда; медиация – способ за извънсъдебно решаване на спорове и публичен достъп до тарифата на съдебните такси.*
4. *Редовно се публикуват съдебните актове и кратка информация за делата в интернет страницата на съда.*
5. *Предоставена е възможност за електронно призоваване.*
6. *През 2012 г. е договорено с Адвокатска колегия - Бургас, назначените служебни защитници и особени представители да получават книжата по електронен път, за да спестят време и средства за запознаване с делата, възложени им за решаване. Сключено е споразумение.*
7. *От началото на 2010 г. съдът подготвя „електронни дела", т.е. електронен образ на хартиените дела, за осигуряване на виртуален достъп до делата, възможен от 01.11.2012 г.*
8. *Чрез Информационния център е осигурена възможност гражданите да получават призовки и съдебни книжа през целия ден от Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас, с което съкращава сроковете за призоваване.*
9. *От 29.10.2012 г., по инициатива на председателя на Бургаския окръжен съд с участието на медиатори от град Бургас, се проведе „Месец на МЕДИАЦИЯТА" . Целта е създаване на нагласа у обществото към по-широко използване на всички алтернативни подходи за разрешаване на спорове и в частност медиацията, като извънсъдебен способ. Формирането на култура на общуване чрез ефективна комуникация за мирно разрешаване на спорове, по пътя на споразумението, така че страните сами да осъзнаят приоритетите си и да вземат самостоятелно решение.*

10. *Окръжен съд – Бургас всяка година провежда „Ден на отворените врати".*[1]

По темата за случайното разпределение на съдебни дела в Окръжен съд – Бургас.
Сериозен напредък (5)

1. *Използва програмата "Law Choice" за случайно разпределение на съдебни дела.*
2. *Приети са вътрешни правила за работа с програмен продукт за случайно разпределение на делата.*
3. *Съдебните заседатели са определени чрез жребий за участие в съдебни състави при полагането на клетвата им.*
4. *Достъп до параметрите, зададени в програмата, има само системният администратор.*
5. *Създаване копия от извършено разпределение на делата и архивирането на процеса се извършва ежедневно на два различни компютъра.*
6. *Копия от съхраняваните електронни архиви от разпределението се прави на CD, в първия работен ден на съответната календарна година.*
7. *В Окръжен съд Бургас, съдебният статистик всеки месец извършва проверка, сравнявайки броя на разпределените дела и броя на образуваните дела по опис на съда.*

По темата за етично поведение и конфликт на интереси в Районен съд – Бургас
Съществен напредък (4)

1. *Декларациите по ЗПУКИ на съдиите бяха публикувани на интернет-страницата на Районен съд – Бургас, както и на интернет-страницата на ВСС. Те бяха свалени в изпълнение на решението на Висшия съдебен съвет.*

Коментар на Районен съд - Бургас:[2] *„Декларациите на магистратите от Районен съд - Бургас бяха публикувани както на интернет-страницата на Районен съд – Бургас, така и на страницата на Висшия съдебен съвет. В изпълнение на решение на Висшия съдебен съвет, декларациите са свалени от страниците на двете институции." Считаме, че магистратите и съдебните служители спазват Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интересни, декларациите са попълнени и предоставени на съответните органи. Считаме, че не е удачно в настоящия доклад да се коментират конкретно декларирани факти и обстоятелства, за достоверността на които декларторите носят персонална отговорност.*

2. *В медийното пространство няма негативни публикации за родови връзки, приятелски отношения и бизнес интереси на съдиите.*
3. *Има кутия за подаване на сигнали за корупция.*
4. *Сформирана е етична комисия в Районен съд - Бургас.*

По темата за отчетност, публичност и прозрачност в Районен съд – Бургас
Сериозен напредък (5)

1. *Функциониращ Информационен център с цел улесняване достъпа на гражданите до информация.*
2. *Поддържане на Интернет страница на РС – Бургас http://www.bourgasrc.court-bg.org/*
3. *Редовно се публикуват съдебните актове и кратка информация за делата в интернет страницата на съда.*
4. *В интернет-страницата има инсталиран софтуер за незрящи.*
5. *Съдът има обучен служител за работа с хора със специфични нужди.*
6. *На интернет-страницата има публикувана информация за размера на таксите, които заплащат гражданите при ползване услугите на обслужващата съда банка.*

1 Становище на Боряна Димитрова, административен ръководител – председател на Окръжен съд – Бургас, вх. №Ц-44-1/02.08.2013 г.

2 Становище на Анна Щерева, и.ф. административен ръководител – председател на Районен съд – Бургас, вх. №Ц-44/02.08.2013 г. (поради ползване на редовен годишен отпуск на Административния ръководител-председател на Районен съд – Бургас, съдия Яна Колева).

7. *Съдът разполага със софтуер за незрящи, който при необходимост се използва от хора с проблеми със слуха и зрението. Софтуерът е достъпен в информационния център и в адвокатската стая, в която се осигурява достъпа до съдебните дела.*
8. *На интернет-страницата на съда и в сградата на съда е предоставена информация за начина на освобождаване от държавни такси на хората от уязвимите социални групи.*
9. *На интернет-страницата на съда е публикувана информация за правилата при получаване на безплатна правна помощ.*
10. *На интернет-страницата на съда могат да се намерят вътрешните правила за достъп до обществена информация.*
11. *Предоставена е възможност за електронно призоваване по реда на ГПК, като за целта на интернет страницата на съда са публикувани Правила за изпращане на съобщения и призовки чрез електронен пощенски адрес по реда на чл. 42, ал. 4 от ГПК.*
12. *В съда няма назначен отделен служител "Връзки с обществеността". С оглед постигане на по-голяма прозрачност и популяризиране на дейността на съдилищата е създаден общ пресофис на апелативния, окръжния и районния съд.*
13. *Районен съд – Бургас участва в инициативите "Дни на отворени врати" и осъществява сътрудничество с университети и училища на територията на община Бургас. Периодично се организират посещения в сградата на съдебната палата за запознаване на ученици и студенти от близо с дейността на съда.*

По темата за случайното разпределение на съдебни дела в Районен съд – Бургас
Сериозен напредък (5)

1. *Използва програмата "Law Choice" за случайно разпределение на съдебни дела.*
2. *Приети са вътрешни правила за работа с програмен продукт за случайно разпределение на делата.*
3. *Съдебните заседатели са били определени чрез жребий еднократно в началото на мандата им за участие в съдебни състави.*
4. *Има разпределение на съдиите по материя - наказателни и граждански дела.*
5. *Протоколите от случайното разпределение на делата се съхраняват в съда и гражданите могат да имат достъп до тях. В документацията за всяко дело се поставя протокол за извършения случаен избор, като делото е достъпно за страните в процеса и те могат да се информират за начина на избор на съдията докладчик.*
6. *Единствено системните администратори имат достъп до основните параметри на програмата и могат да извършват промени в нея. Промените се извършват след заповед на административния ръководител, придружена с докладна записка, която обосновава необходимостта от корекции.*
7. *Правят се копия от съхраняваните електронни архиви за разпределението на съдебните дела.*

По темата за детско правосъдие в Районен съд – Бургас
Сериозен напредък (5)

1. *Интересите на децата са защитени в наблюдаваните съдебните дела.*
2. *Личните данни на деца в наблюдаваните съдебни дела не са разгласявани.*
3. *Няма „синя стая" за изслушване на малолетни и непълнолетни лица в съдебната сграда в Бургас. Въпреки това съдът работи активно за защита на интересите на малолетни и непълнолетни, жертви на престъпление или насилие.*
4. *Съдът използва успешно възможностите на съвременните компютърни технологии и в две от производствата е използвал видеоконферентна връзка за провеждане на разпит на малолетни и непълнолетни лица.*
5. *В наблюдаваните дела по ЗЗДет винаги участва представител от Отдел „Закрила на детето" към ДСП.*
6. *Съдът поддържа добри контакти с Дирекция "Социално подпомагане". По инициатива на съда се провеждат периодични срещи с ръководството на дирекцията, на която се обсъждат проблеми възникнали в работата на двете*

институции, пряко свързани със защитата на интересите на малолетните и непълнолетните участници в съдебния процес.

7. *Съдът поддържа отлични отношения с неправителствени организации и социални институции, функциониращи на територията на община Бургас. След установен контакт с Центъра за обществена подкрепа в Бургас през 2012г. са използвани изградените специализирани помещения в центъра за разпити на малолетни и непълнолетни.*
8. *Съдът участва в проекти и инициативи в областта на детското правосъдие. В рамките на един от проектите „Правосъдие – приятел на детето", ще бъдат обучени магистрати за прилагане на практики за разпити и работа с малолетни и непълнолетни. Ще бъдат разработени и стандарти за детско правосъдие.*
9. *Съдът, съвместно с Окръжен съд – Бургас, участват и са организатори на различни инициативи, целящи популяризиране на дейността на съдилищата.*

По темата за етично поведение и конфликт на интереси в Районен съд - Несебър:
Съществен напредък (4)

1. *Декларациите по ЗПУКИ на съдиите не бяха публикувани на интернет-страницата на Районен съд – Несебър, както и на интернет-страницата на ВСС.*
2. *В медийното пространство няма компрометиращи публикации за родови връзки, приятелски отношения и бизнес интереси на съдиите.*
3. *Няма информация за икономическа обвързаност на съдии с търговски дружества.*
4. *Етичната комисия на Окръжен съд – Бургас е компетентна да разглежда сигнали срещу съдии от Районен съд – Несебър.*
5. *Има кутия за подаване на сигнали за корупция.*

По темата за отчетност, публичност и прозрачност в Районен съд – Несебър:
Сериозен напредък (5)

1. *Има приети и публикувани вътрешни правила.*
2. *Съдиите предоставят информация на журналисти и граждани за съдебни дела. Информация се публикува и на интернет страницата на съдилището, като по приключили дела това става до 24 часа след обявяване на съдебното решение.*
3. *Интернет-страницата на магистратурата предоставя актуална информация за графици за насрочени дела, информация за държавни такси.*
4. *Не са изградени съоръжения за достъп на хора с увреждания до сградата на съда поради местоположението и устройството на съдебната палата.*
5. *На интернет страницата няма публикувани договори на съда с банките и условията за внасяне на държавни такси от гражданите.*
6. *За хората със зрителни увреждания има инсталиран софтуер на интернет-страницата на Районен съд - Несебър.*
7. *Публикувана е и информация за чл. 5 от Закона за държавните такси – за възможностите за освобождаване от заплащане на държавни такси: http://www.rs-nesebar.org/CMS_ADM/images_content/oswtaksi.doc*
8. *Наблюдаваният съд, поради малката си численост, няма говорител или служител „Връзки с обществеността", но има утвърдена медийна стратегия и съдиите винаги приемат журналисти и дават информация за медиите.*
9. *Съдът предлага и електронни услуги чрез интернет страницата си.*
10. *Регистрирано е изпращане на документи от служители на съда по електронна поща при поискана информация от граждани.*

По темата за случайното разпределение на съдебни дела в Районен съд – Несебър
Сериозен напредък (5)

1. *Използва програмата "Law Choice" за случайно разпределение на съдебни дела.*
2. *Приети са вътрешни правила за работа с програмен продукт за случайно разпределение на делата.*

3. *Няма практика за определяне на основни и резервни съдебни заседатели за участие в съдебни състави чрез жребий. Изборът се прави лично от административния секретар.*
4. *Няма разпределение на съдиите за наказателни и граждански дела.*

По темата за детско правосъдие в Районен съд – Несебър
Сериозен напредък (5)

1. *В Районен съд – Несебър се изслушват децата в изпълнение на чл. 15, ал. 1 и ал. 6 от ЗЗДет.*
2. *По делата по ЗЗДет се представят писмени социални доклади със становище от Дирекция „Социално подпомагане".*

По темата за етично поведение и конфликт на интереси в Районен съд - Поморие:
Сериозен напредък (5)

1. *Декларациите по ЗПУКИ на съдиите бяха публикувани на страницата на Районен съд - Поморие.*
2. *В медийното пространство няма негативни публикации за родови връзки, приятелски отношения и бизнес интереси на съдиите.*
3. *Няма информация за икономическа обвързаност на съдии с търговски дружества.*
4. *Етичната комисия на Окръжен съд – Бургас е компетентна да разгледа евентуални сигнали срещу съдии от Районен съд - Поморие.*
5. *Има кутия за подаване на сигнали за корупция.*

По темата за отчетност, публичност и прозрачност в Районен съд – Поморие:
Съществен напредък (4)

1. *Има интернет-страница, която се актуализира ежедневно.*
2. *Достъпът до съдебните актове е свободен, без да се изисква регистрация на потребител, като са публикувани указания за това, къде каква информация може да бъде открита.*
3. *На интернет-страницата няма публикувана информация за възможностите за освобождаване от заплащане на държавни такси.*
4. *Липсват стаи за адвокати и прокурори.*
5. *Няма служител, занимаващ се с връзки с обществеността.*
6. *Липсва Информационен център.*

По темата за случайното разпределение на съда в Районен съд – Поморие:
Сериозен напредък (5)

1. *Съдът използва за разпределение на делата програмният продукт Law Choice.*
2. *Няма разпределение на съдиите по материя – всички дела се разпределят на случаен принцип между всички.*
3. *Промяната в процента на натовареност се обосновава с писмена заповед на Председателя на съда.*

По темата за детско правосъдие в Районен съд – Поморие
Сериозен напредък (5)

1. *Няма изградена „синя стая", но се създават подходящи условия за изслушване на непълнолетни лица.*
2. *Не се разгласяват личните данни на детето по време на съдебните заседания.*
3. *Изслушванията на деца задължително се провеждат в присъствието на социален работник.*

По темата за етично поведение и конфликт на интереси в Окръжен съд - Сливен:
Известен напредък (3)

1. *Предвид изразеното от КЗЛД становище и в изпълнение на решение на ВСС по протокол № 16/25.04.2013 г. декларациите по чл. 12 от ЗПУКИ, обявени на интернет страницата на Висшия съдебен съвет до датата на вземане на решението, са премахнати до получаване на изричното писмено съгласие (линк) на декларатorите*

за тяхното публикуване. В резултат от интернет-страницата на Окръжен съд – Сливен са премахнати всички публикувани декларации по ЗПУКИ.

2. *В медийното пространство няма компрометиращи публикации за семейни връзки, приятелски отношения и бизнес интереси на съдиите.*
3. *Няма информация за икономическа обвързаност на съдии с търговски дружества и НПО.*
4. *Съдиите с поведението си не създават съмнение в своята безпристрастност.*
5. *Има действаща Етична комисия - няма подадени сигнали за нарушения на Етичния кодекс.*
6. *Има кутия за подаване на сигнали за корупция.*

По темата за етично поведение и конфликт на интереси в Районен съд - Сливен:
Известен напредък (3)

1. *На интернет-страницата на съда бяха публикувани декларации по ЗПУКИ на всички съдебни служители. След решението на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) за декларациите на магистратите, са заличени.*
2. *В медийното пространство няма компрометиращи публикации за семейни връзки, приятелски отношения и бизнес интереси на съдиите.*
3. *Няма информация за икономическа обвързаност на съдии с търговски дружества.*
4. *Съдиите с поведението си не създават съмнение в своята безпристрастност.*
5. *Има действаща Етична комисия.*
6. *До месец май 2013 г., няма подадени сигнали (висящи случаи) и производства за дисциплинарни наказания на съдии.*

По темата за отчетност, публичност и прозрачност в Окръжен съд - Сливен:
Съществен напредък (4)

1. *Има интернет-страница, която осигурява информация за услугите и дейностите на съда.*
2. *Интернет страницата се актуализира ежедневно.*
3. *Графикът за насрочените дела не се актуализира - публикуван е график, който не съответства с действителността.*

Коментар на Окръжен съд – Сливен:[1] *Цитираното в т.3 твърдение е абсолютно невярно. Към датата на настоящото възражение, беше установено наличието на техническа грешка в изписването на годината в линка, чрез който се отваря Графикът на насрочените дела (беше записано „График за насрочените дела до 31.12.2012г.”), като същата е отстранена и към момента е записано: „График за насрочените дела до 31.12.2013г. В периода на извършваното от Ваша страна наблюдение и към момента, съдържанието на изнесената в Графика за насрочените дела информация е напълно „съответстващо на действителността”, тъй като календарът в този модул се създава и публикува ежедневно, директно от софтуера, внедрен и използван в Окръжен съд – Сливен – Автоматизирана деловодна система – САС, продукт на „Информационно обслужване” АД - гр. Варна.*

4. *Достъпът до съдебните актове е свободен, но не всички могат да бъдат разгледани.*

Коментар на Окръжен съд – Сливен:[2] *Причината за посоченото твърдение кореспондира с наличието на законови ограничения за публикуването на данни, които попадат в ограничителните хипотези за публичност, извън тези, изборени изрично в Закона за защита на личните данни.*

5. *Няма търсачка на интернет страницата, която да осигури търсене на дела по дата и номер.*
6. *За всяко дело се провежда жребий на съдебни заседатели и се изготвя протокол за избора.*
7. *На интернет страницата няма публикувана информация за възможностите за освобождаване от заплащане на държавни такси.*

1 Становище на Мартин Данчев, заместник-председател на Окръжен съд – Сливен, вх. №Ц-45/08.08.2013 г.
2 Пак там.

8. *На електронни табла се публикувава ежедневно графика на съдебните дела.*

По темата за отчетност, публичност и прозрачност в Районен съд - Сливен:
Съществен напредък (4)

1. *Има интернет-страница, която осигурява информация за услугите и дейностите на съда.*
2. *Интернет-страницата се актуализира ежедневно.*
3. *Графика за насрочените дела се актуализира всяка седмица, като предоставя реална информация за съдебните заседания през текущата и следващата седмица.*
4. *Достъпът до съдебните актове е свободен, но не всички могат да бъдат разгледани.*
5. *На интернет-страницата е публикувана подробна инструкция за търсене на съдебни актове на интернет-страницата на ВСС.*
6. *Жребия на съдебните заседатели се провежда от ръководството на съда в началото на мандата им, като те биват разпределени в съдебни състави за целия период на мандата им.*
7. *На интернет-страницата няма публикувана информация за възможностите за освобождаване от заплащане на държавни такси.*
8. *На електронни табла се публикувава ежедневно графика на съдебните дела има и информационни табла с разположението на съдебните зали.*
9. *Всяка година се провежда "Ден на отворените врати на Районен съд Сливен".*

По темата за случайното разпределение на съда в Окръжен съд - Сливен:
Сериозен напредък (5)

1. *Съдът разпределя делата по метода на случайното разпределение като използва специализиран софтуер „Law choice".*
2. *Делата се разпределят равномерно и обхващат всички съдии, които работят на 100% натовареност.*
3. *В интернет-страницата са публикувани Правилата за случайно разпределение на делата.*
4. *Разпечатва се протокол от всяко случайно разпределение, който се прикрепя към папката с делото.*
5. *Няма информация за манипулация на принципа за случайното разпределение.*

По темата за случайното разпределение на съда в Районен съд - Сливен:
Сериозен напредък (5)

1. *Съдът разпределя делата по метода на случайното разпределение (използва специализиран софтуер „Law choice".*
2. *При прилагането му се отчита фактическата и правна сложност на делата.*
3. *Делата се разпределят между всички съдии. Всички работят на 100% натовареност. Председателят на съда е с 50% натовареност.*
4. *В интернет-страницата няма публикувани Правила за случайно разпределение на делата.*
5. *Разпечатва се протокол от всяко случайно разпределение, който се прикрепя към папката с делото, в края на деня се разпечатва протокол за всички разпределения извършени на конкретната дата.*
6. *Няма информация за манипулация на принципа за случайното разпределение.*

По темата за детско правосъдие в Районен съд - Сливен:
Сериозен напредък (5)

1. *При случаи с твърдение за насилие над деца винаги се изисква доклад от Дирекция „Социално подпомагане", в някои случаи се изискват и допълнителни доклади.*
2. *При съмнение за насилие и риск за детето често се предлага от ОЗД по реда на ЗЗДет мярката „настаняване в институция".*
3. *В съда няма изградена „синя стая" за изслушване на деца.*
4. *Личните данни на детето се запазват, като не се четат по време на съдебните заседания.*

5. *Изслушванията на деца задължително се провеждат в присъствието на социален работник.*
6. *При дела по ЗБППМН участва и представител на прокуратурата.*
7. *При неизяснени обстоятелства съдебния състав изисква доказателства за установяване на обстоятелствата по казуса.*
8. *Децата не присъстват при разпитите на свидетели по делото.*
9. *Делата по УБДХ се насрочват в рамките на деня.*
10. *Спазва се срока за насрочване на дела по ЗБППМН.*

По темата за етично поведение и конфликт на интереси в Районен съд - Царево:
Сериозен напредък (5)

1. *В интернет-страницата на съда не бяха публикувани декларации на съдии. Те можеха да бъдат намерени на интернет-страницата на ВСС до месец април 2013 г.*
2. *Публикуваните на интернет-страницата на ВСС декларации на съдиите са премахнати след решение на ВСС през месец април 2013 г.*
3. *Публикуван е Кодексът за етично поведение на българските магистрати в интернет-страницата на съда.*
4. *В съда в Царево няма създадена Етична комисия, поради малкия състав на съдиите. Компетентна да разглежда сигнали за етично поведение на съдиите в Царево е Етичната комисия на Окръжен съд – Бургас.*

По темата за отчетност, публичност и прозрачност в Районен съд – Царево:
Съществен напредък (4)

1. *Архитектурата не отговаря на изискванията за съдебна сграда, трудно достъпна е за хора с увреждания.*
2. *При дело с участието на лице с физическо увреждане, заседанието се провежда в стаята на деловодството, която е на първия етаж в сградата на съда в Царево.*
3. *Липсват стаи за адвокати и прокурори.*
4. *Няма и служител, занимаващ се с връзки с обществеността.*
5. *Информационен център липсва, но тези функции са поети от деловодството, както и от административния секретар.*
6. *Съдебните канцеларии и деловодството работят с непрекъснато работно време с граждани и в часовете между 12:00-13:00.*
7. *Тоалетната в съда се ползва, без да се заплаща такса.*
8. *Съдебните такси се заплащат в банков клон извън сградата на съда.*
9. *Служителите от деловодството в Районен съд - Царево носят обозначителни табелки (значки) с техните имена.*
10. *Информация за възможностите за освобождаване от държавни такси е изложена на 2-ят етаж и може да се види в интернет страницата на съда, рубрика „Образци и документи".*

По темата за случайното разпределение на съдебни дела в Районен съд – Царево
Сериозен напредък (5)

1. *Случайното разпределение на делата се извършва с програмен продукт Law Choice.*
2. *Няма разпределение на съдиите за разглеждането на граждански и наказателни дела.*
3. *Протокол за случайното разпределение на делото се разпечатва след всяко резпределено дело и се прикрепя към папката.*
4. *В интернет-страницата са публикувани вътрешните правила за работа със софтуерната програма, които са от 17.01.2008 г. Правилата се намират в рубрика „Справки" с подрубрика „Вътрешни правила".*

По темата за етично поведение и конфликт на интереси в Районен съд - Ямбол:
Съществен напредък (4)

1. *В интернет-страницата на съда публикуваните декларации на служители са премахнати след решение на ВСС през месец април 2013 г.*

2. *Съдиите са подали своевременно актуални декларации по ЗПУКИ, но те не са публикувани в интернет-страницата на ВСС.*

По темата за етично поведение и конфликт на интереси в Окръжен съд - Ямбол:
Съществен напредък (4)

1. *В интернет-страницата на съда бяха публикувани декларации на съдии.*
2. *Съдиите са подали своевременно актуални декларации по ЗПУКИ, но те не са публикувани в интернет-страницата на ВСС.*

По темата за отчетност, публичност и прозрачност в Районен съд – Ямбол:
Сериозен напредък (5)

1. *Съдът има интернет-страница, която се актуализира всеки ден.*
2. *Достъпът до регистъра с публикуваните съдебни решения е свободен и лесно се намират съдебните актове.*
3. *Съдебните актове се публикуват незабавно в същия ден след постановяването им, като имената и другите лични данни на съответните страни /ЕГН и адрес/ са заличени.*
4. *Жребият за определяне на основни и резервни съдебни заседатели за участие в съдебни състави не се извършва по електронен път, а механично, заради софтуерен проблем на програмата.*
5. *Мотивите към съдебните актове се публикуват на сайта веднага при тяхното постановяване.*
6. *В Интернет-страницата на съда няма информация за условията за освобождаване от съдебни такси, както и за обслужващата банка.*
7. *Въведен е софтуер за хора със зрителни и леки слухови проблеми в компютър, която се намира в помещение за граждани и адвокати за запознаване с делата.*
8. *Електронният сайт на съда е със звукова версия за хора със зрителни и леки слухови проблеми.*
9. *Липсва щатен служител – връзки с обществеността.*

По темата за отчетност, публичност и прозрачност в Окръжен съд – Ямбол:
Сериозен напредък (5)

1. *Съдът има интернет-страница, която се актуализира всеки ден.*
2. *Достъпът до регистъра с публикуваните съдебни решения е свободен и лесно се намират съдебните актове.*
3. *Липсва търсачка за намиране на определена информация в интернет-страницата.*
4. *Жребият за определяне на основни и резервни съдебни заседатели за участие в съдебни състави се извършва по електронен път. Само при отказ на заседателя изборът се извършва по списъка, като се отчита натовареността на заседателя.*
5. *Мотивите към съдебните актове се публикуват на сайта веднага при тяхното постановяване.*
6. *В интернет-страницата на съда няма публикувана информация за чл. 5 от Закона за държави за случайте, в които гражданите, са освободени от съдебни такси и за обслужващата банка.*
7. *Липсва щатен служител – специалист по връзки с обществеността.*

По темата за случайното разпределение на съдебни дела в Окръжен съд – Ямбол
Сериозен напредък (5)

1. *В съда делата се разпределят по метода на случайния подбор чрез специализиран софтуер „Law Choice", като при прилагането му се отчита фактическата и правна сложност на делата.*
2. *Правилата за разпределяне на делата са публикувани на интернет-страницата на съда.*
3. *Няма информация в медии за манипулация на принципа на случайното разпределение на делата.*

По темата за случайното разпределение на съдебни дела в Районен съд – Ямбол
Сериозен напредък (5)

1. *В съда делата се разпределят по метода на случайния подбор чрез специализиран софтуер Law Choice, като при прилагането му се отчита фактическата и правна сложност на делата.*
2. *Правилата за разпределяне на делата са публикувани на интернет-страницата на съда.*
3. *Няма информация в медии за манипулация на принципа на случайното разпределение на делата.*

По темата за детско правосъдие в Районен съд – Ямбол
Сериозен напредък (5)

1. *Съдът прилага мерки за закрила на децата при дело по ЗЗДН.*
2. *Изисква доклад от Дирекция „Социално подпомагане" в случаи на насилие над деца.*
3. *Осигурява подходяща среда за изслушване на детето чрез извеждане извън залата на страните и свидетелите.*
4. *Уведомява страните за възможностите за ползване на служебен защитник.*
5. *При необходимост изисква допълнителни доказателства за изясняване на казуса.*

№	Критерий / съд	Етично поведение, конфликт на интереси, ЗПУКИ, КЕПБМ	Отчетност, публичност, прозрачност	Случайно разпределение на постъпили дела и публикуване на съдебните актове	Правосъдие за деца
1	Окръжен съд – Бургас	Съществен напредък (4)	Сериозен напредък (5)	Сериозен напредък (5)	НП
2	Окръжен съд - Сливен	Известен напредък (3)	Съществен напредък (4)	Сериозен напредък (5)	НП
3	Окръжен съд - Ямбол	Съществен напредък (4)	Съществен напредък (4)	Сериозен напредък (5)	НП
4	Районен съд - Бургас	Съществен напредък (4)	Сериозен напредък (5)	Сериозен напредък (5)	Сериозен напредък (5)
5	Районен съд - Несебър	Съществен напредък (4)	Сериозен напредък (5)	Сериозен напредък (5)	Сериозен напредък (5)
6	Районен съд - Поморие	Сериозен напредък (5)	Съществен напредък (4)	Сериозен напредък (5)	Сериозен напредък (5)
7	Районен съд – Сливен	Известен напредък (3)	Съществен напредък (4)	Сериозен напредък (5)	Сериозен напредък (5)
8	Районен съд - Царево	Сериозен напредък (5)	Съществен напредък (4)	Сериозен напредък (5)	НП
9	Районен съд - Ямбол	Съществен напредък (4)	Сериозен напредък (5)	Сериозен напредък (5)	Сериозен напредък (5)

V. ПРЕПОРЪКИ

А. ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

- Да се актуализират декларациите на съдиите и съдебните служители съгласно ЗПУКИ (препоръката е от екипите в Сливен, Ямбол);
- На интернет-страницата на съда, освен на съдебните служители, да се публикуват и декларациите на магистратите или препратка към интернет-страницата на ВСС (препоръката е от екипите в Сливен, Ямбол);
- Съдилищата да публикуват на интернет-страниците си и декларациите на съдебните изпълнители и съдиите по вписванията. (Препоръката е от екипите в Сливен, Ямбол);
- Магистратите да оповестят публично в декларациите си по ЗПУКИ размера на взети заеми, банкови кредити и кредиторите (препоръката е от всички екипи);
- ВСС да одобри и да задължи съдилищата да прилагат единен стандарт и унифицирани правила за съдии и съдебни служители при публикуването на декларациите по ЗПУКИ (препоръката е от екипа в Ямбол).

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати

- Съдилищата да осигурят по-голяма публичност и прозрачност на дейността на комисиите по етика. Да се публикуват поименния състав и правилата за работа на Етичните комисии (препоръката е от екипа в Сливен);
- ВСС да публикува на интернет-страницата си обобщена информация за числеността, поименния състав и актуална дейност на всички етични комисии на съдилищата в страната;
- В годишните отчети на съдилищата да има точка, в която да се опише дейността на Етичната комисия през съответната година, брой разгледани преписки и резултати от проучването на проверяваните сигнали (препоръката е от екипа в Сливен);
- Съдът активно да участва в инициативи с неправителствени организации с цел повишаване на обществено доверие към съдебната система (препоръката е от екипа в Ямбол);
- Съдът да организира регулярни срещи с медиите, на които да изнася информация за дейността си (препоръката е от екипа в Ямбол);
- Да се създаде ежемесечна практика за представяне на дейността на съдилищата в медийното пространство с цел да се увеличи прозрачността и информираността на гражданите (медиен план) (препоръката е от екипа в Сливен);
- Да се създаде публичен регистър на подадените жалби и сигнали за корупция сред магистратите и конфликт на интереси (препоръката е от екипа в Сливен).

B. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПРОГРАМА

- Да се предвиди възможност за публикуване в интернет-страницата на съда на протоколите от случайния подбор, които са обществена информация по смисъла на ЗДОИ (препоръката е от екипа в Ямбол);

Коментар на Районен съд - Бургас:[1] *Достъпът до обществена информация се осъществява въз основа на ЗДОИ и на Вътрешни правила, която всяка институция е разработила и приела като вътрешен акт. Протоколите от случайното разпределение се съхраняват в съда и в случай на желание и необходимост гражданите могат да имат достъп до тях. Освен това на всяко дело се поставя протокол за извършения случаен избор, като делото е достъпно за страните в процеса и те могат да се информират за начина на избор на съдията докладчик.*

- В РС и ОС Сливен деловодната програма да е съвместима със системата за случайно разпределение на делата (препоръката е от екипа в Сливен);
- Да се правят копия от съхраняваните електронни архиви от разпределението (препоръката е от екипа в Сливен);
- На интернет страницата на РС - Сливен да се публикуват одобрените Вътрешни правила за разпределението на делата (препоръката е от екипа в Сливен).

C. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СТРАНИЦИ НА СЪДИЛИЩАТА

- Съдът да спазва разпоредбата на ЗСВ за незабавно публикуване на постановените съдебни актове (препоръката е от екипа в Сливен);
- При публикуване на съдебни актове с ограничен достъп до тях, да се вписва причината за това (препоръката е от екипа в Сливен);
- Съдът да предвиди възможност за публикуване на протоколите от съдебните заседания при спазване на изискванията за защита на личните данни на страните (препоръката е от екипа в Ямбол).

D. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

Съдилищата да изпълняват решението на Комисия "Професионална квалификация, информационни технологии и статистика" на ВСС от 05.07.2011 г.[2]:

- **ПРЕПОРЪЧВА** на административните ръководители в съдебната система да публикуват на интернет страницата на всеки съд договорите за избор на банка и условията по тях в които се внасят таксите от гражданите.

Коментар на Районен съд - Бургас:[3] *„Районен съд – Бургас е публикувал на интернет страницата си информация относно обслужващата банка, таксата, която заплащат гражданите при използване на съответната банкова институция. Считаме, че публикуването на пълния договор с банката би могло да се извърши само след изричното съгласие на обслужващата банка при спазване на търговската и банкова тайна и правилата за лоялна конкуренция.*

1 Становище на Анна Щерева, и.ф. административен ръководител – председател на Районен съд – Бургас, вх. №Ц-44/02.08.2013 г. (поради ползване на редовен годишен отпуск на Административния ръководител-председател на Районен съд – Бургас, съдия Яна Колева)

2 ВСС, решения на постоянните комисии - http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm

3 Становище на Анна Щерева, и.ф. административен ръководител – председател на Районен съд – Бургас, вх. №Ц-44/02.08.2013 г. (поради ползване на редовен годишен отпуск на Административния ръководител-председател на Районен съд – Бургас, съдия Яна Колева)

От основно значение за по-голямата част от потребителите на интернет-страницата на Районен съд – Бургас, е да бъде публикувана информация за таксата за обслужване при извършване на преводи по сметка на Районен съд – Бургас. На интернет-страницата на Районен съд – Бургас в рубриката „Заплащане на такси" е публикуван размерът на таксата, която се заплаща от физически и юридически лица, в случай че сумите се внасят чрез обслужващата банка – Райфайзен банк.

Коментар на Окръжен съд - Бургас:[1] *Окръжен съд – Бургас не счита, че договорът за избор на банка касае гражданите. В самите договори не е налична информация за размера на таксите. До м.май 2013г. БОС е обслужван от Уникредит, след което от Райфайзенбанк. Нито в договора с Уникредит, нито в договора с Райфайзенбанк е уточнен размерът на таксите. Окръжен съд – Бургас е предоставил тази информация в меню „Банкови сметки", както и възможност за плащане чрез ПОС терминални устройства без такси за банков превод.*

Коментар на Районен съд – Ямбол:[2] *По отношение на публикуване на пълния договор с обслужваща банка се присъединявам към коментара на РС – Бургас. В тази връзка РС – Ямбол е изпратил писмо - запитване до ЦКБ АД – Ямбол за разрешение за публикуване на пълния текст на договора.*

- **ПРЕПОРЪЧВА** списъка на съдебните заседатели да се публикува на интернет-страницата на всеки съд.
- Административните ръководители **да създадат** организация в работата си за подбиране на съдебните заседатели чрез жребий при спазване условията на чл. 72, ал. 2 от ЗСВ.
- **ПРЕПОРЪЧВА** Декларациите по ЗПУКИ и Декларациите, които се подават в Сметната палата от магистратите да се публикуват и на интернет-страниците на съответните съдилища.

Коментар на Районен съд - Бургас:[3] *Декларациите, които се подават в Сметната палата на магистратите /с трите имена/ са публикувани на интернет страницата на Сметната палата. Достъпът до интернет страницата на Сметната палата е свободен и всеки, който желае може да се информира за попълнените данни от съдията. Считаме, че на интернет-страниците на съдилищата следва да се съдържа информация относно дейността на съда – съдебни заседания, постановени съдебни актове, правила и процедури за работа на съда, образци на молби и заявления и други. Не е обосновано и не е логично основното съдържание в интернет-страницата на съда да са декларирани имуществени и лични отношения на магистратите.*

Коментар на Окръжен съд – Бургас:[4] *Декларациите, които се подават в Сметна палата се публикуват на страницата на Сметна палата, ведно с друга информация и статистика по въпроса. Достъпът до страницата на Сметна палата и декларациите е напълно свободен. Би било нелогично и не на място публикуването на тези декларации още веднъж и на страниците на съдилищата.*

Коментар на Районен съд – Ямбол:[5] *По отношение на публикуване на декларациите на магистратите, които подават в Сметната палата и препоръката те да бъдат публикувани на интернет страницата на съответните съдилища, считам, че същото излишно би натоварило страницата с информация некасаеща пряко дейността на съда. Същите са публикувани*

1 Становище на Боряна Димитрова, административен ръководител – председател на Окръжен съд – Бургас, вх. №Ц-44-1/02.08.2013 г.

2 Становище на Васил Петков, административен ръководител-председател на Районен съд – Ямбол, вх. №Ц-47/20.08.2013 г.

3 Становище на Анна Щерева, и.ф. административен ръководител – председател на Районен съд – Бургас, вх. №Ц-44/02.08.2013 г. (поради ползване на редовен годишен отпуск на Административния ръководител-председател на Районен съд – Бургас, съдия Яна Колева)

4 Становище на Боряна Димитрова, административен ръководител – председател на Окръжен съд – Бургас, вх. №Ц-44-1/02.08.2013 г.

5 Становище на Васил Петков, административен ръководител-председател на Районен съд – Ямбол, вх. №Ц-47/20.08.2013 г.

на страницата на Сметната палата и всеки може да се запознае с декларацията на всеки магистрат. В тази връзка напълно споделям коментара на РС – Бургас.

1. Съдържание и форма на интернет-страниците на съдилищата

- Висшия съдебен съвет да вземе решение да се създадат нови интернет страници за всички съдилища с общ унифициран стандарт и по-добър контрол от страна на административните ръководители, при актуализиране съдържанието на сайтовете;
- Съдилищата да променят интернет-страниците си с нов дизайн в съответствие със съвременните тенденции за оформление на интернет страници на държавни институции и добавяне на нови функционалности; пълно използване на възможностите за попълване и поддържане на двуезична страница поне за главната страница;

Коментар на Районен съд - Бургас:[1] *Страницата на Районен съд – Бургас е разработена в рамките на проект "Инициатива за укрепване на съдебната система" на Американската Агенция за Международно развитие. По същия проект са разработени и по-голяма част от интернет страниците на съдилищата в Република България. Интернет страницата се поддържа от системните администратори на Районен съд – Бургас, които разполагат с ограничени права за извършване на подобрения на сайта. Районен съд – Бургас няма щатен служители за връзки с обществеността, както и в бюджета на съда не се предвиждат отделно разходи за разработване и поддържане на интернет страницата. Считаме, че препоръката отправена до Висшия съдебен съвет за разработване на обща унифицирана визия е удачна, както и е необходимо да се отделят повече средства за повишаване на публичността на работата на съдилищата.*

Коментар на Окръжен съд - Бургас:[2] *Окръжен съд – Бургас подкрепя идеята ВСС да вземе решение за създаване на нови интернет – страници с общ унифициран стандарт. Това определено би улеснило потребителите по отношение наличие на конкретна информация, а и би спестило време за справка. Ежедневното актуализиране на информацията в страницата на БОС е практика. Предоставена е възможност чрез анкети за обратна връзка. На страницата има рубрика „Съобщения/Новини", в която се поддържа и съответен архив. Окръжен съд – Бургас е утвърдил Вътрешни правила за Пресофис, който е общ за Апелативен, Окръжен и Районен съд – Бургас.*

Коментар на Районен съд – Ямбол:[3] *Споделям препоръката, ВСС да вземе решение за унифициране на интернет страницата на съдилищата.*

- Съдилищата ежедневно да актуализират информацията в интернет-страницата си;
- Съдилищата да подобряват възможностите за търсене по ключови думи, аналогично на функцията при справките по съдебни дела;
- Съдилищата да предприемат мерки и дългосрочно развитие за подобряване възможностите за обратна връзка чрез анкети, електронен адрес за граждани и др.; както и за подаване на сигнали (анонимни) за корупция или нарушения на съдии;
- Съдилищата да разширят обема от информация, включително информация по европейски и международни въпроси, публикуване на вътрешни документи (заповеди, указания, инструкции и др.);

1 Становище на Анна Щерева, и.ф. административен ръководител – председател на Районен съд – Бургас, вх. №Ц-44/02.08.2013 г. (поради ползване на редовен годишен отпуск на Административния ръководител-председател на Районен съд – Бургас, съдия Яна Колева)

2 Становище на Боряна Димитрова, административен ръководител – председател на Окръжен съд – Бургас, вх. №Ц-44-1/02.08.2013 г.

3 Становище на Васил Петков, административен ръководител-председател на Районен съд – Ямбол, вх. №Ц-47/20.08.2013 г.

- На интернет-страниците на съдилищата да бъдат публикувани договори с доставчици на външни услуги, в това число и договора с обслужващата банка, заповеди на председателя на съда, които не засягат класифицирана информация (препоръката е от екипа в Ямбол);
- ВСС да вземе решение за разкриване на щат „връзки с обществеността" в окръжните съдилища, които да работят и за районните съдилища в един съдебен район, за да се засили присъствието им в медийното пространство и да се запознаят гражданите по-обстойно с работата на съда (препоръката е от всички екипи);
- Съдът да инсталира в интернет-страницата си софтуер за хора със зрителни и слухови проблеми (препоръката е от екипите в Ямбол и Сливен);
- Окръжен съд - Ямбол да създаде в интернет-страницата си рубрика за предложения и оплаквания (препоръката е от екипа в Ямбол);
- Окръжен съд - Ямбол да създаде в интернет-страницата си рубрика и възможност за изпращане на документи по електронен път, както и справка за тяхното движение (препоръката е от екипа в Ямбол);
- Съдът да публикува на интернет-страницата си и на достъпно за гражданите информационно табло в съдебната сграда информация за възможностите за освобождаване от съдебни такси (препоръката е от екипа в Ямбол);
- На информационно табло в съдебната палата в Ямбол да бъде изнесена информация за съдебните такси и банковите комисионни (препоръката е от екипа в Ямбол);
- Подобряване визията и своевременно актуализиране на информацията, публикувана в интернет-страницата на Окръжен съд – Сливен;
- PR специалистите да информират обществото за мотивите за издаваните присъди при публично коментираните дела (препоръката е от всички екипи);
- Да се провеждат месечни конференции пред медиите за информиране за съдебни дела представляващи висок обществен интерес (препоръката е от екипа в Сливен);
- В сайта на Окръжен и Районен съд в Сливен да има подстраница „Новини" с информация за актуални събития в работата на съда, която да се актуализира ежедневно (препоръката е от екипа в Сливен).

Е. ПРАВОСЪДИЕ ЗА ДЕЦА

- Задължително изслушване на децата в присъствието на обучени специалисти, психолози, социални работници, специализирани полицаи, магистрати (препоръката е от екипа в Сливен);
- Намаляване на броя на изслушванията на деца, особено на децата под 14 години (препоръката е от екипа в Сливен);
- Да се приемат унифицирани за страната правила и стандарти за изслушване на малолетни и непълнолетни лица (пПрепоръката е от екипа в Сливен);
- Да се проведе обучение на магистратите по темите, права на непълнолетните според българското законодателство, детска психология и методи на разпит на лица под 18 години (препоръката е от екипа в Сливен).

1. Прилагане на Закона за закрила на детето (ЗЗДет)

Държавата в лицето на изпълнителната и съдебната власт да разработи обща програма за създаване на подходящи условия за водене на съдебни процеси, участие в които вземат деца. За тази цел на територията на всеки съдебен окръг да се планира създаването на т.н. "синя стая", в която да бъдат изслушвани децата.

2. Прилагане и изменение на Закона за защита от домашното насилие (ЗЗДН)

- Да се регламентира възможността съдът служебно да проверява имущественото състояние на ответника, за да може да се определи адекватно размер на паричната глоба, налагана на виновния по чл. 6 (4) от ЗЗДН;

Коментар на Районен съд - Бургас:[1] *Предложението не е съобразено със закона. Разпоредбата на закона предвижда, че във всички случаи, съдът с решението по делото, налага на извършителя и глоба в размер от 200 до 1000 лв. Касае се за допълнителна санкция, предвидена за извършителя, извън мерките по чл. 5, ал. 1 от закона, които той трябва да понесе. Касае се за имуществена санкция, като определянето на нейния размер не е обвързан с имущественото състояние на извършителя. Целта е да се накаже извършителят, а не същия да бъде улеснен с оглед материалното му положение. Размера на тази имуществена санкция се преценява от съда с оглед тежестта на извършеното нарушение, неговата интензивност, дали се касае за рецидивно поведение и др.*

- Да бъде изменен законът, като се въведе задължително мотивирано оттегляне на жалбата, с цел да се защити интересът на жертвата. За постъпилото оттегляне да бъдат уведомявани служебно от съда районната прокуратура и Дирекция „Социално подпомагане", които да имат право в определен срок да продължат делото. При бездействие и след изтичане на срока, съдът да прекратява делото;

Коментар на Районен съд - Бургас:[2] *Липсва каквато и да е било правна логика, да се иска от страната, подала молбата, да мотивира, защо оттегля същата. Дори и да приемем, че следва да се мотивира това оттегляне на молбата, по какъв начин ще се уреди законодателно, какво се случва при липса на мотиви, а именно, дали това би било равнозначно на лиса на оттегляне или нещо друго. Също така, при задължителна мотивация, би се стигнало до различна казуистика при различни мотиви, а именно на съда би се дала възможност за твърде субективна преценка, кои мотиви са предпоставка за прекратяване на делото поради оттегляне на молбата и кои не.*

Ако опасенията на неправителствената организация са, че до оттегляне на молбите се стига в резултат на страх у пострадалото лице да продължи воденето на делото, то в тази връзка, мотивирането на молбата не би променило това положение. Пострадалото лице, ако се страхува, никога няма да напише истинските мотиви за оттегляне на молбата.

Тук обаче намираме за добро предложението, което касае възможността, Д „СП" да може да продължи делото. Тази институция разполага със специалисти, които след проведена среща с пострадалото лице, могат да преценят, дали същото оттегля молбата си само поради натиск или уплаха и в този случай, може да се опитат посредством водене на делот, да защитят интереса на пострадалото лице. Това предложение обаче се нуждае от промяна на закона.

Относно предложението, прокуратурата да може да продължава делото, то също се нуждае от законодателна промяна, защото тя не е страна по делата по ЗЗДН. Освен това предвид изложените по-горе мотиви за това, че е необходими специално обучени кадри, които да могат да преценят, че молбата е оттеглен под натиск, без воля за това, прокуратурата не би била полезна в тази насока.

- Отказът на извършителите за участие в специализирана програма в изпълнение на наложена мярка чл. 5, ал. 1, т. 5 от ЗЗДН да се криминализира,

1 Становище на Анна Щерева, и.ф. административен ръководител – председател на Районен съд – Бургас, вх. №Ц-44/02.08.2013 г. (поради ползване на редовен годишен отпуск на Административния ръководител-председател на Районен съд – Бургас, съдия Яна Колева)

2 Пак там.

като за отсъствие от нея да се прилагат наказания, по ред, който да бъде регламентиран в НК;

Коментар на Районен съд - Бургас:[1] *Предложението е лишено от всякаква правна и социална логика. Идеята на закона е да се помогне, на лицето с прояви по ЗЗДН, да преодолее проблема, който има, независимо, дали ще се касае за проблем с алкохола или насилието. Става въпрос за опит са социализиране на насилника, което по никакъв начин не би се постигнало наказанията, предвидени по НК.*

- При повторен акт на домашно насилие, в нарушение на съдебна заповед, размерът на глобите да се увеличава двойно;

Коментар на Районен съд - Бургас:[2] *Както вече беше споменато по-горе, това е една от предпоставките, при определяне на размера на имуществената санкция, която може да варира от 200 до 1000 лв.*

- Съдът със свое решение да задължава виновния за домашното насилие да заплаща разходите по възстановителната програма на пострадалите и таксите за личното му участие в специализираните програми срещу агресията;

Коментар на Районен съд - Бургас:[3] *Това определено не може да се случи в производство по ЗЗДН. Няма пречка в отделно съдебно производство да се случи това, като тук би имало различни варианти, като някой от тях са свързани и със законодателни промени. Първо следва да е ясно, кой прави разходите. Ако пострадалото лице е направило разходи във връзка със своето възстановяване, то е налице уреден гражданскоправен ред да търси обезщетение за това-чл. 45 от ЗЗД. Ако разходите са направени от съответна организация, би могло да се закрепи законодателно възможността да иска възстановяването им от извършителя, когато се касае за направени разходи за възстановяване на това лице. А по отношение на таксите за участие на извършителя в специализирани програми, не съм запозната, кой ги финансира и с каква цел, но именно тук може да се предвиди, възможността, ако извършителят не ги посещава, или отново извърши акт на домашно насилие, да може да се изисква да възстанови тези средства.*

Препоръки за подобряване прилагането на закона:

- Да се ускори разглеждането на съдебните дела, с цел превенция на бъдещи конфликтни ситуации, които биха принудили жертвите да оттеглят съдебните жалби, а съдът да насрочва открито съдебно заседание преди установения краен срок от 30 дни;

Коментар на Районен съд - Бургас:[4] *И към настоящия момент съдът разглежда делата максимално бързо, много често насрочването е преди изтичане на едномесечния срок. Следва да се отбележи, че е налице и възможност за незабавна защита, в предвидените в закона хипотези.*

- Да се засили междуинституционалното сътрудничество по прилагане на ЗЗДН.[5]

3. Изменение на Семеен кодекс (СК)

- Да се регламентира законово фактическото съжителство без брак.

1 Становище на Анна Щерева, и.ф. административен ръководител – председател на Районен съд – Бургас, вх. №Ц-44/02.08.2013 г. (поради ползване на редовен годишен отпуск на Административния ръководител-председател на Районен съд – Бургас, съдия Яна Колева)

2 Пак там.

3 Становище на Анна Щерева, и.ф. административен ръководител – председател на Районен съд – Бургас, вх. №Ц-44/02.08.2013 г. (поради ползване на редовен годишен отпуск на Административния ръководител-председател на Районен съд – Бургас, съдия Яна Колева).

4 Пак там.

5 **Пресконференция в Окръжен съд – Пазарджик, изказване на съдия Николинка Цветкова, председател на Районен съд - Пазарджик, 23 април 2012 г.**

4. Прилагане на Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (ЗБППМН)

- Комисията за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни да предприеме действия да се увеличи обществената информираност по проблема, да се организират кръгли маси и обществен дебат по проблема.
- Общинските съвети по предложение на Кмета да избират активни и ангажирани обществеици за членове на Местните комиси по ЗБППМН
- Да се отдели специално внимание на обучението и подготовка на обществените възпитатели.
- Да се работи в тясно сътрудничество с полицейските органи и неправителствените организации, като ценен местен ресурс за подкрепа на деца в риск.

5. Прилагане на Указ за борба с дребното хулиганство (УБДХ)

Продължават да са актуални препоръките на екипа ни от 2011 г:[1]

- *Да се прилага разпоредбата в УБДХ (чл.1, ал.4), която предвижда да се прекратяват съдебните дела, а случаите да се насочват към местните КБППМН и детски педагогически стаи на МВР.*
- *Съдебната статистика да отчита в отделен раздел делата по УБДХ, за да се улесни извършването на справки за наложените мерки.*
- *Местата за задържане на лица и изтърпяване на административни мерки трябва да станат обекти с обществено предназначение по смисъла на Закона за здравето, за да се осъществява административен контрол върху условията за живот там.*
- *Наказанието „задържане в поделенията на МВР" по УБДХ да бъде прилагано само в места, които да отговарят на основните европейски стандарти за сигурност и хигиена.*
- *В УБДХ да се предвиди възможност бързата процедура да не е задължителна за всички съдебни дела, а само за тези, при които общественият интерес налага това.*
- *Когато непълнолетни нарушители са изправени пред съда по УБДХ, задължително за процеса да бъдат уведомени Дирекция „Социално подпомагане" - Отдела за закрила на детето, които да дадат становище по случая, съгласно нормите на Закона за закрила на детето.*
- *Да се регламентира задължително участие на прокурор в съдебното производство по УБДХ.*
- *Когато подсъдими по УБДХ са непълнолетни към тях да се прилага санкция, различна от „задържане в поделенията на МВР". Младежите в тази възраст трябва задължително да посещават учебни занятия, а съдът с подобно решение препятства достъпа им до образование. Освен това т.н. "полицейски кучкарници" не отговарят на санитарните норми за живот и там липсват условия, които да гарантират здравето и безопасността на ненавършилите пълнолетие деца и младежи. Предлагаме промените да следват логиката, според която в Закона за административните нарушения и наказания глобата за непълнолетните бе заменена с обществено порицание.*

1 Център на НПО в Разград, Доклад за напредъка на съда в Северна България 2010-2011, с.11 http://watch.ngo-rz.org/bg/catalog/item14.html

F. СЪДЪТ И ГРАЖДАНИТЕ

- В съдебните палати в Ямбол, Сливен, Царево, Несебър и Поморие да бъдат открити информационни центрове (препоръката е от екипите в Ямбол, Царево, Поморие, Несебър и Сливен);

Коментар на Районен съд – Ямбол:[1] *Принципно споделям препоръката да бъде открит информационен център в съдебната палата в гр. Ямбол, макар, че същото е свързано с отделяне на значителни финансови средства, което при тези бюджети на съдилищата е невъзможно. Също подкрепям поставянето на указателни табели на английски език в сградата на съда, макар, че съдебните процедури с чужденци в РС – Ямбол са рядкост.*

- Да се осигури свободен достъп в съдебната сграда за хора с увреждания – изграждане на рампа, широки входове и улеснен преход между етажите (препоръката е от екипите в Несебър, Сливен, Царево и Ямбол);
- Да се осигурят в съдебната сграда в Сливен достъпни за граждани тоалетни на всеки етаж (препоръката е от екипа в Сливен);
- Съдът да осигури подходящо помещение, в което адвокати и граждани могат да се запознават със своите дела (препоръката е от екипа в Ямбол);
- Да се поставят указателни табели, които да посочват местоположението на тоалетните за граждани (препоръката е от екипа в Сливен);
- Да се поставят указателни табели и на чужд език /английски/ в сградата на съда (препоръката е от екипа в Сливен);
- РС и ОС Сливен да подържат широк спектър от услуги, които гражданите да могат да получат по електронен път (препоръката е от екипа в Сливен);
- Да се изработи информационна брошура за граждани, която да информира за правилата на поведение вътре в съдебната зала (препоръката е от екипа в Сливен).

G. ПОДБОР И ДЕЙНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

- Съдът в Сливен и Ямбол да публикуват в интернет-страниците си поименен състав на съдебните заседатели, вътрешните правила и актуална информация за дейността им (препоръката е от екипите в Сливен и Ямбол);
- Съдът в Сливен да провежда жребий, както е по закон, на съдебните заседатели за участие в съдебните състави (препоръката е от екипа в Сливен);
- Съдът да публикува на интернет-страницата си актуална информация за провежданите жребии за определяне на съдебни заседатели за участие в съдебни състави (препоръката е от екипа в Ямбол);
- Да се предложи законодателна промяна в ЗПУКИ, която да изисква декларации за конфликт на интереси и от съдебни заседатели, които да бъдат публикувани на съответната интернет-страницата на съда (препоръката е от Ямбол);
- Да се информира съответния Общински съвет и обществеността за имената на съдебните заседатели, които най-често отказват участия в съдебни заседания (препоръката е от Ямбол);

1 Становище на Васил Петков, административен ръководител-председател на Районен съд – Ямбол, вх. №Ц-47/20.08.2013 г.

- На интернет-страницата на съответния съд да бъдат публикувани изискванията за избор за съдебен заседател, съгласно Закона за съдебната власт и Наредба 1 за съдебните заседатели (препоръката е от Ямбол);
- В чл. 71 от ЗСВ да се предвиди възможност за предсрочно освобождаване на съдебни заседатели при системен отказ за изпълняване на задълженията (препоръката е от Ямбол);
- На интернет-страницата на съда да бъде публикувана информация / заповед на председателя на съда/ за случайния подбор на съдебни заседатели по съответните дела (препоръката е от Ямбол);
- При избор на съдебни заседатели, да не се допуска наличието на конфликт на интереси (препоръката е от екипа в Сливен);
- Съдебните заседатели да спазват етичните правила за поведение (препоръката е от екипа в Сливен);
- В сайта на Окръжен съд - Сливен да се публикуват правилата за дейността на съдебните заседатели и заповедите от председателя, свързани с тяхната дейност (препоръката е от екипа в Сливен);
- В интернет-страниците на РС и ОС Сливен да се публикуват списъците на съдебните заседатели, името на председателя им и контакти (препоръката е от екипа в Сливен);
- Съдът да участва активно в избора на съдебни заседатели (препоръката е от екипа в Сливен);
- Да се изработи Наръчник на съдебните заседатели и да се организира обучението им в началото на всеки мандат (препоръката е от екипа в Сливен).

VI.СРАВНИТЕЛНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Наблюдавани съдилища	Етично поведение и конфликт на интереси	Случайно разпределение на съдебни дела; Публикуване на съдебните актове	Отчетност, публичност и прозрачност; Съдът и гражданите; За съдебните заседатели
ОС и РС Бургас	ВСС премахна публикуваните декларации на съдии	Law Choice; До три дни от датата на постановяването на съдебния акт	Не са публикувани в интернет-страницата договори за банково обслужване на съда. Няма служител за връзки с обществеността. В съдебната сграда има информационен център и се използва софтуер за достъпна информация за незрящи. Осигурен е ПОС-терминал за плащане на съдебните такси. Изградено е електронно призоваване. От началото на 2010г. съдът подготвя „електронни дела" (електронен образ на хартиените дела) за осигуряване на виртуален достъп до делата, възможен от 01.11.2012г.. Съдебните заседатели са определени чрез жребий за участие в съдебни състави още при полагането на клетвата им.
РС Несебър	ВСС премахна публикуваните декларации на съдии	Law Choice; В деня на постановяването на съдебния акт	Не са публикувани в интернет-страницата договори за банково обслужване на съда. Няма служител за връзки с обществеността. В съдебната сграда няма информационен център. На интернет-страницата има инсталиран софтуер за незрящи граждани. Не са изградени съоръжения за достъп на хора с увреждания до сградата на съда поради местоположението и устройството на съдебната палата. Няма осигурен ПОС-терминал. Съдът има електронно призоваване. Няма практика да се провежда жребий за определяне на основни и резервни съдебни заседатели. Изборът се прави от административния секретар по списъчен ред.
РС Поморие	ВСС премахна публикуваните декларации на съдии	Law Choice; В деня на постановяването на съдебния акт	Не са публикувани в интернет-страницата договори за банково обслужване на съда. Няма служител за връзки с обществеността. В съдебната сграда няма информационен център. На интернет-страницата няма инсталиран софтуер за незрящи граждани. Има осигурен ПОС-терминал. Съдът има електронно призоваване. Определянето на основни и резервни съдебни заседатели за участие в съдебни състави се извършва по телефон от административния секретар.
ОС и РС Сливен	ВСС премахна публикуваните декларации на съдии	Law Choice; През втората седмица на предходния месец	Не са публикувани в интернет-страницата договори за банково обслужване на съда. Няма служител за връзки с обществеността. В съдебната сграда няма информационен център. Има инсталиран софтуер за информация за незрящи граждани. Няма осигурен ПОС-терминал. Съдът има УЕБ портал за достъп до съдебните дела. За всяко дело се провежда жребий на съдебни заседатели и се изготвя протокол за избора. При невъзможност на някой от поканените да присъства, на негово място се вика следващият от списъка. В Районен съд – Сливен има назначена комисия, която чрез жребий разпределя заседателите по съдебни състави, като за всеки се определят основни и резервни съдебни заседатели. Със заповед на председателя се разпорежда, как да става свикването на съдебните заседатели, които са положили клетва. На всеки състав, който гледа новообразувани наказателни дела, му се разпределя конкретен състав от съдебни заседатели, средно по 7 на съдебен състав. Съдебните заседатели през целия си мандат работят само с един съдия и са резерви на друг. За участието им в съдебно заседание те се уведомяват по телефона.
РС - Царево	ВСС премахна публикуваните декларации на съдии	Law Choice; В деня на постановяването на съдебния акт	Не са публикувани в интернет-страницата договори за банково обслужване на съда. Няма служител за връзки с обществеността. В съдебната сграда няма информационен център. Съдът няма софтуер за незрящи граждани. Няма осигурен ПОС-терминал. Редовно участват в процесите четирима съдебни заседатели. Причина е, че съдът не заплаща пътните разходи на заседателите, които живеят извън общинския център. При разпределението им за участие в конкретно дело не се използва жребий или програма за подбор, идват тези които желаят и могат да отделят време.
ОС и РС Ямбол	ВСС премахна публикуваните декларации на съдии	Law Choice; В деня на постановяването на съдебния акт	Не са публикувани в интернет-страницата договори за банково обслужване на съда. Няма служител за връзки с обществеността. В съдебната сграда няма информационен център. Съдът има софтуер за незрящи граждани. Няма осигурен ПОС-терминал. Изборът на съдебни заседатели в Окръжен съд - Ямбол се извършва чрез компютърна програма от съдебните секретари по поредността в списъка. В случай на отказ на съдебния заседател да се яви, или когато не може да бъде открит по телефона, съдебният секретар се обажда на следващия в списъка. Натовареността се разпределя като се следи един съдебен заседател да не се явява на повече от едно дело на седмица. В Районен съд – Ямбол първоначално определянето на съдебни заседатели за участие в съдебни състави се е извършвало с компютърна програма, но тази практика е преустановена, заради неудобството, че програмата не отсява евентуалното дублиране на заседания за съдебните заседатели. Подборът се извършва ръчно на ротационен принцип по поредност на номерата в списъка, като служителите имат ангажимент да проверят дали за избрания съдебен заседател има застъпване или не. Съответно се прави нов жребий, ако съдебният заседател откаже да се яви на заседание. По думите на съдебните служители, не повече от 15 от избраните съдебни заседатели се явяват редовно на заседания. Повечето от тях отказват по различни лични причини.

Коментар на Районен съд – Ямбол:[1] *По отношение на констатацията в раздел Общ анализ, че в съда няма осигурен пост терминал, Ви уведомявам, че в тази връзка са предприети стъпки с обслужващата банка за инсталиране на пост устройство в РС- Ямбол.*

А. ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

Наблюдателите установяват липса на напредък по прилагането на ЗПУКИ. През тримесечния период бяха премахнати публикуваните в интернет-страницата на ВСС декларации по ЗПУКИ на всички магистрати в България. Причина за това стана становище рег. № П-1799/2013 г. от 08.04.2013г. относно приложението на чл. 17, ал. 2 от ЗПУКИ на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД). Според висшите магистрати от ВСС то налага да бъдат заличени декларациите по чл. 12 от ЗПУКИ на съдиите, обявени на интернет страницата на Висшия съдебен съвет до датата на вземане на решението, докато се получи изрично писмено съгласие от декларatорите за оповестяване на тяхното съдържание. Разделът от интернет-страницата на ВСС, предназначен за публикуване на декларации по чл. 12 от ЗПУКИ, е в процес на актуализация, а достъпът до декларациите по чл. 12 от ЗПУКИ е временно ограничен и няма как да се направи анализ на декларациите.

Становището на КЗЛД гласи следното:

„Обявяването в интернет на декларации по чл. 12 от ЗПУКИ без изричното съгласие на декларатора би представлявало нарушение на Закона за защита на личните данни. Декларации, публикувани на интернет страницата на Висшия съдебен съвет без изричното съгласие на декларатора следва да бъдат премахнати до изразяване на съгласие за това действие. Обявяването не трябва да съдържа подписа на декларатора. В случай, че в декларацията има лични данни на трети физически лица, съгласието на декларатора не рефлектира върху тях и същите следва да бъдат анонимизирани."

В резултат на това становище на КЗЛД към настоящия момент декларациите не могат да бъдат намерени никъде в интернет пространството.

Според нас съществува риск от липса на съгласие от магистрати и служители, поради което няма да бъдат публикувани декларациите по ЗПУКИ.

С това решение ВСС на практика отмени приложението на ЗПУКИ в съдебната система.

Според нас ВСС не изпълнява препоръката дадена в Доклада на ЕК от 07.2012 г.[2]!

Да се измени Законът за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, така че да могат ефективно да се налагат наказания, които имат възпиращо действие. Да се преразгледа системата за деклариране и проверка на имущество, като тя бъде превърната в ефективно средство за установяване на незаконно обогатяване.

Преди случая със становището на КЗЛД и решението на ВСС, наблюдаващият екип анализира през месец март 2013г. публикуваните декларации по ЗПУКИ:

Общ коментар: При преглед на декларациите по ЗПУКИ[3] на съдиите често откриваме липса на информация за конкретни размери на декларирани банкови заеми, липсва информация или наименованията на кредитни институции са изписани с абревиатури, има съкращения на имената на декларирани свързани

1 Становище на Васил Петков, административен ръководител-председател на Районен съд – Ямбол, вх. №Ц-47/20.08.2013 г.

2 Доклад на комисията до Европейския парламент и Съвета относно напредъка на българия по механизма за сътрудничество и проверка, 2012 г., с.25-26

3 Декларациите по ЗПУКИ на 6 районни и 3 окръжни съдилища от четвърта група са публикувани на интернет-страницата на ВСС, рубрика Доклади, декларации.

лица и/или липса на информация за дейността им. Установено е, че в някои от сайтовете на съдилищата не е актуализирана абревиатурата на закона ЗПУКИ, като вместо сега действащото название е изписано ЗПРКИ.

При преглед на декларациите, публикувани в интернет-страницата на ВСС, е констатирано:

- Повечето декларации на съдиите от Окръжен съд – Бургас съдържат пълни и точно декларирани обстоятелства. Информацията по отношение размера на дължимите кредити обаче остава неясна. Изписано е, че заемът е от *„.....банк" АД*, при което не става ясно нито кой е кредиторът по задължението, нито какъв е неговият размер. В други декларации, съдиите не подават коректно информация за свързани лица, като не посочват дейността която те упражняват или декларират имената им само с инициали. Несериозно звучи - *„първа братовчедка – адвокат в АК Варна"* или *„съпруг, упражняващ адвокатска професия – вписан в адвокатската колегия – Бургас"*.
- В декларациите на съдиите от Окръжен съд – Сливен прави впечатление, че при посочването на свързани лица, не са изписани напълно имената им.
- В по-малко от половината публикувани декларации на съдиите от Окръжен съд – Ямбол липсва информация за конкретни размери на декларирани кредити или не е посочено името на кредитора. Друга неточност е установена при деклариране на свързани лица като остава неясно в какво се изразява конфликтът на интереси.
- В публикуваните декларации на съдиите в Районен съд – Бургас липсва информация за размера на кредита или за името на кредитора.
- В Районен съд – Несебър в три от общо четири публикувани декларации има неточности в декларираните обстоятелства. В една от тях се декларира вземането на безлихвен заем, но кредиторът е изписан само с инициалите на името му и с инициали на града, в който живее.
- С публикуваните декларации, съдиите в Районен съд - Поморие, декларират пълно и точно исканата информация.
- Добро впечатление правят публикуваните декларации в Районен съд – Сливен. При направения от нас анализ открихме неточности в само две от тях. В едната не е посочено името на кредитора по заем за потребление, а в другата лицето не посочва своите имена, а само инициалите си.
- В Районен съд – Ямбол в малка част от публикуваните декларации, откриваме липса на информация относно размера на кредита: *„три задължения от кредити към банки"*.

<u>Коментар на Районен съд – Ямбол:</u>[1] *По отношение на декларациите по ЗПРКИ и констатацията, че в РС – Ямбол в малка част от публикуваните декларации „откриваме липса на информация относно размера на кредита", считам, че е достатъчно да бъде посочена банката, отпуснала кредита на магистрата.*

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати

По време на мониторинговия период се констатират тревожни случаи на непотизъм, корупция и взаимни обвързаности между магистратите,

1 Становище на Васил Петков, административен ръководител-председател на Районен съд – Ямбол, вх. №Ц-47/20.08.2013 г.

които пречат на системата да функционира нормално в името на върховенството на закона.

Затова наблюдаващият екип вкючва в настоящия си доклад случай на корупционна практика „непотизъм" в друг съдебен район, различен от проучвания в момента. Желанието ни да коментираме събития и факти, протекли в съдилища извън обсега на наблюдаваните през март, април и май 2013г. не е самоцелно. То е продиктувано от убеждението ни, че знакови инциденти, случили се в съдебната система, които уронват нейния престиж, подкопават върховенството на закона и прокарват линия на безпринципни обвързаности между магистратите, трябва да се анализират от гражданския сектор и независимите наблюдатели, без да се следва ограничителните линии на формалната казуистика.

Съдия Антония Алексова от Районен съд - Дулово беше кандидат за административен ръководител на Районна прокуратура – град Трън. Съпругът й, съдия Михаил Алексов, е председател на Районен съд – Трън. По време на конкурса съдия Алексова е командирована по „семейни причини" в Районен съд – Радомир. В този град работи и бащата на съпруга й, като заместник-районен прокурор. Разстоянието между град Трън и град Радомир е 51 километра.

„Център на НПО в Разград" изпрати официално становище по случая до Висшия съдебен съвет: Съдия Антония Атанасова-Алексова, съдия в Районен съд – Дулово, командирована по "семейни причини" в Районен съд – Радомир, кандидат за Районен прокурор на град Трън, да не бъде назначавана. Причини: използване на съдебната система за лични цели; създаване на допълнителни извънредни разходи за съдебната система - месторабота (РС-Дулово), във връзка с командироване в отдалечен съдебен окръг (РС-Радомир); създаване на предпоставки за корупционна практика „непотизъм"; липса на достатъчно морални качества за заемане на длъжността.[1]

През последните няколко години сме свидетели на съдии – роднини или в семейни връзки, които работят в един съдебен район. Ситуацията със желанието на съдия Антония Алексова затвърждава извода за тенденция в съдебната система – страни в съдебни процеси да са взаимно зависими един от друг. Продължава сериозна практика на командироването на магистрати от един съд или една прокуратура в друга съответна институция в страната. Свидетели сме на важни обществено значими съдебни процеси да се разглеждат именно от командировани съдии, а за наблюдаващи прокурори също да бъдат командировани прокурори. *„Както в концепцията си, така и в представянето си пред ВСС, а след това и няколко пъти публично Сотир Цацаров даваше заявки, че кадруването в държавното обвинение ще става само на база на професионални заслуги и че ще преустанови командироването на магистрати от една прокуратура в друга. Де факто обаче това все още не се е случило."*[2]

Според нас щеше да стане обществен скандал двама съпрузи да оглавяват едновременно прокуратурата и съда в един малък граничен град. В момента има само по един съдия и прокурор, което автоматично щеше да превърне съдебната система в града в семейно правосъдие.

В това малко градче дори средния годишен разход за прокурор е несъразмерно голям (163000 лв.), в сравнение с други прокуратури в страната:

„...друг проблем, свързан с бюджетирането, е неравномерното разпределение на ресурсите. Ако средният годишен разход за един прокурор е 77 хил. лева, в някои прокуратури този разход е значително по-голям. Така например в РП-Гълъбово, издръжката е 172 хил. лева, в Трън – 163 хил. лева, в Девин – 140 хил. лева. Най-изгодните на държавата са районните прокурори в Девня и София – 53 хил. лева...

1 Център на НПО в Разград, Становище за Антония Алексова, кандидат за Районен прокурор на град Трън - http://watch.ngo-rz.org/bg/pages/lettersandviews.html

2 Вестник „Капитал" от 13-19 юли 2013 г., брой 27, с.9

...Прокуратурата, която изпитва затруднения да плаща обезщетения, има доста „луксозни" разходи.... "[1]

Преди датата на събеседване (27.06.2013 г.) във ВСС, съдия Антония Алексова се отказва от участие в конкурса:

> ***„ИЗБОР НА АДМИНИСТРАТИВНИ РЪКОВОДИТЕЛИ НА ОРГАНИ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ***[2]
>
> *1. ОТНОСНО: Избор на административен ръководител – районен прокурор на Районна прокуратура - гр. Трън*
>
> *Кандидати:*
>
> *• Пламен Драганов Пейчев – и.ф. административен ръководител – районен прокурор на Районна прокуратура-гр.Трън, с ранг „прокурор във ВКП и ВАП" /Атестиран с решение на ВСС по Протокол №30/29.09.2011г., т.14,1 – комплексна оценка от атестацията „добра"/*
>
> *• Антония Атанасова Алексова – съдия в Районен съд-гр.Дулово / командирована в Районен съд-гр.Радомир/ /Атестирана с решение на ВСС по Протокол №24/20.06.2013г., т.16.1 – комплексна оценка от атестацията „много добра"/ - ОТКАЗ ОТ УЧАСТИЕ В КОНКУРСА*
>
> **ВИСШИЯТ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**
>
> **Р Е Ш И:**
>
> *След проведеното електронно гласуване и при обявения резултат: с 10 гласа „за", 5 „против", 6 „въздържали се" НЕ ИЗБИРА Пламен Драганов Пейчев – и.ф. административен ръководител – районен прокурор на Районна прокуратура гр. Трън, с ранг „прокурор във ВКП и ВАП" за „административен ръководител – председател" на Районна прокуратура – гр. Трън.*
>
> */Мотивите се съдържат в пълния стенографски протокол и в приложените към него материали/"*

Публикация: *„Единственият прокурор в Трън иска да си е шеф"*[3]

57-годишният Пламен Пейчев е единственият районен прокурор в Трън, от година е и.д. началник на структурата и кандидатства за постоянно шефско място.

Конкурент му е 32-годишният съдия от Радомир Антония Алексова, чийто съпруг е председателят на районния съд в Трън Михаил Алексов.

Днес Висшият съдебен съвет (ВСС) ще изслуша двамата. Районната прокуратура в граничния Трън ще оглави този, който при тайния вот получи подкрепата на поне 13 от 25-те магистрати в съвета.

По щат там трябва да работят двама прокурори, но от май м.г. престъпления разследва само един - Пламен Пейчев. Той е завършил е право в Софийския университет, обвинител е от 2006 г. Преди това дълги години е бил полицай в родния си Перник (1978-1983), оперативен работник в Икономическа полиция (1983-1995) и следовател (1995-2006).

Работата на Пейчев е била оценена за последно през 2011 г. Трима окръжни прокурори от Перник установяват, че той има "добро ниво на правни познания" -

1 пак там, с. 13.

2 Решение на ВСС от 27.06.2013 г. - http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm

3 вестник „24 часа", 27.06.2013 г.- http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=2100774

само незначителна част от внесените от него обвинителни актове са били върнати от съда за доразследване или по тях са прочетени оправдателни присъди.

Положителна оценка му дава и комисията по професионална етика на ВСС, според която той има нужните нравствени и личностни качества, за да оглави прокуратурата в Трън.

„Пейчев е добър юрист, познава законите, има способности да ги прилага коректно, показал е конфиденциалност. Търпелив и открит, възприема мнения, които са различни от неговите аргументи, по спорни въпроси в казусите. Установява истината само въз основа на обективен анализ на доказателствата по делата, не се поддава на натиск, заплахи, влияния. Няма данни при кариерното си израстване да е ползвал контакти и средства, които уронват престижа на професията и водят до конфликт на интереси. Срещу него няма сигнали", аргументира се комисията на ВСС.

Единственият известен негативен факт за Пейчев е инцидент преди 2 г. с дъщеря му, която карала почерпена 24-годишната тогава Цветелина Пейчева ударила с колата си паркиран автомобил, в който имало 6-годишно дете. Малчуганът не бил наранен, дрегерът отчел 1,85 промила алкохол в кръвта на жената. Преди това автопатрул се опитал да я спре за рутинна проверка, но тя избягала.

Пейчев е написал концепция от 8 страници за "стратегическото управление на районната прокуратура в Трън". В нея той припомня, че структурата съществува от над 100 г. и обхваща един град и 52 села. Сред криминогенните фактори той посочва продължаващото обезлюдяване на селата и голямата безработица особено сред ромите. Като основен проблем се очертавали кражбите в отдалечените места, извършвани през есенно-зимния период, защото оплакванията за тях постъпвали чак през пролетта, когато хората идвали да обитават къщите си. (Още за стратегията - виж карето долу.)

Според комисията по професионална етика към ВСС и другият кандидат - Антония Алексова, има нужните качества да оглави районната прокуратура в Трън. Комисията се позовава на това, че като младши съдия в Силистра (2009-2012) Алексова е "проявявала усърдие при изпълнение на служебните си задължения. Показала, че умее да организира работата си, притежава добра теоретична подготовка, работи с бързина и точност във взаимодействие с колегите си. Има репутация на честна, коректна, притежава развито чувство за отговорност. Проявила е инициативност. С поведението си не е давала основание за упрек, ползва се с добро име. Срещу нея няма оплаквания".

Преди да стане магистрат, Алексова, която е завършила право в Русенския университет "Ангел Кънчев", е била три години експерт юрист в КНСБ и младши юрисконсулт в общината на родния си Търговище.

От юли 2011 г. тя е командирована в районния съд в Радомир по семейни причини. Преди месец работата е оценена от трима окръжни съдии от Перник. Според тях "работата на Алексова се характеризира с професионализъм и добра организираност. Това се отразява на постановените от нея решения и присъди, които в голямата си част са потвърдени като правилни и обосновани. Задълбочено проучва делата преди разглеждането им в зала, полага усилия за изясняване на становищата на страните, дава им точни указания. Обективна и безпристрастна. Спазва процедурните срокове".

Алексова е преместена от Силистра по нейна молба - заради съпруга ѝ Михаил Алексов, който от 2009 г. е шеф на районния съд в Трън. Преди това той е бил районен прокурор в Перник, а баща му Ангел Алексов е обвинител в Радомир. Брачната връзка предизвика реакцията на неправителствената

организация „Център на НПО в Разград", според която Алексова не трябва да бъде избрана за шеф заради „използване на съдебната система за лични цели, създаване на допълнителни извънредни разходи за магистратурата във връзка с командироването, създаване на предпоставки за корупционната практика непотизъм. От сдружението са задали 31 въпроса на Алексова. (Част от тях виж по-долу).

КОНЦЕПЦИЯ

В началото на 2013 г. рязко се увеличи незаконното преминаване на границата предимно от иракски, сирийски, малийски, ирански граждани. Проблем се оказва работата с преводачите от иврит и служебните защитници. За момента срещу тази вълна от престъпления българската държава се изправя разчитайки на разследващия полицай от РДГП Драгоман и един прокурор, който работи в Трън. Въпреки, че от май 2012 г. в районната прокуратура в града има само един прокурор, преписките се разпределят на случаен принцип с компютър.

ВЪПРОСИ

- *Как бихте коментирали концентрацията на семейства и роднини в съдебната система - корупционна практика непотизъм, синдрома "семейно правосъдие" или българския модел "майка - съдия, баща - прокурор, дете - адвокат, брат - нотариус, или съпруг - съдия, съпруга - прокурор"?*
- *Какво е отношението Ви към т.нар. бутикови прокуратури в Трън, Радомир, Царево, Дулово, Раднево, Гълъбово, Кнежа, Брезник, Костинброд?*
- *Как ще гарантирате изискването за случайно разпределение на делата, след като Вие лично ще определяте кой прокурор да се явява по съдебните дела на съпруга Ви, шеф на съда в същия град, където правораздавате?*

Коментар на Районен съд – Бургас:[1] *Тъй като документът се предполага че е тримесечен аналитичен доклад за резултатите от гражданското наблюдение на окръжните съдилища в Бургас, Сливен, Ямбол и на районните съдилища в Бургас, Несебър, Поморие, Сливен, Царево и Ямбол, считаме че е крайно нелогично и неудачно в него да се цитират данни и да се публикуват извадки от статии, касаещи съдилища от други съдебни райони, като например информацията за наличие на конфликт на интереси на съдия от РС – Дулово, процедурата по избор на административен ръководител на районна прокуратура на град Трън и други.*

Считаме, че в тримесечният доклад следва да се включат данни, информация и резултати от извършеното в рамките на три месеца гражданско наблюдение в съдилищата, включени в четвърта група на втора фаза на проект „Правосъдие близо до хората". Непонятно е за нас, защо в доклад, касаещ работата на определени съдилища се цитират статии и информация за наличие на конфликт на интереси в органите на съдебната власт, които не са част от наблюдаваните съдилища. Още повече че тази информация е тиражирана вече в средствата за масова информация.

Коментар на Районен съд – Ямбол:[2] *По отношение на корупционна практика „непотизъм" в РС – Ямбол няма магистрати, които да са в съпружески отношения.*

Интерес за наблюдателите представлява „Закон за устройство на съдилищата" от 1898 година[3], който урежда несъвместимост и родствени отношения между длъжностни лица по тогавашното „съдебно ведомство". В него заслужава отново да прочетем:

1 Становище на Анна Щерева, и.ф. административен ръководител – председател на Районен съд – Бургас, вх. №Ц-44/02.08.2013 г. (поради ползване на редовен годишен отпуск на Административния ръководител-председател на Районен съд – Бургас, съдия Яна Колева)

2 Становище на Васил Петков, административен ръководител-председател на Районен съд – Ямбол, вх. №Ц-47/20.08.2013 г.

3 Неофициален превод. Информацията е предоставена от г-жа Ана Караиванова, Главен инспектор в Инспектората към ВСС.

Глава XIII

Правила за несъвместимост и родствени отношения между длъжностни лица по съдебното ведомство

„136. Длъжностното лице по съдебното ведомство не може едновременно:

а) да бъде народен представител;

б) да бъде практикуващ адвокат;

в) да заема друга държавна (гражданска, военна или духовна) или общинска действителна или почетна длъжност или служба;

г) да бъде професор или учител;

д) да упражнява търговия или такова занятие, което е несъвместимо със съдийското звание или което му препятствува да изпълнява служебните си обязаности";

е) да бъде притежател, издател, редактор или сътрудник на политически вестници и списания;

ж) да бъде член на политическо дружество или събрание и да участвува в техните заседания;

з) да бъде притежател на някоя концесия, на предприятие или пък председател или управител на друго някое аксионерно, кооперативно взаимно-спомагателно, търговско или промишлено дружество, или член на управителен съвет или на наздирателния или проверителен комитет на подобни дружества, или пък какъвто и да било, макар и привременно и безплатно, действуващ орган.

137. При едно и също съдилище не могат да служат длъжностни лица, които са:

1) роднина във възходяща или низходяща линия;

2) сребрени роднини, включително до 4-та степен;

3) осиновители и осиновени;

4) сватове до 3-та степен включително.

138. При един и същи прокурорски надзор не могат да служат лица, между които съществува едно от изброените в предишния член родствени отношения. Така също, не могат да бъдат при едно и също съдилище съдии и прокурори или заместници на прокурора лица, между които съществувам едно от изброените по горе родствени отношения.

139. Когато числото на членовете на едно съдилище е повече от десет, царят, по предложение от министъра на правосъдието, може да даде освобождение от предвидените в чл.137 препятствия, но и в такъв случай длъжностните лица, които са роднина, не могат да бъдат в едно отделение.

140. Когато в течение на службата между длъжностните лица възникне описаното в чл.137, п.п.3 и 4, родство, пазят се следующите правила:

а) ако родството, което съставлява препятствия, се открие или възкникне през течението на съвместното служене на председател, прокурор, съдия или заместник на прокурора и освобождение не е дадено, то, ако никой от сродниците не иска преместване, онзи трябва да се премести, който стои на по долния длъжност.

б) ако изключающето съвместно служене родство възникне от една страна между съдия или прокурор или заместник на прокурора, а от друга страна между съдебен чиновник, то последния трябва да се премести.

141. Когато между назначените при един и същи съд длъжностни лица съществува обозначеното в чл.137 родство, или такова се породи отпосле, те са длъжни, най-късно до 10 дена от назначението или от пораждането на родството, да заявят това обстоятелство на председателя на съда, при който служат, а последния, след разпитването на страните, е длъжен незабавно да представи за това на министъра на правосъдието.

142. До тогава, до когато министърът на правосъдието не се разпореди за преместването на едного от сродниците, те се зачисляват в разни отделения и не могат заедно да заседават. Измежду роднините и сватовете онзи ще бъде преместен в друго съдилище, който по-късно е назначен на занимаемата длъжност или чрез оженването на когото е станало сватовството между длъжностните лица. Преместения не може да се назначи на по-долня длъжност."

Съдийки забравили доходите на съпрузите си.

Стабилно представителство в списъка с разминавания на Сметната палата имат магистратите.

Съдията от Софийския градски съд (СГС) Анна Кирилова Баева – Курдаланова не е декларирала, че съпругът й е изкарал над 293 000 лева от „друга стопанска дейност".

Съдията от СГС Велина Пейчинова-Ташева също не е декларирала доходи на съпруга си от друга стопанска дейност (31 653 лв.).

И съдия Даниела Ангелова Маринова-Марчева от СГС не е декларирала данни за съпруга си - доходи от друга стопанска дейност (12 145 лв.).

Съдията от СГС Емилия Стоянова Колева не е декларирала, че съпругът й е придобил употребяван автомобил „Тойота Ярис".

Съдията от Районния съд в Плевен Димитър Христофоров Кирилов не е декларирал, че съпругата му има вземания от физическо лице в размер на 100 000 лв.

Съдията в Апелативен съд в София Надежда Трифонова-Велева не е декларирала данни за съпруга си - придобиване на дялове в новоучредено дружество.

Прокурорката от Районна прокуратура Бургас Мария Маркова не е декларирала вземания от юридическо лице в размер на 365 000 лв. Тя посочи по-късно, че служителите в Сметната палата са допуснали грешка при преглеждането на декларацията й.

„Горепосочената сума е придобита от мен в резултат на договор за банков кредит през 2011 година. Срокът за деклариране на който е бил 20.04.2012 година", се посочва в обяснението на Маркова.

Коментар на Районен съд - Бургас:[1] *В цитата некоректно е посочено, че прокурор Мария Маркова е от Районен съд – Бургас. Мария Маркова е прокурор в Районна прокуратура – Бургас. В този цитат, както и в цитатите на имената на останалите магистрати, отново не става въпрос за магистрат, който е в структурата на наблюдаваните съдилища. Декларторите на данни носят отговорност за некоректно декларирани данни, като отговорността за това е законово регламентирана. Не считаме, че с повтарянето на вече тиражирани в медийното пространство данни постигаме основната цел на проекта, а именно* ***„Да се подобри отчетността, прозрачността и етиката в съдебната система в България чрез механизъм за успешно гражданско наблюдение на съда на национално ниво".***

Военният прокурор от Пловдив Георги Згуров не е декларирал покупката на магазин с площ от 9.6 кв.м. в гр. Пловдив.

Районният прокурор в Петрич Лидия Иванова Манолова не е декларирала данни за съпруга си - доходи в размер на 14 668 лв. от друга стопанска дейност. Това са само част от магистратите с пропуски в декларациите си. Заедно с кметовете те преобладават в обявените от Сметната палата списъци.[2]

В. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПРОГРАМА

Наблюдението показа, че във всичките 3 окръжни и 6 районни съдилища, включени в настоящия мониторинг се използва софтуера „Law Choice". Добра практика е, че в наблюдаваните съдебни райони се използват една и съща компютърна програма за случайно разпределение на съдебни дела. Но чрез лично присъствие на екипите по време на разпределения на съдебни дела, показа, че практиките са различни.

Гражданското наблюдение смята, че всички съдилища трябва да работят само с един унифициран за цялата страна компютърен продукт за разпределение на съдебните дела на случаен принцип.

Пред Висшия съдебен съвет стои сериозна задача да промени цялостната организация на работата на съдебната система, насочена към прилагането на принципа на случайния подбор, като се акцентира с унифицирането на единни вътрешни правила, стандарти и методики за всички съдилища в страната.

Наблюдателите отчитат, че програмата „Law Choice" разпределя на количествен принцип, като отчита само равномерност на броя и разпределение по видове съдебни дела, но не може да отчете правната сложност на казуса. Програмата показва невъзможност за техническо манипулиране. Най-често протоколите се разпечатват в word формат, но всяко действие с компютърната програма се регистрира в архив. В програмата може да се направи справка за разпределените дела, но не и за разглежданите. Съществува бутон „протокол на word" в „Law Choice", който според нас дава възможност за техническа манипулация на протокола за избор на съдия.

1 Становище на Анна Щерева, и.ф. административен ръководител – председател на Районен съд – Бургас, вх. №Ц-44/02.08.2013г. (поради ползване на редовен годишен отпуск на Административния ръководител-председател на Районен съд – Бургас, съдия Яна Колева)

2 Статия „Шефът на ДКЕВР укрил сделка в Несебър, управителят на НЗОК– доходи", 07.01.2013г. -

http://www.mediapool.bg/%D1%88%D0%B5%D1%84%D1%8A%D1%82-%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%BA%D0%B5%D0%B2%D1%80-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BB-%D1%81%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D0%BA%D0%B0-%D0%B2-%D0%BD%D0%B5%D1%81%D0%B5%D0%B1%D1%8A%D1%80-%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8F%D1%82-%D0%BD%D0%B0-%D0%BD%D0%B7%D0%BE%D0%BA%E2%80%93-%D0%B4%D0%BE%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B8-news201358.html

Коментар на Районен съд - Бургас:[1] *Районен съд – Бургас, работи с програмата за случайно разпределение на делата Law Choice, предоставена от Висшия съдебен съвет. Съдът е създал организация за стриктно спазване на правилата за работа с програмата, съобразно нейните технически възможности. Посочените в документа от НПО "Разград" възможности за манипулация според нас дори и да са технически възможни са свързани по-скоро с добросъвестното боравене със софтуера от длъжностните лица, имащи достъп до програмата. В случай, че Център на НПО в Разград има данни за недобросъвестно боравене с програмата от длъжностни лица нека да бъде публикувана тази информация, а не да се поставят всички съдилища работещи с програмата под общ знаменател.*
Препоръката за доработване на програмата по такъв начин, че да отчита и правната сложност на делото считаме, че не е удачна, тъй като при постъпването на съдебните книжа не е възможно да се прогнозира сложността на делото, продължителността на процеса и усложненията, които биха могли да възникна в хода на съдебния процес.

До момента ВСС не е отговорил на въпроса „Защо съществува бутон *Протокол на WORD* в електронната програма?". Според нас липсва надежден механизъм за наблюдение и контрол на процеса, като се следи електронния архив. Няма централен сървър за архивиране на база-данни от всички органи на съдебната власт, където се извършва случайно разпределение на съдебни дела, преписки и книжа.

Националната НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда чрез Центъра на НПО в Разград поиска по Закона за достъп до обществена информация от Инспектората на ВСС актове от тематични планови проверки на съдилища в Южна България. В наблюдаваната група съдилища са коментирани актове на ИВСС за Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Несебър.

Из тематична планова проверка на ИВСС:[2]

1. Председателите прилагат принципа на случайния подбор спрямо **книжа с входящ номер,** *а не спрямо вече* **образувани дела.**

Като цяло докладчикът се определя в деня на постъпване на книжата или на следващия ден. Но Административните ръководители не образуват книжата в дела и след това да определят докладчик. Не следят за редовността на постъпилите книжа дори от външна страна - платена държавна такса или неподписана искова молба.

Проблеми:

По такъв начин на практика се създава реална възможност за заобикаляне на принципа. Пример в един съд постъпват десет и повече молби с еднакви искани от едни и същи страни, по нито една от тях не е внесена д.т., някои дори не са подписани, или просто е подадена само първата страница от молбата. Административният ръководител не извършва проверка по редовността на постъпилите книжа, а по входящия номер на всяка молба определя докладчик. На подателя е осигурена възможността да избере докладчик и само по тази молба да внесе д.т., а по останалите молби производството да бъде прекратено.

Спазва се изискването председателят на съда да определя вида на делото. Обикновено по силата на изрична заповед това правомощие е делегирано на определен заместник председател. Изключение са случаите, в които служителите от регистратурата,

1 Становище на Анна Щерева, и.ф. административен ръководител – председател на Районен съд – Бургас, вх. №Ц-44/02.08.2013г. (поради ползване на редовен годишен отпуск на Административния ръководител-председател на Районен съд – Бургас, съдия Яна Колева)

2 Планова тематична проверка на Инспектората на ВСС за разпределение на дела на принципа на случайния подбор по чл. 9 от ЗСВ с обхват всички районни, окръжни и апелативни съдилища в страната.

които приемат книжата и поставят входящ номер да извършват тази дейност. ИВСС е давал съответните препоръки и тези практики са преустановени, (изкл. - окръжните съдилища по отношение на въззивните дела- вида следва вида на първоинстанционното дело).

2.Определянето на докладчика по делото да се извършва чрез електронно разпределение съобразно поредността на постъпване.

Във всички съдилища е внедрена програмата за случаен подбор на ВСС – „Law Choice" за определяне на докладчика на принципа на случайния подбор. Програмата обикновено е инсталирана на персоналният компютър на председателя. Последният оперира с нея чрез лична парола за достъп. Програмата не е интегрирана с електронната деловодна система (изключения АС Бургас, АС Пловдив, ОС Благоевград).

Коментар на Центъра на НПО: *През последните 2 години гражданско наблюдение установихме, че в някои съдилища в страната прилагат принципа на случайния подбор спрямо книжа с входящ номер, а не спрямо образувани съдебни дела, както установи и Инспекторатът на ВСС. И според нас този подход създава реална възможност за заобикаляне на принципа. Проблем е и липсата на интегрираност между програмата за случайно разпределение и деловодната система.*

С. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СТРАНИЦИ НА СЪДИЛИЩАТА

Публикуваните съдебни актове съдържат всички реквизити по закон, но се различават по формат и шрифт. Различен е стандартът на публикуваните съдебни актове, в много от мотивите на някои места са заличени данните за юридическите лица, на други места не са; някъде са упоменати пълните имена на длъжностните лица и адвокатите, на други не. Във всички произволно проучени 45 съдебни актове се използват инициали за имената на съдебния секретар, прокурора, адвокатите и вещите лица. В някои решения дори имената на съдията-докладчик е обявено с инициали. В отделните сайтове на съдилищата разделите с публикуваните съдебни актове са подредени различно.

D. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

1. Съдържание и форма на интернет-страниците на съдилищата.

Подробно са разгледани и анализирани интернет-страниците на окръжните съдилища в Бургас, Сливен и Ямбол и на районните съдилища на Бургас, Несебър, Сливен, Поморие, Царево и Ямбол. В анализа бяха обобщени положителните и отрицателните страни на визуализацията и съдържанието на всяка интернет-страница. На пръв поглед процесът за информиране на обществото за дейностите на съда и администрацията е положителен. Въпреки това в условията на пълна достъпност на информацията констатираме, че във всички интернет-страници от наблюдаваната група съдилища липсват развити електронни услуги за граждани, половината от тях нямат инсталирани звукови версии за улеснение на уязвими групи потребители, няма приложен превод на чужд език за потребители, които не владеят български език.

Относно визуализацията констатираме, че интернет-страниците на наблюдаваните съдилища имат добър дизайн и информацията в тях е добре структурирана. Уместно са използвани различни графични решения и съвместими цветове. В голяма част от интернет–страниците на съдилищата информацията е лесно достъпна, но има и нелогично поставена информация в някои от менютата, което е объркващо за потребителя и отнема време в търсенето. В някои

констатираме, че липсват удобни търсачки, информацията в различни по название рубрики се дублират. Като пример можем да дадем страницата на Районен съд – Поморие, където с помощта на подменю „Съдебни актове" се стига до меню „Пресофис". В последното меню намираме информация за съдебните актове и указания към тях. Препоръчва се несистематизираният подход за изграждането на интернет-страниците, лошото поддържане и представяне на информацията в тях, да бъдат усъвършенствани по съвременните правила, тъй като това затруднява потребителите.

Коментар на Районен съд – Поморие:[1] *При по-внимателен оглед на страницата става ясно, че информацията за съдебните актове не се дублира, а публикуваните съдебни актове на РС Поморие физически са разположени в страницата „Пресофис". Това е видно от адреса, който се зарежда в адрес бар-а при отваряне на съответните справки: http://www.court-pomorie.org/Press/decisions_g.php за граждански дела и http://www.court-pomorie.org/Press/decisions_n.php за наказателни дела. В меню „Справки" има препратка „Съдебни актове", която отваря страница „Пресофис" тъй като физически там се намират публикуваните актове. Това е направено с цел улеснение на гражданите и адвокатите, тъй като сме установили, че поради липсата на унифицирани правила и практики относно изгледа и съдържанието на интернет страниците на съдилищата преобладаващите практики са "Съдебни актове" да се намират в страниците „Справки" или „Пресофис", поради което сме ги направили достъпни и от двете места.*

Е. СЪДЪТ И ГРАЖДАНИТЕ

Състоянието на сградата на съдебната палата в Бургас е отлично, намира се в центъра на града и е на достъпно място за гражданите. Съдебните зали са разположени на първия и втория етаж на сградата. На всеки етаж има информационни табла за разположението на съдебните зали и отделенията. Регистратурата и деловодствата работят без прекъсване през целия работен ден. Гражданите са обслужвани любезно и получават пълна информация и съдействие от служителите на съда.

Съдебната палата в Сливен се помещава в три етажна сграда, в центъра на града, която разполага със служебен паркинг. Входът на съдебната сграда е разположен на видно място, но няма надпис, който да показва кои институции се помещават в сградата. Близо до входа има участък, ограден с жълти ленти заради „бъдещ" от няколко месеца ремонт на външната фасада. В съдебната сграда липсва асансьор за придвижване между етажите

Сградата на съдебната палата в Ямбол е строена през 1940 г. с дарения от адвокати. Преди 3 - 4 години й беше направен ремонт, като след преместването на Административен съд – Ямбол в нова сграда през 2010 г., беше осигурен още един етаж за Районния съд. Това позволи обособяването на по-удобни кабинети за съдиите и съдебните канцеларии. Сградата е трудно достъпна за хора с физически увреждания, заради неподходящите стълби пред нея и на партерния етаж, но има асансьор за придвижване между етажите. Според информация от съдиите, охраната има ангажимента да помага на трудноподвижни хора и да ги отвежда до асансьора. Канцеларията на Окръжния съд са на третия етаж, тези на Районния – на първия етаж.

В съдебната сграда в Несебър пред входа няма изградена рампа за хора с физически увреждания. Тоалетната за гражданите е безплатна, намира се на 2-ия етаж. Има практика съдебните дела с участието на хора с физически увреждания да се провеждат в кабинети на съдии на партерния етаж. В съдебната сграда няма обособен информационен център. Съдебните такси се заплащат извън съдебната сграда в близък офис на Инвестбанк. В съдебната сграда на информационното табло има изнесени сведения за размера на съдебните такси, цени за превод,

1 Становище на Нася Япаджиева, съдия в Районен съд – Поморие, вх. №Ц-48/22.08.2013 г.

копирна машина и др. Има поставена кутия за жалби, сигнали и др. Има инсталиран софтуер в интернет-страницата за хора със зрителни или слухови увреждания.

Съдебната сграда в Царево е отдадена за безвъзмезно ползване на магистратурата от община Царево. В нея липсват съоръжения за хора с физически увреждания и има стръмно стълбище. Когато участници в съдебните процеси са хора с двигателни увреждания, съдебните заседания се провеждат в стаята на деловодството на 1-ят етаж. Тоалетната на съда е свободна за ползване- намира се на 2 етаж. Основен проблем на Районен съд – Царево е, че разполагат с нисък бюджет и сериозни ремонти не могат да се планират. Има ПОС устройство за безкасово плащане на банковите такси без комисионни за гражданите.

Съдебната сграда в Поморие е от жилищен тип и допълнително е пригодена за съдебна дейност. Районен съд – Поморие се помещава на два етажа, а входът е в сутерена. Налице са редица неудобства, които затрудняват работата с гражданите и ежедневието на съдебните служители. Стълбищата в сградата са тесни и непригодени за хора с физически увреждания. Тоалетната се намира между сутеренен и първи етаж. Съдебните зали се намират на първи етаж. Липсват асансьори, няма добра вентилация, чакалните са малки и предлагат само скамейки за сядане, липсват стаи за адвокати и прокурори. Няма и служител за връзки с обществеността. Информационен център липсва, но тези функции са поети от деловодството и от административния секретар. Всеки съдебен служител е инструктиран да оказва съдействие на гражданите. Има изготвен и одобрен архитектурен проект за нова съдебна сграда в Поморие, но поради липса на финансиране до сега не е реализиран.

Коментар на Центъра на НПО: *От наблюдението бихме могли да обобщим, че в три малки съдилища край Черноморието – Царево, Несебър и Поморие, тоалетните за граждани са на втори етаж, а нямат рампи за хора с увреждания.*

Наблюдателите съобщават, че някои от съдебните служители в наблюдаваните съдилища не са по работните си места с подходящо облекло, което да отговаря на стандартите на съдебната институция. Според нас е важно да се спазва адекватен дрескод на работното място. Външният вид на служителите допринася за публичния образ на институцията, където те работят. Не случайно съдии, прокурори и адвокати са със задължително представително облекло – тоги. Необходимо е и съдебните служители задължително да бъдат с представително облекло. Според чл. 1, ал.2 от Правилата за определяне и изплащане на суми за облекло на магистрати, държавни съдебни изпълнители, съдии по вписванията и съдебни служители в органите на съдебната власт, суми в размер до две, но не по-малко от една средномесечна заплата имат съдебните служители заети във ВСС, Инспектората към ВСС, Националния институт на правосъдието, съдилищата, прокуратурите, Национална следствена служба и следствените отдели. През последните години за заетите лица в бюджетната сфера, сумите за облекло достигат до 1500 лева годишно. На гражданите прави впечатление, че въпреки голямата сума, която се отпуска за облекло за съдебен служител, някои чиновници приличат повече на изпълнители от фолк жанра, отколкото на хора, работещи в храма на Темида.

По този повод препоръчваме на административните ръководители да създадат организация за спазване на правилата за задължителен дрескод на работното място. Облеклото на служителите е важна част от публичния образ на институцията.

„Дрескод на работното място"[1]

Как трябва да се обличаме на работното място е въпрос, на който няма еднозначен отговор. Етикетът в облеклото зависи изцяло от естеството на нашата работа. За някои професии има строги изисквания по отношение на работното облекло: това важи в случаите, когато външният вид на служителите допринася за престижа на компанията, за която работят. Други професии позволяват по-голяма свобода. Със следващия материал ще засегнем различни типове дрескод и някои общовалидни правила и ще дадем ценни съвети както на мъжете, така и на жените.

Целта на правилния избор по отношение да дрехите е да направим добро впечатление на околните. Естествено, дрехите не са всичко, но все пак външният вид до голяма степен влияе на впечатлението, което ще създадем. Целта е с избора на подходящи дрехи да покажем на останалите хора, че уважаваме както тях, така и себе си. Помнете, че като цяло дрехите трябва да създават добро впечатление, но не и да привличат внимание.

Някои общи съвети

Независимо в какво сфера работите, едно от правилата, които етикетът налага, е дрехите ви да са чисти, добре изгладени, да нямат видими петна и да не са скъсани. Накратко – трябва да са чисти и да придават спретнат вид. Затова е добре да избирате материи, които не се мачкат.

Офиси със строг дрескод

Мъжете

Добре е представителите на силния пол да заложат на комбинация от панталон и риза в неутрални цветове. Дрехите трябва да са съчетани по подходящ начин: тъмен панталон със светла риза или обратното.

Що се отнася до вратовръзката, тя не трябва да е нито прекалено дълга, нито прекалено къса. Тесните вратовръзки не са подходящи за офиса.

Ризата трябва да е добре прибрана в панталона, за предпочитане с дълъг ръкав. Дори да ви е горещо, не навивайте ръкавите, защото ще развалите цялостното впечатление на добре подбраната си визия. Ако изберете риза с къс ръкав, не я съчетавайте с вратовръзка.

Коланът трябва да е изчистен, за предпочитане в черно или кафяво, с нормална катарама. Носете черни или кафяви добре почистени обувки, които не тропат, когато вървите. Изберете чорапи, които се връзват с цвета на панталона и обувките. Белите чорапи са недопустими. Що се отнася до дължината, изберете такава, при която да не се вижда гол крак нито когато сте изправени, нито когато седите.

Друго важно изискване за мъжете е да са добре избръснати и подстригани – това със сигурност ще допринесе за цялостното впечатление, което създават у околните.

Жените

Жените трябва да избират дрехи, които не са твърде широки или твърде тесни. Прекалено изрязаните блузи, блузите без ръкав и тези с гол гръб не са подходящи за деловата обстановка. Същото важи и за твърде късите поли. Вместо това представителките на нежния пол могат да заложат на роклите, костюмите, полите. Възможните варианти за блузи са: блуза или риза с дълъг ръкав или блуза без ръкав, задължително комбинирана със сако.

Обувките трябва да са затворени, не много високи, със средна височина на токчето не повече от 4 см. Забравете за тънките токчета.

Чорапогащникът също е задължителен, като телесният цвят се смята за най-неутрален, а цветните модели и тези на фигурки – за неподходящи.

Чантата задължително трябва да се съчетава по цвят с цялостната визия.

Маникюрът не трябва да е много дълъг. Препоръчват се неутралните цветове. Гримът трябва да е лек.

Що се отнася до аксесоарите, жените следва да избягват големите бижута и обици, а също и шапките, освен ако не са навън и не вали. Шаловете са позволени, защото като цяло придават елегантен вид. Татуировките и пиърсинга трябва да се прикриват, доколкото е възможно, особено ако жената работи директно с клиенти или е на ръководен пост. Тежките парфюми са табу.

1 Статия „Дрескод на работното място", 2011г. http://etiquette.bg/%D0%B4%D1%80%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B4-%D0%BD%D0%B0-%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%82%D0%BE-%D0%BC%D1%8F%D1%81%D1%82%D0%BE/

F. ПРАВОСЪДИЕ ЗА ДЕЦА

Сериозна е оценката на Национална мрежа за децата, която постави Слаб 2 на правителството по темата за „Правосъдие – приятел на детето" в рамките на второто издание на годишния доклад *„Бележник 2013: Какъв е средният успех на държавата в грижата за децата?"*. По отношение на поет ангажимент на държавата в Национална стратегия за детето 2008-2018г., да се оборудват/адаптират специални помещения за престой, изслушване, разпит на деца, включително на деца с увреждания, в производствата, които ги засягат, липсва напредък. Според Националната мрежа, подкрепата от страна на првителството по този проблем е само морална – „Към месец декември 2012г. у нас има изградени шест и са в процес на изграждане още пет специализирани помещения за разпит на деца. Такива помещения има в София – 2 бр. в Комплекс за услуги за деца и семейства (КСУДС) – Шумен, в КСУДС – Пазарджик, в Районно управление „Полиция" (РУП) – Велико Търново, в КСУДС – Пловдив. По-голяма част от тях са изградени по проекти на НПО. Важно е да посочим, че има добър опит на местно ниво за създаване на специализирани помещения за разпит, който се реализира от местните структури и полицейски управления. Такъв е примерът за изграждане на специализирано помещение за разпит на деца в КСУДС в община Пловдив. По инициатива на местната професионална общност община Пловдив планира и предостави необходимите финасови средства на КСУДС, за да се оборудва специално помещение. Подобно начинание съществува и в община Дупница, където по инициативата на местен екип от професионалисти в дома за деца, лишени от родителски грижи (ДДЛРГ), предстои да се изгради специализирано помещение за разпит на деца, жертви или свидетели на престъпления, или участници по граждански дела. Практиката показва, че е нужна само воля, за да се мобилизира местният ресурс и да се изгради специализирано помещение за разпит на деца"[1].

Препоръките на Националната мрежа за децата са:

- Съответните държавни структури и заинтересовани ведомства да планират конкретни стъпки, за да се използват наличните ресурси по места за изграждане на специализирани помещения за разпит.
- Необходимите помещения да се изградят поне във всичките 28 области, за да може да се покрие цялата страна. Това е реалистична и постижима цел.

Националната мрежа за децата постави оценка Добър 3.50 по ангажимента на правителството по Национална програма за закрила на детето за 2012г. – Мониторинг и обсъждане на приложението на процедурите от НПК за изслушване на деца в наказателния процес, като мярка за процесуална защита на техните права и интереси.[2] Напредъкът в тази посока според Мрежата е необосновано бавен и трудно осъществим поради необходимостта от реформа в социалния сектор и в службите за вътрешна сигурност. Все пак през годините беше демонстрирана воля за промяна. *„Редица анализи на нормативната уредба и на натрупания опит през годините показаха, че има необходимост от промени в НПК относно практиката за разпит на деца. От друга страна, сега действащата нормативна уредба се прилага толкова различно и многостранно от структурите на полиция, прокуратура, съд и отдели за закрила на детето, което показва, че дори нормативно да има възможност да се гарантира правото и защитата на деца, да се намали броят на*

1 Второ издание на годишния доклад „Бележник 2013: Какъв е средният успех на държавата в грижата за децата?" на Национална мрежа за децата – с.104 - http://nmd.bg/wp- content/uploads/2013/04/belejnik2013_web.pdf

2 http://nmd.bg/wp-content/uploads/2013/04/belejnik2013_web.pdf - Второ издание на годишния доклад „Бележник 2013: Какъв е средният успех на държавата в грижата за децата?" на Национална мрежа за децата – 2013г., с.105.

разпити на детето, както и да се защити психиката му от допълнителни травми и стрес, участвайки в наказателно производство, това на практика не се случва. Създаването и въвеждането на единни стандарти за разпит на деца гарантират в по-голяма степен защита на правата и най-добрия интерес на детето и превръщат правосъдието у нас в истински приветливо към детето правосъдие". Препоръката на Националната мрежа за децата е като се използва добрият модел за въвеждане на Координационния механизъм за взаимодействие при насилие над дете, всички отговорни министерства да обединят усилията си за въвеждане на съществуващите и изпробвани в практиката стандарти за разпит на деца, така че да се подпише споразумение за използването на стандартите на национално ниво.[1]

По отношение на ангажимент в Национална стратегия за детето 2008 - 2018 г., която изисква: *„Да се въведе специализация на съдии, прокурори и следователи, както и в администрацията на органите на изпълнителната власт за работа с деца"*, Националната мрежа за децата постави средна оценка 3. На този етап има напредък, но той все още е недостатъчен и нехомогенен. Специализация започна само сред прокурорите. През май 2012 г. ВКП обяви своята категорична политика за специализиране на прокурорите по места и обяви списък с прокурори, които ще разглеждат приоритетно делата, касаещи малолетни и непълнолетни лица. Във всяка окръжна и районна прокуратура беше определен прокурор, отговарящ за делата с деца. Разбира се, текучеството в системата доведе до пробойни в практиката, но категорично бе заявена политическата воля за промяна от страна на главна прокуратура у нас. В съдебната система това все още не е решено така категорично, макар че по места с решение на председателите на съдилищата има определени съдии, които приоритетно гледат делата с деца. Липсват обаче такава воля и практика в полицията при разследващите полицаи, които работят по дела с деца, както и при следователите. Изтъкват се редица причини, но като че ли най-вече липсва воля за промяна. Важно е да се отбележи, че определянето на магистрати, които специално да п оемат гледането на дела, в които са засегнати интереси на малолетни, не гарантира от само себе си качество на правоприлагането за деца и с деца. Необходими са допълнително обучение и мониторинг върху работата на магистратите, за да се гарантира качество и ефективност при този вид правораздаване. Като успех може да се посочи, че тази година АМВР, съвместно с експерти от НПО, стартира пилотно програма за обучение на разследващи полицаи относно приветливо към детето правосъдие и специализиран разпит на деца, жертви или свидетели на престъпления. Програмата е достъпна за кадрите на МВР от цялата страна. Продължителността ѝ е 36 учебни часа. Основните теми са: международни стандарти за щадящо правосъдие към деца и добри европейски практики за разпит на деца; особености на детето свидетел – психология на детското психо-социално развитие; насилие над деца – видове и последици върху психиката на децата, жертви на насилие и особено на сексуално насилие; 10-стъпкова методика за разпит на деца – техники, инструкции, умения за разпит на деца, свидетели на престъпление; професионална етика и взаимодействие – координационен механизъм и стандарти за разпит на деца. Няма планирана бройка от служители, които да преминат. Този курс е за допълнителна квалификация и не е задължителен за всички служители на МВР.[2]

Ценни насоки е издал Институт по социални дейности и практики относно правораздаването по въпроси, свързани с деца жертви или свидетели на престъпления. В съдържателно отношение документът представлява детайлно представяне и разширено интерпретиране на основните принципи на Конвенцията за правата на детето, което е въвлечено в системата на наказателното правораздаване.

1 Пак там – с.105 -106.

2 Пак там – с. 107 -108.

Напълно една от най-важните насоки „право на защита в трудни ситуации по време на правораздавателния процес"[1] според която, професионалистите трябва да предприемат мерки за предотвратяване на възникването на трудни ситуации по време на разкриването на престъплението, в досъдебната и съдебната фаза, за да гарантират защита на интересите и достойнството на децата-жертви и свидетели на престъпления.

С откриването на „синя стая" в град Стара Загора днес правим още една крачка към реформиране на системата за правосъдие за деца. Чрез това помещение за изслушване на деца – жертви и свидетели на престъпления се поставят основите на координираната съвместна работа на институциите на местно ниво, това заяви председателят на Държавната агенция за закрила на детето /ДАЗД/ Калин Каменов по време на официалната церемония, с която беше поставено началото на работата на специализираното пространство в Комплекса за социални услуги за деца и семейства на Сдружение „Самаряни".

Това е деветата „синя стая", която ще функционира в страната. Тя ще бъде използвана за разпит на малолетни и непълнолетни, участници в правни процедури. Оборудвана е така, че детето да разкаже своите показания пред специално обучени специалисти – психолози, социални работници, специализирани полицаи, без да бъде притеснявано или повлияно от останалите страни в процеса. Само по този начин правата на пострадалите момичета и момчета ще бъдат гарантирани, подчерта председателят на ДАЗД. Каменов съобщи, че случаите на насилие над деца са над 2000 годишно, но малка част от виновните получават присъди, заради страха на пострадалите да свидетелстват и да се срещат с насилниците си.

Специализираното помещение се изгражда по проект „Чуй детето", изпълняван от Института за социални дейности и практики. Неговият директор доц. Нели Петрова сподели, че откритите до момента „сини стаи" се използват главно за изслушване на деца, пострадали от сексуално насилие. Специалистите, които ще работят в тях, преминават през специална подготовка. В момента експерти от Върховната касационна прокуратура, ДАЗД и ИСДП разработват професионални стандарти за разпит на малолетни и непълнолетни, допълни тя.

На кръглата маса по повод откриването на „синята стая" присъстваха представители на Министерството на правосъдието, Община Стара Загора, Районна прокуратура и Областна дирекция на МВР.[2]

Интерес представляват актуалните изводи и коментари в Доклад „Участие на деца, жертви или свидетели на престъпления, в правни процедури. Анализ на промяната" на Института по социални дейности и практики.[3]

Дружелюбната към детето практика обхваща набор от усилия на екипа на ИСДП насочени към гарантиране на правата на детето чрез: **намаляване броя на разпитите на деца**, като допълнителни разпити се провеждат единствено при нови обстоятелства; осигуряване на **дружелюбна към детето обстановка**, която да не го стигматизира, чрез изграждане на специализирани помещения - **«синя стая»**; **подготовка на специалистите**, ангажирани в разследването, досъдебното и съдебно производство, закрилата на правата на детето; **обучение на специален екип**, улесняващ разпита на деца.

Акцент в представянето беше поставен на проблемите в подготовката на разпитващите и **трудностите, които се срещат при провеждане на стандартен**

1 Институт по социални дейности и практики, „Насоки относно правораздаването по въпроси, свързани с деца жертви или свидетели на престъпления", 2012г., с.27

2 Статия "Председателят на ДАЗД откри „синя стая" в град Стара Загора", 22.05.2013 г. -

http://sacp.government.bg/novini/2013/05/22/predsedatelyat-na-dazd-otkri-sinya-staya-v-grad-st/

3 Институт по социални дейности и практики, Доклад „Участие на деца, жертви или свидетели на престъпления, в правни процедури. Анализ на промяната", 2012 г., с.6

http://www.sapibg.org/deteto-svidetel/publications/1491-doklad-uchastie-na-detsa-jertvi-ili-svideteli-na-prestypleniq-v-pravni-proceduri

разпит на дете (неразбиране на въпросите, невъзможност за подреждане на разказа по време и място, риск от налучкване на „правилния отговор", противоречивост на данните). Беше подчертана необходимостта от промяна в методиката и беше представена практиката на изслушване в специализирани помещения – „сини стаи". На този етап специализираните помещения най-често се ползват при случаи на сексуално насилие над деца, но беше акцентирано, че те са подходящи и за изслушвания по граждански дела, медиирани срещи, за психологическа експертиза, подготовка за изслушване и разпити в досъдебна фаза. Бяха споделени **предизвикателствата в използването на наличните специализирани помещения за изслушване** (в градовете София, Пазарджик, Шумен, Пловдив, Видин, Стара Загора, Благоевград, Русе), сред които са – практиката е само пилотна; често ОЗД не се уведомяват при разпит на дете; към настоящия момент направените в сините стаи записи не винаги се ползват в съда, т.к. няма яснота за процедурите; някои професионалисти от системата на правосъдието считат, че няма практиката противоречи на действащия закон.[1]

Дружелюбно към детето правосъдие изисква разпитът да се провежда в специализирани помещения, които създават материалните условия за гарантиране на правата на детето и защита на неговия най-добър интерес

През 2008 г. в гр. Пазарджик и през 2009 в гр. Шумен и гр. София, бяха изградени първите специализирани помещения за разпит на деца, т.н. сини стаи, които освен дружелюбна към детето атмосфера, създаваха възможност да се избегне директния контакт на детето с обвиняемия или подсъдимия, като едновременно с това гарантираха и техните права за справедлив процес. Тези т.н. „сини стаи" се състоят от две помещения, разделени помежду си от венецианско огледало, което позволява видимост едностранно. По този начин, детето и разпитващият са в едното помещение, което е обзаведено така, че да подпомогне емоционалния комфорт на детето, а в другото помещение са всички участници, които съответната фаза на процес изисква. Венецианското огледало позволява те да виждат всичко, което се случва в стаята с детето, и благодарение на звуковото оборудване да чуват и да могат задават въпроси, чрез разпитващия. Стаите имат възможност и за видеозапис на разпита. Особено важно също е наличието на два отделни входа за детето и за останалите участници, преди всичко за обвиняемия, което възпрепятства директната среща помежду им. Именно директният контакт е най-често срещаната причина детето да не може да повтори в съдебна зала или да оттегли своите показания, или да откаже да говори. С други думи специализираните помещения за разпит на деца:

- удовлетворяват формалните изисквания на наказателния процес за участие на всички страни и справедлив процес;
- удовлетворяват изискванията на ЗЗД за защитена среда, като осигуряват психически комфорт на детето в позната за него, дружелюбна обстановка;
- предпазва детето от пряк контакт с предполагаемия извършител, като едновременно с това осигурява правата на обвиняемия и подсъдимия за справедлив процес. Детето се предпазва от пряк контакт чрез венецианското стъкло, чрез двата входа и защитеното място за изчакване;
- гарантират правото на детето от защита, предпазване от повторно травмиране

Стаите в Пазарджик и Шумен бяха изградени в КСУДС, където има 24-часов достъп, осигурен екип, близост на ОЗД/ДСП, които са в същата сграда. В София стаята беше изградена в сградата на СДВР, по настояване на колегите от полицията.

Опитът от тригодишното ползване на трите стаи показа, че добрият избор е стаята да бъде в институция, предоставяща социална услуга. Предимствата са в:

1 Пак там, с.7

- сградата е дружелюбна, т.е. тя е за деца и семейства и всичко в нея е подчинено на тази и мисия, изчакването, ако се налага например е твърде различно за детето от изчакване в сградата на полицията ;
- сградата не е стигматизираща, за разлика от стаята в полицията;
- осигурен е 24-часов достъп поради естеството на социалните услуги (тъй като и в двата КСУДС има 24-услуги, в полицията достъпът е осигурен, но той преминава през всички процедури на достъп до полицейска сграда ;
- ефикасност на услугите за правосъдието – не се изисква специален персонал, който да се грижи за помещението, да осигурява достъп, да провежда разпитите и пр.
- близост до системата за закрила и осигуряване на защита и закрила на децата, които са изведени от семейна среда. В КСУДС има услуга „Спешен прием", която е предназначена за деца, преживели насилие.
- ефективност на стаите – по-висока ангажираност на социалните работници, преди всичко от социалните услуги за гарантиране на правата на детето, което ги прави по-активни и настойчиви в тази дейност, както и използване на стаите и за други дейности като място за психо-социална работа и консултиране на деца, защитени срещи между родител и дете, супервизия, и др. Резултатите от използването на стаите за разпити на деца категорично потвърждават това.[1]

G. ПОДБОР И ДЕЙНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

По отношение планираната мярка в Концепцията[2] за усъвършенстване процедурата за номиниране на кандидати за съдебни заседатели, подкрепяме насоките за законодателни промени.

Според нас е изключително важно гарантирането на прозрачност и публичност при избора на съдебните заседатели. Напълно кореспондират с нашите наблюдения принципите за публичност, при които номинираните кандидатури се оповестяват предварително на интернет-страниците на съответната община и на съответния районен или окръжен съд. Възможностите за даване на становища от граждани и граждански организации е ефективна практика за повишаване на обективността при избора на хора, които да са полезни за съдебната система. Категорично подкрепяме идеята да се извършва административна проверка от страна на съда спрямо предложените от общинските съвети кандидатури. Това проучване следва да се прави единствено от съдебната институция, а не от местната администрация, защото ще има по-голяма тежест и ще е по-обективно.

По финансовите мерки: Адекватно възнаграждение на съдебните заседатели, което да съответства на правата, задълженията и отговорностите им:

Подкрепяме категорично планираните финансови мерки за адекватно възнаграждение, което е съразмерно на положения труд и съдържа задължителното обществено и здравно осигуряване за отработените в месеца часове за сметка на бюджета на съдебната власт. Неведнъж сме поставили въпроса за мотивирането на съдебните заседатели чрез заплащане на труда им в съдебната система. Констатирали сме проблеми, свързани с откази на съдебни заседатели да участват в съдебни състави поради неуредици със заплащането на техния труд в съдебната зала.

1 Институт по социални дейности и практики, Доклад „Участие на деца, жертви или свидетели на престъпления, в правни процедури. Анализ на промяната", 2012 г., с.9

http://www.sapibg.org/deteto-svidetel/publications/1491-doklad-uchastie-na-detsa-jertvi-ili-svideteli-na-prestypleniq-v-pravni-proceduri

2 Проект на Концепция за избора и статута на съдебните заседатели на Министерството на правосъдието

По организационните мерки: Да се провежда периодична атестация на дейността на съдебните заседател. Направените в нея оценки да служат за основа, когато заседателят кандидатства за нов мандат на тази позиция.

Мярката за провеждане на периодична атестация на дейността на съдебния заседател кореспондира с направена вече от нас препоръка: *Да разработи механизми за атестиране на работата на всеки съдебен заседател. Оценката да бъде критерий при номинирането му за последващ избор на същата позиция - ще се ограничи влизането на немотивирани и неангажирани съдебни заседатели в съдебния процес.*[1]

Концепцията дава отговор на актуални въпроси, свързани с конфликт на интереси и етично поведение при съдебните заседатели. Концепцията урежда основния проблем, констатиран при нас за съвместяване на длъжността съдебен заседател с други публични или общински, държавни длъжности, което създава предпоставка и за съмнения в обективността им при разглеждането на дела, в които страни могат да бъдат представители на публични институции и/или партийни фигури.

В нашите доклади за гражданско наблюдение сме поставили въпроса за необходимостта от промяна в Закона за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси, която да доведе до това, съдебните заседатели да бъдат включени в кръга от публични длъжности, задължени да подават декларации за наличие или липса на конфликти на интереси.

В Доклад на Европейската комисия от 18.07.2012 г. относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка (COM (2012) 411 final), относно избора на съдебните заседатели се препоръчва: „Това е сфера, в която Министерството на правосъдието и ВСС могат да предприемат реформи, за да се осигури повече яснота и прозрачност".

Министерството на правосъдието да инициира проектозакон за дейността им, който да отговаря на широката обществена потребност от гражданско представителство в правораздаването. Това искат съдебните заседатели от три софийски съдилища, става ясно в интервю с председателя на Съвета на съдебните заседатели при Специализирания наказателен съд Румен Бухлев.

Пред БТА той отбелязва, че широко обществено обсъждане от компетентни лица, в това число и от съдебни заседатели, неизбежно ще оформи ключовите моменти, които следва да залегнат в един проектозакон и той да отговори на новите изисквания към съдебната система у нас.

От интервюто става ясно, че Съветите на съдебните заседатели при Софийския районен съд, Софийския градски съд и Специализирания наказателен съд са изпратили писмо до Министъра на правосъдието Диана Ковачева, вицепрезидента Маргарита Попова и председателя на правната комисия при Народното събрание Искра Фидосова. Те настояват за отмяна на Наредба номер 1 от 3 февруари 2011 г. за съдебните заседатели, издадена от Висшия съдебен съвет, съобщи Бухлев. Наредбата урежда реда, по който се посочват кандидатите за съдебни заседатели, възнагражденията им и други организационни въпроси, свързани с тяхната дейност.

Въпреки че Конституционният съд отмени текста от Закона за съдебната власт, на който се базира тази наредба, тя продължава да действа в системата, обясни Бухлев. Съдебните заседатели питат защо тази наредба с отпаднало правно основание се прилага.

Те алармират, че от действието ѝ са възникнали затруднения при заплащането в някои от съдилищата и то е било преустановено за близо два месеца. А тези проблеми може да доведат до съществени процесуални нарушения и да опорочат постановени актове, посочи Бухлев.

1 Център на НПО в Разград, "Доклад за напредъка на съда в Северна България", 2011 г., с.10, http://watch.ngo-rz.org/bg/catalog/item23.html

Близо 600 съдебни заседатели, подписали се под писмото до институциите, предлагат възнагражденията им да се плащат като хонорари по часова тарифа или по фиксирана ставка за извършената работа и ангажираното време, уточни Бухлев.[1]

ОКРЪЖЕН СЪД И РАЙОНЕН СЪД В ГРАД БУРГАС

Окръжен съд – Бургас е партньор по проект „Противодействие на престъпления, свързани със злоупотреба с финансови средства, предоставени на България от ЕС" и участва в проект на тема: „Измами, свързани с посегателство върху европейския бюджет – ДДС и банкови карти"

Районен съд – Бургас е отличен като съд модел в България. Престижното звание бе връчено от Сдружение „Програма за развитие на съдебната система" по време на заключителната годишна среща на председателите на съдилища-модели и съдилища-партньори. Отличието е придружено с плакет с надпис „В знак на признателност към съдиите и съдебните служители в Районен съд – Бургас, които са водещи в съдебната реформа. Това е признание за успешно работещ Съд-модел по Втория план за подобряване на работата на съда. Районен съд – Бургас е едно от пилотните съдилища в България, включено в проекта „Усъвършенстване на работните процеси в съда". Районен съд – Бургас е посочен с няколко примера за добри съдебни практики в специално издаден от Сдружение "Програма за развитие на съдебната система" (ПРСС) Сборник с добри примери и практики от българските съдилища. Районен съд – Бургас доказа, че е сред най-успешните съдилища в страната, тъй като в рамките на пет години за втори път получи отличието съд – модел. Първото отличие е връчено на съда от Американската Агенция за Международно Развитие през 2007 година.

А. ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

Общ анализ

Липсва напредък по приложението на ЗПУКИ. Отстъплението от постигнати вече добри практики стана факт, след като отчитайки становище на Комисията за защита на личните данни, ВСС реши да премахне от интернет-страницата си декларациите на всички магистрати. Становището на КЗЛД гласи следното:

„Обявяването в интернет на декларации по чл. 12 от ЗПУКИ без изричното съгласие на декларатора би представлявало нарушение на Закона за защита на личните данни. Декларации, публикувани на интернет страницата на Висшия съдебен съвет без изричното съгласие на декларатора следва да бъдат премахнати до изразяване на съгласие за това действие. Обявяването не трябва да съдържа подписа на декларатора. В случай, че в декларацията има лични данни на трети физически лица, съгласието на декларатора не рефлектира върху тях и същите следва да бъдат анонимизирани."

За Окръжен съд - Бургас

През месец март 2013г. преди решението на ВСС декларациите на магистратите за конфликт на интереси да бъдат свалени от сайта на съвета, там можеха да бъдат открити документите, подадени от съдиите от окръжния съд в Бургас. В повечето от тях са декларирани пълно и точно обстоятелствата. Прави

1 http://www.dnes.bg/obshtestvo/2012/06/27/sydebni-zasedateli-nastoiavat-za-promiana-v-proektozakona-za-deinost-ta-im.162332

впечатление, че в повечето случаи информацията по отношение на размера на дължимите кредити е непълна, не се посочват имената на кредитите. В много от декларациите не е вписана пълна информация за свързани с магистратите лица, не се посочва дейността която близките на съдиите извършват, за да стане ясно какъв конфликт на интереси би могъл да възникне от посочените обвързаности. Несериозно звучи: *„първа братовчедка – адвокат в АК Варна"* или *„съпруг, упражняващ адвокатска професия – вписан в адвокатската колегия – Бургас"*.

В публикуваните над петдесет декларации на съдии от окръжния съд в Бургас, подадени по ЗПУКИ в повечето случаи е налице доста пълна информация. В шестнадесет декларации липсват сведения за вида и размера на ползваните кредити или липсва името на кредитора. В други декларации няма информация за дейността на посочените свързани лица или техните имена са посочени само с инициали.

- Съдия Събина Ненкова Христова - Диамандиева – за свързани лица посочва Димитър Здравков Диамандиев – съпруг, Николай Димитров Диамандиев – син, Елена Георгиева Христова – майка и Ненко Стефанов Христов – баща, но не посочва дейността, която упражняват тези лица.
- Съдия Галина Тодорова Канакиева – за свързани лица декларира цитат: *„първа братовчедка – адвокат в АК Варна"*, но не посочва нейните имена.
- Съдия Росица Желязкова – декларира само наличието на потребителски кредит с кредитор – „Уникредит Булбанк" АД, без да съобщава неговия размер.
- Съдия Албена Янчева Зъбова – Кочовска – декларира ипотечен и потребителски кредит към „Уникредит Булбанк" АД, но не посочва техните размери.
- Съдия Захарин Панайотов Захариев – при посочването на свързани лица декларира: *„хипотетично да, в качеството ми на магистрат, но практически това е невъзможно, предвид обстоятелството, че съм наказателен съдия, а съпругата ми е държавен служител в областта на кадастъра и геодезията, която касае съвсем друг предмет на дейност в рамките на публичната изпълнителна власт"* и не посочва имената на съпругата си.
- Съдия Кремена Илиева Лазарова – не декларира размера на договор за лизинг с „Ейч Ви Би Ауто Лизинг" ЕООД, гр. София.
- Даниела Дончева Михова – при деклариране на свързани лица, посочва техните имена само с инициалите: С.Д.С – сестра, Й.М.М – братовчед и Г.В.К. – братовчед, но не упоменава дейността която те упражняват.
- Съдия Десислава Динкова Щерева – относно наличието на задължения към банкови или финансови институции декларира: *„потребителски кредит лв. „.....банк"*. Липсва информация както за размера на кредита, така и точното име на кредитора.
- Съдия Петя Иванова Петрова – Дикова – при деклариране на свързани лица, посочва своя съпруг, но не декларира неговите имена: *„съпруг, упражняващ адвокатска професия – вписан в адвокатската колегия – Бургас"*.
- Съдия Галя Василева Белева – декларира потребителски кредит в „Райфайзенбанк" АД и жилищен кредит в „Банка ДСК" ЕАД, но не декларира техния размер.
- Съдия Дарина Ангелова Костова – декларира банков кредит в „Алфа банк", но не посочва размера му. Прави впечатление, че това е декларирано по т.4 от декларацията, където би следвало да се декларира договор с ЮЛ,

които биха се оказали облагодетелствани от актовете или действията, при изпълнение на служебните й задължения. А по т. 3, където е мястото да се упоменават задължения към кредитни или финансови институции, не е декларирано никакво задължение.

- Съдия Ивайло Йорданов Иванов – при декларирането на свързани лица посочва: К.И.И. – съпруга и М.Й.И – сестра, само с техните инициали и не упоменава дейността която те упражняват.
- Съдия Стоян Пеев Мутафчиев – декларира наличието на потребителски кредит в размер на 8000 лв., с кредитор – „Райфайзенбанк" ЕАД и срок за погасяване на задължението 3 години, но не упоменава кога е възникнало то.
- Съдия Невена Иванова Ковачева – по т.3 от декларацията декларира само наличието на задължение към банкова или финансова институция, но не посочва нито вида, нито размера на кредита, а също така липсва и името на кредитора.
- Съдия Боряна Ангелова Димитрова – при подаване на декларация за настъпила промяна в обстоятелствата по чл.12, т.3. ЗПУКИ на 21.12.2012г. декларира ипотечен кредит към „Райфайзенбанк (България)" ЕАД, но не декларира неговия размер.
- Съдия Росица Желязкова Темелкова – декларира настъпила промяна в обстоятелствата към 16.01.2013г. и наличието на ипотечен и потребителски кредит с кредитор – „Уникредит Булбанк" АД, но не посочва техните размери.

<u>За Районен съд – Бургас</u>

В половината от публикуваните декларации, съдиите от Районен съд - Бургас са декларирали коректно обстоятелствата по ЗПУКИ. В декларациите на седем от тях липсва информация за размера на кредита. Други десет декларации са непълни или неточни, по отношение на посочените свързани лица. Много често в декларациите им липсва информация, каква дейност упражняват посочените свързани лица или в каква връзка са с лицето, подало декларацията.

- Съдия Панайот Стоянов Атанасов – не посочва в каква връзка е с лицето Стоян Панайотов Атанасов – адвокат към АК – Бургас, както и връзката му с посочената от него фирма ЕТ „Магда – Магдалена Атанасова", гр. Бургас.
- Съдия Моника Гарабед Яханджиян – не посочва връзка си с лицето Свилен Неделчев Монев, адвокат към АК-Бургас.
- Съдия Диана Георгиева Ганчева - не посочва връзката си с Душка Стефанова Попова, АК-Бургас; и с „Инсофт" ООД, гр. Бургас.
- Съдия Илияна Тодорова Балтова – посочва, че има банков кредит в „Райфайзен банк", но не посочва неговия размер. Посочва името на „Локи 007" ЕООД, но не е упоменато, лицето което го представлява и в каква връзка е съдия Балтова с него.
- Съдия Георги Христов Иванов - не посочва размера на кредита от „Уникредит Булбанк" – клон Бургас. Посочва за свързани лица Лучия Георгиева Дерелиева и Дора Василева Христова, но не е посочена в каква връзка е съдия Иванов с тези лица.
- Съдия Искър Николаев Искъров - посочва два броя банков кредит с „Райфайзен банк" АД, гр. София, но няма информация за вида и размера на банковия кредит.

- Съдия Валентина Жекова Кърпичева - Цинцарска - за свързани лица посочва Стефан Евтимов Цинцарски, Евтим Стефанов Цинцарски, Илиян Димитров Кърпичев, Георги Димитров Кърпичев, но не посочва в каква връзка е с тези лица и каква дейност упражняват те.
- Съдия Яна Димитрова Колева - посочва, че има сключен договор за ипотечен кредит с „Райфайзен банк", но не декларира неговия размер. Като свързани лица посочва името на съпруга си - Георги Михов, но няма информация за дейността, която той упражнява.
- Съдия Боряна Ангелова Димитрова - не посочва име на банковата институция, от която има заем, както и неговия размер.
- Съдия Яни Георгиев Гайдурлиев - посочва кредит за текущо потребление от 20.02.2008г. с кредитор „Банка ДСК" ЕАД, за период от 10 години, но липсва информация за размера на кредита. На 23.01.2013г. декларира промяна в обстоятелствата по чл.12, т.3 във връзка с чл. 14 ЗПУКИ, но отново не посочва размера на банковия кредит, а само името на кредитора, който остава непроменен.
- Съдия Чавдар Димитров Димитров - декларира ипотечен кредит, сключен с „Алфа банк (България)" АД, гр. София, но липсва информация за размера на кредита. Не посочва имената на свързани лица, въпреки че декларира връзката си с такива.
- Съдия Петя Петкова Стоянова - ипотечен кредит в „УниКредит Булбанк" АД, но не е посочен неговия размер. Посочва за свързани лица: „СМТЛ АЛФА ДЕНТ" ЕООД, но липсва информация за връзката на съдия Стоянова с дружеството.
- Съдия Магдалена Стоянова Маринова - посочено е задължение към кредитна или финансова институция, но не е упоменат видът на задължението, размерът му, както и името на институцията. За свързани лица посочва Стоян Маринов Стоянов, регистриран като ЕТ „Сателит - Стоян Маринов", Николинка Николова Георгиева, Костадин Маринов Стоянов, Иванка Маринова Митева, Тошко Събев Митев, регистриран като ЕТ "Милд Тошко Събев", но няма информация в каква връзка са те със съдия Маринова.
- Съдия Светлин Иванов Иванов - липсва информация за размера на банков ипотечен кредит, с кредитор „ Банка ДСК" АД. За свързани лица посочва Роза Кирилова Кирева, но не упоменава в каква връзка са те и каква дейност упражняват.

Коментар на Окръжен съд – Бургас:[1] *Тези констатации не са верни. Изпращам Ви диск със сканираните декларации на магистратите от регистъра. Тези декларации така бяха публикувани на нашата страница, така бяха изпратени и на ВСС. Който пожелае може по всяко време да се запознае с тях. Не само, че са публикувани банките, от които са взети кредитите, но са публикувани точните им размери и целите, за които са теглени. Заличаването на каквато и да било данна не е по вина на съда, още по-малко- на отделния магистрат. За да се направят констатации за нередност или некоректност, би следвало поне да се поискат за справка и за верен извод декларациите на цитираните колеги, в оригинал. Разсъжденията Ви на тази тема би следвало да отразяват действителния проблем, създаден от ВСС, а не действията на магистратите, които са изцяло съобразени със закона и далеч не водят до извод за „некоректно вписана информация".*

Коментар на Центъра на НПО: *Гражданските активисти, заети с наблюдението, продължават да настояват в декларациите за конфликт на интереси, подадени от служителите в правораздавателната система, да се посочват пълните имена на*

1 Писмо на Боряна Димитрова, административен ръководител-председател на Окръжен съд – Бургас до Георги Милков, ръководител на проект, 20.08.2013 г.

магистратите и свързаните с тях лица. Прибягването до съкращения или използване на инициали възприемаме не само като порочна практика, а като нарушаване императивите на закона. Обяснението, че този подход се одобрява и поддържа от Висшия съдебен съвет за нас не е състоятелно. Съветът няма правомощия да променя закони или да ги тълкува, като колективен орган, създаден да управлява и назначава кадрите в съдебната система,. Съдиите и прокурорите са публични служители и като такива законът ги определя като задължени лица, които трябва да публикуват данните за своето имущество, доходи, банкови заеми и свързаните с тях лица.[1]

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати

За Окръжен съд - Бургас

Създадена е Комисия по професионална етика, която има помощни функции към Постоянната комисия „Професионална етика и превенция на корупцията" на Висшия съдебен съвет. Комисията е приела вътрешните правила за организацията и дейността по професионална етика. Те са публикувани в интернет-страницата на Окръжен съд - Бургас.

Съставът на Комисията по професионална етика при Окръжен съд - Бургас е от 5-ма съдии (редовни членове) и 2-ма съдии (резервни членове), които са определени от Общото събрание на съдиите, с явно гласуване и с обикновено мнозинство от съдийския състав. Административни ръководители не могат да бъдат членове на Комисията по професионална етика. За членове на Комисията по професионална етика не могат да се избират магистрати, които изтърпяват наложено им дисциплинарно наказание или срещу тях има висящо дисциплинарно производство. Непосредствено след избора, членовете на Комисията по професионална етика си избират председател при съблюдаване принципа на старшинство по ЗСВ.

Мандатът на членовете на комисията по професионална етика е 3 години, като същите могат да бъдат преизбрани и за втори мандат. Когато член на Комисията по професионална етика преустанови работата си в Окръжен съд-Бургас, до един месец от тази дата, мястото му се попълва чрез нов избор, включително и с възможност за избирането на резервен член на комисията за постоянен такъв.

Членовете на Комисията по професионална етика се самоотвеждат от участие и произнасяне за всеки конкретен случай, когато това произнасяне касае техен съпруг или роднина по права линия, по съребрена линия до четвърта степен или по сватовство до трета степен включително, както и при наличието на други обстоятелства, които дават основание да се предполага, че са заинтересовани от произнасянето.

Всеки отвод на членовете на Комисията по професионална етика се мотивира и се отразява в протокол.

Комисията по професионална етика не може да изготвя становище за притежаваните нравствени качествана отделния магистрат, при атестирането му от административния ръководител на Окръжен съд - Бургас или при необходимост от проверка на сигнал срещу последния, във връзка с нарушения на Кодекса за етично поведение на българските магистрати, като при тези хипотези компетентна да се произнесе е Комисията по професионална етика при Апелативен съд - Бургас. Същата комисия се произнася със становище и в случаите, когато е налице отвод на членове на Комисията при Окръжен съд-Бургас, които възпрепятстват възможността за формиране на мнозинство и произнасяне, както и когато сигналът е срещу член на тази Комисия.

1 Център на НПО в Разград, Доклад „Граждански наблюдател 11", 2012 г., с. 40, http://watch.ngo-rz.org/bg/catalog/category4.html

За Районен съд – Бургас

Предоставена е възможност на гражданите да изпращат сигнали за наличие на корупционни действия в съда, които се докладват на Висшия съдебен съвет. Начина за подаване на сигналите за корупция е регламентиран със Вътрешни правила за създаване на организацията за получаване на сигнали от граждани по повод наличие на корупционни действие в Районен съд – Бургас. Назначена е и комисия за проверка и докладване на получени сигнали от граждани по повод наличие на корупционни действия в Районен съд – Бургас.

Комисията е в състав: Щилияна Нейчева - Административен секретар, Димитрина Ковачева - Завеждащ служба „Наказателно деловодство", Христина Димова - завеждащ служба „Гражданско деловодство" и резервен член Димка Панайотова – съдебен деловодител в служба СИС. Комисията извършва проверка на поставените кутии за сигнали за корупция ежеседмично и при наличие на сигнали за корупция ги изпраща на Комисията за борба с корупцията при Висшия съдебен съвет. Приети са Вътрешни правила за докладване на нарушения на Етичния кодекс на съдебните служители в Районен съд – Бургас. С решения на Общото събрание на Районен съд – Бургас от 16.03.2011 г. е сформирана Комисия за професионална етика на Районен съд – Бургас. Комисията се състои от трима редовни члена и един резервен, както следва: Председател: съдия Панайот Атанасов, Членове: съдия Димана Кирязова, съдия Иван Дечев и резервен член съдия Георги Иванов. Мандатът на членовете на комисията е 3 години с право да бъдат избирани за втори мандат. Комисията за професионална етика има следните правомощия:

Предоставя становища в комисията „Професионална етика и превенция на корупцията" на ВСС относно притежаваните нравствени качества на кандидатите за конкурсите за заемане на длъжност в органите на съдебната власт.

Извършва проверки за наличие на поведение, противоречащо на правилата за професионална етика и предоставя резултатите от проверката на съответния административен ръководител или на Комисия „Професионална етика и превенция на корупцията" на ВСС.

В. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПРОГРАМА

Окръжен съд - Бургас има три отделения: Наказателно, I гражданско и търговско отделение и II Въззивно гражданско отделение. Така съдиите са разпределени по отделения и всяко отделение си има отделно деловодство, а всеки съдия е в екип с деловодител и секретар. Това е направено с оглед ангажиране на конкретна отговорност при изпълнение на възложените задачи. Деловодителите при изпълнение на съдебните разпореждания на съдията, поставят собствен печат, от който е видно кой, кога и как е изпълнил. Окръжен съд – Бургас използва програмата „Law choice" за случайно разпределение на съдебните дела. Всеки направен избор се отразява в архив на програмата. Всеки ден се разпечатва и общ протокол за избор на съдия –докладчик, в който се отразява часът, датата и името на този, който е направил разпределението в програмата. Отделно към всяко дело отново се разпечатва протокол за определянето на съдията докладчик и този протокол се поставя като първа страница на делото.

Програмата „Law choice" няма достатъчно защита и контроли[1].

Вътрешните правила за случайно разпределение на съдебни дела в Окръжен съд – Бургас са публикувани в интернет-страницата на самия съд.

1 Боряна Димитрова, административен ръководител – председател на Окръжен съд - Бургас, Пресконференция по проект „Правосъдие близо до хората:втора фаза", 31 май 2013 г., гр. Бургас.

Коментар на Окръжен съд – Бургас:[1] *Освен утвърдените Вътрешни правила за случайно разпределение, в БОС има и изключения, които са описани в нарочна Заповед на административния ръководител на БОС.*

Добри практики: *По отношение достъпа до параметрите, зададени в програмата единствен достъп в БОС има системният администратор. Копия на извършеното разпределение на делата по описа на БОС и архивиране се извършва ежедневно на два различни компютъра. Копия на съхраняваните електронни архиви от разпределението на БОС се извършва на CD, в първия работен ден на съответната календарна година за периода от първи януари до тридесет и първи декември на предходната година. Дискът се съхранява от административния секретар.*

Председателят /зам. председателите на БОС прилагат принципа за случайно разпределение след образуване на делата, съгласно утвърдените Вътрешни правила.

Добри практики: *В Окръжен съд – Бургас, съдебният статистик всеки месец извършва проверка, сравнявайки броя на разпределените дела и броя на образуваните дела по описа на съда. Комисия, определена със заповед на административния ръководител, включваща трима съдии (съдия, разглеждащ I инстанция гр. дела, съдия, разглеждащ II инстанция граждански дела, съдия, разглеждащ наказателни дела), системен администратор и съдебен статистик, извършва проверка относно натовареността по групи на образуваните дела; брой разпределени и брой образувани дела; проверка на произволно избрани 15 бр. дела (I и II инт. гр. дела и наказателни дела) относно спазване на утвърдените от административния ръководител на БОС, Вътрешни правила за разпределение.*

Комисията от магистрати и съдебни служители, които извършват „вътрешна ревизия" на извършеното разпределение чрез представителна извадка, сравняват и архива на програмата с протоколите за разпределение, поставени по делата, както и причините, поради които някои съдии са били изключвани (напр. дали действително са били в отпуск, болнични и т.н.).

В Районен съд - Бургас има отделни деловодства за граждански дела и за наказателни дела. В гражданското отделение работят 17 съдии, а в наказателното - 12 съдии. В Районен съд – Бургас разпределението на съдебни дела на случаен принцип се извършва чрез програмния продукт „Law Choice" от: административния ръководител- председател на РС - Бургас; зам. на административния ръководител, отговарящ за работата на гражданската колегия в РС - Бургас; зам. на административния ръководител, отговарящ за работата на наказателната колегия в РС - Бургас; ръководителя на СИС при РС - Бургас за делата, постъпили в службата и съдебния администратор при необходимост с нарочна заповед. Според Вътрешните правила, публикувани на интернет-страницата на Районен съд – Бургас, при отсъствие на отговорните за разпределението на съдебните дела, то може да се извършва от лице, определено от административния ръководител на съда с нарочна заповед, като на съдебен служител може да се възложи техническата дейност по определяне на съдия -докладчик. При преглед на Вътрешните правила за случайно разпределение на дела в Районен съд – Бургас се установи, че в зависимост от длъжността, която съдиите заемат или функциите, които изпълняват, разпределение на делата се извършва при процентно съотношение, отразено в опция „Натовареност на магистратите" в програмата за случайно разпределение съгласно Заповед на административния ръководител. За да се спази принципът на случайния избор отговорните лица разпечатват протокол от програмата за случайно разпределение на делата „протокол за едно дело", който прилагат по конкретното дело. Протоколите, генерирани от програмата за случайно разпределение на делата се копират в документ в word формат от лицата, извършващи разпределението, след което се прехвърлят в папка **„Разпределение на делата"**, намираща се в папка **„Public".** В името на файла се посочва датата на разпределението съответно за граждански или наказателни дела, за които то се отнася. След завършване на разпределението

1 Становище на Боряна Димитрова, административен ръководител – председател на Окръжен съд – Бургас, вх. №Ц-44-1/02.08.2013 г.

се разпечатва протокол, който се съхранява в нарочна папка. В първия работен ден на всяка седмица се извършва архивиране на електронен носител на натрупаната информация за разпределението на делата от предходната седмица. Информацията от архивирането се съхранява до архивиране на делото. Зануляването и архивирането на данните за разпределените дела по съдии се извършва в първия работен ден на всяка календарна година от системния администратор, като се разпечатват данните по видове и брой дела, разпределени по отделните докладчици. При възникнала необходимост от зануляване или други промени на показатели в системата, причините за това се описват в докладна, която се депозира при административния ръководител.

Из тематична планова проверка на ИВСС:[1]

ОКРЪЖЕН СЪД БУРГАС

В ОС Бургас делата се разпределят на принципа на случайния подбор, отново чрез инсталираната програма „Law Choice" предоставена и разработена от ВСС Освен това, в ОС Бургас има утвърдени вътрешни правила относно разпределението на делата в съда, които са публикувани и в интернет страницата на съда. В правилата подробно са описани начините на разпределение на делата и случаите при които да не се прилага принципа на случаен подбор. С нарочни заповеди на Председателя на съда и в съответствие с утвърдените вътрешни правила е възложено разпределението на гражданските, търговските и наказателните дела постъпили в съда (пример: Заповеди № 652/13.10.2009 г.; 856/01.11.2010 г.; 333/02.06.2011 г.). Не бяха констатирани случаи на манипулиране на деловодната система, с оглед избягване прилагането на случайния подбор. При възникнала необходимост от ръчно разпределение на делата това се извършва въз основа на изрична заповед на Административния ръководител. Протоколите за случаен подбор на съдия докладчик се прилагат по делата. Освен копие на разпределените за деня дела на хартиен носител, в архива на програмния продукт „Law Choice" се съхраняват извършените разпределения през съответната календарна година. Проверяващия екип констатира, че справки от архива на програмата могат да се правят както на компютъра на системния администратор на съда, така и на компютъра на Административния ръководител.

По време на проверката се констатира, че в описните книги за първоинстанционните и въззивните граждански дела, делата се водят под една и съща номерация във възходящ ред независимо от вида им (първоинстанционни или въззивни), което е в противоречие с разпоредбата на чл. 56, ал. 2 от ПАРОАВАС. Също така бе констатирано, че макар и в редки случаи делата предоставени на разпределящите (председател или заместник председатели) не са разпределяни по реда на образуването (постъпването) им, но това вероятно се дължи на неподреждане на делата по хронологичен ред от страна на докладващия деловодител.

1 Планова тематична проверка на Инспектората на ВСС за разпределение на дела на принципа на случайния подбор по чл. 9 от ЗСВ с обхват всички районни, окръжни и апелативни съдилища в страната.

Из тематична планова проверка на ИВСС:[1]

РАЙОНЕН СЪД БУРГАС

В РС - Бургас случайният избор на съдия докладчик се осъществява посредством инсталираната програма „Law Choice" предоставена и разработена от ВСС. Постъпилите в съда искови молби се образуват в граждански дела още в деня на постъпването им. За образуването и администрирането на делата, съдът използва деловодна програма САС на фирма „Информационно обслужване" АД. Техническият начин за образуване на исковите молби и заявленията в дела, определянето на съдията докладчик, както и вида на делата са подробно разписани в утвърдените от председателя на съда вътрешни правила са случайното разпределение на делата. Вътрешните правила са публикувани и на интернет страницата на РС Бургас. Всички съдебни състави с изключение на този на Председателя са с натовареност 100 % от постъпилите дела. С оглед равномерната натовареност на съдиите в РС Бургас и в съответствие с раздел 3 точка 4 от вътрешните правила на съдиите, които са в отпуск или болничен не се разпределят дела. Преди завръщането на съдията от отпуск той отново се включва в системата за разпределяне, като в началото му се залага по-нисък процент на дела за разпределяне, който в последствие се увеличава на 100%. Образуването на делата, определянето на предмета на иска и процесуалния ред за разглеждането му се извършва технически от служба Регистратура на съда, като след това се прави проверка и от страна на разпределящия (председател или заместник председател). Отново подробно във вътрешните правила е определен предметът на делата, които се разглеждат от дежурен съдия, като изрично е посочено, че тези дела не се разпределят комнпютърно на принципа на случайния подбор (раздел 3, т. 7 от Вътрешните правила). Такива са молбите за теглене на детски влог, за разрешение за сключване на сделки в интерес на недееспособни, разрешенията за сключване на граждански брак от непълнолетни и други (раздел 3, т. 5 и т. 6 от Вътрешните правила). Графиците за дежурствата на съдиите от гражданско и наказателно отделение на съда се одобряват и подписват от Административния ръководител на съда. По делата се прилагат протоколи удостоверяващи начина на определяне на съдия докладчик. Освен копие на разпределените за деня дела на хартиен носител, в архива на програмния продукт „Law Choice" се съхраняват извършените разпределения през съответната календарна година. Проверяващия екип констатира, че справки от архива на програмата могат да се правят както на компютъра на системния администратор на съда, така и на компютъра на Административния ръководител. Не бяха констатирани случаи на допълнително манипулиране на системата за случаен избор, с оглед избягване прилагането на принципа по чл. 9 от Закона за съдебната власт. В електронната деловодна система са отразени всички съдопроизводствени действия делата.

По време на проверката бе констатирано, че макар и в редки случаи делата предоставени на разпределящите (председател или заместник председател) не са разпределяни по реда на образуването (постъпването) им, но това вероятно се дължи

1 Планова тематична проверка на Инспектората на ВСС за разпределение на дела на принципа на случайния подбор по чл. 9 от ЗСВ с обхват всички районни, окръжни и апелативни съдилища в страната.

на неподреждане на делата по хронологичен ред от страна на доклалвашия деловодител.

Коментар на Центъра на НПО: *Констатациите от прегледа на Плановата тематична проверка на Инспектората към ВСС за разпределение на делата на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение по чл.9 от ЗСВ и направените в него заключения, кореспондират с нашите наблюдения по темата за случайното разпределение.*[1]

Коментар на Центъра на НПО: *От Инспектората на ВСС са констатирали положителни практики и изградени системи в Районен съд и Окръжен съд в Бургас за работата със случайното разпределение на делата чрез електронната програма „Law Choice". Гражданското наблюдение установи начина на работа с програмата, спецификите на случайния подбор и подкрепя заключенията от проверката на Инспектората на ВСС.*

С. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СТРАНИЦИ НА СЪДИЛИЩАТА

За Окръжен съд - Бургас

Срокът за публикуване на съдебния акт е до три дни след постановяването му на страницата на Окръжен съд – Бургас

При случаен преглед на съдържанието на произволно избрани публикувани съдебни актове се констатира, че се спазват изискванията на ЗЗЛД. Мотивите на решението също са публикувани. Улеснен е достъпът до публикуваните съдебни актове в интернет-страницата на Окръжен съд – Бургас. Съществува отделна рубрика „съдебни актове", която ни отвежда до специално разработена система за търсене на определен съдебен акт по вид, номер и година на свършеното съдебно дело. При произволно търсене по номер или месец, година на разглеждано съдебно дело, в падащ списък фигурират съответните номера на съдебни дела по описа на ОС – Бургас. При съответния избор в отделен прозорец е достъпен публикуваният съдебен акт.

Проучени са следните съдебни актове:

1. Решение №32 от 11.02.2013г. по гр.д. №68/2012г., при окръжен съдия Иван Воденичаров – съдебният акт е публикуван при спазване на ЗЗЛД. Констатира се съкращения на имената на адвокат Д.Д.

*2. Определение №17 от 04.01.2013 по гр.д. №15/2013г. при окръжен съдия Антоанета Андонова – Парашкевова – в публикувания съдебен акт се констатира съкращение и заличаване на данните на юридическо лице: „фирма „П.-К.-Б.П.", ЕИК***" и съкращение на имената на населени места: „гр.Н., Община Н., Област Б., к.к. ***".*

3. Решение от 10.12.2012г. по гр.д. №1397/2012г. при окръжен съдия Радостина Калиманова - не са констатирани нередности. Съдебният акт е публикуван при спазване на ЗЗЛД.

4. Решение №359 от 22.10.2012г. по гр.д. №1122/2012г. при окръжен съдия Боряна Димитрова – констатира се съкращения на имена на населени места: „Дирекция ,,Социално подпомагане"- гр.А."; „Дом за възрастни с умствена изостаналост- с.Р., общ.К.,".

5. Решение №390/26. 10.2012 по гр.д. № 169/2012г при окръжен съдия Вела Стайкова – констатира се заличаване на ЕИК на юридически лица, страни в процеса и съкращения на имена на адвокати: „адв. Г.Г., САК; адв. Ж.Р. БАК".

1 В Писмо на Боряна Димитрова (20.08.2013 г.), председател на Окръжен съд – Бургас до Георги Милков, ръководител на проект, информира че цитирания документ не е получен в съда, те не са запознати с констатациите на проверяващите инспектори и не биха могли да коментират.

За Районен съд - Бургас

Срокът между постановяването на съдебния акт и публикуването му на интернет-страницата е до три дни. Публикуват се едновременно диспозитива и мотивите на оповестените съдебни актове. Във всеки акт са посочени само инициалите на страните, градовете и институциите. Не са посочени никакви лични данни. Публикуваните съдебни актове на РС – Бургас се намират в отделна рубрика „справки за заседания и съдебни актове". В рубриката има полезни указания за достъп до съдебните актове и решенията в тях. Също така намираме препратка към ЦУБИПСА. Публикуваните съдебни актове са разпределени в подменюта със справки за съответната година, в която са били постановени. При произволен избор за справки по съдебни актове през 2013 г. виждаме таблична форма на свършени граждански и наказателни дела. Има възможност за търсене на определен съдебен акт според вида и номера на съответното съдебно дело. Липсва възможност за търсене по номер или дата на постановения съдебен акт.

Проучени са следните произволно избрани публикувани съдебни актове:

6. Решение от 21.01.2013 г. по гр.д. №434/2012 г. при съдия Валентина Кърпичева - Цинцарска, не са констатирани нередности. Съдебният акт е публикуван при спазване на ЗЗЛД.

7. Решение № 453 от 21.03.2013 г. по гр.д. № 10571/2012 г. при съдия Дарина Николова, не са констатирани нередности. Съдебният акт е публикуван при спазване на ЗЗЛД.

8. Определение от 01.02.2013 г. по гр.д. № 5378/2012 г., при съдия Асен Радев – констатира се съкращение на името на адвоката: „адв. К.".

9. Решение от 15.01.2013 г. по гр.д. №7479/2012 г., при съдия Калин Кунчев, не са констатирани нарушения. Съдебният акт е публикуван при спазване на ЗЗЛД.

10. Решение от 06.02.2013 г. по гр.д. №11175/2011 г. е констатирано съкращение на имената на адвокат „адв. В.Д.".

А. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

От 2012 г. Бургаският окръжен съд създаде добра практика, като осигурява електронен достъп до информация за съдебните дела:

- Постъпили входящи документи за образуване на дела – дата на регистриране, страни и резолюция на съдията.
- Образувани дела – дата и вид на регистриране на входящия документ, дата на образуване на делото и страни.
- Проведени открити, закрити и разпоредителни заседания – дата и вид на заседанието, резултат.
- Постановени съдебни актове – дата и вид на съдебния акт.
- Постъпили жалби, протести, частни жалби и протести – дата на регистриране, резолюция на съдията, дата на изпращане в по-висока инстанция, дата на връщане и резултат от обжалването.
- Постъпили в хода на съдебното производство документи – молби свързани с хода на съдебното производство, писмени защити, заявления за промяна в обстоятелствата.

Графиците за съдебните заседания, както и кратък информационен бюлетин за предстоящите наказателни дела, част от които дори обозначени като такива с обществен интерес (със **), са регулярно поставяни и ежедневно актуализирани

на и-нет страницата на БОС. Всички районни съдилища в района на БОС също имат поставени на и-нет страниците си актуални графици.

Окръжен съд – Бургас: http://www.os-burgas.org/

1. Общо устройство на интернет-страницата:

Интернет-страницата има приятен вид. Съчетанието на цветовата гама в нея е добро. Текстът се чете лесно. Шрифтът е подходящ по размер. Менютата са подредени от лявата страна на страницата. Още в началото можем да забележим ясно движещият се текст най – отгоре в страницата с информация за контакт със съда, както и връзки към информация за плащане с ПОС – терминални устройства и достъп до делата на ОС – Бургас. Менютата вляво са: Начало; Статут; Администрация; Контакти, Банкови сметки; График на заседанията; Съдебни актове, Електронни услуги; Пресслужба; Съобщения/Новини; Съдебни заседатели; Вещи лица; Стажант Юристи; Сдружения с нестопанска цел; Публични продажби; Полезна информация; Конкурси; Полезни връзки.

2. Детайлен изглед:

Поименен списък на магистратите работещи в ОС-Бургас се намира в меню „Статут", подменю „Магистрати", където са били поместени и декларациите по чл. 12, т. 2 от ЗПУКИ и по чл. 195 ЗСВ. В меню „Администрация", подменю „Структура" има схема за структурата на съда. В меню „Контакти" откриваме подробен списък с телефонни номера на обща и специализирана администрация, а така също и на съдебните секретари. Посочени са номерата на стаите, което допълнително улеснява гражданите. В меню "Банкови сметки" откриваме номерата на банковите сметки и информация, и информация за плащане чрез ПОС – терминално устройство. В меню „График на заседанията" можем да видим графика на насрочените съдебни заседания за граждански, наказателни и търговски дела. В меню „Съдебни актове" има възможност открием съдебен акт, при посочване на месеца и годината. В меню „Електронни услуги" има информация, че в сградата на съда гражданите с увредено зрение или неграмотни имат възможност да прослушат протоколи от съдебни заседания, определения, разпореждания или съдебни решения. В подменю „ Бюлетини и отчети" на меню „Пресслужби" можем да намерим годишни отчетни доклади от 2006г – 2012г. Докладите се свалят на потребителския компютър и могат да се прочетат с програма word. В подменю "Дейност на пресофиса", в меню „Пресслужби" можем да открием информация за „Организация и дейност на пресофиса" и за „Медийна стратегия". В меню „Съобщения/Новини" откриваме информация за услугите, които ОС-Бургас, предоставя на гражданите и информация за предотвратяване на евентуални проблеми, които могат да възникнат. В меню „Съдебни заседатели" са изброени 84 съдебни заседатели с техните три имена, като е посочена и тяхната специалност. В меню „Вещи лица" е поместен списък на специалистите, утвърдени за вещи лица към съдебен район на Бургаски окръжен съд. В меню „Стажанти/Юристи има поместена информация, относно плана и правилата за провеждане на стажа. Има поместен и списък с дати за придобиване на юридическа правоспособност. Меню „Сдружения с нестопанска цел" дава възможност на потребителя да търси информация за лицата с нестопанска цел, като първо зададе като критерий дейността, която упражняват, след това има възможност да се избере поименно и да се види решението на съда за учредяването на ЮЛ. В меню „Публични продажби", можем да открием две подменюта: Държавни и Частни СИ, като интернет-страницата ни дава възможност да изберем една от следните три категории: имоти, МПС и имущество. В меню „Полезна информация" можем да открием полезни насоки за гражданите, относно освобождаването от съдебни такси, тарифи за съдебните такси, списък на синдиците. А в подменю „Образци" можем да открием различни заявления, които се свалят на потребителския

компютър. Интернет-страницата съдържа и меню „Конкурси". Меню „Полезни връзки" препраща към интернет-страницата на различни съдилища. Връзките, водещи към други файлове се отварят в нов подпрозорец, което е добре, защото потребителите лесно и бързо ще се запознаят с тях.

Районен съд - Бургас – http://bourgasrs.court-bg.org/

1. Общо устройство на интернет-страницата:

Интернет-страницата е с изчистен дизайн и приятна цветова гама в зелено. Менютата в интернет-страницата са разположени от лявата страна. Менютата са „Начало", „Информация за съда", „Актуално", „За контакти", „Такси – размер и плащане", „Вътрешни правила", „Справки за заседания и съдебни актове", „График на заседанията за текущата седмица", „Примерни образци документи", „Електронни услуги", „Отчетни доклади", „Публична продан – ДСИ", „Проекти, инициативи, събития", „Полезни връзки", „Полезна информация", „Свободни работни места", „Обществени поръчки/профил на купувача", „Анкета – резултати. В началната страница е публикуван адресът на съда, като е посочено и работното му време с граждани: 09.00 – 17.00 часа. Интернет-страницата съдържа основна информация за структурата на съда, където са посочени имената на председателя и на двамата заместник-председатели. Има поименен списък на магистратите, като са разделени в две категории: граждански и наказателни дела.

2. Детайлен изглед:

Навигацията по менюта в интернет-страницата показа: Информация за структурата на съда, както и за поименните състави на съдиите. Информация за дейността и поименния състав на съдебните заседатели. Преди решението на ВСС за заличаването им, декларациите по ЗПУКИ на съдебните служители са били поместени в меню „Информация за съда", подменю „Декларации". В същото меню, подменю „Местонахождение" има поместени и карти, които улесняват гражданите, при откриването на сградата. На същата страница има публикувани и Правила за поведение в съда. В подменю съдебни зали са изчерпателно изброени залите, в които се глеат делата на Районен съд Бургас. Има поместени и две снимки, за по-добра представа за потребителя.

Връзките, водещи към други файлове се откриват лесно в меню „Полезни връзки", те се отварят в нов подпрозорец, което е добре, защото потребителите лесно и бързо ще се запознаят с тях.

В меню „Такси – размер и плащане" има информация за номерата на банковите сметки, като е отразена и възможността гражданите да заплатят с ПОС – терминално устройство.

В меню „Справка за заседания и съдебни актове" можем да открием подробна информация за съдебните актове. Потребителят има достъп до съдебните решения, които са разделени в две групи: граждански и наказателни дела. В интернет-страницата има и препратка към Централния Уеб базиран интерфейс за публикуване на съдебните актове (ЦУБИПСА). В меню „График на съдебните заседанията" има график по дни на съдебните заседания, което допълнително улеснява потребителя.

В меню „Примерни образци и документи", могат да бъдат открити различни заявления и декларации, които се свалят директно на потребителския компютър.

В меню „Електронни услуги" има три подменюта: „Електронно свидетелство за съдимост", „Електронно призоваване" и „В помощ на хората с увреждания", от където получаваме информация, че в сградата на съда гражданите с увредено зрение или неграмотни имат възможност да прослушат протоколи от съдебни заседания, определения, разпореждания или съдебни решения.

В меню „Отчетни доклади" са публикувани отчетите на съда за периода 2006 – 2012 година.

Меню „Публична продан - ДСИ" дава достъп на потребителя до списъка за публични продажби на недвижими имоти, който директно препраща към интернет-страницата на Окръжен съд Бургас.

В меню „Полезна информация" има „Списък на специалистите, утвърдени за вещи лица, към съдебен район на Бургаски Окръжен съд". Публикувана е информация в помощ на гражданите свързана с правила за достъп до съдебната зала, компетентност на съдилищата, правна помощ, начина за предявяване на искове, процесът на призоваване или какво да направя като получа призовка, информация за жертвите на престъпление. В тази подрубрика е публикувана също така полезна информация относно медиацията, като извънсъдебен начин за решаване на спорове, както и подробна информация за участниците в процеса – свидетел, съдебен заседател, защитник.

Допълнителната информация е предоставена и разработена по инициатива на Районен съд – Бургас. Целта е да се популяризира дейността на съда, както и да се улеснят гражданите с достъп до информация до съдебни проецедури и получаване на основни познания относно задълженията в качеството им на участници в процеса.

В. СЪДЪТ И ГРАЖДАНИТЕ

В съдебната сграда в Бургас има изграден информационен център, който обслужва Окръжния и Районния съд в града. В него се извършват: справки за движението на делата по описите на БОС и БРС; справки по телефон; дава се информация за графика на насрочените за деня дела по описите на БОС и БРС; запознаване с образци на заявления за издаване на удостоверения и документи от БОС и БРС, включително и разяснение за тяхното попълване. В центъра гражданите могат да получават: информация за местоположението на съдебните зали; информация за разположението на органите на съдебната власт в съдебната палата и техните функции; информация за банкови сметки и таксите, събирани от органите на съдебната власт; получаване на призовки и съобщения от 09.00 часа до 17. 00 часа. Добра практика е създадената в Окръжен съд – Бургас възможност за заплащане на съдебните такси чрез ПОС терминално устройство (електронно плащане). Чрез ПОС терминални устройства се събират държавни такси: за образуване на дела по описа на Бургаски окръжен съд; по дела за обезпечение на бъдещ иск; глоби и разноски по граждански и наказателни дела; за удостоверение за актуално състояние, ликвидация и несъстоятелност на ЮЛ; за издаване на изпълнителен лист по дела, по описа на Бургаски окръжен съд; За преписи и копия в съответния размер. Приложими са следните видове банкови карти: VISA, Visa Electron, V PAY, MasterCard, Maestro и Борика. ПОС терминалните устройства са инсталирани в регистратурата, в двете граждански отделения и в наказателното отделение.

За улеснение на гражданите в съдебната сграда има инсталирана специализирана програма SpeechLab 2.0, която преобразува в естествен говор всеки компютърен текст. С помощта на този софтуер гражданите могат да прослушат текстовите файлове на протоколи от заседания, разпореждания, определения и съдебни решения. Препоръчва се за хора с увредено зрение или неграмотни, които са страни по съдебните дела. Софтуерът е инсталиран на специализиран компютър за ползване от граждани в Информационния център на партера на Съдебна палата в Бургас.

Добра практика на Окръжния съд в Бургас е тенденцията за електронното правосъдие. Тя дава възможност при входиране на книжа за съдебни дела в регистратурата, гражданите да заявяват желание да получават призовки и

съобщения по електронен път. Достатъчно е да се посочи E-mail адрес чрез попълването еднократно на заявление по образец. Съдът е публикувал и в интернет-страницата си правилата за електронното призоваване. В Районен съд – Бургас е предоставена възможност за електронно призоваване по реда на ГПК, като за целта са разработени вътрешни правила, които са публикувани на интернет страницата. Съобщения за възможността за електронно призоваване са публикувани и на информационните табла в съда.

Районен съд – Бургас предоставя възможност за заплащане на държавни такси чрез ПОС терминално устройсто, въведена от 1 ноември 2012 година. Гражданите, адвокатите, вещите лица и страните по делата имат възможност да заплатят чрез ПОС терминално устройство следните такси – такси за издаване на свидетелство за съдимост, изпълнителен лист, копирни услуги, заверени преписи, както и такси за всички дейности, извършвани от дежурен граждански съдия.

Необходимо е опростяване на съдебните процедури. Проблема е в сложното правосъдие, размяната на книжа допълнително забавя съдопроизводството.[1]

Районен съд – Бургас цели постигане на високи стандарти на ефективност в правораздаването, чрез:

- Въведена политика за повишаване квалификацията на магистратите и съдебните служители:
- Участие на магистрати и съдебни служители в обучения, организирани от НИП и други институции;
- Ежегодно участие в програмата за регионални обучения на Националния институт на правосъдието съвместно с Окръжен съд – Бургас.
- Сътрудничество с Националното сдружение на съдебните служители и организиране на серия от обучения за съдебни служители.
- През 2012 година са организирани седем обучения на място в Бургас, организирани от БРС в сътрудничество с БОС.
- Въведени вътрешни правила и процедури за случайно разпределение на делата, стандарти за разглеждане на делата, публикуване на съдебните актове на интернет-страницата на съда, достъп до информация и др.
- Разработени правила и процедури – въведена система за финансово управление и контрол, гарантиращи ефикасност, ефективност, законосъобразност и целесъобразност на управлението и разходването на ресурси.[2]

Коментар на Окръжен съд – Бургас:[3] *Окръжен съд – Бургас изготви и изпрати на Министерство на правосъдието (с изх. № 178/12.04.2013 г.) документация относно необходимостта от изграждане на рампа за осигуряване на безпрепятствен достъп до Съдебната палата – Бургас, включително и за хората с увреждания. Към настоящия момент писмен отговор от Министерство на правосъдието липсва.*

С. ПОДБОР И ДЕЙНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

Съдебните заседатели са определени за участие в съдебни състави още при полагането на клетвата им. Към всеки състав има определени заседатели, като не винаги могат да се отзоват на повикванията да са в съдебната зала. Съдебните

1 Боряна Димитрова, административен ръководител - председател на Окръжен съд - Бургас, Пресконференция по проект „Правосъдие близо до хората: втора фаза", 31 май 2013 г., град Бургас.

2 Представяне на Районен съд – Бургас от Яна Колева, административен ръководител-председател на Районен съд - Бургас, по време на работно посещение на участници в тренинг за гражданско наблюдение в гр. Бургас, 15 март 2013 г.

3 Становище на Боряна Димитрова, административен ръководител – председател на Окръжен съд – Бургас, вх. №Ц-44-1/02.08.2013 г.

заседатели участват в разглеждането на наказателни дела за престъпления, за които се предвижда наказание повече от 5 години лишаване от свобода. В тези случаи съдебният състав се състои от един съдия и двама съдебни заседатели. Ако предвиденото наказание в закона е не по-малко от 15 години лишаване от свобода, съдебният състав е от трима съдебни заседатели и двама съдии.

D. ПРАВОСЪДИЕ ЗА ДЕЦА – РАЙОНЕН СЪД - БУРГАС

От годишния отчет на Районен съд – Бургас стана ясно, че през 2012 г. в магистратурата са разгледани 18 037 дела, от тях:

- Наказателни дела – 5647;
- Граждански дела – 12 390, от които 7653 по чл. 410 и чл. 417 от ГПК;
- Свършени дела - 16 028, или 88% от всички разгледани дела.
- Свършени граждански дела – 11 098;
- Свършени наказателни дела – 4 930;
- Със съдебен акт по същество – 13788 дела или 76% от всички свършени дела
- Свършени в тримесечния срок - 14 153 дела или 88% от свършените дела и 78% от разгледаните дела.

Районен съд – Бургас прилага стриктно чл. 15, ал. 1 и ал. 6 от ЗЗДет в наблюдаваните съдебни дела.

Статистика за работата на Районен съд – Бургас за граждански дела през 2012 г.: Постъпили – 11 095; Разгледани – 12 390; Свършени – 11 098; Решени по същество – 9873; Прекратени – 1225.

ВИДОВЕ ГРАЖДАНСКИ СПОРОВЕ	СВЪРШЕНИ ДЕЛА				
	ОБЩО	Свършени с решение	прекратени дела		свършени до 3 месеца
			по спогодба	по други причини	
ИСКОВЕ ПО СК	796	650	32	114	644
в т.ч. развод и недействителност на брака	263	219	0	44	189
развод по взаимно съгласие	289	263	0	26	266
издръжка	42	29	8	5	38
изменение на издръжка	73	51	17	5	67
по Закона срещу домашното насилие	128	69	7	52	99
по Закона за зашита срещу дискриминацията	2	1	0	1	1
по чл.26-ти от Закона за закрила на детето	125	113	0	12	108
по чл.30-ти от Закона за закрила на детето	15	14	0	1	16

1. Прилагане на Закон за закрила на детето (ЗЗДет)

Наблюдението показа, че интересите на децата са защитени в съдебните дела. Мерките, които предприема съдът, целят детето да е в сигурна среда. Данните на детето при наблюдаваните дела, не са разгласявани. Заседанията бяха открити, но изслушванията на деца се извършваха в конферентна зала при закрити врата, с оглед сигурността и емоционалния комфорт на детето. Няма изградена „синя стая" за изслушване на малолетни и непълнолетни в съдебната сграда в гр. Бургас.

В наблюдаваните дела по ЗЗДет винаги има представител от Отдел „Закрила на детето“, ЗД Бургас (социален работник и адвокат).

Дела разглеждани по ЗЗДет в Районен съд – Бургас през 2012 г.

Постъпили дела по ЗЗД: 2012 г. - 138 дела; 2011 г. – 147 дела; 2010 г. – 129 дела.

Проблеми при разглеждането на дела по ЗЗД:

Съществена причина за продължителността на тези производства и за по-високия процент прекратени дела са нередовно предявените молби от компетентния орган – молител – ДСП - Бургас, които биват неколкократно оставяни без движение за отстраняване на нередовности (уточнения на обстоятелства по искането, представяне на удостоверения за родствени връзки на децата и декларации от родните за несъгласието им да отглеждат децата съгласно изискването на чл. 27 ал. 4 от Закона, и пр.).

Друга причина за забавяне на производството по тези дела е необходимостта от уведомяване на родителите на детето, която често налага неколкократно изпращане на съобщения и изискване на справки за заявените от тях настоящи и постоянни адреси.

2. Прилагане Закон за защита от домашно насилие (ЗЗДН)

Дела, разглеждани по ЗЗДН в Районен съд – Бургас през 2012 г.

Разгледани дела – 2012 - 146 дела, от които 128 приключени; 2011 - 127 дела, от които 98 приключени; 2010 - 148 дела , 126 от тях приключени.

Прекратени дела: 2012 – 59 дела, от които 7 по спогодба на страните, 2011 – 52%, 2010 – 40%.

Проблеми и тенденции при разглеждане на дела по ЗЗДН:

- Висок процент на прекратените спрямо приключените дела – около 46%;
- Причини за прекратяване на тези дела - оттеглянето на молбата след снабдяване със заповед за незабавна защита;
- Производството често се провежда преди или по време на висящ брачен процес между страните, което води до постановяване на привременни мерки в брачното производство или постигане на споразумение по реда на чл. 49 ал. 4 вр. чл. 51 от СК;
- Молителят се дезинтересира от исканата защита от домашно насилие.

3. Прилагане на Семеен кодекс (СК)

Най-често образувани дела по Семейния кодекс бяха тези за прекратяване на брака, определяне на родителските права и месечна издръжка. При наблюдаваните дела бяха засегнати интереси на деца в различни възрасти. Интересни случаи за наблюдателите по две наблюдавани дела родителските права бяха присъдени на бащата, поради синдром – Майчина депривация[1]. По двете дела беше назначена експертиза от вещо лице психолог.

Дела, разгледани по Семейния кодекс в Районен съд – Бургас през 2012 г.

Разгледани дела - 2012 г. - 1 029 дела; 2011 – 991 дела и 2010 – 994 дела.

Приключили със спогодба – 2012 г. – 32, 2011 - 26 и 2010 – 42.

Проблеми при разглеждане на дела по СК и причини за прекратяването им:

- Оттегляне на иск;
- Неявяване на ищеца или молителите;

1 Психологическият термин депривация означава състояние на лишеност от определена човешка необходимост или жизненоважно благо. Под производното понятие „майчина депривация“ се има предвид не неудовлетворяване на конкретна потребност на човек, а отсъствието на майката от нейното бебе или дете. http://www.purvite7.bg/articles/view/2086/maychinata_deprivaciya.html?rc=59

- Непредставяне на справка за адресна регистрация на ответника в хипотезите на чл. 47 ал. 3 и ал. 4 от ГПК;
- Спрени по общо съгласие и невъзобновени в срок и др.

4. Прилагане на Закон за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (ЗБППМН)

По ЗБППМН нещата се развиват различно в зависимост от това каква мярка по закона се налага на съответното малолетно или непълнолетно лице. Мерките са изброени в чл. 13, ал. 1 от закона и повечето от тях се налагат от специална комисия при Общината, като при обжалването на решението на тази комисия, делото се гледа от съда. Когато комисията прецени, че трябва да се наложи мярка настаняване в интернат (социално-педагогически или възпитателен). Комисията внася мотивирано предложение в съда и той го разглежда в открито заседание, но при закрити врати (т.е. без публика и журналисти) само с участието на прокурора, представител на комисията, непълнолетният или малолетният и негов родител или настойник или защитник, като делото се насрочва и разглежда в 14-дневен срок от постъпването му и в 7-дневен срок след заседанието съдът е длъжен да обяви решението си, което подлежи на обжалване пред окръжния съд в 14-дневен срок.

5. Прилагане на Указ за борба с дребното хулиганство (УБДХ)

През 2012 година в Районен съд - Бургас са разгледани 40 дела по УБДХ. От тях 36 са потвърдени, 1 е изменено и 3 са прекратени. Съдът насрочва заседанието в рамките на 24 часа. В случай, че обвиненият е непълнолетен младеж (16 -18 год.) участва прокурор в процеса. Съдебните заседания са открити за гражданите. Въз основа на съставения акт и на събраните сведения за личността на нарушителя, началникът на съответното структурно звено на Министерството на вътрешните работи или оправомощеното от него лице когато се налага събира допълнителни сведения, като извършва следните действия: а) внася преписката за решаване от районния съдия: б) изпраща преписката за разглеждане от съответната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в случаите на ал. 4 на чл. 1; прекратява преписката, когато не са налице условията за налагане на административно наказание или на мярка за обществено въздействие. (2) В случаите на буква „а" лицето може да бъде задържано до 24 часа, когато не може да бъде представено веднага на съдията. (3) За внасянето на преписката в районния съд и за задържането на нарушителя се уведомява съответния прокурор.

Обикновено полицията внася преписките, след като се е консултирала с дежурния прокурор и той е дал указания, че в случая не са налице признаците на т.нар. едро хулиганство (чл. 325 НК). След внасянето на преписката в съда заедно с акта по УБДХ, БРС го насрочва и го гледа още същия ден, т.е. незабавно. Понякога полицията внася и преписки по УБДХ за прояви, които съставляват престъпления по чл. 325, ал. 1 от НК. В такива случаи съдът ги прекратява и ги изпраща на прокуратурата с мотив, че се касае за престъпление от общ характер.

РАЙОНЕН СЪД - НЕСЕБЪР

Районен съд - Несебър е първоинстанционен съд, в който се разглеждат граждански и наказателни дела. Учреден е на 1 юни 1986 година. Съдебният район обхваща селищата на Община Несебър – 15 на брой, в които има 9 училища. Магистратите са 5: Нина Русева Моллова – Белчева, Мария Маркова Берберова - Георгиева; Атанаска Ангелова Атанасова, Евгени Мирославов Узунов. Председател: Йорданка Георгиева Майска – Иванова.

Структурата на съда включва – председател, 5 съдии, административен секретар, специализирана и обща администрация. Районен съд Несебър разполага с 2 съдебни зали. Има приети и публикувани вътрешни правила. Съдиите предоставят информация на журналисти и граждани за съдебни дела. До 24 часа след предаване на решението информация се публикува и на интернет страницата; графици за насрочени дела, информация за държавни такси по чл. 5 от Закона за държавните такси. През наблюдавания период проследихме интересна практика на РС Несебър, която препоръчваме да се използва и в други населени места – по инициатива на съдиите се провеждат няколко сесии с ученици от Несебър. Те съдържат – посещение на съдебната палата, симулационни игри, като разиграване на ситуация за задържане при установени кражби, употреба на наркотици, хулиганство, насилие и т.н., посещение на полицията, беседа за това какво се случва при арестуване, среща с дознатели, как се провежда разпит. По време на посещението в съда децата имат среща със съдии, научават как се провежда едно дело. На 18 март 2013 г.се проведе и поредния "Ден на отворените врати". В него се включиха над 90 ученици, учители и граждани. Проектът се организира от Районния съд като се ползва добрата практика на американски съдилища. Инициативата предизвиква голям интерес и става все по-популярна сред местната общност. Тя популяризира дейността на съда и помага за изграждане на доверие в съдебната система.

А. ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

Декларациите на съдиите по ЗПУКИ не бяха публикувани на интернет страницата на Районния съд в Несебър, както и на страницата на Висшия съдебен съвет. Съгласно решение на ВСС N 16/25.04.2013 год., след становище на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) рег. № П-1799/2013 г. от 08.04.2013 г. относно приложението на чл. 17, ал. 2 от ЗПУКИ, декларациите по чл. 12 от ЗПУКИ, обявени на интернет страницата на Висшия съдебен съвет до датата на вземане на решението, са премахнати до получаване на изричното писмено съгласие (линк) на декларторите за тяхното публикуване. Считано от датата на вземане на решението, на интернет страницата на ВСС ще бъдат обявявани само декларации по чл. 12 от ЗПУКИ, съдържащи изричното писмено съгласие на декларатора за извършване на това действие, оформено в отделен текст към подадената декларация. Не са налични публикувани декларации и на съдебните заседатели по ЗПУКИ.

При преглед на декларациите на съдиите от Районен съд – Несебър през месец март 2013г., преди ВСС да ги премахне прави впечатление фактът, че често в тях липсва информация за размера на задължението, по което съдията се явява длъжник или заемополучател. При посочването на свързани лица прави впечатление, че те са упоменати само с инициали, липсва информация каква дейност упражняват близките на магистратите.

- Съдия Йорданка Георгиева-Майска - не посочва пълните имена, а само инициалите К.А.М. от гр. Б., като лице, от което декларира безлихвен заем от 2007г. в размер на 10 хил.лв.
- Съдия Нина Русева Моллова - Белчева - няма информация за размера на потребителски кредит от „Райфайзен банк". За свързани лица посочва само инициалите на Р.А.М., като неин баща и адвокат към АК - Б., от което не става ясно къде точно е вписан той.
- Съдия Мария Маркова Берберова-Георгиева – не посочва размера на ипотечен кредит към „Райфайзен банк" ЕАД. Декларира наличието на

поръчителство към договор за заем към същата институция, но също не е упоменат неговият размер. За свързани лица посочва М.Ч.Б. - баща и Ж.Г.Г. - съпруг, но няма информация каква дейност упражняват те.

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати.

Проучванията ни показаха, че не са налични публични сведения за нерегламентирани контакти на съдии и прокурори с политици или осъдени лица. Липсват и публични сведения за конфликт на интереси за съдия или прокурор. При справка бе установено, че магистратите в Районния съд в Несебър, съдиите по вписванията, държавните съдебни изпълнители и прокурори не са членове на общински или районни избирателни комисии или общински съветници. Между всички 22 съдебни заседатели няма действащи общински съветници. В публичното пространство не намерихме информация за политическа обвързаност на съдия или прокурор или информация за икономическа обвързаност на членовете на наблюдавания съд.

През отчетния период не се наблюдава поведение на магистратите, което да поставя под съмнение техния професионализъм. Стриктно се съблюдават принципите на равнопоставеност между страните по делата.

Тъй като в РС Несебър работят само 5 съдии, няма сформирана Етична комисия на основание „Правила за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в органите на съдебната власт", приети с решение на ВСС по протокол 4/3.02.2011, т. 2 „Комисии по професионална етика се създават към всички органи на съдебната власт с числен състав над 6 магистрати". В наблюдавания РС няма регистриран случай на дисциплинарно уволнен съдия. Липсват данни и за налагане на други дисциплинарни наказания.

В. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПРОГРАМА

В Районен съд - Несебър са приети вътрешни правила за работа с програмен продукт за случайно разпределение на делата „LAW CHOICE", утвърден с решение на ВСС, прието с протокол № 27/07.06.2006 година, като същите са изменени и одобрени със Заповед № А-40/05.03.2012 година.

Програмата е предназначена за разпределяне на делата на случаен принцип и документиране на направения избор. В информацията за „ДЕЛА" се въвеждат „типове дела", определя се натоварването на отделните съдии при разпределение на делата. За критерий при обособяване на делата се използват въведените статистически кодове на делата и според предмета им (чрез обособяване на групи дела – „облигационни", „вещни", „делбени", НОХД, ОХ-споразумения, ЧНД и пр.) В информацията за „ДОКЛАДЧИЦИ" се въвеждат за всяка група дела имената на съдиите, разглеждащи съответния вид дело, както и процент на натовареност, брой разпределени дела. Програмата дава възможност при въвеждане на нов докладчик в определена група дела, да му се зададе първоначален брой дела, съответстващ на средната натовареност до момента в съответната група. По този начин се избягва възможността при разпределение от този тип дела, те да се разпределят само на новия докладчик до „изравняването" му с останалите докладчици, този процес се използва и при включване на съдии след отсъствие от работа. Така се стига до равномерност в натоварването. Разпределението на постъпващите в съда дела се извършва от председателя на съда. При отсъствие на председателя на съда възможност за работа с програмата имат конкретно определени от председателя на съда лица, които със собствена парола осъществяват достъп до програмата. В приетите правила подробно е описан начинът, по който става разпределението на дела, които трябва да бъдат разгледани в кратки срокове. При всеки запис в архива на програмата се съхраняват данни относно това, кое лице е извършило

конкретните действия. Преди избор на докладчик се извършва избор на година (обикновено автоматично е зададена текущата), вид дело, и се посочва номер на делото (в програмата се въвеждат пет цифри за номер на дело). След това се извършва избор на докладчика между предварително зададените съдии от списъка, разглеждащи делата от съответната група. Програмата по подразбиране разпределя делото при режим „случаен избор". При всеки случай, в който има вече определен от програмата докладчик и следва да бъде заменен с друг (поради отсъствие или отвод), преди определяне на нов докладчик се посочват причините, поради които се извършва нов избор. Невъзможно е определяне на нов докладчик, без да се посочат мотивите за това. Посочените от разпределящия основания за новия избор автоматично се записват в „Протокол за избор на докладчик", в който се отразяват датата и часът на всяко действие. Протоколът се съхранява в архива на програмата. Отсъстващият магистрат се изключва от разпределение на дела, посредством внедрения софтуерен продукт за периода от началото на последния работен ден преди отсъствието си и се включва в списъка за случайно разпределение на всички видове дела от първия ден, в който се яви на работа. Председателя на съда има 70% натовареност.

В Районен съд - Несебър се осъществява равномерно разпределение на постъпилите нови дела на всички работещи там съдии. Няма разпределение на съдиите по материя – за наказателни или граждански дела;

С. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СТРАНИЦИ НА СЪДИЛИЩАТА

В Районен съд – Несебър съдебните решения се публикуват в деня на постановяването им. При анализа на произволно избрани 5 съдебни акта – решение от 19.04.2013 по Гражданско дело 78/2013, решение от 25.02.2013 г. по гражданско дело 5/2013, определение от 04.02.2013 г. по Гражданско дело 11/2013, съдебна заповед от 15.04.2013 г. по Гражданско дело 133/2013, решение от 17.04.2013 г. по Гражданско дело 157/2013 г. се установи, че те са публикувани без пропуски. Спазен е Законът за защита на личните данни при изписване имената на физическите лица – страна по делата, а институциите и градовете или селата са изписани с пълните им наименования. Регистърът осигурява свободен, улеснен достъп за потребителите.

D. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

1. Съдържание и форма на интернет-страниците на съдилищата

Районният съд в Несебър е едно от първите съдилища в страната със собствена интернет-страница - http://www.rs-nesebar.org, която функционира от 2008 г.

1. Общо устройство на интернет-страницата:

Интернет-страницата е със семпъл дизайн и добро графично решение. Менютата са подредени в горната част на страницата. Те са: За съда; Деловодство; Образци на документи; Справки; Обяви и конкурси; Пресофис; Полезни връзки. От ляво на страницата е разположено меню „Новини", а в дясната част „Бързи връзки", което допълнително улеснява потребителите.

2. Детайлен изглед:

В меню ''За съда'', откриваме основни правила за поведението на гражданите в съда. В същото меню, подменю „Съдебен район" има списък на населените места, които влизат в обхвата на Районен съд Несебър. В подменю 'Председател'' откриваме имената на сега действащия председател на съда. В подменю ''Банкови

сметки'' потребителят може да открие номерата на банкови сметки. Структурата на съда се намира в подменю ''Структура''. В подменю ''Адрес и телефони'' има поместена информация за адреса на съда и по-важните телефони в магистратурата.

В меню ''Деловодство'' има информация за дейностите на деловодството. Изнесени са по две имена и имейл адреси, телефон и работно време на служителите, които работят в деловодствата, както и кратка информация за тяхната дейност. Деловодствата, които са посочени са: „Архив"; „Бюро „Съдимост"; „Съдебни секретари"; „Административен секретар"; "Системен администратор"; „Главен счетоводител"; „Съдебно - изпълнителна служба" и „Регистратор".

В меню ''Образци на документи'' могат да бъдат изтеглени утвърдени образци на някои документи, които се свалят директно на потребителския компютър чрез WORD или PDF по желание на потребителя. Същото меню има три подменюта, където са поместени различни нормативни актове. В меню ''Справки'' има подменю ''Справки на съдебните заседания'', които са за целия текущ месец и връзката се отваря в нов прозорец. В подменю ''Справка на свършени дела'' можем да направим справка, като те са разделени на години от 2009 – 2013 г. Има препратка към ЦУБИПСА за публикуване на съдебни актове, както и отделно меню „Указания за достъп до публикувани съдебни актове". В меню „Обяви и конкурси" Районен съд Несебър обявява текущите конкурси. Има прикачени и образци от документи, необходими при кандидатстване. В меню „Пресофис" бяха публикувани декларации по ЗПУКИ на съдебни служители от Районен съд Несебър. Препоръчваме да бъде променено името на закона от ЗПРКИ на ЗПУКИ. В същото меню, подменю „Годишни отчети", откриваме годишни доклади на съда за периода 2008 – 2012 година. Меню „Полезни връзки" препраща потребителя към различни държавни, европейски институции и съдебни школи, които връзки се отварят в нов прозорец на потребителския компютър.

На интернет-страницата няма публикувани договори на Районния съд с банките и условията за внасяне на държавни такси от гражданите.

За съдебни репортери отделна рубрика няма, но редовно се публикува прес информация за делата. Няма информация за дело, което да е добило публичност в медиите. За хората със зрителни увреждания има инсталиран софтуер.

Публикувана е и информация за чл. 5 от Закона за държавните такси http://www.rs-nesebar.org/CMS_ADM/images_content/oswtaksi.doc

Е. СЪДЪТ И ГРАЖДАНИТЕ

В Районен съд - Несебър е въведено непрекъснато работно време на съдебните канцеларии, които работят и в периода 12.00 до 13.00 часа с граждани. В съда има обособено деловодство с две отделения – за граждански и наказателни дела. Обособяването е извършено на основание вътрешните правила, публикувани и на интернет-страницата на съда. Съдът не разполага с говорител или служител за „Връзки с обществеността." Районният съд предлага електронно призоваване за улеснение на гражданите. В сградата, която е малка по площ при необходимост всички справки, дела, съдебни заседания и т.н. се провеждат на първи етаж в кабинетите на съдиите, с оглед удобството на хора с увреждания. В сградата на съда в Несебър няма изградена рампа за хора в неравностойно положение. Тоалетната за гражданите е безплатна, намира се на 2-ия етаж. Съдебните дела за хора с увреждания, поради невъзможността за изграждане на вътрешни съоръжения за лесен достъп, се гледат не в съдебна зала, а в кабинети на съдии на партерния етаж. В съдебната сграда няма обособен информационен център. Съдебните такси се заплащат в офис, съседен на сградата на съда. В съдебната сграда на информационното табло има изнесена информация за размера на съдебните такси, цени за превод, копирна машина и др. Има поставена кутия за

жалби, сигнали и др. Интернет страницата на съда е снабдена със звукова версия за увреден слух.

F. ПОДБОР И ДЕЙНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

Няма практика да се провежда жребий за определяне на основни и резервни съдебни заседатели. Изборът се прави от административния секретар. Не винаги съдебните заседатели в съда в Несебър имат възможност да участват в съдебните процеси в изпълнение на функциите си, поради трудова заетост. Наблюдава се и демотивация при някои от тях, поради ниското заплащане

Съда среща затруднение с определянето на съдебни заседатели. Всички са на постоянна работа и често отказват да присъстват на съдебни заседания поради служебни ангажименти. Предвид местоположението и икономическият статус на жителите на община Несебър, тази дейност и финансово не е привлекателна за тях. Досегашната система на избор на съдебни заседатели е неефективна и това следва да се има предвид.

G. ПРАВОСЪДИЕ ЗА ДЕЦА

1. Прилагане на Закон за закрила на детето (ЗЗДет)

По този закон за отчетния период не беше извършено наблюдение, поради непостъпили съдебни дела с такъв предмет в Районен съд - Несебър.

Наблюдателите установиха, че когато в съдебни производства в Районен съд - Несебър се засягат права или интереси на дете, навършило 10-годишна възраст, съдии стриктно прилагат разпоредбата на чл.15, ал.1 и ал.6 ЗЗДет. Според нас е положителна практика ефективното приложение на разпоредбата на този закон.

По делата, разгледани и приключени в закрито съдебно заседание, са представени писмени социални доклади със становище от Д"СП". По делата, разгледани и решени в открито съдебно заседание, становището на Д"СП" е изразено устно от явяващия се представител, който най-често е началникът на отдел „Закрила на детето" при Д"СП".

2. Прилагане Закон за защита от домашно насилие (ЗЗДН)

За наблюдавания период в Районен съд Несебър не са разглеждани дела по ЗЗДН.

3. Прилагане на Семеен кодекс (СК)

Предмет на наблюдението за отчетния период бяха искови производства за прекратяване на брака и мерките по упражняване на родителските права и във връзка с отношенията между родители и деца след прекратяване на брака - чл.49 и чл.50 СК, чл.59, ал.9 СК. По всички дела, по които има родени деца от брака, чието прекратяване се иска, Дирекция "Социално подпомагане" е уведомявана за образуваните производства чрез съобщения или призовки, за изпращане на представител, който да изрази становище относно интереса на децата, с оглед определяне на мерките по отношение упражняването на родителските права, местоживеенето, режима на лични отношения, издръжката и други.

4. Прилагане на Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (ЗБППМН)

За наблюдавания период в Районен съд - Несебър не са разглеждани дела по ЗБППМН.

5. Прилагане на Указ за борба с дребното хулиганство (УБДХ)

За наблюдавания период в Районен съд - Несебър не са разглеждани дела по Указ за борба с дребното хулиганство.

Този нормативен акт според наблюдаващия екип е неефективен и не кореспондира с новите социално-икономически реалности в обществото и напредналите реформи в правосъдието. Поради тези причини считаме, че Указът за борба с дребното хулиганство трябва да се синхронизира с Европейската конвенция за защита правата на човека и/или да бъде отменен и приет нов.

Из планова тематична проверка на ИВСС[1]:

Съдиите от Районен съд - Несебър заслужават поощрение за установената от тях трайна, непротиворечива и правилна практика от средата на 2010 г. насам по отношение приложение разпоредбите на чл. 15 от Закона за закрила на детето в производствата по СК, в които безспорно се засягат права и интереси на децата. По всички проверени дела, ДСП е своевременно уведомявана, за изразяване на становище от представител на дирекцията или представяне на социален доклад. Правата и интересите на децата са съобразявани при постановяване на съдебните актове. Следва да се подчертае установената добра практика, че в производствата по делата за развод, независимо дали са по чл. 49 (поради разстройство на брака) или чл. 50 СК (по взаимно съгласие), както и в производствата за присъждане на издръжки и изменение на присъдени издръжки на малолетни и непълнолетни деца (за разлика от повечето районни съдилища, в които бе извършена тематичната проверка) съдът уведомява компетентната ДСП за образуваното производство, изисква присъствието на представител при разглеждане на делото в о.с.з. или възлага изготвянето на социален доклад относно правата и интересите на детето.

Поощрение заслужава и председателя на съда - съдия Йорданка Майска-Иванова, която е създала много добра организация на работата по образуване и разпределение на делата, предмет на тематичната проверка и за отличната координация и взаимодействие на РС-Несебър и ДСП-Поморие в производствата, образувани по Семейния кодекс, по които се прилагат разпоредбите на Закона за закрила на детето.

Коментар на Центъра на НПО в Разград: *При преглед на Планова тематична проверка на Инспектората към ВСС, виждаме установени положителни практики по приложението на чл. 15 от Закона за закрила на детето и в производствата по Семейния кодекс, в които са засегнати права и интереси на децата. Констатациите на ИВСС кореспондират с нашите наблюдения по съдебни дела по ЗЗДет и СК.*

1 Планова тематична проверка на ИВСС в Районен съд – Несебър по прилагане на ЗЗДет, в производствата образувани по Семейния кодекс и противоречива практика по определяне и събиране на държавни такси по някои от делата

РАЙОНЕН СЪД – ПОМОРИЕ

Районен съд – Поморие е основен първоинстанционен съд, в който се разглеждат граждански и наказателни дела. На него са подсъдни всички дела освен тези, които са подсъдни на окръжния съд.

Поморийски районен съд съществува от освобождаването на България и се е именувал Анхиалско мирово съдилище. Мировото съдилище през 1935 година се е преименувало на Поморийски околийски съд, понеже и градът се е преименувал на гр.Поморие и с това наименование е до 1953 година, а от 1953 година до юни 1971 година се води като Поморийски народен съд. През юни 1971 година вече преименуван на Районен съд. В него днес работят четирима съдии – Веселин Белев, Нася Япаджиева, Димитър Димитров, Ивайло Бъчваров, държавен съдебен изпълнител – Теодора Петрова, съдия по вписванията – Васил Митев. Председател е Веселин Белев. Съдът включва и деловодство, бюро „съдимост", архив, съдебни секретари административен секретар, главен счетоводител и съдебно-изпълнителна служба.

Съдът действа в района на община Поморие, в която влизат градовете Поморие, Каблешково, Ахелой и селата Александрово, Белодол, Бата, Габерово, Горица, Гълъбец, Дъбник, Каменар, Косовец, Козичино, Лъка, Медово, Порой, Страцин. Съдебният район на Поморийски районен съд съвпада с административните граници на община Поморие.

В Районен съд – Поморие има специфична съдебна практика – в него най-често се разглеждат съдебни дела свързани със чужди граждани, собственици на имоти в региона. Много често се правят съдебни поръчки в чужбина чрез Министерството на правосъдието, което допълнително забавя процеса.

А. ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

Декларациите по ЗПУКИ подадени от съдиите в Районен съд – Поморие са били публикувани и в интернет-страницата на съда, освен в тази на ВСС.

През месец март 2013г., преди ВСС да заличи декларациите, екипът прегледа подадените от съдиите от Районен съд – Поморие декларации и установи:

Съдия Веселин Георгиев Белев е посочил за свързани лица Галя Василева Белева, в качеството ѝ на негова съпруга и е описал длъжността ѝ - съдия в Бургаски окръжен съд.

Задълженията на съдиите към кредитори са посочени както следва:

- Съдия Веселин Белев:
  - Длъжник по жилищен кредит към Банка ДСК АД с остатък за изплащане 25700 лева.
  - Съдлъжник по потребителски кредит към Райфайзен Банк АД с остатък за плащане 16 300 лева.
- Съдия Нася Япаджиева:
  - Потребителски кредит в размер на 6000 лева отпуснат от Си банк АД клон Бургас със срок за погасяване три години.
- Съдия Димитър Димитров:
  - Банков кредит с кредитор „Райфайзен банк" АС - Бургас , обезпечен с ипотека върху собствен недвижим имот в размер на 37 800 евро и втори кредит към същият кредитор (Райфайзен банк) в размер на 6000 лева.

- Съдия Ивайло Бъчваров:
  - Потребителски кредит в размер на 30 000 лева дължим към „Банка ДСК" ЕАД гр. София.

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати

Липсва публично оповестена информация за неетично поведение на магистрат от Районен съд - Поморие. За разглеждане на сигнали за нарушение на КЕПБМ на съдии от Районен съд – Поморие компетентна е Етичната комисия на Окръжен съд – Бургас.

В. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПРОГРАМА

Районен съд - Поморие използва програмният продукт Law Choice за разпределение на съдебните дела на случаен принцип. Програмата дава възможност за всеки съдия да се зададе определен процент на натовареност в зависимост, от който му се разпределят повече или по-малко на брой дела. Програмата не изисква конкретни причини за промяната в процентното разпределение, но тъй като информацията за това се съхранява в архив може да бъде извършен последващ контрол върху мотивите.

Компютърната програма дава възможност да бъдат извършвани проверки в архива назад за периода, включително и от момента на въвеждането му в експлоатация. По този начин винаги могат да бъдат извършвани проверки на информация кой е работил с програмата в конкретен момент. Всеки, който има достъп до програмата преди нейното изпозлване трябва да се регистрира с потребителско име и парола.

Съществуват случаи, когато някой от членовете на съдебния състав се изключва от разпределението поради отсъствие. Тези случаи са подробно описани във вътрешните правила за случайно разпределение на делата, постъпващи в Районен съд – Поморие. Изключения се прилагат при повече от седемдневно отсъствие на някой съдия. Процентът на натовареност на отсъстващия съдия се намаляват до нула и по този начин на практика се изважда от списъка за разпределение, докато не му бъдат зададени отново проценти на натовареност.

С. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СТРАНИЦИ НА СЪДИЛИЩАТА

Публикуваните съдебни актове се намират в меню „Справки" в интернет-страницата на Районен съд – Поморие. В подрубрики са изведени – график на насрочените дела, обявления, свършени дела, съдебни решения, влезли в сила съдебни актове, указания за достъп и вътрешни правила. Главната рубрика „справки" е общо понятие, според нас е необходимо наименованието на рубриката да се конкретизира и насочва потребителя да извършва справки.

Намираме за положителен подходът потребителя да избере вариант на търсене на съдебния акт по свършени дела или съдебни решения за съответен времеви период.

1. Решение № 51/01.04.2013 г. по гр. Д. № 122/2005 г. при съдия Димитър Димитров - не са констатирани нередности и пропуски в съдържанието на съдебния акт.

2. Решение №34/14.03.2013 г. по гр. Д. №882/2011 г. при съдия Ивайло Бъчваров - не са констатирани нередности и пропуски в съдържанието на съдебния акт.

3. Решение №45/25.03.2013 г. по гр. Д. №31/2013 г. при съдия Нася Япаджиева – не са констатирани нередности и пропуски в съдържанието на съдебния акт.

D. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

1. Съдържание и форма на интернет-страниците на съдилищата

1. Общо устройство на интернет-страницата:

Интернет-страниците на районните съдилища в Царево, Несебър и Поморие са изработени по един и същ образец, което прави менютата им почти идентични. По-този начин човек посетил едно от интернет страниците на един от посочените съдилища, значително по-лесно би се ориентирал в тези на другите. Менютата са разположени в горната част на страницата и са: „За съда". „Деловодство", „Образци на документи", „Справки", „Обяви и конкурси", Пресофис" и „Бързи връзки". От ляво на страницата са поставени новини, а в дясната част „Бързи връзки", което допълнително улеснява потребителите.

2. Детайлен изглед:

В меню ''За съда'', откриваме основни правила за поведението на гражданите в съда. В подменю ''История'' е изнесена кратка история на съда. В същото меню, подменю ''Съдебен район'' има списък на населените места, които влизат в обхвата на Районен съд - Поморие. В подменю 'Председател'' откриваме двете имена на сега действащия председател на съда. В подменю „Структура" е представена йерархична схема със структурата на съда. В Меню „Съдии" са представени петима съдии. В подменю „Съдебни заседатели" се намира поименен списък на 15 съдебни заседатели; информация „Как да стана съдебен заседател"; Поставено е и „Практическо помагало на съдебния заседател". В подменю ''Банкови сметки'' потребителят може да открие номерата на банковите сметки, както и името на обслужващата банка. В подменю „Адрес и телефони'' има поместена информация за адреса на съда и по-важните телефонни номера в съда. Най-отдолу тук е поставен и електронният адрес на съда.

В меню ''Деловодство'' има информация за дейностите на деловодството. Деловодствата които са посочени са: „Архив"; „Бюро „Съдимост"; „Съдебни секретари"; „Административен секретар"; „Главен счетоводител" и „Съдебно - изпълнителна служба".

В меню ''Образци на документи'' могат да бъдат изтеглени утвърдени образци на някои документи. Същото меню има две подменюта. Подменю "Тарифа" ни препраща в Нормативна уредба, където са поместени връзки за "Тарифа по ГКП" и "Тарифа 1 към закона за държавните такси", които се свалят на потребителския компютър и се отварят чрез PDF. В подменю "Полезна информация за гражданите" се намират връзки към интернет-страници или друга информация, която би могла да бъде полезна за гражданите. Това подменю съдържа: „Пътеводител в съдебните процедури"; „Какво трябва да знаете като свидетел"; „Получили сте призовка, а сега какво?".

В меню ''Справки'' има връзка към график на заседанията за месеца. Всяко насрочено дело има Номер и година; Предмет; Обвинител, ищец, жалбоподател; Обвиняем, ответник или ответник на жалбата, като имената са изнесени с инициали; Съдия - докладчик и председател на съдебния състав; Насрочване на делото. Подменю „съдебни актове" води към меню „Пресофис". В подменю „Архив на съдебните актове" се намира информация за гражданските и наказателните дела, както и влезли в сила съдебни актове. Информацията за делата е разпределена по месеци от 2009 г. до 2012 г.

В меню „Обяви и конкурси" се намират правилата за подбор и наемане на съдебни служители, както и необходими примерни документи за кандидатстване.

В интернет-страницата има препратка към ЦУБИПСА за публикуване на съдебни актове, както и отделно меню „Указания за достъп до публикувани съдебни актове", които се намират в меню „Пресофис". В същото меню, в подменю

„Декларации по ЗПРКИ" бяха публикувани декларации по ЗПУКИ на служители от Районен съд Поморие. Препоръчваме да бъде променено името на закона от ЗПРКИ на ЗПУКИ. В същото меню, подменю „Годишни отчети", откриваме годишни доклади на съда за периода 2001 – 2012 година. В меню „Полезни връзки" се намират връзки към отделни интернет-страници, които могат да бъдат полезни за гражданите.

E. СЪДЪТ И ГРАЖДАНИТЕ

Сградата, в която се помещава Районен съд - Поморие не е с подходяща архитектура за публична институция. Тя е от жилищен тип, на три етажа, единият от които е приземен. Допълнително е била пригодявана за целите на магистратурата. Има изготвен и одобрен архитектурен проект за нова съдебна палата, но проектът е стопиран поради липса на финансиране. Стълбищата в сградата са тесни и непригодни за трудно подвижни и хора с увреждания. Налице са редица неудобства, които затрудняват както работата на гражданите, така и тази на съдебните служители. Липсват асансьори, не е добра вентилацията, чакалните са малки и неудобни, липсват стаи за адвокати и прокурори. Няма и служител, който да отговаря за връзките с обществеността. Липсва информационен център като тези функции са поети от деловодството и административния секретар Всички служители са подготвени да окажват съдействие на гражданите, съдебните канцеларии и деловодството работят с непрекъснато работно време с граждани от 08:00 ч. до 17:00 ч. Тоалетната се намира между сутеренен и първи етаж, а съдебните зали се намират на първи етаж. Не е възможно хора с увреждания на долните крайници да стигне до съдебните зали и канцеларии. Съдебните такси се заплащат в банков клон извън сградата на съда. В непосредствена близост се намират два клона на различни банки. Информация за възможностите за освобождаване от държавни такси не е изложена на видно място, но в деловодството имат готовност да помогнат на гражданите по този въпрос. В съда има три ПОС-терминала, два поставени в деловодството и един - в служба „Съдимост" и "Архив". Съдът използва електронно призоваване, което е добра практика за гражданите.

F. ПОДБОР И ДЕЙНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

Съдебните заседатели в Районен съд - Поморие са 15 на брой. Публикуван е поименен списък на съдебните заседатели в интернет-страницата на съда. Средната им възраст е над 45 години. Не е публикувана информация за тяхната месторабота и заетост. Определянето на основни и резервни съдебни заседатели за участие в съдебни състави се извършва, като с произволно избрани по списък заседатели, се водят разговори по телефона с покана за участие в съдебен процес.

G. ПРАВОСЪДИЕ ЗА ДЕЦА

Наблюдавани интересни съдебни дела :

- Съдебно дело №179/2013 г., по УБДХ, насрочено в деня на постъпване на преписката в съда, отложено поради желание на лицето, на което е съставен акт, да получи адвокатска защита и неъзможност да му бъде назначен служебен защитник в това съдебно заседание
- - Съдебно Дело №180/2013 г, по УБДХ. Съдът изслуша обвиненият и след като той изяви желание да получи адвокатска защита, съдът отложи делото за 26.04.2013 г. от 13:30 ч., за която дата да бъде осигурена и предоставена такава.

1. **Прилагане на Закон за закрила на детето (ЗЗДет)**

През изминалият период не са разглеждани дела по Закона за закрила на детето.

2. **Прилагане Закон за защита от домашно насилие (ЗЗДН)**

През изминалият период не са разглеждани дела по Закона за защита от домашното насилие .

3. **Прилагане на Семеен кодекс (СК)**

Най-често образуваните съдебни дела по Семейния кодекс са по чл 50. Образувани са съдебни дела и по чл. 150 от СК за изменение на месечна издръжка.

Интересни съдебни дела, които са били наблюдавани:

Съдебно дело №51/2013г. с правно основание чл. 50 от СК (развод по взаимно съгласие). разгледано от - съдия Нася Япаджиева. Делото приключи в едно съдебно заседание. Решението по делото бе постановено на 23.04.2013г., с което бракът бе прекратен, родителските права по отношение на роденото от брака дете бяха предоставени на майката, размерът на месечната издръжката бе определен на 77.00лв, който бащата се задължава да заплаща

Съдебно дело №25/2013г. при съдия Нася Япаджиева, разгледано на 09.04.2013 г. То беше по чл. 127А, ал.2 от СК (решение, заместващо съгласието на бащата за издаването на паспорт на детето по реда на чл.45, ал.1 от Закона за българските лични документи). Делото приключи в едно съдебно заседание.

Съдебно дело №49/2013 г. с правно основание по чл. 49, ал.1 от СК (развод, поради разтройство на брака, като се търси искане за произнасяне на вина) се разгледа в две заседания като първото заседание се състоя на 17.04.2013 г., а второто на 23.04.2013 г. Съдията по делото е Димитър Димитров. Страните се явяваха лично и с упълномощени от тях адвокати. Отлагането на делото за второ съдебно заседание бе с цел поисканите от страните свидетели да бъдат изслушани едновременно След приключване на съдебното дирене съдията обяви, че ще се произнесе с решение в срок.

Съдебно дело №6/2013 г., за предоставянето на родителските права на детето съдът съобщи, че ще се произнесе в срок до 1 месец от гледане на делото,

Съдебно дело №65/2013 г. съдът разгледа молбата на майката, бащата да плаща издръжка на месец в по-голям от сегашния размер (160 лв. на месец). Бащата е забавял предишни плащания, но до този момент всички месечни издръжки са вече изплатени.

4. **Прилагане на Закон за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (ЗБППМН)**

През наблюдавания период не са постъпили в съда съдебни дела по Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

5. **Прилагане на Указ за борба с дребното хулиганство (УБДХ)**

Кратка статистика за Районен съд – Поморие по приложение на УБДХ

Година	Общ брой	Приключили с решение по същество	Прекратени
2007 г.	25	21	4
2008 г.	27	26	1
2009 г.	13	12	1
2010 г.	10	10	0
2011 г.	10	9	1
2012 г.	2	2	0

Коментар на Центъра на НПО: *Вижда се, че най-голям е бил броят на разгледаните съдебни дела по УБДХ през 2008 г. с 27 образувани, от които почти 99% от тях са приключени. Налице е тенденция с всяка изминала година техният брой да намалява. Така броят на съдебните дела през 2012 г. е 20% от аналогичното образуваните през 2011 г.*

ОКРЪЖЕН СЪД И РАЙОНЕН СЪД В ГРАД СЛИВЕН

Окръжният съд в Сливен се намира в една сграда заедно с Районния съд, в центъра на града.

В деловодствата се работи с програмата „САС – Съдебно деловодство" на Информационно обслужване – гр. Варна, в която са въведени всички граждански и наказателни производства.

В Районен съд – Сливен работят 14 районни съдии, ръководител на съдебно и5зпълнителната служба и трима държавни съдебни изпълнители, ръководител служба по вписванията и двама съдии по вписванията, както и 48 съдебни служители.

В Окръжен съд - Сливен работят 16 магистрати, от които: един административен ръководител; двама зам.административни ръководители; единадесет съдии (за трима, от които длъжностите са били вакантни към 01.01.2012 г.) и двама младши съдии.

Сливенският районен съд, съвместно с окръжния съд в града, са партньори на Клуб „Отворено общество" – Сливен по проект „Партньорство за прозрачност. Гражданско наблюдение върху работата на съда в Сливен". Проектът е финансиран от Инициатива за укрепване на съдебната система на ААМР, Програмата „Съдилища - модели и съдилища – партньори", финансирана от Американската агенция за международно развитие и фонда „Джърман Маршал". Самата програма е насочена към подобряване на ефективността и прозрачността в съдебната система, чрез прилагане на Плана за подобряване на работата на съда;

Двете съдилища в Сливен са участници и в проект „Консултативен форум на районните съдилища", който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз, както и в проект „Усъвършенстване на работните процеси в съда", финансиран от Фондация „Америка за България";

Гражданско-образователната програма на Районния съд в Сливен за учебната 2012/2013 година предвижда, чрез поредица от лекции и дискусии, учениците от гимназиалния курс в града да добият представа за работата на съдебната система, правата и задължения им на граждани на Република България и законите в защита на подрастващите.

А. ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

Поради становище на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) декларациите по чл. 12 от ЗПУКИ на магистратите, обявени на интернет страницата на Висшия съдебен съвет до датата на вземане на решението, са премахнати до получаване на изричното писмено съгласие на декларatорите за тяхното публикуване. Разделът от интернет-страницата на ВСС, предназначен за публикуване на декларации по чл. 12 от ЗПУКИ, е в процес на актуализация, а достъпът до декларациите по чл. 12 от ЗПУКИ е временно ограничен и няма как да се направи анализ на декларациите.

Становището на КЗЛД гласи следното:

„Обявяването в интернет на декларации по чл. 12 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси без изричното съгласие на декларатора би представлявало нарушение на Закона за защита на личните данни. Декларации, публикувани на интернет страницата на Висшия съдебен съвет без изричното съгласие на декларатора следва да бъдат премахнати до

изразяване на съгласие за това действие. Обявяването не трябва да съдържа подписа на декларатора. В случай, че в декларацията има лични данни на трети физически лица, съгласието на декларатора не рефлектира върху тях и същите следва да бъдат анонимизирани."

След това становище на КЗЛД няма свободен достъп до декларациите на магистратите и те не могат да бъдат намерени никъде в интернет пространството.

За Окръжен съд - Сливен

В интернет-страницата на ВСС до месец април 2013 г. бяха публикувани 17 декларации, 6 от тях са на съдии, които вече не работят в Окръжен съд - Сливен, 4 от действащите магистрати нямат приложени декларации по ЗПУКИ. Общия брой на съдиите в ОС Сливен е 15, в това число и двама младши съдии. По-голямата част от тях не са посочили трите си имена в декларациите. В интернет-страницата на Окръжния съд няма публикувани декларациите на съдиите по ЗПУКИ. В резултат изследването на публикуваните декларации в сайта на ВСС констатира, че:

В декларациите по ЗПУКИ на съдии от Окръжен съд - Сливен прави впечатление, че не са декларирани пълните имена на посочените свързани лица, а само инициалите им.

- Съдия Галина Х. Нейчева – За свързани лица посочва съпруга си – Г.Т.Б., само с инициали и декларира, че предвид абсолютните основания за отвод по смисъла на ГПК и НПК, не може да се смята за лице, с което би възникнал конфликт на интереси по смисъла на Преходните и заключителните разпоредби на ЗПУКИ.
- Съдия Весела Ст. Николова – За свързани лица посочва своята баба, само с инициалите – С.Г.С., като регистриран ЕТ „Симтекст – Ст. Симеонов" – гр. Сливен, с преустановена дейност повече от 5 години.
- Съдия Христина З. Марева. – За свързани лица посочва: баба – М.А.Т.; майка – К.Н.З.; сестра – М.З.П.; съпруг – В.П.М.; дъщеря – Н.В.М.; племенник – З.Д.П.; леля – Х.Н.П.; братовчеди: Н.Т.П., Р.Т.П.; М.А.З.; свекър – П.Д.М.; свекърва – Н.В.М.; С.П.М. – собственик на семейното жилище; и „Атлас Електроникс" ООД – гр. Сливен, поради участие на съпруга й като съдружник. Не посочва пълните имена на свързаните с нея лица, а само инициалите им.
- Съдия Мартин Ц. Сандулов – За свързани лица посочва Р.Д.Р., само с инициали. Във връзка с настъпила промяна в обстоятелствата на 17.02.2010 г. посочва лицето Цветомир Мартинов Сандулов – младши адвокат САК, вписан на 16.02.2010г., но не декларира в каква връзка са помежду си.
- Съдия Мартин Д. Данчев – За свързани лица посочва съпругата си, която е адвокат към АК – Сливен. Името й е посочено само с инициалите - М.Н.Д.
- Съдия Христина Захариева Марева – във връзка с настъпила промяна в обстоятелствата на 06.12.2010 г. декларира участието на съпруга си Вл.П.М. в дружество „Хелпит" ООД като посочва само инициалите на имената му.
- Съдия Снежана Димитрова Бакалова – във връзка с настъпила промяна в декларирани обстоятелства на 01.11.2011 г., декларира че нейният брат Др.Д.Др. е придобил дялове от капитала на „Про Анима" ЕООД. Посочва само инициалите на името на своя брат.
- Съдия Христина Захариева Марева – във връзка с настъпила промяна в обстоятелствата, декларира сключването на договор с адвокат Кирил Иванов Цуцов от АК – Сливен за консултантска дейност и правна защита, в качеството й на пълномощник на лицето Н.Т.П. на което не посочва

пълните имена. Не става ясно какъв е видът и обемът на представителната й власт.

Коментар на Окръжен съд – Сливен:[1] *Публикуваните в интернет-страницата на ВСС до месец април 2013г. декларации на магистратите при Окръжен съд – Сливен бяха съставени в срок, записани на електронни носители и изпратени във ВСС, съответствие с утвърденият с решение по Протокол №52/17.12.2008г. от заседание на ВСС механизъм за приемане на декларации по ЗПРКИ (сега ЗПУКИ).*

За Районен съд – Сливен

В интернет-страницата на Районния съд в Сливен не бяха публикувани декларации по ЗПУКИ на съдиите. През месец март 2013 г., преди ВСС да ги заличи, при прегледа им в интернет-страницата се констатира:

- Съдия С.К.Д - посочва с инициали имената си.
- Съдия Петя Христова Манова - посочва само размера на *„заем за потребление"* – 17 100 лв., но липсва името на институцията.

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати

За Окръжен съд - Сливен

По време на наблюдавания период в местните, регионални и в националните медии и публичното пространство няма публикуване данни за нерегламентирани срещи или контакти на съдии и прокурори с политици, компроментирани или осъдени лица.

Към Окръжния съд в Сливен има създадена Етична комисия, която се състои от Председател, Заместник председател, един член, един резервен такъв и един технически сътрудник. Няма публично изнесена информация в интернет-страницата на съда или в съдебната сграда за дейността й, нейният поименен състав, както и за заведени преписки по КЕПБМ. Липсва всякаква информация за комисията по етика и в Годишния отчет на съда.

Коментар на Окръжен съд – Сливен:[2] *Изискванията за обхвата и структурата на годишните отчетни доклади за прилагането на закона и за дейността на съдилищата са приети на заседание на Комисията по правни въпроси към ВСС с Решение по Протокол №2/12.01.2009 г. и в тази връзка Окръжен съд – Сливен стриктно е съблюдавал предписанията на Комисията, включително и при изготвянето на Отчетния доклад за дейността си през 2012 г.*

За Районен съд – Сливен

През периода на наблюдение в местните регионални и национални медии и публичното пространство няма огласени данни за нерегламентирани срещи или контакти на съдии и прокурори с политици, компроментирани или осъдени лица.

В районния съд в Сливен има създадена Етична комисия. Всичките й членове са съдии, но информация за дейността на комисията липсва както в интернет-страницта на съда , така и в годишния отчет на магистратурата за 2012 г.

Липсата на информация за дейността на Етичните комисии пречи на прозрачността върху тяхната работа.

В страницата „Антикорупция" в сайта на Районен съд – Сливен е посочен горещ телефон за връзка, на който всеки гражданин може да подаде сигнал за корупционни действия от страна на магистрати, държавни съдебни изпълнители, съдии по вписванията и съдебни служители, при и по повод изпълнение на служебните им задължения. Сигнали могат да се подават и в специалната кутия "Сигнали за корупция до Висш съдебен съвет", монтирана във фоайето на първия

1 Становище на Мартин Данчев, заместник-председател на Окръжен съд – Сливен, вх. №Ц-45/08.08.2013 г.

2 Пак там.

етаж на районния съд. Наблюдаващият екип разбра, че досега сигнали за корупция не са постъпвали по никой от предвидените за това канали.

> *Съдия заведе съдебен иск срещу окръжния съд в Сливен. Атанас Славов, който спечели конкурс и вече е съдия в Окръжен съд - Варна, съди Окръжния съд Сливен за изплащане на командировъчни. „Да, има такова дело. Колегата претендира за командировъчни, докато е бил командирован в Окръжен съд - Сливен от Районен съд - Нова Загора, където работеше", заяви председателят на Районен съд - Сливен Ангел Гагашев. По думите му в момента имало процедура по отводи на съдебните състави.*[1]

В. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПРОГРАМА

За Окръжен съд - Сливен

За разпределение на съдебни дела Окръжен съд - Сливен използва програмен продукт „Law choice". През 2012 година има утвърдени от съда Вътрешни правила за организацията и дейността по случайното разпределение на съдебни дела. Те са публикувани и на интернет-страницата на съда. Прилагането на практика на принципа за случайно разпределение на делата в Окръжен съд – Сливен е съобразено със структурата на съда, както и с наличието на обособени отделения за разглеждане на наказателни и граждански дела, а също така и с утвърдената специализация при разглеждането на съдебни дела с определен предмет. Всички първоначални параметри на програмата са утвърдени с административни заповеди, чрез тях са определни между кои съдии да се разпределят различните видове съдебни дела.

Чрез Заповед № РД-13-10/31.01.2012 г. функциите на разпределящ председателят на съда е възложил на двамата зам. председатели. Всеки един от тях ползва програмата с лична парола и така може да се проследи кой е отговорен за разпределението на конкретни съдебни дела.

Заместник-председателят Мартин Данчев разпределя наказателни дела на първа и въззивна инстанция. Заместник-председателят Снежана Бакалова рапределя граждански и търговски дела на първа инстанция, въззивна инстанция и частни жалби.

При отсъствие на някой от заместник-председателите случайният избор се извършва от определени съдебни деловодители, които във вътрешните правила на ОС - Сливен са изписани с трите им имена. Достъп до системата има и системният администратор на съда, който е отговорен за съхранението на електрония архив.

В информацията за „ДЕЛА" първоначално са въведени „типове дела", които са групирани в отделни категории, в зависимост от тяхната „прогнозна трудност", като по този начин се изравнява натоварването на отделните съдии при разпределянето на съдебни дела.

В първия работен ден на всяка седмица, системният администратор извършва архивиране на електронен носител, в т.ч. и върху CD на данните, представляващи натрупана информация за разпределението на съдебни дела от предходната седмица. CD-тата, съдържащи информация за разпределението на съдебни дела за текущата година, се съхраняват в специално обособен шкаф. В началото на всяка следваща година, дисковете се предават чрез приемо-предавателен протокол на съдебния архивар, който ги съхранява за срок не по-малък от срока за архивирането на делата. Системата не позволява да се извършват промени в архива.

1 Статия „Магистрат заведе дело срещу съда", 16.10.2012 г., http://paper.standartnews.com/bg/article.php?article=427774

Зануляване на данните за натовареността на магистратите се осъществява в първия работен ден на всяка следваща календарна година, като по този начин програмата започва автоматично да отчита натоварването през текущата година.

Всички съдии работят с 100% натовареност, което осигурява и равномерно разпределение.

Данните от програмата могат да бъдат прехвърлени на документ в EXCEL и там да се използват функциите на работния документ за изготвяне на справки.

Справки за натовареността на съдиите се правят в края на всеки месец и в края на всяка календарна година.

Протокол на хартиен носител се разпечатва веднага след разпределението и се подписва от разпределящия – зам. председател на съда. Той съдържа информация за всички условия, при които е бил извършен изборът.

Архивирането на информацията на сървъра се извършва периодично и регулярно, като архивирането се прави автоматизирано след приключване на работния ден. Архивът се генерира на 2 независими персонални компютъра и един външен твърд диск, който е защитен с парола. От 2012 година архива от случайното разпределение на делата се прави и на още един отделен архив, с цел по-голяма сигурност.

<u>За Районен съд – Сливен</u>

За разпределение на съдебните дела се използва програмния продукт „Law choice". Версията на програмата се актуализира всяка година и е одобрена от ВСС. Равномерното разпределение на съдебни дела се осъществява чрез заложените първоначални параметри в програмата (процент на натовареност). Програмата разпределя делата спазвайки зададения процент и тъй като всички съдии (без Председателя) са с 100 % натовареност, делата се разпределят равномерно.

Техническата работа по разпределяне на делата се извършва от съдебен деловодител. Когато този служител отсъства го замества друг, определен със заповед на председателя на съда.

Отговорни за разпределението са председателят на съда и неговият заместник, затова върху хартиения протокол по процедурата стои подписа на единия от двамата. По време на наблюдението, разпределението на съдебни дела се извърши от заместник председателя, съдия Никола Маринов, като към папката по всяко отделно дело бе приложено копие от протокола за разпределение.

В първоначално зададените параметри гражданските дела се разпределяха между 7 съдии. Със заповед на председателя, съдебни дела по определени закони вече се разпределят „по дежурство", а всички останали на случаен избор. Когато някой от съдиите е изключен от случайния избор, в разпечатания протокол това се отразява задължително и се описват и причините за изключването на определен докладчик.

През 2012 г. за подобряване организацията на работата и разглеждането на заповедните производства в процесуалните срокове, със заповед на председателя е било възложено делата от този вид да се разпределят и на наказателните съдии на 50 % натоварване. С оглед разглеждането в кратки процесуални срокове на този вид дела, значително се е увеличила работата на съдиите в гражданското отделение.

Съдебният деловодител е определен технически да извършва разпределението на постъпилите дела.

С. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СТРАНИЦИ НА СЪДИЛИЩАТА

За Окръжен съд - Сливен

На преден план в интернет-страницата на Окръжния съд в Сливен са поместени подробни указания за достъп до публикуваните съдебни актове и справки за свършени дела. Съдебните актове са публикувани в таблична форма, разделени по видове и времеви период. Проучени са следните произволно избрани съдебни актове:

- Решение № 22 от 31.01.2013 г. По гр.д. № 14/2013г. при съдии: Мартин Сандулов, Мария Блецова и младши съдия Силвия Хазърбасанова – констатира се съкращения на имена на населени места: *„Районен съд – гр.С.”.*
- Решение №100 от 07.05.2012 г. По гр.д. №117/2012г при съдии: Мария Блецова, Стефка Михайлова и младши съдия Силвия Хазърбасанова – не са констатирани нередности. Съдебният акт е публикуван при спазване на ЗЗЛД.
- Решение от 09.10.2012 г. по гр.д. № 732/2006 г. при съдия Снежана Бакалова – констатира се заличаване на данни за длъжностно лице: *„инспектор-юрист Д. в КУИППД*". Съдебният акт е публикуван при спазване на ЗЗЛД.
- Решение от 24.02.2012 г. по гр.д. .№ 563/2011 при съдии Надежда Янакиева, Атанас Славов, П. Светиева – констатира се заличаване на имената на присъствалия в процеса прокурор. Съкращение на имена на адвокат: *„адв. Н.К.*". Съдебният акт е публикуван при спазване на ЗЗЛД.
- Решение №67 от 08.03.2012 г. по гр.д. N 604/2011г. при съдии: Надежда Янакиева, Мартин Сандулов и младши съдия Красимира Кондова – констатира се съкращения на имена на адвокат: *„адв.К.”*. Съдебният акт е публикуван при спазване на ЗЗЛД.

За Районен съд – Сливен

Чрез интернет-страницата на Районен съд - Сливен може бързо и лесно да се направи проверка на издадените съдебни актове през последните три години. Има списък с делата и влезлите в сила решения, но не всички от тях са с активни връзки. Някои от решенията могат да се прочетат, а на други е изписан само номерът и датата на решението.

През периода 18.03.2013 – 31.05.2013 г. бяха наблюдавани 4 дела и две от тях бяха приключени. По приключените дела съдиите обявиха, че ще се произнесат с решение в едномесечен срок.

В изпълнение на чл. 64 от ЗСВ в интернет страницата на Районен съд – Сливен се публикуват съдебните актове по свършените дела, както и влезлите в законна сила съдебни актове при спазване на Закона за защита на личните данни и Закона за защита на класифицираната информация. Актовете се публикуват през втората седмица на месеца за предходния месечен период. Ежеседмично се актуализира календарът с насрочените за седмицата дела.

Разработена е програма „Справки по делата”, която е инсталирана в интернет-страницата на Районен съд – Сливен, като по този начин всеки гражданин, след извършване на съответната регистрация, може да следи движението по интересуващото го дело чрез интернет.

На всички подадени писмено и по електронен път молби и предложения е отговорено от председателя на съда в седемдневен срок, по предпочитания от лицето начин. В секцията „Антикорупция” е посочен горещ телефон за връзка, на който всеки гражданин може да подаде сигнал за извършени корупционни

действия от страна на работещите в Районен съд – гр. Сливен магистрати, държавни съдебни изпълнители, съдии по вписванията и съдебни служители, при и по повод изпълнение на служебните им задължения.

На някои от съдебните дела няма достъп до влезлите в сила решения.

Анализ на пет произволно публикувани съдебни актове по граждански дела:

- решение № 211 гр. С., 28.02.2013 г. – съдия Мария Каранашева. Върнато дело по СлОС за поправка на очевидна фактическа грешка. Съдържа основание и решение. Запазени са личните данни на страните по делото. Те са споменават само с инициали. ЕГН-тата са заличени.
- решение № 269 от 13.02.2013 г., град Сливен. – съдия Минчо Минев. Секретарят по делото е записан само с инициали. Делото е заведено през 2011 г. Решението е добре структурирано и обосновано. Запазени са личните данни на лицата като имената са написани с инициали, а ЕГН-то скрито.
- решение № 122/15.022013 г. – съдия Петя Манова. Добре структурирано. Секретарят е споменат само с инициали. Двете страни по-делото са назовани – Ищеца, който е частно лице с инициали и скрито ЕГН и опоменат адрес, а ответникът, който е частно дружество е изписан с пълното наименование и булстат.
- решение № 89/11.02.2013 г. – съдия Живка Желязкова. Секретарят е вписан само с инициали. Съдебният адрес на ищеца е вписан изцяло. Изписан е и адресът на имота, който е основен мотив за делото, името на физическото лице е дадено с инициали и скрито ЕГН. Името на Енерго разпределителното дружество е пълно изписано, даден е и номерът на неговия булстат.
- решение №96/12.02.2013 г. - съдия Светозар Светиев. В решението имената на съдията и секретаря са с инициали. Името на ищеца по делото е с инициали, а адреса и ЕГН са скрити. Името на фирмата ответник е пълно и с изписан булстат.

D. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

1. Съдържание и форма на интернет-страниците на съдилищата

За Окръжен съд - Сливен

1. Общо устройство на интернет-страницата:

Интернет-страницата на Окръжен съд – Сливен е със семпъл дизайн, добре структуриран и лесен за потребителя шаблон. Заложено е на червената гама цветове. Цветът на текста е съобразен с фона и се разчита лесно. Връзките се различават и потребителят не може да се заблуди или объркa. Ориентацията е лесна и бързо се достига до информацията. Менютата са разположени от лявата страна на страницата, а в горния ляв ъгъл са поставени менюта, в които могат да се намери информация за съдебните актове и дейността на съда.

2. Детайлен изглед:

Навигацията по менюта в интернет-страницата показа: В началната страница на Окръжен съд - Сливен можем да забележим веднага "Указанията за достъп до публикуваните съдебни актове". В средата на страницата е адресът на съда, който може да се види също и от меню „Информация за съда". В подменю „Председател" може да се намерят двете имена на настоящия председателя на Окръжен съд – Сливен и неговият приемен ден. В подменю „Съдебни зали" са поставени снимки на съдебните зали. В подменю ''Съдебен окръг'' има списък на населените места,

които влизат в обхвата на Окръжен съд - Сливен. В подменю „Тел. указател" има поместена информация за по-важните телефонни номера в съда. Информация за номера на банковата сметка, както и обслужващата банка се намират с подменю „Банкова информация". В това меню има банкова информация и за още три районни съдилища в обхвата на Окръжен съд – Сливен. Няма публикувани договорите с обслужващите банки. В подменю „Контакти" са посочени по две имена с телефони и адреси на седем нотариуси, действащи на територията на Сливенски съдебен окръг. В долната част на интернет-страницата има връзка, чрез която може да се изтегли списък с адвокати от адвокатска колегия - Сливен. Списъкът се записва на потребителският компютър и се отваря с EXCEL.

В меню „График" е представен график с насрочените дела от началото на годината до момента.

В меню съдебни актове са публикувани свършили и влезли в сила граждански, наказателни, търговски и административни дела от 2009 година до момента. Делата са представени в таблична форма, като всяко насрочено дело има номер и година; предмет; обвинител, ищец, жалбоподател; обвиняем, ответник или ответник на жалбата, като имената са изписани с инициали; съдия - докладчик и председател на съдебния състав; резултат.

В меню „Съобщения" е изнесена информация за държавните такси, събирани от съдилищата, както и примерни документи за вписване на вещи лица.

Вътрешните правила се намират във меню „Правила". В меню „Полезни връзки" се намират връзки към интернет-страниците на други институции, които могат да бъдат полезни за гражданите.

Меню „Съдебни изпълнители" е разделено на частни и държавни. В подменю „Частни СИ" в табличен вид е изнесена информацията за собствеността, обявена за продан от съдия изпълнители. В подменю „Държавни СИ" могат да бъдат изтеглени списъците с имуществото, контролирано от държавните съдебни изпълнители на трите районни съдилища в окръга.

Меню „Дейност" се разделя на четири секции. В подменю „Дейност" е публикуван годишен доклад за дейността на Окръжен съд - Сливен и районните съдилища от съдебния окръг за 2012 година. В подменю „Бланки" се намират примерни образци на документи, които се подават в Окръжен съд. За улеснение те могат да се запазят, като се попълнят на домашния компютър. Декларациите по ЗПУКИ на съдебни служители можеха да бъдат открити в подменю „Декларации" на меню „Дейност". В подменю „Архив" се намират отчетните доклади от 2005 година до 2011 година за дейността на съдилищата на Сливенски съдебен окръг.

За Районен съд – Сливен - http://slivenrs.court-bg.org/

1. Общо устройство на интернет-страницата:

Интернет-страницата на Районен съд - Сливен е с добър графичен дизайн, заложено е на жълтата гама цветове, лесна е за ориентация. Лентата с менюто се намира от лявата страна. Тя съдържа: „Карта на интернет-страницата"; „За нас"; „История"; „Галерия"; „Структура"; „Председател"; „Съдии"; „Служби"; „Служители"; „Съдебни зали"; „Обслужвани общини"; „Контакти"; „Банкова информация"; „ЗАПОВЕДИ"; „Държавни такси, събирани от съда"; „Влезли в законна сила решения"; „Справки за съдебните актове 2011 година"; „Справки за съдебни актове 2012 год."; Справки за съдебни актове 2013 год."; „Списък с насрочени дела"; „Отчетен доклад за дейността"; „Мнения/Препоръки"; „Примерни съдебни бланки"; „Достъп до съдебни дела". От дясно са поставени секциите: „Пресцентър"; „Антикорупция"; „Проект"; „Вътрешни правила"; „Национален институт на правосъдието"; „План за подобряване работата на съда"; „Проект „Партньорство за прозрачност"; „Съдебни заседатели"; „Граждани"; „Връзки". В средата на страницата са поместени връзки с указания за потребителите относно начина за

достъп до публикуваните съдебни актове и вътрешни правила за публикуване на съдебни актове на интернет-страницата на съда.

2. Детайлен изглед:

Навигацията по менюта в интернет-страницата показа:

Още в началото на страницата в меню „За нас" се виждат връзките за указания за потребителите за начина за достъп до публикуваните съдебни актове, а вътрешните правила са поставени в секцията „Вътрешни правила" от дясната страна на страницата. Тук е поставена и кратка информация за съда. Интересно в тази страница е поставената карта на интернет-страницата, която улеснява гражданите при търсене на дадена информация.

В меню „История" е поместена кратка история на съда. А в меню „Галерия" са публикувани имената и снимките на председателите, които са ръководили районния съд в Сливен от неговото създаване до сега. Структурата на съда е поместена в меню „Структура".

В меню „Председател" откриваме трите имена и снимката на настоящия председател на магистратурата. В меню „Съдии" са представени 22 съдии. В меню „Служби" е поставена информация за службите в Районен съд – Сливен: „Регистратура"; „Деловодство на гражданска колегия"; „Деловодство на наказателна колегия"; „Съдебни секретари"; „Бюро за съдимост"; „Служба по вписванията"; „Съдебно – изпълнителна служба".

В меню „Служители" са представени в табличен вид по две имена, длъжност, етаж, стая и телефон на всички служители в райония съд. В меню „Съдебни зали" са поместени снимките и номерата на съдебните зали, в които се разглеждат процесите.

Списък на населените места, които влизат в обхвата на Районен съд – Сливен се намира в меню „Обслужвани общини".

В меню „Контакти" са посочени по важни телефонни номера, както и адрес и e-mail на съда. Информация за банковата сметка на обслужващата банка на съда е поставена в меню „Банкова информация". Договор с обслужваща банка не е публикуван.

В меню „Заповеди", гражданите могат да прегледат заповеди от председателя на съда. Заповедите могат да се записват на потребителски компютър и да се отварят във формат WORD. Препоръчва се те да се отварят в нов подпрозорец.

Размерът на държавните такси, събирани от съда се намира в меню „Държавни такси, събирани от съда". В меню „Влезли в законна сила решения" се намират решенията, влезли в сила от 2009 година до момента. В менютата „Справки за съдебните актове 2011 година"; „Справки за съдебни актове 2012 год." и "Справки за съдебни актове 2013 год." Може да се намери информация за съдебните актове по граждански и наказателни дела, гледани през съответната година. Делата са представени в таблична форма, като всяко насрочено дело има номер и година; предмет; обвинител, ищец, жалбоподател; обвиняем, ответник или ответник на жалбата, като имената са публикувани с инициали; съдия - докладчик и председател на съдебния състав; резултат. По същия начин са представени и насрочените дела за предходната, текущата и следващата седмица в меню „Списък с насрочени дела".

Годишният доклад за дейността на Районен съд – Сливен за 2012 година е поставен в меню „Отчетен доклад за дейността".

В меню „Мнения/Препоръки" е поставена онлайн форма за мнения и предложения.

В меню „Примерни съдебни бланки" се намират примерни образци на документи, които се подават в съда. За улеснение те могат да се запазят, като се попълнят на домашния компютър, и след това да бъдат подадени.

В меню „Достъп до съдебни дела" има уеб портал за достъп до информация за съдебните дела.

Меню „Пресцентър" в дясно води до блог на районния съд в Сливен, където са поместени публикации и новини, свързани с дейността на съдилището.

В меню „Антикорупция" гражданите ще намерят актуална информация относно реда и начина, по който, ако желаят могат да подадат сигнал за корупционни действия от страна на магистрати, държавни съдебни изпълнители, съдии по вписванията и съдебни служители, при и по повод изпълнение на служебните им задължения.

Меню „Проект" препраща към страницата на действащ проект „Консултативен форум на районните съдилища". Друг проект, за който можем да намерим повече информация в менюто от дясно е „Проект „Партньорство за прозрачност". От дясната страна има и връзка към интернет-страницата на „Национален институт на правосъдието". Гражданите също така могат да изтеглят „План за подобряване работата на съда ", който се записва на потребителския компютър и се отваря чрез WORD.

В меню „Съдебни заседатели" можем да открием вътрешни правила за работата на съдебните заседатели при районен съд Сливен.

В меню „Граждани" се намира информация, необходима на гражданите при посещението им в сградата на съда. Меню „Връзки" в дяснопрепраща към друга полезна информация.

Е. СЪДЪТ И ГРАЖДАНИТЕ

Окръжният и Районният съд в Сливен са разположени в обща триетажна сграда в центъра на града, с добра архитектурна среда. На входа в участъкът пред него е ограден с жълти ленти заради необходимост от ремонт на външната фасада, който се чака от месеци. Забавянето прави преминаването в близост до сградата опасно и затова са взети допълнителни мерки за сигурност.

Достъпът във вътрешността на сградата става след полицейска проверка на входа, където е инсталиран и метало детектор. В съдебната палата няма обособен информационен център. Преди няколко години такъв е бил изграден с финансовата помощ на американска неправителствена организация, но след изтичане на срока за парично подпомагане дейността му е преустановена. Пред всяка съдебна зала има електронни табла и едно общо, на което излиза график с протичащите в момента заседания, и номерът на залата, в която те се провеждат. На първия етаж има поставена указателна табела с номерата на стаите и лицата, които работят в тях. До кабинетите на председателите на окръжния и районния съд достъпът е ограничен. Там се влиза след изрично разрешение. Същият режим е валиден и за кабинетите на останалите магистрати, които работят в двете съдилища.

В сградата на първия етаж има две каси на „Инвестбанк", чрез които гражданите могат да внасят държавни и други такси. До тях на стената е изнесена информация за размера на държавните такси. На първия етаж е разположен и офис на „Информационно обслужване"АД, където се предлагат копирни услуги. Тоалетни има на всеки етаж в сградата, но на първия тя често е заключена. На другите два етажа е с надпис „Служебна тоалетна". В сградата на съда се помещават и районната и окръжната прокуратури. Съдебните канцеларии, регистратурата и деловодството работят с граждани при непрекъснато работно време. Въпреки изградената рампа хората с увреждания нямат пряк достъп до сградата, защото пропускателният режим в нея им създава допълнителни бариери. Движението между етажите на хора с двигателни проблеми може да стане само с чужда помощ, защото в сградата няма асансьор. Всички съдебни зали са снабдени с необходимото оборудване за нормално протичане на съдебните заседания.

Районният съд в Сливен разполага със специализирана аудио програма „SpeeshLab 2.0", пригодена за хората с увредено зрение, възрастни и слабограмотни. Тя помага на хората със зрителни увреждания да чуват съдебните решения, актове и протоколи, чрез преобразуване на електронни компютърни текстове в звук.

През 2012 г. окръжният съд е отстъпил стая на районния съд, в която е разположен днес кабинетът на дежурния граждански съдия. С трансформацията се избягва преминаването на гражданите през два полицейски поста, когато те трябва да присъстват на дела по бързи производства.

Масова практика в Районен съд - Сливен е съдебните заседания по много граждански дела да се насрочват в един и същи час. Това се прави с цел съдията да провежда заседанията без да се налага прекъсване на неговата работа в залата. Подобен график обаче създава проблем за гражданите, които като страни по делата се налага да чакат понякога с часове, началото на тяхното дело.

F. ПОДБОР И ДЕЙНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

Процесът на избор на съдебни заседатели в Сливен, винаги протича с дебати в публичното пространство с активното участие на медиите. В момента сред действащите съдебни заседатели няма служители от държавната или общинска администрация. Заради факта, че заседателите се избират от органа на местната власт, предложенията за тях идват в общинския съвет от партийните централи в града. Затова и наблюдението счита, че след утвърждаването им те по някакъв, макар и не пряк начин са свързани с политическити сили нае местно ниво.

В окръжния съд в Сливен има регистрирани 37 съдебни заседатели. Практиката там не предвижда те да се определят за участие в делата чрез жребий. Обикновено ги призовават по реда на списък с техните имена, изготвен от апелатвния съд в Бургас. При невъзможност на някой от поканените да присъства, на негово място се вика следващият от списъка.

В районния съд в Сливен има 38 заседатели, от които 29 са жени. Двадесет от всички избрани са с висше образование, 18 със средно. Средната им възраст е 60,7 години, като няколко са надхвърлили 70 години. В магистратурата се прилагат вътрешни правила за работата на съдебните заседатели. Те могат да бъдат намерени и на сайта на съдилището.

Има назначена комисия, която чрез жребий разпределя заседателите по съдебни състави, като за всеки се определят основни и резервни съдебни заседатели. Със заповед на председателя се разпорежда, как да става свикването на съдебните заседатели, които са положили клетва. Според тази заповед на всеки състав, който гледа новообразувани наказателни дела, му се разпределя конкретен състав от съдебни заседатели, средно по 7 на съдебен състав.

Така съдебните заседатели през целия си мандат работят само с един съдия и са резерви на друг. За участието им в съдебно заседание те се уведомяват по телефона. Към свикване за участие в съдебно заседание на заседатели, определени като резерви се пристъпва, само ако е невъзможно участието на тези, които са посочени като основни. За период от два месеца съдебния администратор има задачата да контролира изпълнението на тази заповед. Този метод за избор на съдебни заседатели се е наложил, поради факта, че при заседателите от предходния състав е имало жалби заради големите разлики в натовареноста на отделните заседатели.

G. ПРАВОСЪДИЕ ЗА ДЕЦА – РАЙОНЕН СЪД - СЛИВЕН

1. Прилагане на Закон за закрила на детето (ЗЗДет)

В Районен съд - Сливен е значителен броят на делата, заведени по чл. 26 и чл. 30 от ЗЗдет. В повечето случаи децата не присъстват на съдебните заседания. В съдебната палата няма обособена „синя стая" и при изслушване на дете това става в обичайните за делата зали в присъствието на социален работник.Докато тече изслушването на детето останалите участници в процеса са извън от залата. Детето говори само пред съдията в присъствието на представителя на социалните служби. Не се допуска разгласяване на лични данни на детето.

За всяко дело, в което участва малолетно и непълнолетно лице има назначен социален работник, който представя пред съда доклад, чиято цел е да се защити интереса на детето по най-добрия начин. В някои от случаите съдиите изискват и допълнителни доклади.

По време на съдебните заседания се споменават само имената и датите на раждане на децата, без да се разгласяват личните им данни. В съдебната сграда няма обособена стая в която те да бъдат изслушвани или да изчакват края на процеса в обстановка, която да ги предзпазва от стреса.

По всички наблюдавани дела до момента по ЗЗдет ищец е била Дирекция „Социално подпомагане" гр. Сливен. За представител на Дирекция „Социално подпомагане" се е явявал юрисконсулт на институцията.

2. Прилагане Закон за защита от домашното насилие (ЗЗДН)

По време на мониторинга в Районен съд - Сливен не са постъпили дела по ЗЗДН. Практиката показва, че много често подадените по ЗЗДН искови молби се оттеглят от страна на жалбоподателя. Причина за това е, че споровете зад стените на дома се възприемат от мнозинството хора като личен проблем, който те от срам или страх не искат да експонират в публичното пространство.

3. Прилагане на Семеен кодекс (СК)

Най-често наблюдаваните дела по Семейния кодекс с участието на непълнолетни лица са тези по чл. 143 от СК и чл. 150 СК за определяне и изменение на издръжка. На едно от делата не бе даден ход, тъй като нито ищеца, нито ответникът, нито техни представители присъстваха в залата.

Едно от наблюдаваните дела за изменение размера на издръжка, приключи със спогодба между страните

По дело за развод по исков ред съдията не допусна граждански наблюдател. При всяко дело за определяне на родителски права се изготвя доклад от социален работник, който описва дали жилищата на родителите са подходящи за отглеждане на деца. Социалните работници представят докладите си по време на съдебните заседания.

На по-голяма част от делата нямаше изслушвания на деца, но поради възрастта им, те не присъстваха в залата. Техните интереси се защитаваха от адвокатите, упълномощени от родителите.

На наблюдавано дело за отнемане на родителски права от майка на три деца, в залата присъства едно от децата. Беше обявена почивка, поради закъснението на социалния работник, за който съдията настояваше да присъства на изслушването. След изслушването съдията поиска нов социален доклад, тъй като представеният не го удовлетвори по отношение на своята обективност и всеобхватност.

4. Прилагане на Закон за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (ЗБППМН)

В периода март - май 2013 г. не са постъпили в съда съдебни дела от този характер.

5. Прилагане на Указ за борба с дребното хулиганство (УБДХ)

В периода март - май 2013 г. не са постъпили в съда съдебни дела от този характер.

РАЙОНЕН СЪД - ЦАРЕВО

Районен съд – Царево е основен първоинстанционен съд, в който се разглеждат граждански и наказателни дела. На него са подсъдни всички дела освен тези, които са подсъдни на окръжния съд.

Малък град със скъпи имоти, с големи и скъпи дела...[1]

От 2003 година председател на съда е Румен Йосифов. В момента в съда работят: 3 съдии, 1 държавен съдебен изпълнител и 1 съдия по вписванията. Съдебната администрация включва: административен секретар, главен счетоводител, завеждащ административно-техническа служба „деловодство", съдебни секретари, съдебен деловодител, компютърен оператор, изпълняващ деловодни функции, секретар съдебно - изпълнителна служба, архивар, завеждащ „Бюро съдимост" и призовкар.

Съдебният район на съда в Царево обхваща две общини:

- Община Царево: с градовете Царево и Ахтопол и селата Лозенец, Фазаново, Велика, Варвара, Синеморец, Резово, Кондолово, Българи, Бродилово, Кости и Изгрев.
- Община Приморско: с градовете Приморско и Китен и село Писменово.

А. ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

Декларациите на съдиите от Районен съд – Царево са били публикувани в сайта на ВСС и на интернет-страницата на самия съд, в рубриката „Пресофис", „декларации по ЗПУКИ". През месец март 2013 г., преди ВСС да заличи декларациите, екипът прегледа тези на съдиите от Районен съд – Царево и установи:

Съдия Румен Йосифов е посочил за свързани лица: Йосиф Златев Кирязов – първи братовчед – адвокат в АК-Бургас, Ирина Рачева Кирязова – майка – управител и съдружник на „Албиция"ООД, притежаващо семеен хотел в с.Лозенец, Мария Николова Конярова – сестра – управител и съдружник във фирма туроператор „Нестия"ООД, не развиваща дейност в момента. Съдия Минчо Танев е посочил потребителски кредит в „Уникредит булбанк", размерът на който е 7000 лв.

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати

Дейността на съдиите от Районен съд - Царево се разглежда от Етичната комисия в окръжния съд в Бургас, заради малкия брой съдии които работят там. На интернет-страницата на съда е публикуван кодексът, който регламентира

1 Румен Йосифов, административен ръководител - председател на Районен съд – Царево, по време на пресконференция по проект „Правосъдие близо до хората: втора фаза", на 31.05.2013 г. в гр. Бургас

правилата и нормите на поведение на съдебните служители, както и правомощията и дейността на Етичната комисия. Публикувани са също и редица вътрешноведомствени актове (правилници, наредби, инструкции и т.п.), които уреждат административното функциониране на съда.

B. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПРОГРАМА

Случайното разпределение на делата се извършва с програмен продукт „Law Choice". За равномерното разпределение на делата между съдиите се грижи програмата за случайно разпределение, като в нея се задават процентите на натовареност, предварително утвърдени със заповеди. Няма разпределение на съдиите за разглеждането на граждански и наказателни дела. В програмата може да се види колко дела са разпределени на отделните съдии, като в деловодната програма на съда информация може да се задава и търси по различни параметри. Разпределението на делата се извършва от председателя на съда, а когато той отсъства, това е възложено на административния секретар. Когато определен съдия се върне на работа след отсъствие, в програмата механично се залагат допълнителен брой съдебни дела (кухи бройки), за да не се получи автоматично разпределение на голям брой постъпили дела към един съдия, с оглед постигане на равномерност в натоварването. Фактическата и правна сложност на делата не се отчита при случайното резпределение. Протокол за случайното разпределение на делото се разпечатва след всяко резпределено дело и се прикрепя към папката. Манипулация на случайното разпределение е възможна, но тя се регистрира в архива на програмата. В интернет-страницата има качени вътрешните правила за работа със софтуерната програма. Правилата се намират в рубриката „Справки" и до нея се стига с помощта на подрубриката „Вътрешни правила", влезли в сила от 17.01.2008 г.

C. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СТРАНИЦИ НА СЪДИЛИЩАТА

Интернет-страницата на Районен съд – Царево е напълно идентична по шаблон и структура с тези на районните съдилища в Несебър и Поморие. Публикуваните съдебни актове се намират в меню „Справки". В дясната част на страницата са подредени подрубриките, които водят потребителя до графика, обявленията, свършените дела, съдебните решения, влезлите в сила съдебни актове, указанията за достъп и вътрешните правила за работа на съдилището.

Проучени са следните произволно избрани съдебни актове:

Районен съд – Царево

1. Решение от 4.3.2013 г. по гр.д. № 131/2011 при съдия Минчо Танев - констатира се съкращения на имена на адвокат: „Г.Я.Н.".

2. Решение от 5.2.2013 г. по гр.д. № 12/2013 при съдия Татяна Станчева - Не са констатирани пропуски и нередности. Съдебният акт е публикуван при спазване на ЗЗЛД.

D. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

1. Съдържание и форма на интернет-страниците на съдилищата

1. Общо устройство на интернет-страницата: http://www.court-carevo.org/

Интернет-страницата на районния съд в Царево е аналогична на тази на съдилищата в Несебър и Поморие. Интернет-страницата е семпла и изчистена

графично, няма натрапчиви цветове, кафявата гама, която доминира е добре подбрана и не натоварва зрението. Текстът се чете ясно, без затруднения. Менютата са разположени в горната част на страницата и са: „За съда". „Деловодство", „Образци на документи", „Справки", „Обяви и конкурси", „Пресофис" и „Бързи връзки". От ляво на страницата са поставени „Новини", а в дясната част „Бързи връзки", което допълнително улеснява търсенето.

2. Детайлен изглед:

В меню „За съда", откриваме информация за работата и целите на съда, представено лично от председателят на съда. В същото меню, подменю „История" е представена кратка ретроспекция. В подменю „Съдебен район" има списък на населените места, които влизат в обхвата на съда. В подменю „Председател" откриваме двете имена на сега действащия председател на съда. В подменю „Структура" е представена йерархична схема със структурата на съда. В Меню „Съдии" са представени петимата действащи съдии и на председателят на съда, всичките с по две имена. Друга по – подробна информация за съдиите не е спомената. В подменю „Съдебни заседатели" намираме списък на 15 съдебни заседатели; информация „Как да стана съдебен заседател"; Поставено е и „Практическо помагало на съдебния заседател", което за да бъде видяно се записва на потребителския компютър и се отваря чрез PDF. В подменю „Банкови сметки" гражданите могат да видят номерата на банковите сметки, както и името на обслужващата банка, но не и договора с нея. В подменю „Адрес и телефони" има поместена информация за адреса на съда и по-важните телефонни номера. В долната част на страницата е поставен и електронният адрес на съда.

В меню „Деловодство" има информация за дейностите на канцелариите. Изнесени са по две имена и имейл адреси, телефон и работно време на служителите, които работят в деловодствата, както и кратка информация за тяхната дейност. Посочени са: „Дежурен съдия"; „Деловодство"; „Архив"; „Бюро „Съдимост"; „Съдебни секретари"; „Административен секретар"; „Главен счетоводител" и „Съдебно - изпълнителна служба".

В меню „Образци на документи" могат да бъдат изтеглени утвърдени образци на някои документи, които се свалят директно на потребителския компютър и се отварят с WORD. Същото меню има три подменюта. В подменю „Нормативна уредба" могат да се прочетат: „Административно процесуален кодекс"; „Закон за съдебната власт"; „Закон за административните нарушения и наказания"; „Закон за нормативните актове"; „Граждански процесуален кодекс"; „Правилник за дейността на съдебните служители". "Тарифа по ГКП" и "Тарифа 1 към закона за държавните такси". В подменю "Пътеводител за граждани" може да се изтеглят брошурите: „Какво трябва да знаете като свидетел?", „Получили сте призовка А сега Какво?", както и „Пътеводител в съдебните процедури".

В меню „Справки" има връзка към информацията „Как да получим търсената информация за съдебно дело". В това меню има пет секции. В подменю „График на заседанията" се съдържат справки за насрочените дела за текущия месец. Всяко насрочено дело има номер и година; предмет; обвинител, ищец, жалбоподател; обвиняем, ответник или ответник на жалбата, като имената са изнесени с инициали; съдия - докладчик и председател на съдебния състав; насрочване на делото. Подменю „съдебни решения" съдържа съдебните решения по месеци от 2010 година до момента. В подменю „Правила за достъп" се намират линкове и правила за по лесен достъп до информацията в интернет-страницата. Вътрешните правила се намират в подменю „Вътрешни правила".

В меню „Обяви и конкурси" се намират правилата за подбор и наемане на съдебни служители, както и необходими примерни документи за кандидатстване.

Интернет-страницата има отделно меню „Указания за достъп до публикувани съдебни актове", които се намират в подменю „Правила за достъп" на меню

„Справки". В същото меню, в подменю „Декларации по ЗПРКИ" има публикувани декларации по ЗПУКИ на служители от Районен съд Царево. Препоръчваме да бъде променено името на закона от ЗПРКИ на ЗПУКИ. В същото меню, подменю „Годишни отчети", откриваме годишни доклади на съда за периода 2007 – 2012 година. Менюто съдържа и друга информация относно съдебните актове и графика на делата.

В меню „Полезни връзки" се намират връзки към други интернет-страници, които могат да бъдат полезни за гражданите.

Е. ПРАВОСЪДИЕ ЗА ДЕЦА

1. Прилагане на Закон за закрила на детето (ЗЗДет)

В периода на наблюдение в съда в Царево не са постъпили съдебни дела по този закон.

2. Прилагане Закон за защита от домашно насилие (ЗЗДН)

В периода на наблюдение в съда в Царево не са постъпили съдебни дела по този закон.

3. Прилагане на Семеен кодекс (СК)

Наблюдавано бе съдебно дело по чл.49, ал.1 от СК (развод поради разстройство на брака). Делото приключи в едно съдебно заседание. На това заседание участваше ищцата (майката), която се защитаваше сама, а на ответника, беше назначен особен представител. Бяха допуснати двама свидетели поискани от ищцата, които нямаха роднински връзки с нея. Решението по делото бе постановено на 17.04.2013 г., с което бракът бе прекратен, упражняването на родителските права и семейното жилище бяха предоставени на ищцата, размерът на издръжката бе определен на 120.00лв.

Едно от наблюдаваните съдебни дела бе за изменение на издръжка. Делото приключи в едно съдебно заседание. Ищец по делото беше малолетното дете, което в съдебното заседание се представляваше от неговата майка. Ответникът не се яви. В срока за отговор, същият бе подал възражение за подсъдност – с искане делото да бъде разгледано по неговия постоянен адрес в София. Възражението бе отхвърлено и ответникът бе подал частна жалба до окръжния съд в Бургас, по която към деня на съдебното заседание нямаше решение. Съдията даде ход на делото и проведе съдебното заседание, като предупреди майката на ищеца, че ако окръжният съд отмени определението, с което той е приел, че делото е подсъдно на съда в Царево, той следва да отмени хода по същество и да изпрати делото за разглеждане в районния съд в София. Бяха допуснати двама свидетели по искане на ищеца, които нямаха роднински връзки с майката.

4. Прилагане на Закон за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (ЗБППМН)

В наблюдавания период в съда в Царево не са постъпили съдебни дела по този закон.

5. Прилагане на Указ за борба с дребното хулиганство (УБДХ)

В наблюдавания период в съда в Царево не са постъпили съдебни дела по този закон.

F. СЪДЪТ И ГРАЖДАНИТЕ

Съдебните канцеларии, и регистратурата работят с граждани с непрекъснато работно време, в т.ч и в интервала от 12:00-13:00 ч. Сградата на съда не е

пригодена изцяло за правосъдна дейност. Тя е отдадена на съдилището от общината за безвъзмездно ползване. Стръмното и тясно стълбище не допуска изграждане на система за достъп на трудноподвижни хора, няма и външен асансьор. Не се и предвижда бюджет за преустройство по отношение достъпността на архитектурната среда. Когато се налага в съдебна зала да присъства човек с физически увреждания, за провеждане на заседанието се използва стаята на деловодството, която е най-лесно достъпна. Тоалетната на съда може да се ползва свободно от граждани, но тя е разположена на втория етаж на сградата.

G. ПОДБОР И ДЕЙНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

Към съда в Царево работят 27 съдебни заседатели. По пол те са разпределени по равно, преобладават тези със средно образование, има необходимият брой педагози за делата, по които обвиняемите са под 18 годишна възраст. Средната им възраст е около 45 години. Редовно участват в процесите четирима съдебни заседатели. Причина за това е, че съдът не плаща пътните разходи на тези от заседателите, които живеят извън общинския център. При разпределението им за участие в конкретно дело не се използва жребий или програма за подбор, идват тези които желаят и могат да отделят време. Между заседателите има чиновници, които работят в държавната или и общинска администрация.

ОКРЪЖЕН СЪД И РАЙОНЕН СЪД В ГРАД ЯМБОЛ

При Ямболския окръжен съд има създадени наказателно, гражданско и търговско отделения, които се ръководят от председателя и заместник-председателите на съда. Щатът в окръжния съд е от 21 магистрати (1 председател, 2-ма зам.-председатели и 13 съдии, от които 2-ма младши) и 32-ма съдебни служители.

В съдебния окръг на окръжния съд са включени съдебните райони на районните съдилища в Ямбол, Елхово и Тополовград.

През 2011 г. Окръжен съд - Ямбол участва в проект по Оперативна програма „Административен капацитет": „Публичност и ефективност на производството по несъстоятелност". В резултат на това бе обновена информационната система на съда. Благодарение на това стана възможно всяко действие по производство по несъстоятелност в реално време да се предава и да влиза в обмена от данни на централизираната информационна система за производства по несъстоятелност. Така процесът постига максималната степен на прозрачност.

През 2012 г. в Окръжен съд - Ямбол са предприети мерки за подобряване техническото оборудване - закупени са 3 нови мултифункционални печатащи устройства, обособено е работно място с компютър и мултифункционално устройство, чрез което се изпращат актове в електронен вид до Търговския регистър. Основният сървър, на който работи съдебно деловодната система не е обновяван и актуализиран от години. Предвид все нарастващият електронен обмен, за поддръжката на пълно електронно досие на делото се налага да се осигури нов сървър с по-голяма изчислителна мощ и бързо действие и съответно с по-голям дисков капацитет.

На 17 май 2013 г. по инициатива на окръжния и районния съд в Ямбол беше организиран за първи път „Ден на отворените врати". Ученици от 3 гимназии присъстваха в съдебна зала, където течеше наказателно дело, наблюдаваха как става случайното разпределение на делата , проведоха срещи с председателя на районния съд, със съдебния администратор на окръжния съд, разговаряха със служителите в деловодствата. Специално за посетителите в този ден бе организирана и презентация на програмата за хора с увреждания. Намеренията са

инициативата, която предизвика голям интерес сред участниците, да се превърне в традиция.

Районният съд в Ямбол обслужва гражданите от общините Ямбол, Стралджа и Тунджа. В съда работят един председател, седем съдии от гражданско отделение и шест съдии от наказателно отделение. Районните съдии са разпределени в гражданско и наказателно отделение. Районният съд се намира на четвъртия етаж в Съдебната палата в гр. Ямбол, като канцеларите са на първия етаж.

Районният съд в Ямбол взе участие в Проекта „Усъвършенстване на работните процеси в съда", реализиран от Програма за развитие на съдебната система и финансиран от фондация „Америка за България". В рамките на този проект екип на Районен съд-Ямбол, заедно с представители на Окръжен съд – Враца, Районен съд-Видин, Районен съд – Пловдив, Районен съд – Сливен, разработиха повече от 150 вътрешни правила и процедури, свързани с управленските процеси в съда и контролните действия относно вътрешната организация и администрация на работата, управлението на човешките и материални ресурси и бюджетирането. Те станаха основа на приетия от ВСС през 2012 г. Наръчник по управление на Интегрирана система за управление и контрол /ИСУК/.

Районен съд - Ямбол взема активно участие и във Форума на съдилищата в България.

На 17 май 2013 г. беше организиран Ден на отворените врати с ученици от две гимназии в град Ямбол и представители на местния екип по проект "Правосъдие- близо до хората: втора фаза"

Един от основните проблеми на Районен съд - Ямбол за участието в проекти е липсата на средства, които да осигурят изискваното от финансиращите програми собствено участие. По тази причина преди година-две се отказват от проект по оперативна програма, чрез който се предвижда да се облекчи достъпът на хора с увреждания до съдебните зали и канцеларии чрез изграждане на подвижна рампа пред сградата на съда и до първия етаж. Проектът е на стойност 600 хил. лв. за 5 съдилища, но ВСС е поставил условие те да поемат разходите от собствените си бюджети до изплащането на сумата по оперативната програма. Бюджетът на РС-Ямбол е 100 хил. лв. и е недостатъчен дори да се покриват текущите разходи за работата му.

А. ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

Декларациите на съдиите бяха премахнати през месец април от интернет-страницата на ВСС и към настоящия момент съдебните служители декларират публично възможни конфликти и обвързаности, а съдиите – не.

Във връзка с Решение на ВСС по протокол № 16/25.04.2013 г. и Становище на КЗЛД № П-1799/2013 г. не са взети под внимание съдебните служители – устно са дадени само указания председателите да предприемат мерки по спазване на Становище на КЗЛД № П-1799/2013 г.

<u>За Окръжен съд - Ямбол</u>

Декларациите по ЗПУКИ подадени от съдии, не са налични на интернет-страницата на Окръжен съд – Ямбол. До края на април 2013 г. те бяха публикувани на сайта на ВСС. При преглед на въпросните декларации през месец март 2013 г. се установи, че са публикувани такива на съдии, които вече не работят в Окръжен съд - Ямбол.

В Окръжен съд – Ямбол са подадени общо 24 декларации по ЗПУКИ. В три от тях декларираните обстоятелства са непълни по т.3 „задължения към кредитни или

финансови институции, както и към други лица, на стойност 5000 лв.". Други седем декларации на съдии от ОС Ямбол са непълни или неточни, относно свързаните лица които посочват и по-точно информация за дейността, която те упражняват.

- Съдия Диана Димитрова Лечева – Фарфарова – за свързани лица посочва Радослав Ганчев Фарфаров – съпруг, Янка Димитрова Лечева – Иванова – сестра, но не е посочена дейността, която упражняват лицата.
- Съдия Ангелина Атанасова Димитрова – посочва, че има два потребителски кредита към банки, но няма информация за размера на кредитите и имената на банките. За свързани лица посочва съпруга си, като едноличен собственик на търговско дружество, но не декларира нито името на съпруга си, нито това на дружеството.
- Съдия Маргарита Костадинова Георгиева – посочва само, че има ипотечен жилищен кредит, но няма информация за размера му, а липсва и името на банката – кредитор. За свързани лица посочва съпруга си Гачо Димов, като адвокат, но липсва информация към коя адвокатска колегия е вписан той.
- Съдия Лина Георгиева Чапкънова - за свързани лица посочва Христо Димитров Чапкънов - съпруг, Мариана Христова Чапкънова – Георгиева - дъщеря, Георги Христов Чапкънов - син, но липсва информация каква дейност упражняват те.
- Съдия Жени Атанасова Бозукова – декларира ипотечен кредит и потребителски заем, но липсва информация за размера им, както и имената на банките – кредитори. За свързани лица посочва с без имена съпруга си и лице в роднинска връзка по съребрена линия IV степен, които участват в сдружение „Национален информационен диабетичен център", регистриран по ЗЮЛНЦ. Също така декларира, че с лице, с което е в роднинска връзка по съребрена линия е регистрирано като ЕТ от 1989 г. Липсва информация за името на лицето, съответно и на ЕТ.
- Съдия К.Г.П. – посочва само своите инициали в декларацията. За свързани лица посочва П.Д.П. и Т.М.Г., но не декларира каква е връзката му с тях, нито каква дейност упражняват посочените лица.
- Съдия Гергана Желязкова Кондова – Атанасова – декларира потребителски кредит в размер на 15 000 лв. към „Банка ДСК", за срок от 10 години, но не декларира датата на сключване на договора за кредит. Публично е известно, че съпругът на съдия Кондова е прокурор в Окръжна прокуратура, но този факт не е деклариран в декларацията й по ЗПУКИ. В неговата декларация също не е посочен фактът, че съпругата му е съдия.
- Съдия Атанас Димов Атанасов не посочва размера на потребителския си заем, а само „Банка ДСК", като кредитор.
- Съдия Калина Георгиева Пейчева – на 14.10.2009 г. във връзка с настъпила промяна в декларираните от нея обстоятелства, посочва лицето Д.П.Д. – роднина по сватовство от първа степен. Името му е декларирано само с неговите инициали, а няма и информация за дейността, която упражнява. На 21.12.2009г. във връзка с промяна в декларирани обстоятелства, декларира сключването на договор за наем със „СБК Балкан" АД София, но няма информация за срока на договора и размера на сумата, която се дължи.
- Съдия Николай Енчев Иванов – декларира потребителски кредит с „Райфайзен банк", но няма информация за размера на кредита.

Прави впечатление, че почти всички служители и магистрати са предпочели като кредитор банка ДСК – която е и обслужващата банка на съда.

За Районен съд - Ямбол

Декларациите по ЗПУКИ на съдиите бяха публикувани до април 2013 г. в интернет-страницата на ВСС, но не и в интернет-страницата на самия съд. Преди ВСС да ги заличи, през месец март 2013г. бяха прегледани декларациите на съдиите:

В пет от декларациите, съдиите посочват само името на кредитора. И в само една от подадените декларации, свързаното лице е посочено с инициали, а името на фондацията в чиито управителен съвет членува е непълно.

- Съдия Анастас Василев Анастасов – декларира ипотечен и текущ кредит получени през 2007 год. от „Банка ДСК" АД - клон Ямбол, но не посочва размера им.
- Съдия Васил Маринов Петков - не посочва размера на заем, отпуснат от „Банка ДСК" – клон Ямбол.
- В.К.С. – посочва с инициали имената си. За свързани лица посочва съпруга си, отново само с инициалите И.В.С и упоменава, че е член на управителните органи на: фондация „С. Б." - гр.София, БХБЦ - гр.София, БХБЦ - гр.Ямбол., за които липсва пълното им наименование.
- Съдия Галина Иванова Вълчанова - посочено е само, цитирам: „три задължения от кредити към банки". Липсва информация за вида и размера на задължението, както и имената на банките.
- Съдия Николай Енчев Иванов - липсва информация за вида и размера на кредит към „Райфайзен банк"
- Съдия Николай Иванов Кирков - декларира кредит към „Банка ДСК", но липсва информация за вида и размера на кредита.
- Съдия Светлана Димитрова Митрушева – Атанасова - в декларация за настъпила промяна в обстоятелствата декларира поето задължение, произтичащо от сключен договор за ипотечен заем с „Банка ДСК", но липсва информация за размера.
- Съдия Атанас Димов Атанасов – в декларация за настъпила промяна в обстоятелствата декларира потребителски кредит, с цел рефинансиране на съществуващ такъв, с кредитор „Банка ДСК", но липсва информация за размера както на старото, така и на новото задължение.

Конфликт на интереси със свързани лица са декларирали само председателят на съда Васил Петков и съдия Весела Спасова. Декларацията на председателя на РС – Васил Петков, подадена пред ВСС, е с дата 20.01.2009 г. в качеството му по това време на съдия в РС-Ямбол. В нея е посочено, че майка му Пенка Стойчева Петкова е едноличен търговец, а съпругата му Ивалина има сестра, която е адвокат в ЯАК – Цветана Доскачарова (починала през 2011 г.).

Декларацията на Весела Спасова – съдия в Гражданска колегия, подадена пред ВСС, е с инициали и с дата 22.01.2009 г. В нея е посочено, че съпругът ѝ „И. В. С. е член на управителните органи на: фондация „С. Б."-гр.София, БХБЦ-гр.София, БХБЦ-гр.Ямбол". По данни на Сметна палата през 2013 г. Весела Спасова не е декларирала придобити през 2012 г. дялове от съпруга ѝ в „Тавита" ЕООД-Ямбол.

Коментар на Районен съд – Ямбол:[1] *По отношение на декларациите по ЗПУКИ, Ви уведомявам, че Анастас Василев Анастасов от 2009 г. не е съдия в РС – Ямбол. Също така съдия Николай Енчев Иванов от 2010 г. не е съдия в РС – Ямбол.*

1 Становище на Васил Петков, административен ръководител-председател на Районен съд – Ямбол, вх. №Ц-47/20.08.2013 г.

По отношение на факта, че съдия Весела Спасова не е декларирала придобити пред 2012 г. дялове от съпруга й от „Тавита" ООД – Ямбол, Ви уведомявам, че същата подаде нова декларация и й беше извършена проверка от Сметната палата.

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати

Съмнение за безпристрастност се появи по съдебните дела на ямболския кмет и връзката му с депутати от тогава управляваща през периода 2009 г. - 2013 г. партия ГЕРБ. Под заглавие „ГЕРБ отвори чадъра над обвиняемия Славов", в. „Десант"1 коментира присъствието на депутатите Анастас Анастасов /бивш председател на РС - Ямбол, сега конституционен съдия/, Александър Стойков и Светослав Тончев на съдебното заседание, на което се разглежда и е отказано искането на прокуратурата за временно отстраняване от длъжност на обвинения в злоупотреби ямболски кмет. Случаят е описан и в сп. „Тема"2 и отново припомнен наскоро в „Афера"3, след като съдия Петрана Жекова, която не отстрани кмета от длъжност през 2010 г., през 2013 г. го оправда по дело за нанесена вреда от 1,4 млн.лв. на общината, защото еднолично и без решение на Общинския съвет е назначил управител на едно от общинските дружества „Комуналуниверс" и възлага почистването на града на ГД „Комунални дейности и благоустройство" (сформирано от частна сливенска фирма на бивш съдружник на обвинеямия Славов и „Комуналуниверс" без решение на ОбС, само със съгласие на кмета).

Поради образуваните съдебни производства, кметът на Ямбол Георги Славов повдигна на пресконференция в БТА през 2011 г. публични обвинения за конфликт на интереси срещу прокурора в Окръжна прокуратура Милен Божидаров /наблюдаващ прокурор по 2 от делата на кмета/ и съпругата му – съдия Гергана Кондова /която постанови присъда от 5 години затвор за Славов за нанесена вреда на общината от над 2 млн. лв. при строителството на водопровод/. Последва проверка от инспектората, която отхвърли обвиненията, че двамата са злоупотребили с властта си или са били повлияни един от друг в работата си по делата на ямболския кмет. Присъдата на Кондова беше отменена от Бургаския апелативен съд, впоследствие друг състав на Окръжен съд-Ямбол постанови затвор от 3 години и 8 месеца за кмета за същото престъпление. Решението беше потвърдено от БАС, очаква се и решение на ВКС.

Покрай съдебните дела на ямболския кмет, местните магистрати попаднаха и в ямболския форум в няколко теми. Нападки в ямболския форум http://www.yambolnews.net чрез темите „Г-н окр. прокурор Ханджиев, кой застреля елена в Лесово?", „Ямболският съд – секс, наркотици и рокендрол.", „Каква ще е съдбата на кмета след срещата му с Темида" има срещу съдии и прокурори предимно от привърженици на кмета, но те се оказват много по-малко от опонентите му, същевременно обвиненията им не са доказани.

Освен към съдиите и прокурорите, негативни публични коментари има и за съдебни заседатели, които са били в съдебните състави по делата на кмета. Такъв пример са делата за вреда от 30 000 лв. във връзка с издаването на информационен бюлетин на общината (това дело беше гледано два пъти от Окръжен съд - Ямбол, тъй като Апелативен съд - Бургас отмени присъдата и го върна за ново разлеждане). Първоначално съдът постанови условна присъда, вторият път съдебният състав, оглавяван от съдия Иван Иванов и в който като заседател влизаше син на общински съветник от мандата 2007-2011, близък до кмета за определен период, оправда напълно кмета с мотив, че вредата от 30 000 лв. не е нанесена умишлено. Парите са получени чрез фалшифициране на трудов договор и трудова книжка от Таня Димитрова (издател, впоследствие областен управител от ГЕРБ на Ямбол, а сега посланик в Хърватия и сестра на служебния министър на транспорта Кристиян

1 http://www.desant.net/show-news/19825/

2 http://temanews.com/index.php?p=tema&iid=597&aid=14282

3 http://afera.bg/skandalno/39324.html

Кръстев). Данни за фалшифицирането бяха изнесени в съдебна зала, но срещу Димитрова не е повдигнато обвинение. В края на март 2013г. Апелативен съд - Бургас потвърди оправдателната присъда на кмета по това дело.

Недоказани обвинения в злоупотреби срещу окръжния прокурор и съдиите от Окръжен съд - Ямбол Георги Карабаджаков и Пепа Чиликова отправи чрез в. „Десант"[1], тв „СКАТ"[2], bTV[3] и „Флагман"[4] и доскорошната общинска съветничка Недка Карска и председател на областната организация на НФСБ. Заглавията: „В Ямбол граждани въстанаха срещу двойните стандарти в съдебната система. Причина за недоволството са случаи на злоупотреба с власт от окръжния прокурор Георги Ханджиев"; „Лихвар защитен от Темида", „Безобразия в храма на Темида"; „Цял Ямбол в потрес: Съдия мами и бие семейство гурбетчии". Неофициалният повод е дело за злоупотреби срещу съпруга на Карска. Обвиненията й на този етап не са доказани, съдия Пепа Чиликова заведе и дело за клевета срещу Карска. С определение от 29.01.2013 г. на Районен съд-Бургас делото беше прекратено, но въззивната инстанция с решение от 14.05.2013 г. го върна за разглеждане от друг състав на първата инстанция. Заседанието предстои.

Комисията по професионална етика в ОС - Ямбол е създадена на 18.09.2009 г., като на Общо събрание на съдийската колегия е избран състав от 3-ма души: Росица Чокова – председател, членове Иван Иванов и Петранка Жекова. На Общо събрание на съдийската колегия на 19.03.2011 г. този състав е преизбран и допълнен с резервен член – Росица Стоева. Основната дейност на комисията е свързана с атестирането на съдиите. През 2009 г. със заповед на председателя на Окръжния съд на съдия Калина Пейчева е било наложено наказание „порицание" за съзнателно забавяне производството по дела, което е потвърдено от дисциплинарната комисия на ВСС. Кутията за сигнали в съда се отваря всеки петък от специално формирана за целта комисия, за дейността на която се съставят протоколи. Няма получени в нея сигнали за корупция. За Комисията по професионална етика няма публикувани данни на интернет-страницата на съда.

Публично е известно, че съпругът на прокурор Мариана Никова е политически ангажиран; официално е член на ГЕРБ, бил е общински съветник от ГЕРБ през мандат 2007-2011 и водач на листата на ГЕРБ за мандат 2011-2015, като веднага след избора си прави самоотвод с мотив, че е в Съвета на директорите в МБАЛ „Св. Пантелеймон" (която е с държавно и общинско участие).[5]

Настоящият конституционен съдия и бивш председател на РС - Ямбол Анастас Анастасов, с чиято декларация започват публикуваните във ВСС декларации за конфликт на интереси, публично оповести в биографията си, че е учредител и член на ГЕРБ от 2006 г. Самият той беше и депутат от ГЕРБ през периода 2009-2012.[6]

За съдия Весела Спасова медиите съобщиха, че е прикрила доходи на съпруга си, основавайки се на официална информация от Сметната палата. В actualno.com на 15.01.2013 г. е публикуван материал „Съдиите най-често „забравят" за доходите

1 Статия „Искат имунитета на съдия от Ямбол", 18.10.2011 г., http://www.desant.net/show-news/23078/

2 Статия „Лихвар защитен от Темида" http://vbox7.com/play:f0d07a3b и статия „Безобразия в храма на Темида", 2011г. http://www.skat.bg/news.php?action=0&newsID=15821

3 Статия „В Ямбол граждани въстанаха срещу двойните стандарти в съдебната система", 2013 г., http://btvnews.bg/bulgaria/obshtestvo/v-yambol-grazhdani-vastanaha-sreshtu-dvoinite-standarti-v-sadebnata-sistema.html

4 Статия „Цял Ямбол в потрес: Съдия мами и бие семейство гурбетчии", 26.11.2011 г.

http://www.flagman.bg/%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/30381/%D0%A6%D1%8F%D0%BB-%D0%AF%D0%BC%D0%B1%D0%BE%D0%BB-%D0%B2-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D1%80%D0%B5%D1%81-%D0%A1%D1%8A%D0%B4%D0%B8%D1%8F-%D0%BC%D0%B0%D0%BC%D0%B8-%D0%B8-%D0%B1%D0%B8%D0%B5-%D1%81%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE-%D0%B3%D1%83%D1%80%D0%B1%D0%B5%D1%82%D1%87%D0%B8%D0%B8

5 Статия „Шестима съветници от Ямбол с присъди", 12.10.2010 г. http://www.desant.net/show-news/21076/ ; протоколи от заседания на Общински съвет – Ямбол през периода август 2009-2010 г.

6 Профил на Анастас Василев Анастасов - кандидат по процедура за Избор на съдии в Конституционния съд от квотата на Народното събрание http://judicialprofiles.bg/profiles/270/;

на съпрузите си", където се цитира съдия Весела Спасова[1] . В публикацията се цитира и председателката на Административен съд – Ямбол Диана Петкова, която не е декларирала ипотека върху апартамент с площ 95 кв.м в Ямбол.

Комисията по професионална етика в РС - Ямбол е създадена на 21.02.2011 г. На Общо събрание на съдийската колегия са избрани председател Радостин Радиев, двама членове и двама резервни. На 16.11.2012 г., поради напускането на един от съдиите, е избран нов член. За комисията няма публикувани данни на сайта на съда. Към настоящия момент не са разглеждани дисциплинарни производства, поради липса на такива сигнали.

Съдиите най-често „забравят" да декларират доходите и придобивките на съпрузите си, установи проверка на БГНЕС.

Само преди седмица Сметната палата публикува имената на онези, заемащи висши държавни длъжности, за които бяха открити несъответствия в декларациите за имотното им състояние за 2011 година. Сметната палата откри неточности в декларациите на десетки съдии, работещи из цялата страна, повечето от които са „забравили" да опишат доходите на половинките си. Анна Кирилова Баева - Курдаланова, съдия в СГС през 2011, не е декларирала данни за съпруга - доходи от друга стопанска дейност в размер на 293 370 лв. Колежката ѝ от СГС Велина Светлозарова Пейчинова-Ташева също не е декларирала данни за съпруга - доходи от друга стопанска дейност в размер от 31 653 лв. Съдия Емилия Колева от СГС пък не е вписала, че половинката ѝ вече има употребяван автомобил „Тойота Ярис". ***Весела Калчева Спасова от Районния съд в Ямбол също не е декларирала данни за съпруга - придобиване на дялове в новоучредено дружество „Тавита" ЕООД със седалище гр. Ямбол.***

За Веселина Михайлова Узунова - Панчева от Районния съд в Каварна важи същото. Съпругът ѝ е придобил на поземлен имот с площ 7 994 кв.м, в с. Езерец, общ. Шабла. Същото важи и за още една съдийка от СГС Даниела Ангелова Маринова - Марчева, която не е декларирала данни за съпруга - доходи от друга стопанска дейност в размер на 12 145 лв., както и за съдията от Районния съд в София Даниела Генчева Шанова, която пък не декларира данни за съпруга - притежавани 1/2 ид.ч. от апартамент с площ от 65 кв.м., придобити със завещание в гр. Бургас. Иванка Иванова Димитрова, съдия в Районния съд в Етрополе не е декларирала данни за съпруга - придобиване на дялове в новоучредено дружество „Пластик 11" ООД, гр. София. Благоевградската съдиийка Лилия Владимирова Масева също не е посочила пълната информация за съпруга си, който през 2011 на дялове в „2Д ИНТЕРНАЦИОНАЛ" ЕООД, гр. Благоевград. За Надежда Стефанова Трифонова-Велева от Софийския апелативен съд важи същото. Тя не е декларирала данни за съпруга - придобиване на дялове в новоучредено дружество „Велев И.К." ЕООД, гр. София. Светла Иванова Иванова от Районния съд в Троян пък не е декларирала данни за съпруга - придобиване на дялове в новоучредено дружество „Иванов - БМ" ЕООД, с. Бели Осъм. Варненската съдийка Светослава Николаева Колева-Ангелова не ее декларирала данни за съпруга - доходи от друга стопанска дейност в размер на 6 702 лв. Пловдивската съдийка Фаня Теофилова Рабчева-Калчишкова не е декларирала данни за съпруга - придобиване на дялове в новоучредено дружество „Калчишков" ЕООД, гр. Пловдив. **Съдията от ВАС Джузепе Борисов Роджери пък не е декларирал данни за съпругата - доходи в размер на 10983 лв. от наем или друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество. Същото важи и за Панайот Стоянов Атанасов от Районния съд в Бургас. Той не е декларирал за себе си и съпругата - придобиване чрез дарение и покупка на апартамент с площ 61.06 кв.м., гр. Бургас. Съдията от Плевен Димитър Кирилов е пропуснал, че съпругата му има 100 000 лв. вземания от физическо лице.**

1 Статия „Съдиите най-често "забравят" за доходите на съпрузите си" , 15.01.2013 г., http://m.actualno.com/bulgaria/Sydiite-naj-chesto-zabravjat-za-dohodite-na-sypruzite-si-412798.html

Ямболската съдиийка Диана Тонева Петкова не е декларирала дадено обезпечение - договорна ипотека върху апартамент с площ от 95 кв.м. в гр. Ямбол. Варненската съдиийка Жулиета Георгиева Шопова -Димитрова не декларирала доходи в размер на 8 640 лв. от наем или друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество. Иванка Петрова Вачкова, съдия от Окръжния съд във Велико Търново не е декларирала покупка на нива - 4,030 дка в с. Караисен, община Павликени. Милена Йорданова Алексова от Административния съд в Кюстендил не е декларирала покупка на урегулиран поземлен имот с площ 490 кв.м., с. Драговищица, обл. Кюстендил.

Съдията от Административния съд в Пазарджик Александър Митрев пък не декларира лизингово задължение за лек автомобил „САА Б 9 3". Пловдивският съдия Симеон Георгиев Захариев не е декларирал данни за съпругата - вземания от юридическо лице с общ размер - 22 000 лв.[1]

В. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПРОГРАМА.

<u>За Окръжен съд - Ямбол</u>

Разпределението на постъпилите съдебни дела се извършва с програма „Law Choice", разработена от Висшия съдебен съвет. Съгласно утвърдените вътрешни правила от председателя на съда, наказателните дела се разпределят от председателя на наказателното отделение Диана Фарфарова, а гражданските – от председателя на гражданското отделение Маргарита Георгиева. Всяка от тях си има собствена парола и системата е внедрена така, че съответните дела да се разпределят на персоналните им служебни компютри. В разпределението участват всички съдии от съответното отделение. Изключения или промяна при разпределението се правят само в случай на отсъствие на съдия за повече от 5 дни (отпуск или болест) и при самоотвод от негова страна.

В случай на отсъствие на председателя на съответното отделение, делата се разпределят от председателя на ОС. Разпределението на бързите производства се извършва на дежурните съдии и тези, които не са в отпуск или служебно ангажирани.

В информация за „Дела" са въведени типове дела, групирани в отделни категории в зависимост от тяхната „прогнозна трудност" с цел изравняване натоварването на съдиите при разпределението на делата.

Делата първоначално постъпват в деловодството на съда, откъдето се разпределят по съответните отделения. Самият деловодител също присъства на случайното разпределение. Освен протокол за случайното разпределение на всяко дело, се прави и общ протокол за всички дела за деня, които са преминали през системата за случайно разпределение, от който е видно на кой съдия е разпределено делото, извършвани ли са промени и по какви причини и кой е извършил самото разпределение.

Самата система позволява, чрез обобщение да се види натовареността на всеки съдия по общ брой и по видове дела.

<u>За Районен съд – Ямбол</u>

Вътрешните правила за случайно разпределение на книжата, въз основа на които се образуват граждански, наказателни и изпълнителни дела са актуализирани със заповед на председателя на районния съд, изменена със Заповед № 180/10.05.2013 г. в сила от 13.05.2013 г.

1 Статия „Съдиите най-често "забравят" за доходите на съпрузите си" , 15.01.2013 г., http://m.actualno.com/bulgaria/Sydiite-naj-chesto-zabravjat-za-dohodite-na-sypruzite-si-412798.html

Използва се програмният продукт „Law Choice“, разработен от ВСС, който е инсталиран локално на един компютър в регистратурата на районния съд. Разпределението на гражданските и наказателните дела се извършва отделно от председателите на съответните отделения. Книжата се докладват на председателите на съответните отделения всеки ден в 14.00 часа. Съдебни дела по незабавни производства се разпределят веднага. Веднага след разпределянето на делото се разпечатва протокол, в това число и протокол за извършване на ново разпределение поради отсъствие на съдия или друга причина. Копието на хартиения носител се съхранява в конкретната папка. В края на разпределението на всички дела се разпечатва обобщаващ протокол за всички разпределени в този час дела, който се съхранява в отделна папка. Протоколите са разписани от разпределящия делата. Хартиените копия от протоколите се пазят в продължение на 10 години.

Системата позволява да се визуализира графично натовареността на всеки съдия по брой и по видове дела.

За съхранението на електронния архив отговаря системният администратор. Теоретично има възможност за манипулиране на случайния избор, защото се използва бутона на формат на word за разпечатване на протокола и винаги е възможно да се коригира страницата. Според съдиите в РС-Ямбол и системния администратор, това е невъзможно, защото системата оставя следи в електронния архив кой и кога е влизал. В тази връзка местният координатор прегледа и архивни протоколи от по-стари периоди, като датите бяха посочени на случаен принцип.

Още по-големи гаранции за максимално гарантирана безпристрастност би била постигната, ако протоколите (поне обобщените) от разпределението на делата са общодостъпни чрез сайта на съда, например.

С. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СТРАНИЦИ НА СЪДИЛИЩАТА

За Окръжен съд - Ямбол

Утвърдени са от председателя на съда Вътрешни правила за публикуване на съдебните актове. В интернет-страницата на съда на главно меню са обособени раздели за свършени дела и влезли в сила съдебни актове. Актовете се публикуват незабавно след постановяването им, като имената и другите лични данни на съответните страни (ЕГН и адрес) са заличени. Публикуват се пълните съдебни актове – мотиви и диспозитив, с изключение на личните данни, съгласно чл.64 ал.2 от Закона за съдебната власт и когато присъдата е постановена по раздел 8 от Глава втора на НК (разврат), при които се публикуват само диспозитивите. Мотивите се публикуват след тяхното изготвяне, поради което се констартира известно забавне.

На интернет-страницата на съда не са публикувани протоколите от самите заседания, каквато е практиката в други съдилища (например Бургаски апелативен съд). Журналисти и заинтересовани лица могат да се запознаят с тях в канцеларията на съда след разрешение от председателя на съдебния състав.

Анализът е направен на база дела по детско и младежко правосъдие за периода месец февруари – 14 март 2013 г., тъй като през отчетния период не е имало насрочени и завършили дела по наблюдаваните от нас закони в Окръжен съд – Ямбол.

- На 18.02.2013 г. в закрито съдебно заседание е разгледано в.ч.гр.д. № 80/2013 г. и постановено окончателно определение, с което е определен Районен съд – Стара Загора за местно компетентен по молба на дирекция „Социално подпомагане” за прекратяване на постановена от Старозагорския районен съд мярка за закрила и постановяване на нова

мярка спрямо малолетното дете И.Д.А. – настаняване в Дом за медико-социални грижи – Стара Загора за срок до навършване на 7-годишна възраст. Определението е публикувано същия ден на сайта на съда, като в него са заличени данните, които биха могли да идентифицират детето.

- На 05.02.2013 г. е разгледано в публично заседание в.гр.д. 13/2013 г. по жалба на дирекция „Социално подпомагане" – Ямбол по чл.132, ал.1 т.2 (СК и с решение от 22.02.2013 г. е постановено лишаването от родителски права на М.И.Н. спрямо сина му, настанен от 2008 г. в ДДЛРГ „Юрий Гагарин" – Ямбол. Потвърдено е решението в останалата част на РС-Ямбол, с което се отнети родителските права и на майката на детето. Актът е публикуван веднага след постановяването му, като имената на страните са с инициали и без ЕГН.
- На 12 март 2013 г. е разгледано в.гр.д. № 91/2013 г. по жалба на дирекция „Социално подпомагане", с решение от 14.03.2013 г. е потвърдено решение на РС-Ямбол , с което е отхвърлена молбата малолетния Б.Н.К. да бъде настанен в ДМСГД – Ямбол до навършване на 3-годишна възраст с мотив, че родителите му се грижат за него добре. Актът е публикуван в деня на постановяването му при спазване на изискванията за защита на личните данни.
- На 12 март 2013 г. е разгледано в.гр.д. № 108/2013 г. и с решение от 13 март 2013 г. е отменено решение на ЯРС в частта за настаняване на малолетния Иван Г.Г. (за първи път в решение от наблюдаваните дела е изписано собственото име на детето, както и името на училището, в което учи) за срок от 6 месеца.
- С решение № 38/21.02.2013 г. по вчнд 51/2013 г., гледано същия ден, отменя изцяло решение № 16 от 11.01.2013 год. по ЧНД № 31/2013 год. на Ямболския районен съд, с което на непълнолетния С.С.С е наложена възпитателна мярка по чл.13, ал.1, т.13 ЗБППМН – „Настаняване във възпитателно училище – интернат", като вместо това му налага възпитателна мярка по чл.13, ал.1, т.3 ЗБППМН – „Задължаване да участва в консултации, обучения и програми за преодоляване на отклоненията в поведението". Решението е публикувано в деня на постановяването му при спазване на изискванията за защита на личните данни на детето.

<u>За Районен съд - Ямбол</u>

Правилата за публикуване на съдебните актове са утвърдени със Заповед № 380/17.09.2012 г. на председателя на районния съд. Съдебните актове се публикуват в деня на тяхното постановяване при спазване на изискванията на защита на личните данни на страните. От общия брой 47 на наблюдаваните дела, до 19 юни 2013 г. са постановени решенията по 37, които бяха публикувани в деня на постановяването им. По 5 от делата се очаква решение с краен срок 30 юни 2013 г., 5 от делата бяха отложени.

Анализът на 15 произволно избрани публикувани съдебни актове по граждански дела с постановени актове през месеците март, април и май 2013г. показва:

В решение № 144/04.03.2013 г. по гр.д. 1095/2012 г. с инициали са имената не само на страните, а и на съдиите – дело за издръжка.

Същото е и в решение № 210/29.03.2013 г. по гр.д. 1119/2012 г. – развод и недействителност на брака.

Името на съдията не е заличено в решение № 198/28.03.2013 г. по гр.д. 2153/2012 г. – развод и недействителност на брака.

Както и в решение № 158/07.03.2013 г. по гр.д. № 2261/2016 г. (поправяне на фактическа грешка в решение по дело за делба) и решение № 204/28.03.2013 г. по гр.д. 1399/2011 г. – обявяване на нищожност на сделка за дарение. С инициали са и градовете, заличени са имената на фирми.

В протокол от 11.04.2013 г. по гр.д. 91/2010 г. с инициали са имената на страните и адвокатите – делба със споразумение.

Решение № 215/02.04.2013 г. по гр.д. 3195/2011 г. – с инициали е включително Областна служба „Земеделие"- „Тунджа" и град Ямбол – окончателно-разпределителен протокол за делба за земеделски земи.

Решение №259/15.4.2013 г.по гр.д. 536/2012 г. – с инициали е името на ответника, със звездички е заличено името на фирмата му, докато името на фирмата – ищец е изписано.

В решение № 257/15.4.2013 г. по гр.д. № 2312/2012 г. с инициали са ответникът и ищецът – иск за непогасен потребителски кредит.

В решение №260/12.4.2013 г. по гр.д.3176/2012 г. са спазени също изискванията на ЗЗЛД.

В определение № 1024/30.5.2013 г.от 11.04.2013 г. по гр.д. 1082/2009г. имената на ищците не са упоменати дори и с инициали – прекратено дело, поради неотстраняване на нередовности от ищците.

В Решение №283/8.5.2013 г. по гр.д. № 1062/2012 г. – с инициали са страните, нотариусите, съкратено „гр. Я." е името на Ямбол, заличени са наименованията на жилищните комплекси, в които живеят страните, ЕГН-тата им.

В Решение №313/30.5.2013 г. по гр.д. 4476 – със звездички е заличена дори годината, в която е образувано делото. Имената на страните са с инициали, затова пък за имота, който те делят и съдът изнася на публична продан, са посочени пълните идентификационни номера по кадастралната карта. Чрез него и Географската информационна система на община Ямбол разбрах, че имотът се намира на ул. „Мир" 11. Същото ми показа и Имотният регистър, в който мога да получа пълна информация срещу заплащане. Идентификационният номер на имота действително е важен при изнасяне на имота на публична продан, но тогава би следвало в решението на съда, публикувано на интернет-страницата, да не е заличено и името на улицата. Или се заличават името на улицата и идентификационния номер.

В определение № 1045/31.5.2013 г. по гр.д. № 2595/2012 г. не са посочени дори имената на страните – прекратяване на производството.

Докато в определение № 1012/28.5.2013 г. по гр.д. № 211/2013 г. е изписани пълните имена на страните - „Екоблок" ЕООД- гр. Ямбол и „Екострой комплект" ЕООД - гр. София, с инициали е само представителят на първата фирма.

D. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

1. Съдържание и форма на интернет-страниците на съдилищата

Окръжен съд – Ямбол - http://www.os-yambol.org/

1. Общо устройство на интернет-страницата:

Интернет-страницата е много семпла и изчистена, няма натрапчиви цветове, информацията се чете лесно. Добре структурирана и лесна за ориентация. Секциите в ляво са: „Информация"; „Дейност"; „Услуги" и „Съдебни актове". От дясната страна на страницата се намират препратки към други институции. В средата на страницата са поместени указания за достъп до публикуваните съдебни актове.

2. Детайлен изглед:

Навигацията по менюта в интернет-страницата показа:

В началната страница на Окръжен съд - Ямбол, можем да забележим веднага Указанията за достъп до публикуваните съдебни актове в средата на страницата.

Секцията „Информация" е разделена на седем подменюта. Тук се намира информация за „Състав на съда", където са изписани с трите им имена председателят, двамата заместник председатели и 17-те съдии. В подменю „Ямболски съдебен окръг" са поставени връзки към трите районни съдилища в съдебния окръг. В подменю „Съдебна палата" е изнесена информация за историята на сградата, в която се намира съдът. По – важните телефонни номера на служители в съда могат да се намерят в подменю „Указател". В меню „Банкова информация" е изнесена информация за обслужващата банка, както и банковата сметка, но не е поместен договор с банката. В меню „Контакти" могат да се видят адреса на съда, номерата на факс машините и някои от по важните e-mail адреси на служители от съда.

В меню „Дейност" е изнесена подробна информация за дейността на Районен съд – Ямбол. Тук можем да видим и Отчетния доклад за дейността на съдилищата от Ямболски съдебен окръг за 2012г. Докладът се отваря в нов подпрозорец, което улеснява достъпа до него. В тази секция в подменю „Архив" са поместени и отчетните доклади от 2005г. до 2011г. Декларациите по ЗПУКИ бяха публикувани в подменю „Декларации". В подменю „Конкурси" е описана процедура за избор на обслужваща банка на Окръжен съд – Ямбол. В тази секция са поместени и вътрешните правила, които също се отварят в нов подпрозорец и потребителите имат лесен достъп до тях.

Меню „Услуги" е разделено на две подменюта. В подменю „Образци на документи" се намират документи,които се свалят на потребителския компютър и потребителят може да попълни. За целта е необходимо документът да се отвори с WORD. В тази секция се намират и „обяви за публична продан".

В меню „Съдебни актове" са поместени насрочени и свършени дела от 2009г. Насам, както и влезли в законна сила съдебни актове от 2009г до момента. Делата са представени в таблична форма, като всяко дело има вид, номер и година; предмет; обвинител, ищец, жалбоподател; обвиняем, ответник или ответник на жалбата, като имената са изнесени с инициали; съдия - докладчик и председател на съдебния състав.

Районен съд – Ямбол - http://www.yambol.court-bg.org/

1. Общо устройство на интернет-страницата:

Установен е значителен напредък по време на тримесечния период на наблюдение. Във връзка с улесняване на достъпа на хора с увреждания до услугите на съда, бяха приети нашите препоръки и от месец май 2013г. на интернет-страницата /"Начало" и в рубриките „За хора с увредено зрение" и „Електронно свидетелство за съдимост"/ беше инсталирана звукова версия. Записът е малко бавен, защото програмата не е много съвместима със софтуера на съда, но съдът заслужава похвала за усилията и желанието за повече прозрачност.

Актуализирана е информацията на интернет-страницата в съда с повече обяснения за дейността на съответните служби в магистратурата.

Освен имената на съдиите и разпределението им по отделения, вече е публикувана и описателна информация: *„В Районен съд - гр. Ямбол работят 14 районни съдии, разпределени в две отделения - наказателно и гражданско. Годишно тук се образуват и разглеждат около 5 500 дела. Съдийските кабинети се намират на четвъртия етаж, където всеки работен ден от 14 до 17 часа приема дежурен съдия, издаващ различни съдебни удостоверения - за теглене на суми от*

детски влогове, за сключване на граждански бракове от непълнолетни лица и др. През останалото време съдиите не приемат граждани."

Допълнителна информация бе публикувана и в рубриката „Държавни съдебни изпълнители"[1]. Вече освен имената на ръководителя на службата и другите 3-ма държавни съдебни изпълнители, гражданите научават и че: *„Държавните съдебни изпълнители провеждат публични продажби на недвижимо и движимо имущество. Информация за предстоящите търгове може да се получи в канцеларията на ДСИ в 108 стая, от таблото пред нея, от настоящата интернет-страница и от интернет-страницата на Асоциацията на ДСИ*.[2] В тази рубрика, предвид задълженията на СИ, срещу имената им са публикувани номер на канцелария и телефон за връзка.

По същия начин е структурирана и рубриката „Съдии по вписванията", където бе допълнена информация за техните задължения: *„Съдиите по вписванията се разпореждат за всички действия, извършвани от Агенцията по вписванията на документите съгласно Правилника по вписванията (продажби, дарения, замени, суперфиции и др.)"*.[3]

От месец Април 2013 г. в Районен съд – Ямбол е улеснен достъпът за хора със зрителни и леки слухови проблеми и чрез въвеждането на специализираната програма SpeechLab 2.0 Desktop, разработена от Българската Асоциация за компютърна лингвистика. Тя представлява синтезатор на българска реч, преобразуващ текстовата информация в звукова. В съда програмата позволява да се прослушват текстове от съдебни актове по граждански и наказателни дела – протоколи, разпореждания, решения и присъди - в естествено звучащ аудио сигнал. Програмата е подходяща за използване от широк кръг потребители – от хора със зрителни и леки слухови увреждания, от неграмотни или възрастни хора, както и от всички, желаещи да се запознаят със съдебните актове в звуков сигнал. В Районен съд – Ямбол програмата е инсталирана в Стаята на адвоката – етаж 1, стая 101 (Канцелария на Гражданско отделение). Служителите от съответното деловодство съдействат на гражданите да ползват програмата. Информация за нея е публикувана и на интернет-страницата на съда в отделна рубрика на титулната страница „За хора със зрителни увреждания", както и на информационното табло пред канцелариите.

Интернет-страницата на Районен съд – Ямбол е семпла и изчистена. Лентата с менюто се намира от лявата страна. Тя съдържа: „Начало", което включва пет подменюта; „Насрочени заседания"; „Справки за актове на съда"; „Публични продажби"; „Предложения и оплаквания"; „Анкета"; „Тарифи"; „Правила за подбор и наемане на служители"; „Новини/Обяви"; „Вътрешни правила"; „Примерни образци на документи"; „Декларации на служителите на ЯРС по ЗПРКИ"; „Отчети за дейността на ЯРС през 2012 г.". От дясно са поставени препратки към други интернет-страници.

2. Детайлен изглед:

Навигацията по менюта в интернет-страницата показа: Още в началото на страницата, е налице връзка към ЦУБИПСА. В меню „Начало" можем да намерим информация за Районен съд – Ямбол и управлението на съда. В подменю „Структура и дейности" има публикувана информация с факс, телефонен номер, работно време и стая на отделите на съда. В подменю „Районни съдии" са представени 13 съдии. В подменю „Държавни съдебни изпълнители" са посочени имената и телефонни номера на четирима съдебни изпълнители. В това подменю е поставена и информация за обслужваща банка и банкова сметка, но не и договор с банката. Информация за службата по вписванията може да се намери в подменю

1 Интернет-страница на Районен съд – Ямбол, рубрика „държавни съдебни изпълнители", http://www.yambol.court-bg.org/index.php?im=49

2 Асоциациа на държавните съдебни изпълнители в България - http://adsib.org/".

3 Интернет-страница на Районен съд – Ямбол, рубрика „Структура и дейности", подрубрика „съдии по вписванията", http://www.yambol.court-bg.org/index.php?im=50.

„Съдии по вписванията". Информация за контакт със съда: адрес, телефони, факс, e-mail, както и работно време, може да се намери в подменю „Контакти".

В меню „Насрочени заседания" в таблична форма е представен графикът на насрочените дела, като всяко дело има вид, номер и година; предмет; обвинител, ищец, жалбоподател; обвиняем, ответник или ответник на жалбата, като имената са изнесени с инициали; съдия - докладчик и председател на съдебния състав; насрочване на делото.

Постановените актове на районния съд в Ямбол са поместени в меню „Справки за актове на съда".

Предложения и оплаквания към съда могат да се изпращат на електронната поща на магистратурата.

В меню „Анкета" се публикуват въпроси на ръководството на **Районен съд Ямбол** към гражданите, целящи по-нататъшно оптимизиране работата на съда. Наяблюдателите определят това като добра практика.

В меню „Тарифи" гражданите могат да намерят информация за таксите в съдебната система и за държавните такси, които се събират за делата, заведени по гражданско процесуалния кодекс.

Има отделни менюта с информация за „Правила за подбор и наемане на служители"; „Вътрешни правила" и „Отчети за дейността на ЯРС през 2012 г.".

В меню „Новини/Обяви" може да се намери покана за участие в процедура за обслужваща банка.

От меню „Примерни образци на документи" могат да бъдат изтеглени файлове в WORD формат, които след попълване могат да се подават в Районен съд - Ямбол за получаване на съответното съдебно удостоверение или друг документ.

Декларациите по ЗПУКИ бяха поместени в меню „Декларации на служителите на ЯРС по ЗПУКИ".

Е. СЪДЪТ И ГРАЖДАНИТЕ

Сградата е строена през 1940 г. с дарения от адвокати. Преди 3 - 4 години й беше направен ремонт, като след преместването на Административен съд – Ямбол в нова сграда през 2010 г., беше осигурен още един етаж за районния съд. Това позволи обособяването на по-удобни кабинети за съдиите и съдебните канцеларии. Сградата остава трудно достъпна за хора с физически увреждания, заради стълбите пред нея и на партерния етаж. В самата сграда има асансьор от първия етаж, с който хората с увреждания могат да се придвижат до горните етажи. Пред самата сграда и в антрето обаче има стълби, което затруднява придвижването им. За това е възложено на охраната да им помага.

В сградата няма информационен център, няма и достъпни тоалетни за гражданите. Няма и стая, в която гражданите да могат да четат дела. Като такава могат да използват наскоро обособената стая за адвокати. Прокуратурата се намира в същата сграда, така че не е необходима отделна стая за прокурори. Има достъпна безплатна тоалетна само за хора без увреждания на партерния етаж, като поддръжката се осигурява от съда. За хора с увреждания се предоставят служебните тоалетни.

Въпреки предложението от 2005 г. от страна на председателя на Окръжния съд - Ямбол, няма и щат за връзки с обществеността. Липсва и достъпна за гражданите тоалетна.

Районен съд – Ямбол се помещава на четвъртия етаж в Съдебната палата, но деловодството му е разположено на първия етаж за удобство на гражданите. За съдебни заседания по наказателни дела обикновено се използват съдебните зали 1 и 2 на първия етаж, а по граждански – съдебни зали на третия етаж.

В по-малките съдебни зали, където микрофоните обективно не могат да се използват, съдията и адвокатите трябва просто да говорят по-силно, имайки предвид шумните клавиатури, които пречат на добрата чуваемост в залата. Председателят на РС каза, че не е проблем да се осигурят нови, по-безшумни клавиатури, на което обаче възрази системният администратор – клавиатурите били по-удобни на служителите.

Въведена е електронна папка „Административна дейност", чрез която всички заповеди на председателя на съда за организация на работата, стратегически планове, вътрешни правила и политики на съда и друга информация се свеждат до знанието на всички съдии, ДСИ, съдии по вписванията и съдебни служители, незабавно след публикуването на акта в тази папка, с отразяване на датата, часа на публикуване и името на съответния файл. Папката не е достъпна на електронния сайт на съдилището.

F. ПОДБОР И ДЕЙНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

За Окръжен съд - Ямбол

Съдебните заседатели са избрани от Общинския съвет в Ямбол с решение от 29.10.2009 г. Избрани са общо 30 съдебни заседатели за Окръжния съд в Ямбол, от които 24 жени и 6-има мъже. От тях в момента Вълкана Янкова е общински съветник първи мандат, Петя Иванова е директор на Обединен детски комплекс – Ямбол (структура към Община Ямбол), Ивайло Петков към момента на избора му е служител на община Тунджа, а баща му съветник в общински съвет – Ямбол. Ивайло Петков е бил проверяван за достъп до класифицирана информация, но като общински служител на община Тунджа в отдел „Гражданска защита".

По-голяма част от съдебните заседатели са учители; има и собственици на частни фирми като Желязко Тодоров Желязков. Най-младият е на 26 години, средната възраст е 50 години.

Изборът на съдебни заседатели се извършва чрез компютърна програма от съдебните секретари по поредността в списъка. В случай на отказ на съдебния заседател да се яви, или когато не може да бъде открит по телефона, съдебният секретар се обажда на следващия в списъка. Натовареността се разпределя като се следи един съдебен заседател да не се явява на повече от едно дело на седмица.

Прави впечатление тяснопартийната зависимост на съдебен заседател Вълкана Климентова Янкова – избрана от Общински съвет – Ямбол 2009 г., общински съветник първи мандат от КП „За Ямбол" ("Национално движение за стабилност и възход", „Политически клуб „Тракия", „Комунистическа партия на България", „Земеделски съюз „Александър Стамболийски", „Нова зора", „Българска партия Либерали", „Обединен блок на труда Българските лейбъристи", „Зелена партия"). Преди избирането й за съветник, тя беше съдебен заседател в съдебно дело срещу Кмета на община Ямбол Георги Славов, по което той беше оправдан.

За Районен съд – Ямбол

Общинският съвет в Ямбол на 29.10.2009 г. е избрал 53 съдебни заседатели, от които 35 са жени и 18 са мъже. Сред тях има и общински служители, като Николинка Атанасова, например.

Общинският съвет в Тунджа през 2009 г. е избрал 15 съдебни заседатели, от които 11 са жени и 4 мъже. От тях двама – Нели Панайотова и Маринка Грудева са общински съветници в Община Тунджа пореден мандат.

Общински съвет Стралджа през 2009 г. е избрал 10 общински съветника, от които 8 са жени и 2-ма мъже.

Повечето от съдебните заседатели са с педагогическо образование. Има и собственици на частни фирми. Средната възраст на съдебните заседатели е 55 години.

Първоначално определянето на съдебни заседатели за участие в съдебни състави се е извършвало с компютърна програма, но тази практика е преустановена, заради неудобството, че програмата не отсява евентуалното застъпване на заседания за съдебните заседатели. И затова сега подборът се извършва ръчно на ротационен принцип по поредност на номерата в списъка, като служителите имат ангажимент да проверят дали за избрания съдебен заседател има застъпване или не. Съответно се прави нов жребий , ако съдебният заседател откаже да се яви на заседание. По думите на съдебните служители, не повече от 15 от избраните съдебни заседатели се явяват редовно на заседания. Повечето от тях отказват по различни лични причини.

В Доклад на Европейската комисия от 18.07.2012 г. относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка (COM (2012) 411 final), относно избора на съдебните заседатели се препоръчва: „Това е сфера, в която Министерството на правосъдието и ВСС могат да предприемат реформи, за да се осигури повече яснота и прозрачност".

G. ПРАВОСЪДИЕ ЗА ДЕЦА – РАЙОНЕН СЪД - ЯМБОЛ

1. Прилагане на Закон за закрила на детето (ЗЗДет)

През периода на наблюдението са проследени общо 29 съдебни дела по ЗЗДет. Няма случаи на разгласени данни за детето, спазени са чл.11 а и чл.16 от ЗЗДет. Деца са изслушвани по 5 дела – в съдебната зала, но само в присъствието на съдията и на социален работник/психолог. При липса на доклади на ДСП съдът изисква такива. Едно от делата беше отложено точно с мотив, че съдът трябва да вземе решение след изслушването на детето.

2. Прилагане Закон за защита от домашно насилие (ЗЗДН)

През отчетния период не са наблюдавани дела по ЗЗДН в РС-Ямбол

3. Прилагане на Семеен кодекс (СК)

Най-често образуваните дела по СК в Районен съд – Ямбол са за изменение на издръжка и промяна на родителските права. Наблюдавани са общо 18 съдебни дела по СК, Две от делата приключили със споразумения, едно беше отложено за месец юли 2013 г. Децата не са изслушвани в съдебна зала, поради ниската им възраст – под 10 години.

4. Прилагане на Закон за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни (ЗБППМН)

През отчетния период не са постъпили съдебни дела по ЗБППМН в Районен съд-Ямбол

5. Прилагане на Указ за борба с дребното хулиганство (УБДХ)

През отчетния период не са постъпили съдебни дела по УБДХ в Районен съд-Ямбол. През цялата 2012 г. е имало само две съдебни дела по този закон.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Гражданското наблюдение на съда в рамките на проекта "Правосъдие – близо до хората: втора фаза" има за цел да подпомогне съдебната система в усилията й да се реформира. Мониторингът е насочен към теми и проблеми, свързани с дейността и работата на съда, които касаят публичния образ на съда и пряко влияят върху степента на обществено доверие в него.

Наблюдението има за фокус и прилагането на закони, които засягат едни от най-уязвимите групи в нашето общество - децата. Мониторингът има за цел да проследи приложението на Закона за закрила на детето, Закона за защита от домашно насилие, Семейния кодекс, Указа за борба с дребното хулиганство и Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни в съдебни процеси с участието на деца и младежи.

Интересът на гражданските наблюдатели към приложението на тези закони е част от усилията на неправителствения сектор у нас да поддържа публичния дебат за необходимостта от щадящо детско правосъдие, повишаване стандартите на приложение на процесите, които текат в правосъдната система в България; да покаже на обществото скритите механизми, които тайно и зад завесата подменят върховенството на закона и създават у хората усещане за несправедливост, безнаказаност и отсъствие на законност.

В стремежа си да постигне набелязаните цели, наблюдаващият екип си е поставил за задача да измери степента на напредъка на съда по включените в мониторинга теми. При формирането на оценка се е ръководил от нормата, че „Незначителен напредък" получават съдилища, които според нас имат сериозни проблеми в отчетност, публичност и прозрачност; по отношение етичното поведение на работещите в тях магистрати и воденето на съдебни процеси с участието на непълнолетни и малолетни. „Сериозен напредък" се поставя за практики, които показват сериозна воля за постигане на дългосрочни резултати. „Изключителен напредък" е налице, когато съдът въвежда и прилага нови, модерни практики, които са одобрени от Висшия съдебен съвет и Министъра на правосъдието. Във формулирането на гражданските оценки участват наблюдатели, експерти и координатори. Степента на напредъка се формира от екипа на Центъра на НПО в Разград.

Преценките, макар и подредени по скала, носят условността на единичното и ограничено във времето наблюдение. Те трябва да се възприемат като моментна снимка на протичащи във времето процеси, които търпят развитие и усъвършенстване.

Екипът на гражданското наблюдение благодари на всички представители на включените в мониторинга съдилища за съдействието, оказано по време на проектните дейности, за активното участие на магистратите в обсъждания на резултатите от проучването. Диалогът и поддържането на обратна връзка със съдийската общност относно съдържанието и качеството на докладите е от изключително значение за работата на наблюдаващия екип и в голяма степен допринася за постигането целите на проекта.

Независимо от положените до момента усилия, реформите в съдебната система към момента не са съобразени с очакванията на гражданите. Ние отчитаме видимия стремеж за промяна в дейността на съдилищата, която е насочена към повишаване достъпността на съда до гражданите и повишаване откритостта и прозрачността в работата им.

Затова ние, гражданските активисти от Сдружение „Център на НПО в Разград" и Националната НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда, считаме, че е необходимо съдебната система сама да изработи и прилага системни и последователни антикорупционни мерки, които да позволят прекратяването на порочните практики за работа при наличие на конфликти на интереси. Защото скритите зависимости на магистратите и корупционната практика „непотизъм" пречат на обективността на правосъдието. Те подкопават устоите на правораздаването, рушат демократичните ценности в обществото и предизвикват недоверие у хората в държавата и нейната способност да гарантира на своите граждани сигурност и справедливост.

Екипът на гражданското наблюдение не одобрява решението на ВСС от месец април 2013 година да „свали" от сайта си декларациите на магистратите по ЗПУКИ, позовавайки се на решението на КЗЛД. Според нас това е сериозна стъпка назад в процеса по реформиране на правосъдната система и опит да се продължат практиките на непотизъм, корупция и зависимости, които подкопават общественото доверие в правораздаването и върховенството на закона у нас.

Сдружение „Център на НПО в Разград" и Националната НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда подкрепя идеята за прилагане на системни и последователни антикорупционни мерки, включително:

- Завишени гаранции за предотвратяване на конфликт на интереси и непотизъм;
- Развитие на механизмите за гарантиране на публичност и прозрачност на имущественото състояние на магистратите и техните семейства, както и за разкриване на обвързаности;
- Последователни и проактивни проверки за установяване на корупционни фактори при назначения и повишения от органа, отговорен за тези решения, при приложение на стандарта на несъмненост на интегритета, т.е. доказване на безупречен интегритет, а не презюмиране на такъв.[1]

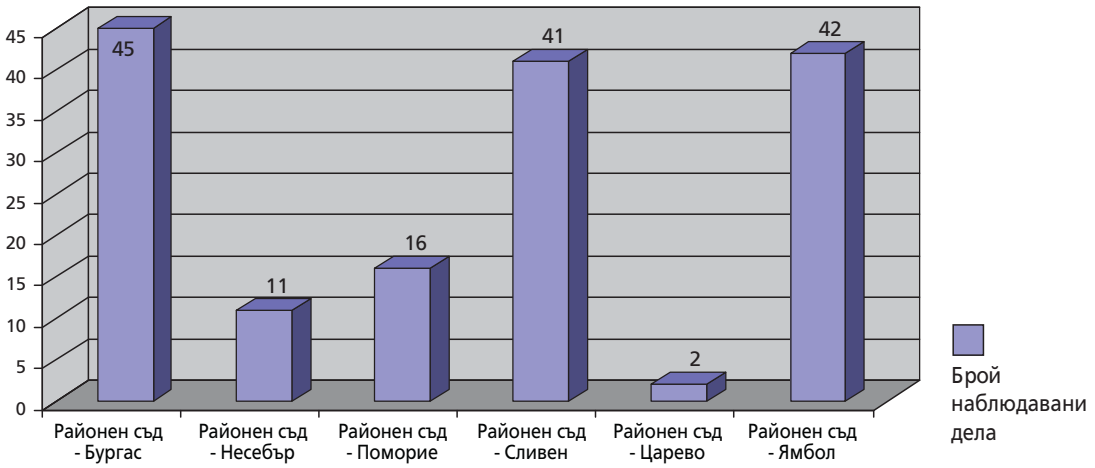
1 Обобщена оценка за състоянието на съдебната реформа и необходимите бъдещи стъпки – стр.17

VIII. СТАТИСТИКА

НА НАБЛЮДАВАНИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА В ОКРЪЖНИТЕ СЪДИЛИЩА В БУРГАС, СЛИВЕН, ЯМБОЛ И НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА В БУРГАС, НЕСЕБЪР, ПОМОРИЕ, СЛИВЕН, ЦАРЕВО И ЯМБОЛ

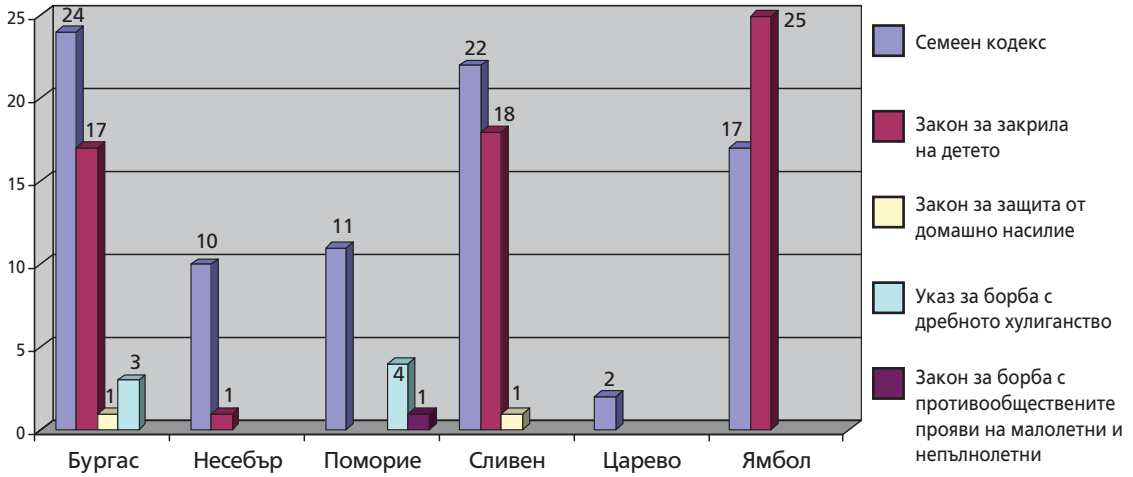
март-юни 2013 г.

Брой наблюдавани дела за периода март-юни 2013 г.

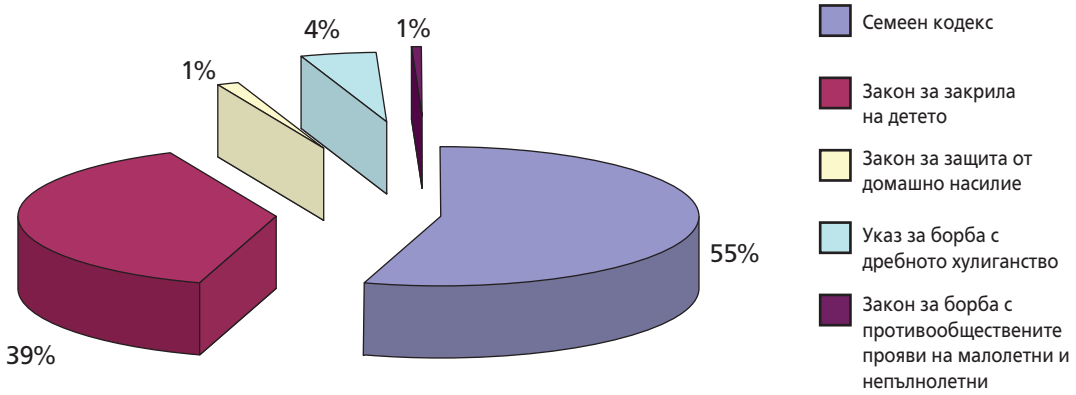
Общо са наблюдавани 157 съдебни дела в 160 съдебни заседания, протекли в периода март-юни 2013г. Най-много съдебни дела са наблюдавани в големите районни съдилища в Бургас, Сливен и Ямбол за сметка на останалите малки съдилища по черноморието – Несебър, Поморие и Царево. Причината е, че поради липса на достатъчен брой постъпили дела за наблюдение според фокуса на проекта в малките съдилища, бе необходимо да се удължи броят на наблюдаваните дела в трите големи съдилища.

Наблюдавани съдебни дела по закони през периода март-юни 2013 г.

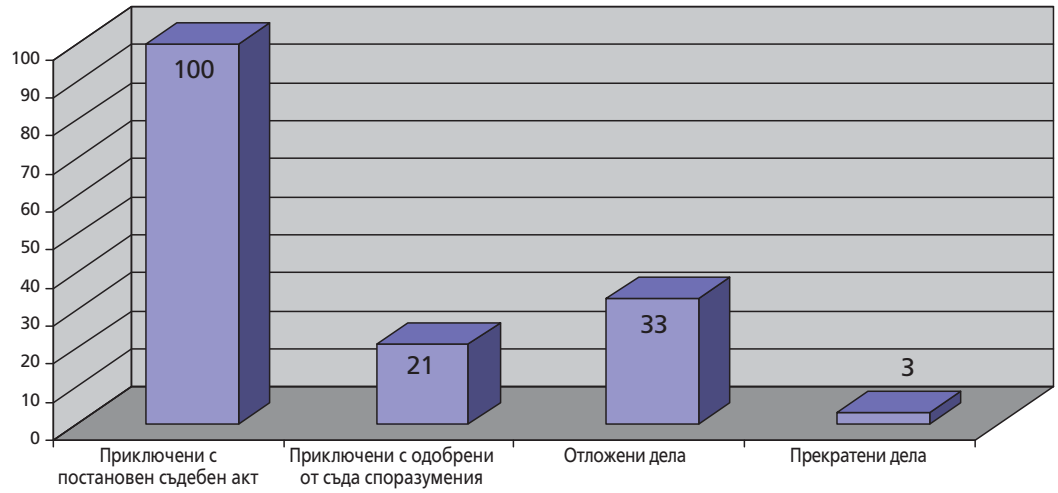
Констатира се баланс между два големи дяла наблюдавани дела по Семейния кодекс и Закона за закрила на детето. Най-много са наблюдавани дела по ЗЗДет в Районен съд - Ямбол. Единствено в съда в Бургас и Поморие са наблюдавани дела по УБДХ. Най-масово се разглеждат дела по СК във всичките наблюдавани съдилища. По брой следват наблюдаваните дела по ЗЗДет и на трето място, но с много по-малък брой дела – ЗЗДН (В Районен съд – Бургас и Районен съд – Сливен).

Наблюдавани дела по закони в съдилищата в градовете Бургас, Поморие, Сливен, Царево и Ямбол за периода март-юни 2013 г.

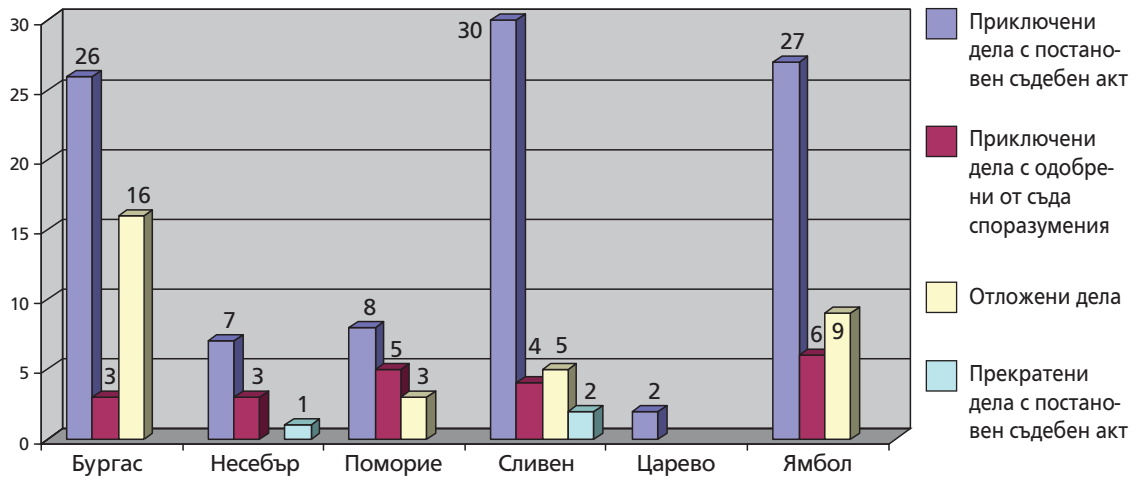
Малко над половината (55%) от наблюдаваните съдебни дела са по Семейния кодекс. След това е броят на съдебните дела по Закона за закрила на детето (39%). Много нисък е броят на делата, завеждани по останалите три закона – УБДХ, ЗБППМН и ЗЗДН.

Наблюдавани граждански дела

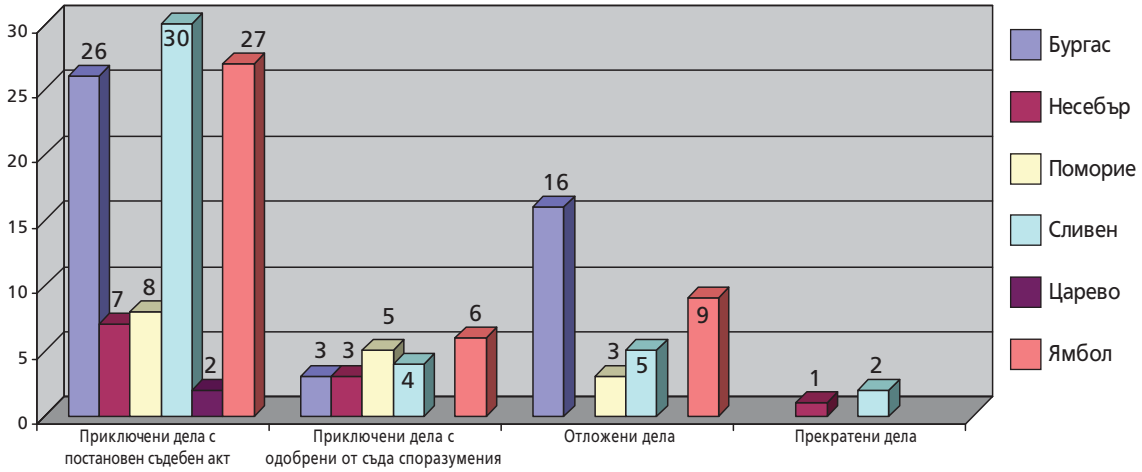
От подбраните съдебни дела за наблюдение през периода са наблюдавани над половината (100) дела, приключени с постановен съдебен акт. Съдебните дела приключени със одобрени от съда споразумения или спогодби между страните са 21 броя. Отложените и прекратените съдебни дела са 36 броя.

Динамика на съдебното производство за периода март-юни 2013 г.

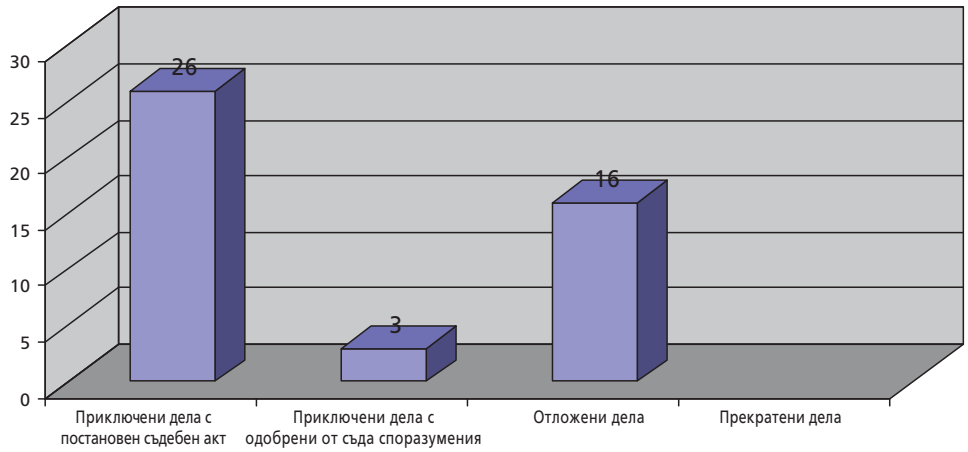
В повече от половината съдилища от групата са наблюдавали съдебни дела, които са приключили с постановен съдебен акт. Районен съд – Сливен е първенец с положителна картина за бързо производство с почти 90% дял на приключените граждански дела с постановен съдебен акт. Във всички наблюдавани съдилища почти 50% от делата приключват с постановен съдебен акт.

Динамика на съдебното производство за периода март-юни 2013 г.

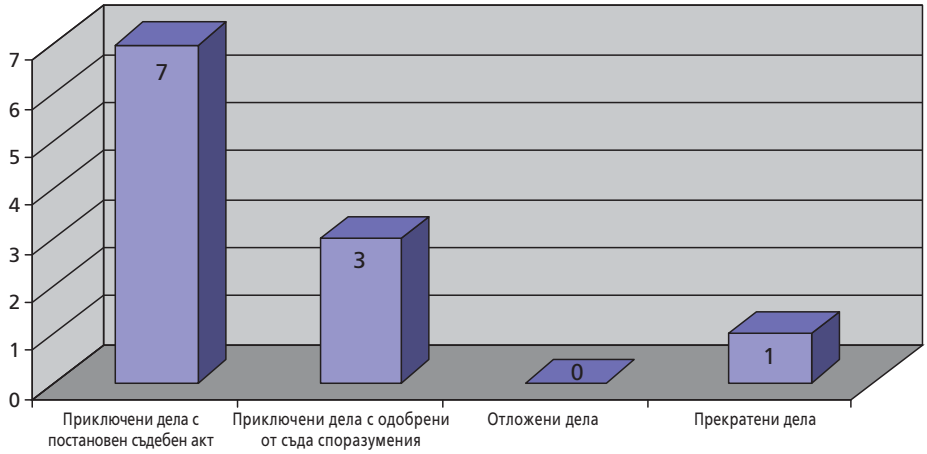
В районните съдилища в Бургас, Сливен и Ямбол са наблюдавани най-много приключени дела със съдебен акт. Най-много отложени дела са наблюдавани също в Районен съд – Бургас и Ямбол. Това се дължи на сравнително големия брой наблюдавани дела, за сметка на малките съдилища по черноморието, където са проследени чувствително по-малък брой процеси.

Динамика на съдебното производство в Районен съд - Бургас за периода март-юни 2013 г.

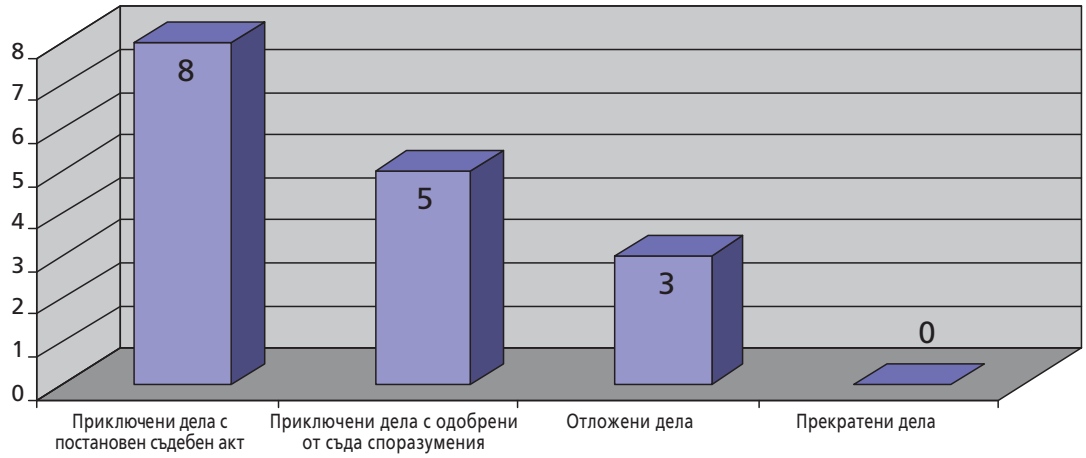
В Районен съд – Бургас са били наблюдавани общо 45 дела. Налице е баланс между приключените и отложените дела, като превес взимат първите с 26 броя. Най-малко са приключилите дела с одобрени от съда споразумения.

Динамика на съдебното производство в Районен съд - Несебър за периода март-май 2013 г.

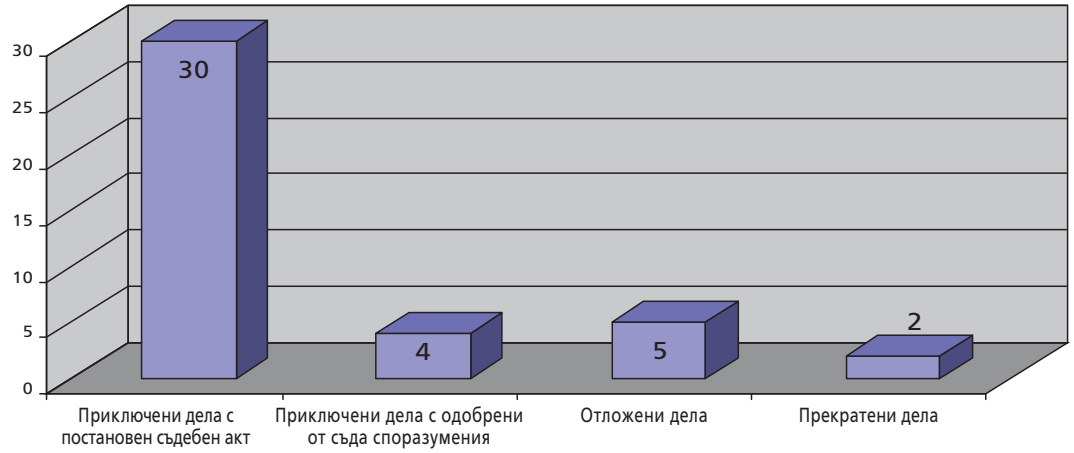
В Районен съд – Несебър е забележително висок делът от почти 90% на приключените дела със съдебен акт или постигнато споразумение. Само едно дело е било отложено за следващо заседание.

Динамика на съдебното производство в Районен съд - Поморие
за периода март-май 2013 г.

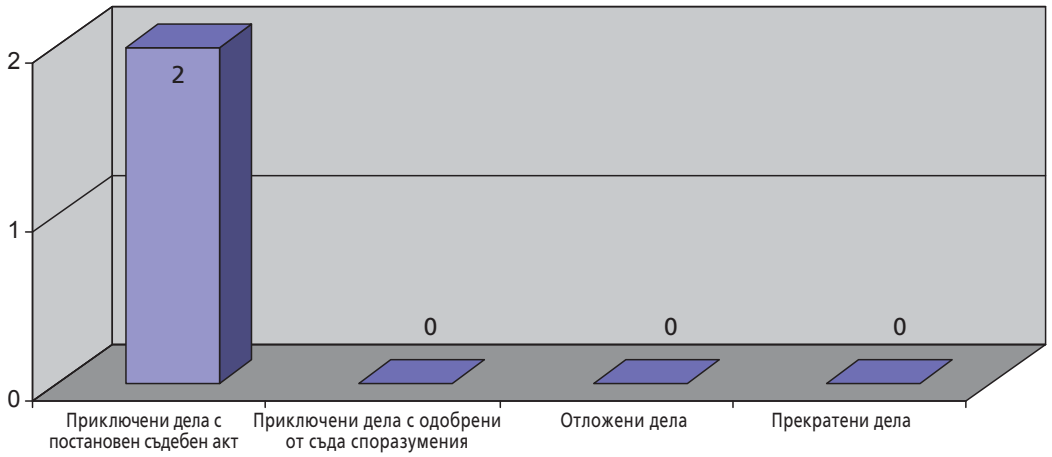
В Районен съд - Поморие от общо 16 наблюдавани дела, висок дял от 13 дела са приключени със съдебен акт и постигнато споразумение. Най-много са тези с постановен съдебен акт – 8 броя. Само 3 дела са били отложени през наблюдавания период.

Динамика на съдебното производство в Районен съд - Сливен
за периода март-май 2013 г.

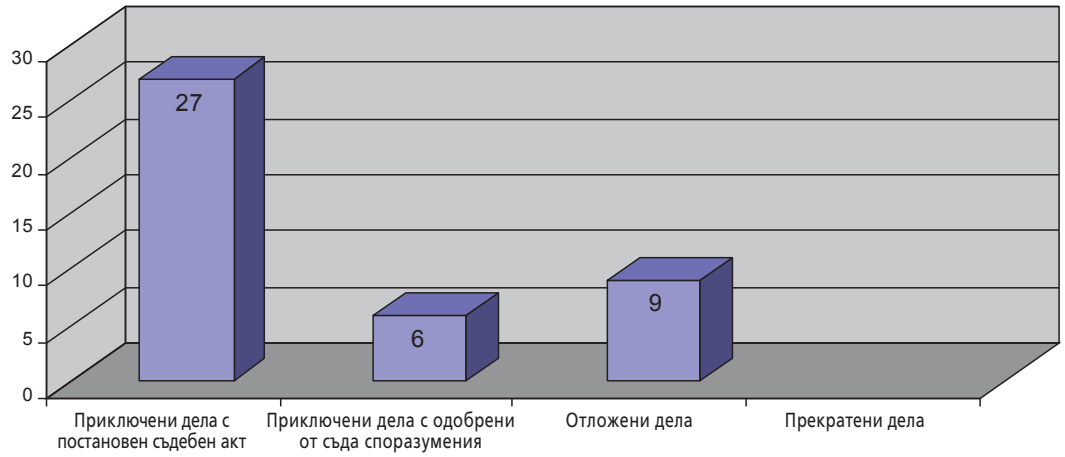
В Районен съд – Сливен е забележително висок процентът на приключените дела със постановен съдебен акт – почти 90% от наблюдавани общо 41 съдебни дела.

Динамика на съдебното производство в Районен съд - Царево
за периода март-май 2013 г.

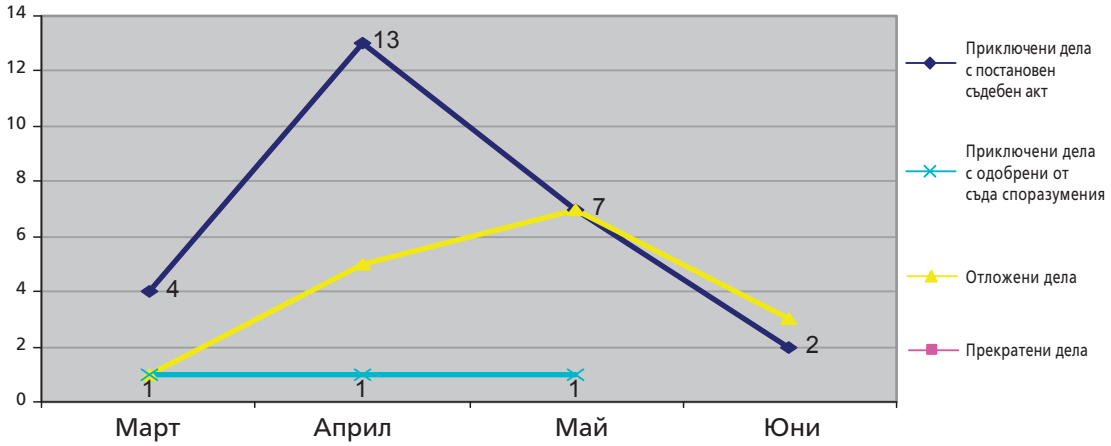
В Районен съд – Царево за съжаление през периода са постъпили едва общо 2 съдебни дела за наблюдение според фокуса на проекта. И двете са приключени с постановен съдебен акт.

Динамика на съдебното производство в Районен съд - Ямбол
за периода март-май 2013 г.

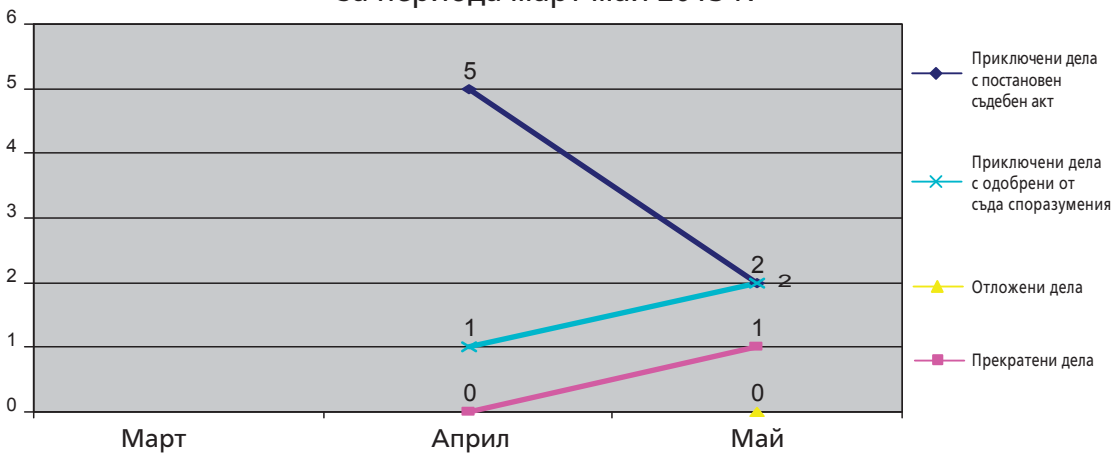
Районен съд – Ямбол е с най-голям процент (85%) са приключените дела с постановен съдебен акт при общо 42 наблюдавани процеса. Интерес представлява превесът на броя на отложените дела за сметка на тези, с постигнати споразумения между страните.

Движение на наблюдаваните съдебни дела в Районен съд Бургас
за периода март-май 2013 г.

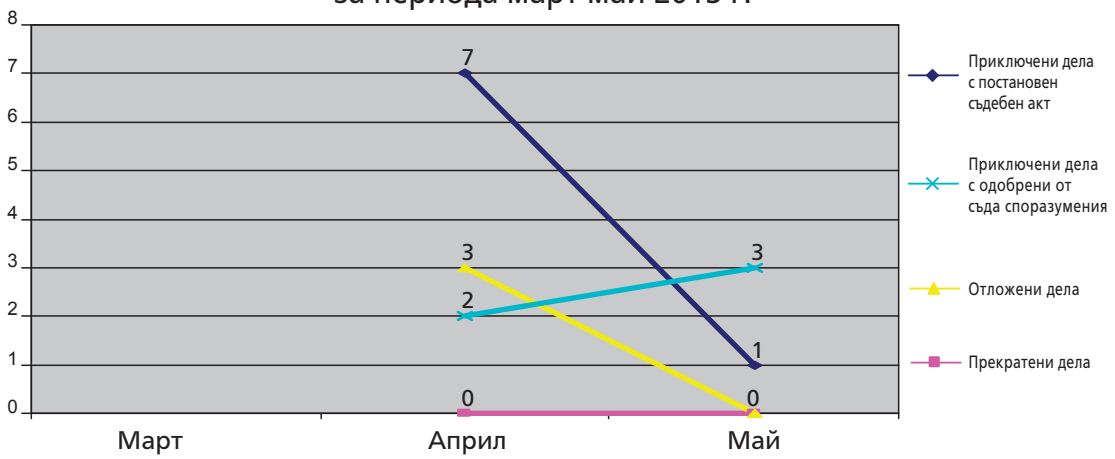
В Районен съд – Бургас се констатира тенденция към снижаване броя на приключените дела през четиримесечието. Констатира се и увеличаване дела на отложените дела през третия месец от наблюдението, с тенденция на запазване и през четвъртия месец. В наблюдаваните дела се констатира, че по-голяма част са отложени поради неявяване на ответника в съдебното заседание.

Движение на наблюдаваните съдебни дела в Районен съд Несебър
за периода март-май 2013 г.

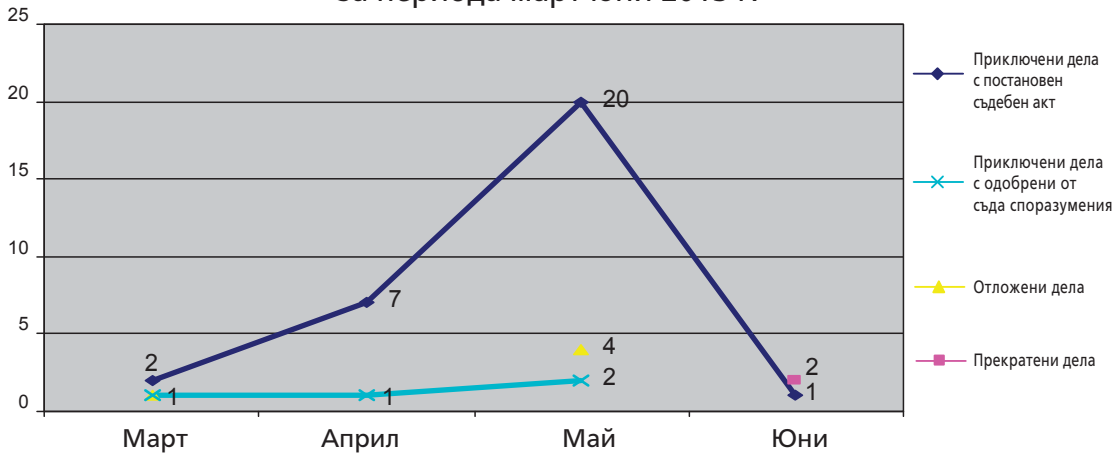
В Районен съд – Несебър са наблюдавани дела през месеците април и май 2013г. Поради малкия брой дела и късия период е хаотична картината на движението на делата. Все пак през месец април 2013 са констатирани висок брой приключени съдебни процеси.

Движение на наблюдаваните съдебни дела в Районен съд Поморие за периода март-май 2013 г.

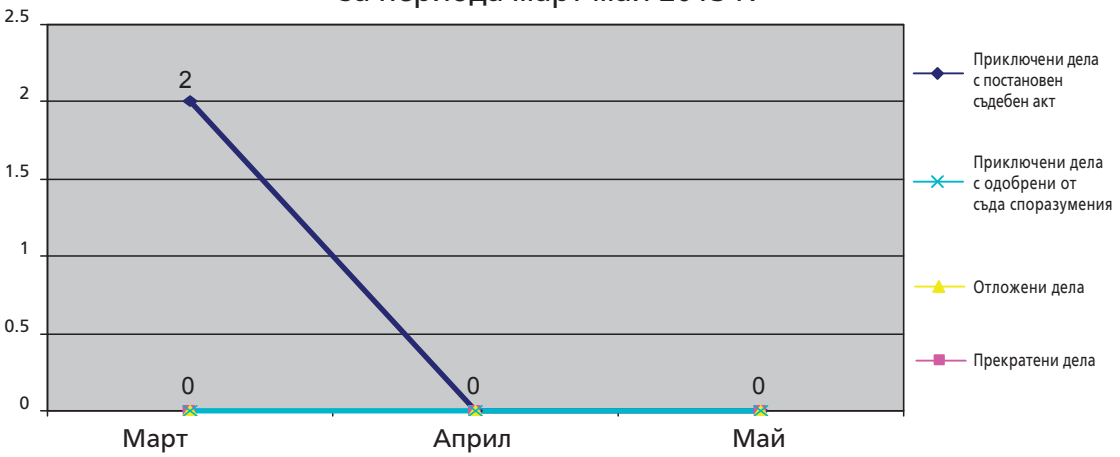
В Районен съд – Поморие също са наблюдавани съдебни дела през месеците април и май 2013г. През месец април 2013г. се констатира висок брой на приключените дела. Не може да се даде преценка за тенденциите, заради малкия брой постъпили дела през двата месеца.

Движение на наблюдаваните съдебни дела в Районен съд Сливен за периода март-юни 2013 г.

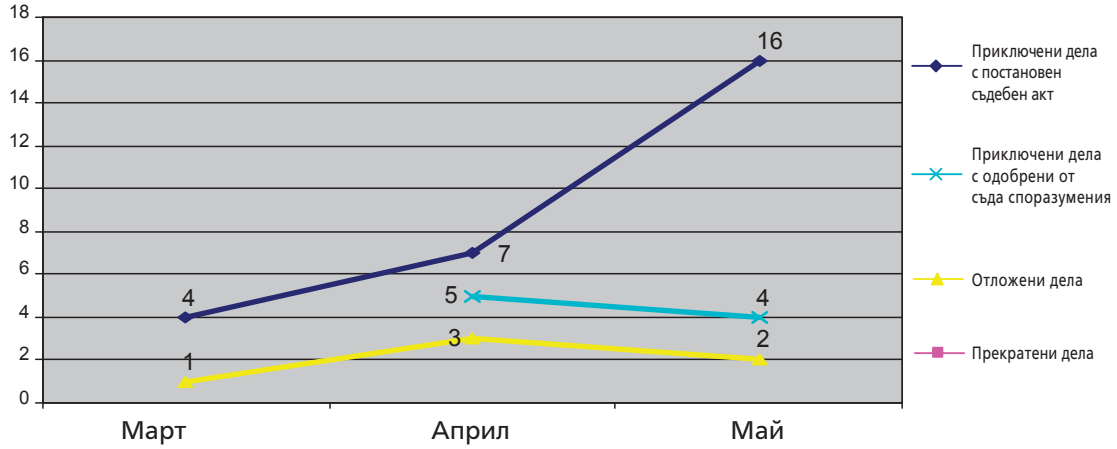
В Районен съд – Сливен през четирите месеца се установява възходящ тренд на приключените дела с тенденция запазване на посоката.

Движение на наблюдаваните съдебни дела в Районен съд Царево за периода март-май 2013 г.

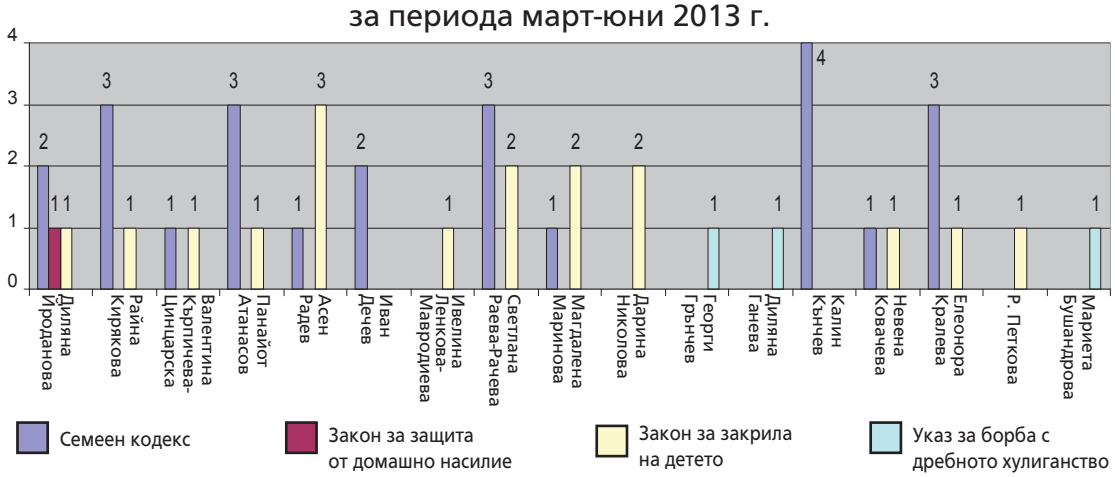
Поради само две постъпили съдебни дела в Районен съд – Царево, подбрани за наблюдение според фокуса на проекта, не може да се даде пълна картина за движението на разглежданите дела там.

Движение на наблюдаваните съдебни дела в Районен съд Ямбол за периода март-май 2013 г.

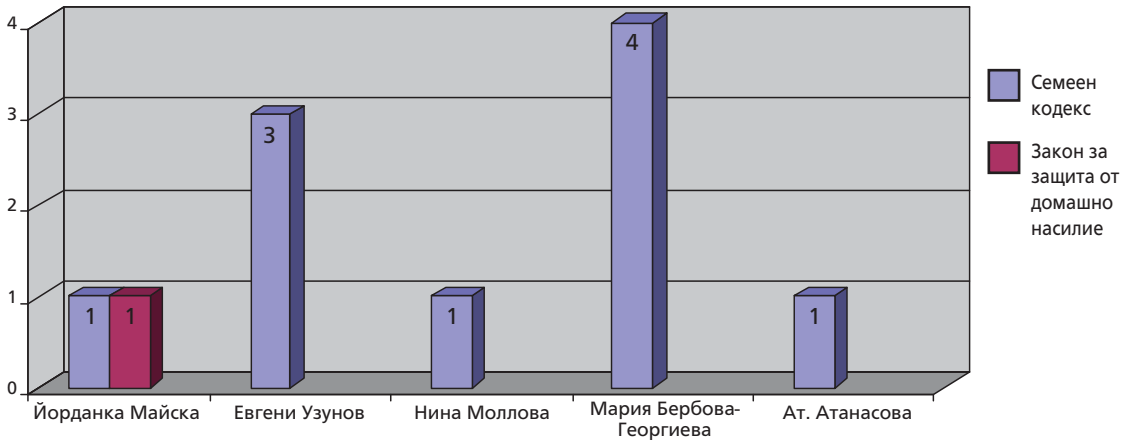
В Районен съд – Ямбол се констатира положителна тенденция на повишаване броя на приключените дела с постановен съдебен акт. От друга страна се запазва нивото на броя на отложените дела, както и тези с постигнати споразумения между страните.

Наблюдавани съдебни дела при съдии от Районен съд - Бургас за периода март-юни 2013 г.

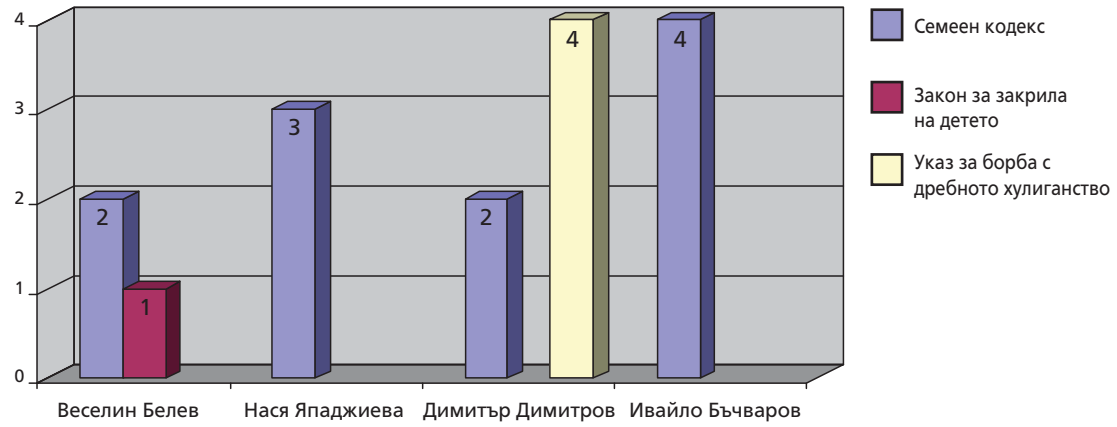
В Районен съд – Бургас са наблюдавани съдебни дела, разпределени сред 17 съдии.При почти над 85% от посочените съдии са били наблюдавани дела по Семейния кодекс. Почти 80%от всички са и съдиите, които са разглеждали дела по ЗЗДН. Единствено при един съдия е било наблюдавано съдебно дело по ЗЗдет.

Наблюдавани дела при съдии от Районен съд - Несебър за периода март-май 2013 г.

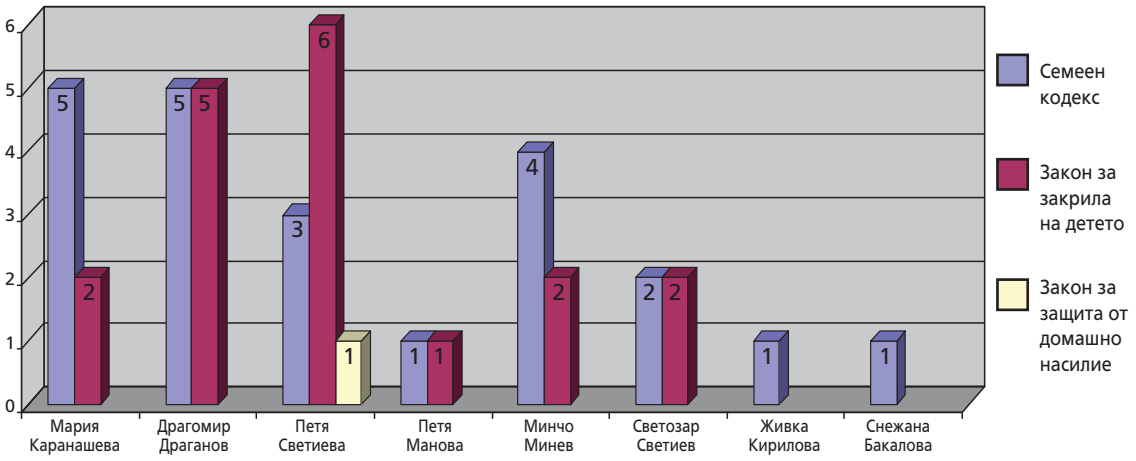
Постъпили са за наблюдение само съдебни дела по Семейния кодекс, и те са били разпределени между 5 съдии. Само при един съдия е наблюдавано веднъж дело по ЗЗДН. За два месеца са били разпределяни по 3 и 4 дел, заведени по СК на двама съдии, за сметка на други магистрати, невключени в разпределението.

Наблюдавани дела при съдии от Районен съд - Поморие за периода март-май 2013 г.

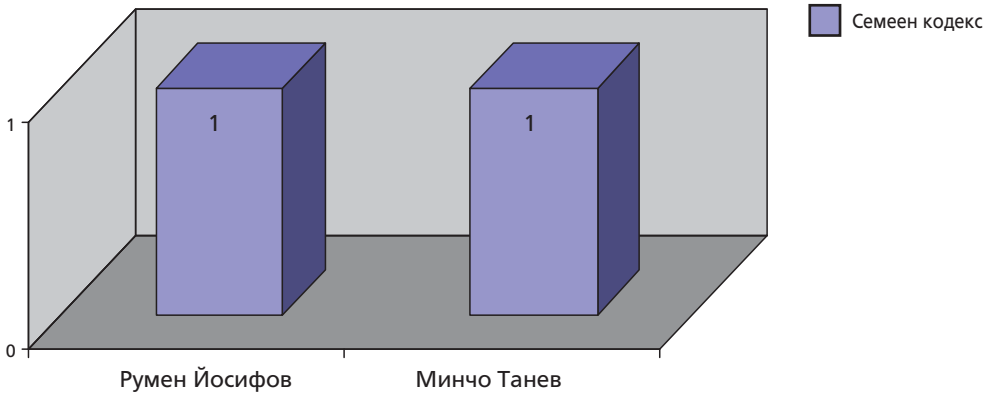
В Районен съд – Поморие при четирима съдии са били наблюдавани почти 90% съдебни дела по СК, от всичките подбрани за проекта. Наблюдавано е едно съдебно дело по Закона за закрила на детето при съдия Веселин Белев. Интерес представлява фактът, че за два месеца всичките постъпили дела по УБДХ са били разглеждани само от един съдия.

Наблюдавани дела при съдии от Районен съд - Сливен за периода март-юни 2013 г.

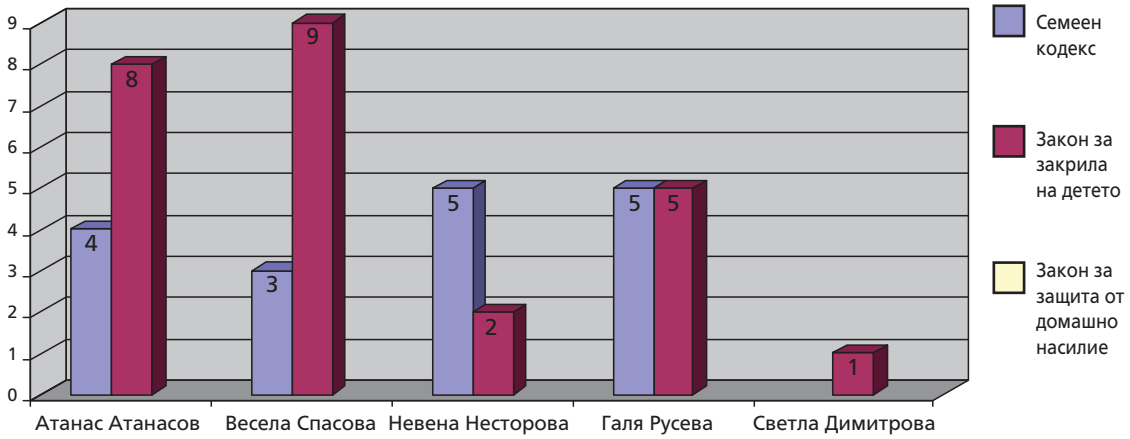
В Районен съд – Сливен са наблюдавани съдебни дела по СК и ЗЗДет при почти равномерен брой съдии. Това говори за добро разпределение на гражданските дела. Най-много дела са наблюдавани при съдиите Драгомир Драганов и Петя Светиева (почти 45%). Най-малък брой съдебни дела (по едно) са били наблюдавани при съдиите Живка Кирилова и Снежана Бакалова.

Наблюдавани дела при съдии от Районен съд - Царево за периода март-май 2013 г.

В Районен съд – Царево за три месеца са били наблюдавани две съдебни дела по Семейния кодекс, подбрани според проекта, при двама съдии Румен Йосифов и Минчо Танев.

Наблюдавани дела при съдии от Районен съд - Ямбол
за периода март-юни 2013 г.

В Районен съд – Ямбол са били наблюдавани съдебни дела по ЗЗДет при петима съдии, а съдебни дела по СК са били наблюдавани при четирима съдии. Най-много са били наблюдавани при съдиите Атанас Атанасов и Весела Спасова. Констатира се равномерен брой наблюдавани дела по СК, разпределени сред четиримата съдии.

IX. ПРИЛОЖЕНИЯ

А. ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Mediapool:

1. http://www.mediapool.bg/прокуратурата-реанимира-дело-срещу-следователка-заради-чадър-над-фронтиер-news206162.html

Прокуратурата реанимира дело срещу следователка заради „чадър" над „Фронтиер"

Малко повече от половин година, след като лидерът на РЗС Яне Янев предприе акция по възраждане на корупционния скандал от мандата на тройната коалиция, добил известност като „Р. Овч.", прокуратурата повдигна обвинение на едно от основните действащи лица в аферата

2. http://www.mediapool.bg/мвр-ротира-3300-полицаи-за-вота-едва-408-били-в-конфликт-на-интереси-news206061.html

МВР „ротира" 3300 полицаи за вота, едва 408 били в конфликт на интереси

Близо 3300 полицаи подлежат на ротация заради изборния вот на 12 май. Това съобщи заместник-министърът на вътрешните работи Филип Гунев на заседанието на Изборния борд в сградата на Министерския съвет в сряда.

Legalworld:

3. http://www.legalworld.bg/show.php?storyid=30735

Надзиратели в Бургас се жалват на ВСС за съдебната практика по дела срещу ГДИН

Служителите на затвора искат да се уеднакви практиката на съдилищата за изчисляване размера на извънредния им труд. Служители на затвора в Бургас изпратиха писмо до Висшия съдебен съвет (ВСС), в което се жалват от различната съдебна практика по делата, които водят срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията" (ГДИН) за положен от тях извънреден труд, който не им се заплаща

В-к „24 часа"

4. http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=1973997

Обвиниха следователка, давала информация на шефа на „Фронтиер"

Софийска градска прокуратура (СГП) е повдигнала обвинение на Татяна Шарланджиева - следовател в Национална Следствена Служба (НСлС), съобщиха от пресцентъра на прокуратурата.

5. http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=1955614

Магистрат: ВСС да „прогледне" за зависимостите в системата

ВСС трябва да прогледне, да използва скандалите с подслушванията и по-конкретно изтеклия разговор „Борисов-Кокинов-Найденов" като катализатор за ясно дефиниране на проблемите в съдебната система. А те са ясни от години - прояви на политическа зависимост в дейността на прокуратурата и съда, умишлено мачкане на дела, оказване на натиск върху магистрати. Такъв призив направи към колегите си Калин Калпакчиев, член на ВСС.

В-к „Стандарт“

6. http://www.standartnews.com/balgariya-obshtestvo/visshiyat_advokatski_savet_vstapi_v_dlazhnost-187631.html

Висшият адвокатски съвет встъпи в длъжност

Новоизбраният Висш адвокатски съвет встъпи в длъжност тържествено в петък. Това се случи точно в 14.30 ч. в сградата на „Калоян“ 1 в столицата, в присъствието на досегашните членове на Съвета и досегашния председател Даниела Доковска. Час по-късно встъпиха в длъжност и членовете на Висшия контролен съвет и Висшия дисциплинарен съд.

BTV news

7. http://btvnews.bg/bulgaria/magistrat-vss-da-progledne-za-zavisimostite-v-sistemata.html

Магистрат: ВСС да „прогледне“ за зависимостите в системата

ВСС трябва да прогледне, да използва скандалите с подслушванията и по-конкретно изтеклия разговор „Борисов-Кокинов-Найденов“ като катализатор за ясно дефиниране на проблемите в съдебната система. А те са ясни от години – прояви на политическа зависимост в дейността на прокуратурата и съда, умишлено мачкане на дела, оказване на натиск върху магистрати.

judicialreports.bg

8. http://judicialreports.bg/2013/05/%d0%bf%d1%80%d0%be%d0%ba%d1%83%d1%80%d0%be%d1%80-%d0%b0%d1%81%d1%8f-%d0%bf%d0%b5%d1%82%d1%80%d0%be%d0%b2%d0%b0-%d0%bf%d0%be%d0%bb%d1%8-3%d1%87%d0%b8%d0%bb%d0%b0-%d0%b6%d0%b8%d0%bb%d0%b8%d1%89%d0%b5/

Прокурор Ася Петрова получила жилище от базата на МВР

Заместник-главният прокурор Ася Петрова, която е един от любимите и сочени за пример обвинители от бившия вътрешен министър Цветан Цветанов, живее във ведомствено жилище на МВР, прехвърлено на Министерството на правосъдието, сочи проверка на „Съдебни репортажи“. Имотът е бил поискан от правосъдното ведомство по официален ред от областната управа на София едва пет дни след като главният прокурор Сотир Цацаров встъпи в длъжност (на 10 януари) и обяви заместниците си, сред които бе и шуменската прокурорка Петрова.

9. http://www.varnautre.bg/2011/03/31/61289-vissh_magistrat_probval_da_kupi_12_dka_v_nesebur_s_falshiv_dokument

Председателят на Административния съд в Бургас беше задържан днес, докато уговарял далавера за 12 дка земя в Несебър, съобщава МВР.

Стойността на имота, на който хвърлил око арестуваният Атанас Вълков е 2,2 млон. евро, каза в ефира на БНР Стелияна Кожухарова, говорител на главния прокурор. Майката на Вълков използвала фалшиви документи, за да се сдобие с имота от хора, които били представени като наследници. Хората дори не знаели за съществуването на терена и връзката си с него.

Според „легендата“ на сделката група от хора, сред които майката на съдията, придобили по наследство имот от 12 декара на брега на морето край Несебър, близо до базата на Националната спортна академия. „Наследниците“ сключили договор за продажба на имота и прехвърлили своите дялове на майката на съдия Вълков с предварителен договор, който не бил изповядан пред нотариус. Впоследствие те искат от съда да обяви предварителния договор за окончателен. По този начин майката на съдията става единствен собственик на апетитния имот.

Съдия Вълков е заловен в момента, когато уговаря продажбата на този имот, като стойността на сделката е около 2,2 млн. лева. Нито един от „участниците" в сделката, сред които и майката на съдия Вълков, никога не е притежавал имота и никога не са предявявали претенции към него. Те не са го придобивали и продавали. Цялата операция по имотната сделка е извършена с множество фалшиви документи, твърдят разследващите.

В. ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ

Legalworld:

1. http://www.legalworld.bg/show.php?storyid=30762

Новият Висш адвокатски съвет встъпи в длъжност

За главен секретар на съвета бе преизбран Валентин Бенатов, зам.-председатели - Юри Бошнаков и Йордан Йорданов. Новоизбраният Висш адвокатски съвет тържествено встъпи в длъжност днес в 14:30 часа в сградата на „Калоян" 1 в столицата, в присъствието на досегашните членове на Съвета и досегашния председател Даниела Доковска. Час по-късно встъпиха в длъжност и членовете на Висшия контролен съвет и Висшия дисциплинарен съд.

2. http://www.legalworld.bg/show.php?storyid=30756

ВСС събира кандидатури за командироване на съдии в Регистратурата на ЕСПЧ

До 17 май 2013 г. **Висшият съдебен съвет (ВСС) събира кандидатури** за командироване на български съдии в Регистратурата на Европейския съд за правата на човека (ЕСПЧ). Командировани за 1 година ще бъдат трима съдии, като за този период те ще запазят статута си на магистрати у нас и ще получават заплатите си в съответните органи на съдебната власт. Същевременно разходите им за пребиваването им в Страсбург, които възлизат на 3500 евро за месец на един човек, ще се поемат от бюджета на Норвежкия финансов механизъм, чийто бенефициент от българска страна е Висшият съдебен съвет.

В-к „24 часа"

3. http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=1970691

ВСС започва процедура за избор на градски прокурор на София

Днес се очаква Висшият съдебен съвет да открие процедура за избор на нов градски прокурор на София, съобщи БНР

В-к „Труд"

4. http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1970720

5. ВСС започва избор на градски прокурор на София

Днес се очаква Висшият съдебен съвет да открие процедура за избор на нов градски прокурор на София, съобщи БНР

В-к „Стандарт"

6. http://www.standartnews.com/balgariya-politika/voyuvame_s_shefa_v_trudov_sad-187103.html

Воюваме с шефа в трудов съд

Да се въведе трудов съд, който да урежда споровете между работници и собственици на предприятия. Около тази идея се обединиха кандидат-депутатите Светлана Ангелова (ГЕРБ), Драгомир Стойнев (БСП) и Хасан Адемов (ДПС). Политиците от трите най-големи партии постигнаха пълно съгласие и около идеята

за ежегодно индексиране на пенсиите по „златното“ швейцарското правило. Възнагражденията на възрастните хора ще се увеличават с оглед на инфлацията и промените в осигурителния доход.

7. http://www.standartnews.com/balgariya-obshtestvo/evgeni_dikov_poema_sofiyska_gradska_prokuratura-187397.html

Евгени Диков поема Софийска градска прокуратура

Главният прокурор Сотир Цацаров предлага Евгени Диков за временно изпълняващ длъжността градски прокурор на София. В момента тази фиункция се изпълнява от Роман Василев.

Висш съдебен съвет

8. http://www.justice.bg/bg/start.htm

Във връзка със стартирането на проект „Подкрепа за Висшия съдебен съвет, свързана с изграждането на капацитет и подобряване на ефективността на съдебната система“ по Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 ще се проведе откриваща пресконференция, на която ще бъдат представени целите и дейностите по проекта.

С подкрепата на Фондация „Америка за България”

Фондация „Америка за България” подпомага развитието и растежа на динамичен частен сектор в полза на свободна и демократична България. Основана през 2008 година, Фондацията е наследник на Българо-американския инвестиционен фонд, създаден от Правителството на САЩ чрез Американската агенция за международно развитие. Грантовете, които Фондация „Америка за България” предоставя, продължават отношенията на доброжелателство и приятелство между народите на САЩ и България.